

STREDA, 1. APRÍLA 2009

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

(Rokovanie sa začalo o 15.00 hod.)

1. Pokračovanie prerušeného zasadania

Predseda. – Otváram zasadnutie, ktoré bolo prerušené vo štvrtok, 26. marca 2009.

2. Vyhlásenie predsedníctva

Predseda. – Dámy a páni, s ľútosťou a smútkom vás dnes musím informovať o tom, že minulý víkend zahynulo vyše 300 ľudí, keď sa viacero člnov s utečencami potopilo v Stredozemnom mori neďaleko líbyjského pobrežia. V týchto člnoch boli ľudia zo severnej a subsaharskej Afriky. Egyptské a líbyjské orgány zachránili niekoľko utečencov, našli aj niekoľko mŕtvych, ale stovky ľudí sú stále nezvestných. V mene Európskeho parlamentu by som chcel vyjadriť, že táto udalosť nás veľmi šokovala a hlboko zarmútila.

Počas uplynulých dvoch rokov zažívala Európska únia nárast prisťahovalectva cez Stredozemné more a môžeme očakávať, že pre hospodársku krízu sa bude snažiť uniknúť chudobe v Afrike podstatne viac ľudí.

Hrozí, že veľký počet utečencov, ktorí tragicky prichádzajú o život pri pokuse dostať sa do Európskej únie, premení Stredozemné more na obrovský cintorín. Preto musíme nájsť riešenie, ako ukončiť túto tragédiu.

Teraz by som vás chcel požiadať o zachovanie minúty ticha na pamiatku obetí.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

Ďakujem.

3. Oficiálne privítanie

Predseda. – Dámy a páni, je mi potešením, že tu môžem privítať nositeľa Nobelovej ceny za medicínu za rok 2008, profesora Luca Montagniera, ktorý sedí na galérii. Srdečne vás vítam.

(potlesk)

Som tiež veľmi rád, že tu dnes môžem privítať delegáciu Hospodárskeho spoločenstva západoafrických štátov (ECOWAS). Táto delegácia sa skladá z 15 členov výboru *ad hoc* pre priame voľby a dodatočné právomoci. Sú tu na prieskumnej návšteve, aby si s Európskym parlamentom vymenili skúsenosti v tejto oblasti. Dúfam, že váš pobyt u nás bude úspešný a že naše parlamenty budú v budúcnosti spolupracovať ešte ujšie. Srdečne vás vítam.

(potlesk)

4. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

5. Zloženie Parlamentu: pozri zápisnicu

6. Zloženie výborov a delegácií: pozri zápisnicu

7. Korigendá (článok 204a rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

8. Písomné vyhlásenia (predloženie): pozri zápisnicu

9. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

10. Harmonogram schôdzí na rok 2010: pozri zápisnicu

11. Program práce: pozri zápisnicu

12. Nová dohoda medzi EÚ a Ruskom (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom je správa (A6-0140/2009) pána Janusza Onyskiewicza v mene Výboru pre zahraničné veci o novej dohode medzi EÚ a Ruskom (2008/2104(INI)).

Janusz Onyszkiewicz, spravodajca. – (PL) Vážený pán predseda, táto správa opisuje vzťah medzi Európskou úniou a Ruskom ako vzťah s kľúčovým významom pre hospodárske a politické záujmy Únie. Zdôrazňuje úlohu, ktorú Rusko môže a malo by zohrávať v medzinárodnom kontexte, najmä v našom bezprostrednom susedstve, kde môže prispieť k hospodárskej a politickej stabilite regiónu.

Správa však okrem toho upozorňuje na neprimerane silnú reakciu Ruska na vojenskú intervenciu Gruzínska v Južnom Osetsku a na rozsiahle a nevyprovokované operácie ruských ozbrojených síl v Abcházsku. Správa zdôrazňuje potrebu zmysluplného dialógu o bezpečnostných otázkach. Mal by to byť dialóg založený na rešpektovaní medzinárodného práva a územnej celistvosti štátov. Správa tiež upozorňuje na to, že udalosti na Kaukaze a uznanie nezávislosti oboch enkláv, Južného Osetska a Abcházska, vyvoláva pochybnosti o tom, či je Rusko naozaj pripravené a schopné vybudovať spoločný priestor bezpečnosti v Európe spolu s Európskou úniou.

Správa uvádza, že rokovania o plnom dodržiavaní záväzkov a dohôd zo strany Ruska, ktoré ukončili gruzínsky konflikt, by sa mali ukončiť ešte pred prijatím dohody, o ktorej sa rokuje. To by sa týkalo aj dohody o štatúte Abcházska a Južného Osetska. Správa tiež vyzýva Rusko, aby sa pevne zaviazalo, že nebude používať silu proti svojim susedom.

Správa okrem toho poukazuje na skutočnosť, že nedávne udalosti v súvislosti s útokom Ruska na územnú celistvosť Gruzínska rovnako ako podiel Ruska na kríze dodávok plynu ohrozujú vzťah medzi Európskou úniou a Ruskom.

Správa naznačuje, že súčasná dohoda by sa mala nahradiť novou a rozsiahlejšou dohodou. Takáto dohoda by mala pokrývať všetky aspekty našej spolupráce a mala by byť právne záväzná. Mala by tiež obsahovať jasné postupy riešenia sporov.

Správa sa zaoberá aj energetickou bezpečnosťou. Predmetom správy je aj zahrnutie základných ustanovení zmluvy týkajúcej sa energie a protokolu o tranzite do dohody, o ktorej sa rokuje. Odkaz sa uvádza napriek tomu, že táto zmluva je v súčasnosti právne záväzná, a to právne záväzná pre Rusko, hoci Rusko od nej môže odstúpiť.

Správa poukazuje na veľký latentný potenciál možných recipročných hospodárskych opatrení založených na rovnom partnerstve medzi oboma stranami. Tieto opatrenia by mohli viesť k vzájomne výhodnému prepojeniu. Podľa správy je mimoriadne dôležité, aby členské štáty a Európska únia ako celok vystupovali jednotne, najmä čo sa týka vzťahov s Ruskom. Je tiež dôležité, aby členské štáty vzájomne vopred prekonzultovali akékoľvek bilaterálne iniciatívy s Ruskom, k čomu ich aj zaväzujú rôzne zmluvy Európskej únie. To je obzvlášť dôležité v prípadoch, ktoré by mohli mať dosah na ďalšie krajiny Európskej únie alebo na Európsku úniu ako celok.

Správa venuje veľkú pozornosť ľudským právam a slobodám v Rusku. Poukazuje na to, že Rusko je ako člen Rady Európy povinné dodržiavať zásady, na ktorých je Rada založená. Uvádza sa, že dodržiavanie týchto zásad je nevyhnutné pre úspech rokovaní o spolupráci medzi Európskou úniou a Ruskom. Je poľutovaniahodné, že Rusko nie je ochotné zaviesť účinné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že sa nebudú opakovať prípady porušovania ľudských práv zo strany ruských orgánov, čo odsúdil aj Európsky súdny dvor.

Je tiež dôležité upozorniť na jedno z mnohých odporúčaní uvedených v správe, konkrétne odporúčanie, že Európska únia by mala ďalej podporovať žiadosť Ruska o členstvo v Svetovej obchodnej organizácii (WTO). Je veľmi dôležité, aby Rusko rešpektovalo záväzky vyplývajúce z členstva už pred jeho formálnym udelením. Týka sa to najmä toho, aby Rusko ukončilo proces rušenia opatrení, ktoré už boli zavedené. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť veľký význam účinnej ochrany duševného, obchodného a priemyselného vlastníctva.

Správa obsahuje odporúčania týkajúce sa ľudských práv, slobody médií, nezávislosti súdnictva a postupného zužovania povoleného rozsahu činnosti mimovládnych organizácií v Rusku. Správa sa zaoberá aj širokým spektrom hospodárskych otázok, ako napríklad námornou dopravou v Baltskom mori a pri severnom pobreží Ruska, leteckou dopravou nad Sibírou a recipročnými opatreniami týkajúcimi sa možných neobmedzených investícií.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, chcel by som sa poďakovať Parlamentu za to, že nám umožnil prerokovať počas tohto zasadnutia vzťah s Ruskom. Ako iste viete, Rada sa pred nejakým časom podrobne zaoberala vzťahom s Ruskom, keď sme vypracovali základné princípy novej dohody medzi EÚ a Ruskom, a preto považujeme za dôležité, že sa opäť pokračuje v rokovaní o novej dohode. Rusko je v konečnom dôsledku našim najväčším susedom, je jedným z našich kľúčových partnerov a hráčom na medzinárodnej scéne, ktorého nemožno obísť. V súčasnosti, keď hospodárska kríza ťažko dopadá na nás i na Rusko, je jasné, že konfrontácia neposilní ani jednu z oboch strán.

Posilniť by nás však mohla konštruktívna, racionálna a vzájomne výhodná spolupráca a dodržiavanie medzinárodných záväzkov zo strany Ruska.

Dialóg a konštruktívny prístup sú okrem toho dôležitým nástrojom obrany našich záujmov a presadzovania našich hodnôt vo vzťahu s Ruskom.

Toto bolo v krátkosti hlavným motívom pre naše rozhodnutie pokračovať v rokovaní o novej dohode medzi EÚ a Ruskom napriek udalostiam v Gruzínsku z augusta minulého roka. Kríza a jej dôsledky však naďalej zatieňujú naše vzťahy. Rokovania v žiadnom prípade nelegitimizujú postup Ruska v Gruzínsku vrátane území Abcházka a Južného Osetska a EÚ v tejto súvislosti jasne stanovila svoje pozície, z ktorých neustúpi. Naša podpora územnej celistvosti Gruzínska je jednoznačne jednou z nich.

Od Ruska naďalej očakávame, že sa bude správať zodpovedne a že bude dodržiavať všetky svoje záväzky. To predovšetkým znamená, že budeme venovať osobitnú pozornosť nášmu spoločnému susedstvu s Ruskom počas celého procesu rokovania. Kríza v Gruzínsku demonštrovala, že nevyriešené konflikty môžu aj po mnohých rokoch vyvolať nestabilitu a že vojenská intervencia nie je riešením.

Musíme Rusku pripomenúť, že konštruktívnym prístupom k susedom môže veľa získať a že pokračovaním na ceste konfrontácie môže veľa stratiť. Rusko v konečnom dôsledku už dokázalo, že vie, ako sa správať k stredoeurópskym susedom, ktoré sú v súčasnosti súčasťou EÚ a NATO.

Budeme naďalej trvať na tom, že Rusko musí rešpektovať svoje medzinárodné záväzky a územnú celistvosť a suverenitu Gruzínska a ostatných východoeurópskych krajín, ktoré sú aj susedmi EÚ. Očakáva sa, že na ženevských rokovaníach budú Rusko a Gruzínsko v plnej miere spolupracovať.

Nie je mojím zámerom podrobne opisovať súčasný stav rokovaní o novej dohode s Ruskom. Komisia, ktorá o dohode rokuje, vás bude môcť lepšie informovať o tomto procese.

Chcel by som tiež pripomenúť, že sa nachádzame na začiatku tohto procesu, ktorý zaberie určitý čas. Nemalo by nás odradiť, ak sa na začiatku bude postupovať pomaly. Som si však istý, že na konci nášho predsedníctva budú jasnejšie zábery oboch strán, na čo sa má dohoda vzťahovať.

Ďakujeme pánovi Januszovi Onyszkiewiczovi za jeho správu a odporúčania, ktoré správa obsahuje. Vo všeobecnosti sa stotožňujeme s vašimi obavami i cieľmi.

Teraz by som chcel uviesť niekoľko poznámok o tej časti novej dohody, ktorá sa týka vonkajšej bezpečnosti, kde predsedníctvo takisto zohráva pri rokovaní svoju úlohu. Je veľmi dôležité, aby nová dohoda obsahovala ustanovenia zabezpečujúce účinný dialóg a spoluprácu s Ruskom a aby bola založená na spoločných hodnotách, dodržiavaní existujúcich medzinárodných záväzkov a zásad právneho štátu, na rešpektovaní demokracie, ľudských práv a základných slobôd. Mimoriadny význam to má vo vzťahu k nášmu spoločnému susedstvu. Je to naozaj veľmi dôležité, ak chceme vyriešiť pretrvávajúce konflikty.

Dôležitým cieľom je aj prevencia konfliktov. Tento cieľ treba presadzovať politickým dialógom a spoločnými iniciatívami.

Pri rokovaní s Ruskom sa črtá určitý pokrok týkajúci sa rozsahu politického dialógu a časti novej dohody o vonkajšej bezpečnosti. Ale kľúčové sú, samozrejme, detaily. Najzaujímavejšia a najnáročnejšia časť rokovaní sa práve začína, keďže začíname diskutovať o konkrétnych návrhoch textu.

Vzhľadom na to, že rokovania ešte prebiehajú, by nebolo vhodné poskytnúť vám ďalšie podrobnosti. Môžem vás však uistiť, že sa budeme snažiť presadiť zásadné ustanovenia na posilnenie dialógu na medzinárodnej scéne, o boji proti terorizmu, o kontrole zbrojenia, odzbrojení a nešírení jadrových zbraní, o ľudských právach, demokracii a zásadách právneho štátu, o krízovom riadení a civilnej ochrane.

Na samite EÚ – Rusko v Chanty-Mansijsku sa dohodlo, že naším spoločným cieľom je uzavrieť strategickú dohodu, ktorá poskytne rozsiahly rámec pre vzťahy medzi EÚ a Ruskom pre najbližšiu budúcnosť, a napomôcť pri rozvíjaní potenciálu nášho vzťahu. Je to naďalej naším cieľom a tiež cieľom, na dosiahnutí ktorého budú pracovať súčasne i nadchádzajúce predsedníctva.

Budeme tento Parlament informovať o pokroku a ďakujeme za váš prínos, najmä za text vášho uznesenia.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (DE) Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, chcela by som začať úprimným poďakovaním pánovi Onyszkiewiczovi za túto hodnotnú správu.

Neustále sme zdôrazňovali, že si ceníme stanovisko Parlamentu, a ja vám, samozrejme, s radosťou poskytnem ďalšie informácie o priebehu rokovaní.

Vážený pán predseda, Rusko je a zostane naším dôležitým partnerom. Naše spoločné záujmy sú komplexné a prekrývajú sa, od hospodárskych vzťahov až po našu partnerskú spoluprácu v rámci blízkovýchodnej štvorky, alebo ako včera, v otázke Afganistanu a Pakistanu. Samozrejme, všetci si uvedomujeme, že medzi nami existujú významné názorové rozdiely týkajúce sa napríklad územnej celistvosti Gruzínska. Niekedy sa objavuje napätie v súvislosti s posilnením našej úlohy v spoločnom susedstve s Ruskom. V tejto súvislosti sa často nesprávne predpokladá, že sme od nášho veľkého suseda závislí. Čo sa týka obchodu a energie, ide skôr o vzájomnú závislosť, alebo aby som to vyjadrila inak, stali sme sa jeden pre druhého nevyhnutným partnerom. Prichádza teda čas, keď sú naše vzťahy s Ruskom mimoriadne dôležité a keď je absolútne nevyhnutná jednotná stratégia EÚ s jasnou víziou do budúcnosti.

Zajtra sa prezident Obama po prvýkrát stretne s prezidentom Medvedevom, aby „reštartovali“ vzťahy USA a Ruska. Tento nový prístup treba isto privítať, ale my nemusíme začínať úplne od začiatku. Nemusíme reštartovať naše vzťahy, namiesto toho ich musíme neustále prispôbovať. Tento cieľ je našou najvyššou prioritou.

Ako Komisia konštatovala vo svojom oznámení z 5. novembra, komplexný a rozsiahly charakter našich vzťahov a mnohé oblasti, v ktorých sme navzájom závislí, znamenajú, že s Ruskom musíme neustále spolupracovať, a ja by som povedala, že musíme zostať triezvi a zamerať sa na výsledky. Rokovania o novej dohode sú nepochybne najlepším spôsobom, ako predložiť jednotný postoj EÚ, ktorý by obhajoval naše záujmy s cieľom dosiahnuť dohodu v najdôležitejších oblastiach. Práve teraz, počas môjho príhovoru, prebieha v Moskve štvrté kolo rokovaní.

Teraz sme sa dohodli na všeobecnej štruktúre dohody, ktorá by mala tvoriť právne záväzný základ pre všetky aspekty našich vzťahov v najbližšej budúcnosti. Zároveň sme však nestanovili žiadne umelé termíny ukončenia rokovaní. Podľa môjho názoru by sme si mali vyhradiť toľko času, koľko bude potrebné na dosiahnutie uspokojivých výsledkov, pretože súčasná dohoda zostane dovtedy v platnosti, a preto nie je naliehavo potrebné pokračovať v rokovaní čo najrýchlejšie. Súčasný problém môžeme preto riešiť aj bez novej dohody. Doteraz sa diskutovalo o problematike politiky, spravodlivosti a bezpečnosti, čím sme dosiahli lepšie porozumenie vzájomných stanovísk. Teraz sme začali diskutovať o hospodárskych záležitostiach.

V žiadnom prípade by nás nemalo prekvapiť, že obe strany pristupujú k určitým oblastiam veľmi rozdielnym spôsobom. Rusko má veľký záujem napríklad o spoluprácu v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky, prejavuje však menší záujem, keď ide o hospodárske záležitosti. Samozrejme, je v našom záujme, v záujme EÚ, aby naše obchodné a hospodárske vzťahy zahŕňali právne záväzné, vymáhatelné ustanovenia, aby sme zabezpečili, že Rusko bude akceptovať systém založený na jasných pravidlách. Týka sa to najmä oblasti energie, kde sa snažíme presadiť uznanie zásad energetickej charty, pričom medzi hlavné zásady patrí transparentnosť, vzájomnosť a nediskriminácia.

Plynová kríza na začiatku roka narušila dôveru v spoľahlivosť našich vzťahov v oblasti dodávok energie, čo sa musí zmeniť. Súbežne s našimi rokovaniami sa preto snažíme výrazne posilniť systém včasného varovania, ktorý zakotví ustanovenia o monitorovaní a pozorovaní krízových udalostí, aby sa zabránilo konfliktom a uľahčilo dosiahnutie zmieru.

Dohoda, o ktorej rokujeme, by mala byť, samozrejme, založená na rešpektovaní ľudských práv a demokracie a myslíme si, že toto by malo byť jej podstatnou súčasťou. Rusko a EÚ prijali, ako povedal pán Vondra,

rovnaké záväzky v rámci OSN, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a Rady Európy. Naša zmluva by mala zdôrazniť rešpektovanie týchto spoločných záväzkov a záujmov. Samozrejme, samotná zmluva nemôže vyriešiť konflikty v Európe, ale mala by poskytnúť rámec pre riešenie konfliktov.

Súbežne s našimi rokovaniami budeme ďalej vyvíjať úsilie na existujúcich fórach, v rámci ženevských rokovaní o Gruzínsku, v skupine 5+2 pre Podnestersko a v minskom procese pre Náhorný Karabach. Spravidlosť a vnútorné veci sú pri rokovaní, ako som povedala, dôležité pre obe strany, pretože sú to oblasti, pri ktorých vnímam významný potenciál vzájomne výhodnej spolupráce, najmä čo sa týka boja proti organizovanému zločinu a tiež pri zlepšovaní podmienok pre cestujúcich *bona fide*. Možnosť zrušenia víz, ktorú požadovalo Rusko, bude však realistická len v spojení s ďalším pokrokom v iných oblastiach. Účinnú spoluprácu by napríklad vo všeobecnosti uľahčilo, keby Rusko prijalo prísnejšie normy na ochranu údajov. Výskum, vzdelávanie a kultúra takisto predstavujú množstvo príležitostí na spoluprácu v záujme našich občanov a v novej dohode by sa to malo zohľadniť.

Správa, o ktorej dnes vedíme rozpravu, obsahuje, pravdaže, mnohé ďalšie návrhy, o ktorých teraz z časových dôvodov nemôžem hovoriť, ale tieto sa, samozrejme, objavujú v rámci rozpravy. Chcela by som ešte raz zdôrazniť, že osobitne vítam postoj, ktorý pán Onyszkiewicz zaujal v správe a v predloženom návrhu uznesenia. Ak budú po dnešnej rozprave potrebné ďalšie informácie, samozrejme, kedykoľvek rada poskytnem plnú správu, napríklad Výboru pre zahraničné veci, ako som urobila minulý rok.

Na záver by som chcela zdôrazniť, že je pre mňa dôležité, aby rokovania úspešne pokračovali, a že majú moju plnú podporu. Dúfam, že nová zmluva postaví vzťahy medzi EÚ a Ruskom v najbližšej budúcnosti na pevný a predvídateľný základ a významne tak prispeje k stabilite a bezpečnosti na našom kontinente.

Cristina Gutiérrez-Cortines, spravodajkyňa stanoviska Výboru pre priemysel, výskum a energetiku požiadaneho o stanovisko. – (ES) Vážený pán predseda, je nám jasné, nám v Európe i Výboru pre priemysel, výskum a energetiku, že energia sa stala nástrojom zahraničnej politiky, prvkom zmeny, ktorý môže medzi nami vyvolať konflikt alebo nás zjednotiť, a práve tento problém nás dnes zamestnáva.

Európa bola tradične spojená s Ruskom. Naše dejiny ukazujú, že Bielorusko bolo vo svojom vývoji jednoznačne ovplyvnené Západom a ruská tradícia v oblasti náboženstva, všetkých foriem vzdelávania a väčšiny hodnotových systémov nasledovala európsky spôsob myslenia, ktorý Rusko obohatil. Naša kultúra tiež prijala dôležité impulzy z tradície ruskej vedy, od veľkých matematikov z Kazane a iných častí, a to isté platí o ruskej literatúre.

Myslím si, že by sme mali vnímať napätie počas socialistickej éry ako určité prerušenie, ktoré treba pripomínať, ktoré však nepredstavuje konštantný faktor. Naša konštantná skúsenosť s Ruskom bola skúsenosťou jednoty, preto hovorím, že v oblasti energie, kde má Európa deficit, musíme dať Rusku najavo, že naše priateľstvo by malo pokračovať, ale podľa jasných pravidiel, ktoré gentlemani vždy mali a ktoré sme vždy mali aj my, ale teraz vo forme písomných pravidiel.

Nemôžeme žiť v neprestajnej neistote, či zasa nedôjde k prerušeniu dodávok pre našich občanov, a Rusko musí tiež uznať, že nemôže používať energiu ako nástroj, pomocou ktorého nebude uznávať suverenitu susedných štátov. V súčasnej situácii získali národy nezávislosť a v plnej miere uplatňujú demokraciu, na čo by sme mali dozerať, pričom je aj povinnosťou Ruska dozerať na tento stav a Rusko je zároveň povinné poskytnúť jasný súbor pravidiel na výmenu energie a jednotu prostredníctvom energie.

Josef Zieleniec, v mene skupiny PPE-DE. – (CS) Vážený pán predseda, dovoľte, aby som sa poďakoval pánovi Onyszkiewiczovi za prípravu tejto dôležitej, kvalitne spracovanej a vyváženej správy. Ako tieňový spravodajca Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov som rád, že správa odráža aj naše hlavné priority vo vzťahu k Rusku, ako napríklad pragmatickú spoluprácu postavenú na zdravom trhovom prostredí, dôraz na ľudské práva, fungujúci právny štát a demokraciu, ktoré sú pre EÚ základnými spoločenskými hodnotami, ako aj dôraz na rešpektovanie suverenity všetkých susedných štátov a jednoty Európskej únie.

Nová dohoda, o ktorej sa rokuje, musí zahŕňať všetky aspekty spolupráce, musí byť právne záväzná a musí odrážať kvalitu našich vzťahov s Ruskom. Ak však majú rozhovory odrážať naše postoje a hodnoty, nesmieme zabudnúť na úlohu, ktorú Rusko minulý rok zohralo vo vojne v Gruzínsku alebo počas januárovej plynovej krízy. Nemôžeme pripustiť vytvorenie nových sfér vplyvu v Európe. Nemôžeme akceptovať *status quo*, či skôr *fait accompli* na Kaukaze. Z toho vyplýva požiadavka jednoznačných záruk, že Rusko nepoužije silu proti žiadnemu zo svojich susedov a spory v spoločnom susedstve bude riešiť spolu s EÚ. Podľa nášho názoru je úplne prirodzené vyzvať Rusko, aby urobilo prvý ústretový krok na posilnenie dôvery.

Mnohí kolegovia dnes oprávnené zdôrazňujú potrebu jednoty EÚ vo vzťahu k Rusku. Skutočne jednotný postoj však dosiahneme len postupnými krokmi. Z toho vyplýva môj návrh vytvoriť v rámci Rady funkčný konzultačný mechanizmus, ktorý by členským štátom umožnil s dostatočným predstihom vzájomne prekonzultovať všetky dvojstranné otázky s Ruskom, ktoré môžu mať vplyv na iný členský štát alebo na Európsku úniu ako celok. Len takto dospejeme ku skutočne jednotnej politike voči Rusku, len takto v plnej miere využijeme najväčšiu výhodu, ktorú voči Rusku máme – našu vlastnú jednotu.

Csaba Tabajdi, v mene skupiny PSE. – (HU) Socialistická skupina v Európskom parlamente považuje Rusko za kľúčového strategického partnera. Európska únia a Rusko sú od seba navzájom závislé, čo potvrdila aj pani komisárka Ferrerová-Waldnerová.

Chcel by som povedať, že čo sa týka dodávok plynu, sme od seba navzájom závislí, pretože Rusko by nebolo schopné predať svoj plyn niekomu inému. To by nám malo byť jasné. Je veľmi dôležité, aby sa vypracovala a uzavrela nová dohoda o partnerstve a spolupráci. Táto správa mala poslúžiť tomuto účelu, ale tento cieľ nespĺnila.

Správa pána Onyszkiewicza, ktorá bola prijatá vo Výbore pre zahraničné veci a ktorej tón je niekedy vyslovene hrubý, môže vážne poškodiť sieť vzťahov medzi EÚ a Ruskom. Socialistická skupina súhlasí s tým, aby Parlament vyjadril oprávnenú kritiku Ruska. Socialistická skupina jednoznačne odsudzuje porušovanie ľudských práv. Požadujeme rešpektovanie demokratických práv a základných hodnôt.

Vyzývame Rusko, aby rešpektovalo zásadu nezávislosti tlačových a elektronických médií. Vyzývame ruskú vládu, aby prijala všetky možné opatrenia na vyšetrovanie útokov na novinárov a ich vražd. Ruský zákon o mimovládnych organizáciách ohrozuje nezávislé fungovanie týchto organizácií.

Socialistická skupina s obavami sledovala spôsob, akým prebehli posledné voľby do ruskej dумы a prezidentské voľby. Sme kritickí voči ruskej strane v spore o plyn medzi Ruskom a Ukrajinou a v konflikte medzi týmito dvoma krajinami. Zároveň sme však presvedčení, že odporúčania Parlamentu musia slúžiť zlepšeniu vzťahov medzi EÚ a Ruskom a vypracovaniu nového strategického partnerstva. Táto správa tomuto účelu neslúži. Z tohto dôvodu sme vo Výbore pre zahraničné veci hlasovali proti nej.

Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu idú proti zámerom, ktoré vyjadrila Komisia. Idú proti novej politike Spojených štátov, ak si uvedomia, že vláda prezidenta Obamu, najmä prostredníctvom vyjadrení viceprezidenta Joe Bidena, zmenila svoj štýl. Európska únia by potom zaostala za novou americkou politikou, hoci by to nebolo v našom záujme. Nemáme teda problém s kritikou, ale so štýlom.

Nepotrebujeme didaktiku, ale odôvodnenú kritiku. Európska únia sa nemá stavať do pozície učiteľa a udeľovať Rusku lekcie. Socialistická skupina preto bude tento návrh správy považovať za prijateľný len vtedy, ak Parlament schváli všetkých šesť pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, ktoré sme predložili. V opačnom prípade to bude jednoducho kontraproduktívna správa, ktorá neposlúži strategickému partnerstvu medzi EÚ a Ruskom. Rozvíjanie úspešnej spolupráce medzi EÚ a Ruskom je však v záujme Európskej únie.

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, zahraničné veci si vyžadujú diplomaciu a zásady a táto správa o novej dohode medzi EÚ a Ruskom poskytuje oboje. Moja skupina schvaľuje jej obsah a blahoželá pánovi Januszovi Onyszkiewiczovi k jeho práci.

História nás učí, že Rusov najviac podráždí, keď sa k nim obrátíme chrbtom, preto je v záujme Ruska a Európskej únie komunikovať, spolupracovať a obchodovať spôsobom, ktorý vytvára dôveru. Je tiež nečestné predstierať, že správanie Ruska si nezaslúži kritiku. Je to krajina, ktorá využíva dodávky energie ako zbraň, krajina, ktorej bezohľadné správanie na Kaukaze a v Pobaltí dráždi jej susedov, krajina, kde sa pravidlá právneho štátu ohýbajú a prispôbujú tak, aby vyhovovali ľuďom, ktorých podporuje Kreml, a priťahuje skrutky tým, ktorých Kreml nepodporuje, ako dokazuje dnešné nové súdne konanie proti Michailovi Chodorkovskému.

Voľby, ako vieme, nie sú výnimkou. Fyzické násilie, zastrašovanie obhajcov ľudských práv, vraždy nezávislých novinárov – pán Tabajdi, to je realita súčasného Ruska.

(potlesk)

Je nám ľúto, že niektorí kolegovia sa zamerali na zmierňovanie kritiky Ruska za jeho postoj v oblasti ľudských práv. Som prekvapený tým, ako niektorí ľudia nástoja na definovaní novej dohody ako strategickej jednoducho

preto, lebo to chce Moskva. Áno, mali by sme budovať mosty, ale nesmieme byť nekritickí k veciam, ktoré sú neprijateľné.

Existujú tri dôvody, ktoré vysvetľujú, prečo sa niektorí ľudia snažia nakloniť si pána Putina. Po prvé, sú to ľudia, ktorí kedysi sympatizovali so Sovietskmi a ktorých sentimentálne spojenie s Kremľom pretrváva. Po druhé, sú to tí, ktorí si myslia, že Rusko je akosi iné než ostatné krajiny a neuplatňujú naň rovnaké normy, a po tretie, sú to ľudia, ktorí si myslia, že Rusko nesmieme znevažovať, pretože z neho ide strach. Ani jeden z týchto argumentov však neobstojí. Európska ortodoxná politická ľavica má za sebou históriu zámerného ignorovania problematiky ľudských práv počas sovietskej éry. Ak sa títo ľudia teraz snažia nájsť ospravedlnenie, prečo sa Rusko vyvíja smerom k autoritárskej pravici, nie je to len morálne nesprávne, ale aj politicky pomýlené. Ľudské práva sú okrem toho univerzálne a nedeliteľné, inak neznamenajú nič. Únia by mala mať preto dostatok sebavedomia, aby obhajovala naše hodnoty v rámci našich hraníc i mimo nich.

Na záver chcem povedať, že Európa má triapolkrát viac obyvateľov než Rusko. Naše výdavky na obranu sú desaťkrát väčšie a naše hospodárstvo je pätnásťkrát väčšie než ruské. Nemáme dôvod krčiť sa pred Kremľom a existujú všetky dôvody pre to, aby sme stáli za svojimi hodnotami. Preto podporujeme novú dohodu, ale chceme, aby Európa išla do tohto vzťahu jednotná, silná a s otvorenými očami.

Adam Bielan, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predseda, Kremľ používa dodávky energie ako politický nástroj spolu so zásadou „rozdeľuj a panuj“, aby korumpoval jednu európsku krajinu za druhou, od Cypru až po Holandsko. Tento prístup zaznamenáva pozoruhodný úspech. Na rozdiel od toho sa Európska únia počas útoku na suverénne Gruzínsko zachovala prekvapujúco pasívne. Neprítomnosť vedúcich predstaviteľov EÚ bola nápadná. Na scéne sa neobjavil ani pán Solana a ani pani komisárka Ferrerová-Waldnerová. Počas týchto udalostí utrpel veľké poníženie francúzsky prezident Sarkozy, pretože Rusi úplne ignorovali mierovú dohodu, ktorú dosiahol. Z toho vyplýva, že slabosť Európy vo vzťahu k Rusku je spôsobená jej vlastnou naivitou a krátkozrakosťou.

Rakúske, nemecké a talianske energetické firmy obchodujú s Kremľom na bilaterálnom základe. To vedie priamo k politickému tlaku Moskvy na jednotlivé členské štáty. Nemecko buduje plynovod po dne Baltského mora, aby sa vyhlo Poľsku, a Rusko viac než raz prerušilo dodávky energie do Litvy, Českej republiky a iných krajín EÚ. Ak sa zrealizuje Nord Stream, to isté sa môže prihodiť aj mojej krajine, Poľsku. Politika EÚ voči Rusku sa musí zakladať na zásade jednoty a solidarity. Preto ak chceme, aby naše vzťahy s Ruskom boli efektívne, je pred uzatvorením bilaterálnych dohôd s Kremľom absolútne nevyhnutné prekonzultovať vec s členskými štátmi, pre ktoré to môže mať potenciálne dôsledky.

Marie Anne Isler Béguin, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predseda, chcela by som sa poďakovať spravodajcovi za to, že prijal naše pozmeňujúce a doplňujúce návrhy a v rámci rokovaní s Ruskom dal na prvé miesto otázku ľudských práv. Chcela by som požiadať Radu a Komisiu, aby v tejto oblasti neustúpili, a zároveň by som chcela požiadať pána spravodajcu, aby podporil naše ďalšie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy týkajúce sa rešpektovania práv menšín a Ččenska, na ktoré sa v správe akosi pozabudlo.

Aj my podporujeme kritický postoj k Rusku, pretože aj keď Rusko teraz vysielá niektoré pozitívne signály, najmä v súvislosti s ochotou uzatvoriť medzinárodnú dohodu o znížení arzenálu jadrových zbraní, ktoré sú v tomto krízovom období nepochybne príliš nákladné, v iných oblastiach zostáva úplne nekompromisné, najmä v súvislosti so susedskou politikou, a obviňuje Európsku úniu, že vstupuje do jeho sféry vplyvu. Chcela by som vám pripomenúť, že pán Lavrov nedávno v Bruseli kritizoval Východné partnerstvo, ktoré sme vytvorili na jarnom zasadnutí, podobne ako pán Putin negatívne zareagoval na dohodu o plyne medzi Európskou úniou a Ukrajinou.

Ako viete, a ako každý uviedol, problematika Gruzínska je naďalej veľmi aktuálna a zostáva sporným bodom vo vzťahu medzi nami a Ruskom, ktoré stále využíva svoje právo veta, aby zabránilo rozmiestneniu medzinárodných mierových jednotiek a dokonca aj prístupu našich civilných pozorovateľov na územia, ktoré okupuje a kontroluje. To je v rozpore so šiestimi bodmi dohody, ktorú EÚ uzatvorila s Ruskom 12. augusta, a nedokáže to zabrániť každodennému násiliu pozdĺž abcházsko-osetskej administratívnej hranice.

Nikto sa okrem toho nedá oklamať závislosťou členských štátov, ako bolo uvedené, od Ruska v súvislosti s dodávkami energie, alebo politickou cenou, ktorú musíme zaplatiť.

Vážený pán predseda, na záver chcem povedať, že vzhľadom na globálnu krízu, ktorej sa nik nevyhne, ani Rusko, je potrebné hľadať mimoriadne riešenia a nabádať Rusko, aby prijalo konštruktívne partnerstvo, a EÚ musí získať väčšiu váhu ako jednotný partner.

Vladimír Remek, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (CS) Vážený pán predseda, dámy a páni, diskutujeme o našom odporúčaní Rade o novej dohode s Ruskom. Text správy však, podľa mňa, nevyzerá ako odporúčanie na diplomatické rokovania. V dokumente sa väčšinou používajú iba výrazy a formulácie o nevyhnutnosti požadovať, trvať na tom, zdôrazniť, vyzvať a podobne. Táto slovná zásoba je nátlaková a som veľmi rád, že nie som v úlohe vyjednávateľa, od ktorého sa očakáva, že sa bude podobnými odporúčaniami riadiť. Pritom súčasne uznávame, že EÚ dostáva, okrem iného, jednu štvrtinu svojich dodávok ropy a zemného plynu z Ruska. Niekedy mám dojem, že sa snažíme požadovať bezpečné, stabilné dodávky životne dôležitých surovín s palicou v ruke. A čo prinášame na rokovací stôl my, Európska únia? Kde je naše stanovisko k ľudským právam, na ktoré sa tak radi odvolávame, napríklad v súvislosti s rusky hovoriacimi menšinami, ktoré žijú na území členských štátov EÚ? Kde je náš názor na zrazy a akcie bývalých príslušníkov jednotiek SS v krajinách EÚ? Alebo nie sme proti nim, ale ich podporujeme, v rozpore napríklad so závermi OSN? A ako je tiež možné, že Výbor pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) uvádza obidve krajiny, Ukrajinu aj Rusko, ako zodpovedné za problémy týkajúce sa dodávok zemného plynu do EÚ, ale naše odporúčanie vyzýva iba Rusko? Vcelku je to trochu ako pokus hrať futbal iba na jednu bránku. A to nie je, ako určite uznáte, plnohodnotná hra. Nečakajme teda zázračné výsledky.

Osobne budem mať preto problém podporiť dokument v jeho súčasnej podobe. Aj vo Výbore pre zahraničné veci nebola s návrhom spokojná celá tretina poslancov. Na druhej strane má Výbor pre medzinárodný obchod ku vzťahom s Ruskom oveľa realistickejší prístup, ktorý zohľadňuje to, čo Európa skutočne potrebuje.

Bastiaan Belder, *v mene skupiny IND/DEM*. – (NL) Vážený pán predseda, niet pochýb, že Rusko teraz v nemalej miere postihuje svetová hospodárska kríza. Práve dnes ráno som v rozhlase počul správu z Petrohradu o liekoch, ktoré si priemerný ruský občan nemôže dovoliť, a teda sú mu nedostupné. Najnovšie prognózy Svetovej banky ukazujú, že situácia ruského hospodárstva bude ešte búrlivejšia. Čo máme urobiť s chmúrnou prognózou, že koncom tohto roka by mohlo pod existenčné minimum 4 600 rubľov (približne 185 USD) klesnúť viac ako 20 miliónov Rusov?

Európa aj Rusko skutočne stoja pred naliehavou potrebou rázneho postupu na riešenie krízy. Preto musí mať prioritu spoločné úsilie na zlepšenie globálnej hospodárskej situácie. Vyžaduje si to však vzájomnú dôveru, ktorej, žiaľ, ako by som chcel zdôrazniť, priamo v ceste stojí zahraničná politika Kremľa. Jedným príkladom je kríza v Moldavsku, ktorá pokračuje a je stále komplikovanejšia. Igor Smirnov nepomáha. Ďalším príkladom je zmätok na Ukrajine, ktorý opäť pokračoval minulý týždeň. Stručne povedané, spoločnému úsiliu stojí v ceste nedostatok vzájomnej dôvery.

Touto správou vysiela Parlament tento čestný a jasný signál Rade a Komisii na rokovania s Moskvou a úprimne dúfam, že sa stavia pred Rusko so vztyčenou hlavou.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dámy a páni, v návrhu odporúčania tohto Parlamentu Rade týkajúceho sa novej dohody medzi EÚ a Ruskom, o ktorom dnes rokujeme, sa dá súhlasiť možno iba s dvomi faktami. Po prvé, že Rusko má obrovský význam pre stabilitu a prosperitu Európy a sveta, a po druhé, že musíme dosiahnuť strategické partnerstvo s Ruskom založené na demokratických hodnotách. Inak musím konštatovať, že text je napísaný jazykom víťaznej mocnosti z obdobia studenej vojny a popiera všetky základné pravidlá diplomacie a medzinárodných vzťahov. V týchto pravidlách ide viac o kompromis, slušnosť, vyváženosť a rešpektovanie druhej strany za rokovacím stolom. Nejde v nich o diktátorské požiadavky a tvrdé odsúdenia. Terminológia a formulácia správy pripomínajú list naľúkaného sultána záporožským kozákom, ktorí mu potom dali primeranú odpoveď. Neprimeraný rusofóbny text čiastočne zachraňuje objektívne vyjadrenie Výboru pre priemysel, výskum a energetiku, ktoré by sa mohlo stať základom na formulovanie nového dokumentu. Podľa môjho názoru súčasná správa poškodzuje Európsku úniu aj Ruskú federáciu, a preto aj záujmy všetkých občanov euroázijského priestoru.

Dámy a páni, dúfam, že samit EÚ – Rusko, ktorý bude pod záštitou českého predsedníctva viesť prezident Českej republiky Václav Klaus, túto rusofóbnu rétoriku rozhodne používať nebude. Okrem iného aj preto, lebo český prezident sa nestotožňuje s prevládajúcim názorom EÚ na rusko-gruzínsky konflikt. Som pevne presvedčená, že Rada by v záujme našich občanov mala pamätať, že Rusko je a bude v našom geopolitickom priestore potrebným, užitočným a rovnocenným partnerom. Ako už bolo uvedené, štvrtina dodávok ropy a zemného plynu do EÚ pochádza z Ruska a do EÚ ide polovica ruskej ropy a zemného plynu. Ak nič iné, tak tento fakt samotný je dostatočným argumentom na úsilie o dobré susedské vzťahy medzi EÚ a Ruskou federáciou.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predseda, za posledného dva a pol roka sa ako predsedníčka Delegácie pre vzťahy s Ruskom intenzívne zaoberám Ruskom a Európou. Pracovala som nielen

na incidentoch, ale v súvislosti s dlhodobou stratégiou som bola prístupná aj iným názorom. Preto som v rozpakoch, čo si mám myslieť o tom, čo práve povedal pán Watson ako vedúci Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu. Ani ja, ani moji kolegovia poslanci sme nezaujali v žiadnej z týchto rozpráv jednostranné stanovisko. Diskutovali sme o mnohých problémoch súvisiacich s Ruskom.

Nezabúdajme však, že uzatvorenie dohody o partnerstve tiež znamená, že aj my sami budeme partnermi. Znamená to zapojenie obidvoch strán do vzájomných konzultácií o problematických otázkach. Dohoda o partnerstve môže v skutočnosti vzniknúť iba v duchu vzájomnej dôvery, nie ak jedna strana vidí iba problémy. Spojené štáty majú v súčasnosti inú stratégiu. Musíme sa, na rozdiel od Spojených štátov, ktoré ponúkajú otvorenie, naozaj vrátiť k chladným postojom? To nie je rozumné konanie.

Pretože máme iba jedného veľkého suseda, potrebujeme dohodu o partnerstve, strategickom partnerstve. Závisíme od dodávok energie od tohto suseda a on od našich finančných prostriedkov. Pretože v Európe máme hodnoty, ktoré bránime, diskutujeme s týmto susedom tiež o spoločných hodnotách a ľudských právach. Nie je dobrým začiatkom novej stratégie, ktorú vo vzťahu k nášmu veľkému susedovi skutočne potrebujeme, ak rozprávame iba o záporných aspektoch. Preto by som chcela poďakovať pani komisárke za jej odpoveď, pretože obsahuje pozitívne prvky, ktoré nám pomôžu dosiahnuť výsledok, ktorý bude skutočným prínosom pre 500 miliónov európskych občanov.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Vážený pán predseda, najprv by som chcel pochváliť pani Oomenovú-Ruijtenovú za to, čo práve povedala. Bezvýhradne súhlasím s jej argumentmi a tiež dúfam, že tieto argumenty zajtra ovplyvnia jej skupinu, keď bude hlasovať o našich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch k tejto správe. Želám je pritom veľa úspechov.

Moja skupina má s touto správou pána Onyszkiewicza veľké problémy, a preto sme vo Výbore pre zahraničné veci hlasovali proti nej. Správa je komplexná, a to je správne, pretože program pre vzťahy EÚ a Ruska je naozaj rozsiahly. Je pravda, že spravodajca sa snažil venovať vo svojej správe všetkým týmto oblastiam. Patrí mu za to moja pochvala. Jednako len správa nevyznieva dobre. Nemôžeme najprv povedať, ako to robí spravodajca, že tieto vzťahy sú kľúčové, a potom uviesť iba príklady všetkého, čo je zlé, alebo čo nie je v Rusku v poriadku, bez toho, aby sme poukázali aj na naše chyby, ktoré sme vo vzťahu k Ruskej federácii urobili v minulosti, za posledných 20 rokov.

Rusko nie je kandidátskou krajinou, ale strategickým partnerom, ktorý chce spolupracovať v oblastiach spoločného záujmu. Vyžaduje si to konštruktívne, racionálne správanie a plne súhlasím s pánom Vondrom, že to musí tvoriť základ nášho prístupu. V rozpore s vytvoreným dojemom sa tu neuplatňujú kodanské kritériá. Som za pragmatický prístup založený na vzájomnej závislosti. Oni potrebujú nás a my potrebujeme ich. Riešenia môžeme nájsť iba ak budeme pracovať spoločne, či to bude v oblasti obchodu, spolupráce v oblasti energetiky, klímy alebo nešírenia jadrových zbraní. Za rokovaniami o novej dohode je strategický záujem. Trváme na používaní slova „strategický“ v tejto rozprave. Tieto rokovania musíme viesť v dobrej viere, a pritom rešpektovať aj záujmy Ruska.

Náš spravodajca správne venuje veľkú pozornosť spoločným susedom Európskej únie a Ruska. Aj v tomto prípade platí, že spolupráca je produktívnejšia ako konfrontácia. Za každú cenu chceme zabrániť boju o sféru vplyvu. Namiesto toho by sa mala Európska únia zamerať na oživenie oslabenej Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE). V tomto rámci sa potom môžeme pozrieť na zlepšenie prístupu k zmrazeným konfliktom, ktoré v Európe stále máme, či už je to v Gruzínsku, Azerbajdžane alebo Moldavsku.

Vo vzťahoch EÚ a Ruska nie je samozrejme všetko v poriadku. Správa sa tým odôvodnene zaoberá. Odsúdili sme inváziu Ruska do Gruzínska a stále ju odsudzujeme. Máme obavy z autoritatívnych tendencií v Rusku. Preto tento dialóg nemôže byť iba pozitívny a Rusko ako člen Rady Európy by mohlo konať aj lepšie. Napriek tomu a so všetkou úctou ku spravodajcovi, spravodajca by urobil dobre, keby stlačil tlačidlo a urobil reštart. Teraz, keď vláda Spojených štátov zvolila odlišný prístup k Rusku, je zotrvávanie na vyhrotenom postoji kontraproduktívne. Naše problémy sú globálne a do ich riešenia sa musia zapojiť všetci.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Prezident Medvedev vo svojom inauguračnom prejave uviedol, že jeho najdôležitejšou úlohou je ochrana slobody a obnovenie právneho štátu. Žiaľ, tento svoj sľub ešte nesplnil. Našou povinnosťou je pripomenúť mu tento sľub a poskytnúť väčšiu podporu nezávislým médiám, občianskej spoločnosti a obetiam porušovania ľudských práv.

Usilujeme sa o strategické partnerstvo s Ruskom a dohoda o partnerstve je v našom záujme. Dosiahnuť to však môžeme iba v prípade ochoty a konštruktívneho a zodpovedného správania sa Ruska.

V januári bola otrasená dôvera v spoľahlivosť Ruska ako dodávateľa energie. Kľúčovým prvkom dohody musí byť preto energetické partnerstvo. Dôveru by pomohlo vytvoriť, ak by Rusko konečne ratifikovalo európsku energetickú chartu a protokol o tranzite. Očakávame, že Európska únia prijme jednotné a rozhodné kroky v mene tých členských štátov, ktoré závisia vo veľkej miere od dodávok ruskej energie.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Vážený pán Onyszkiewicz, ďakujem vám za vašu veľmi vyváženú správu. Rusko je pre Európsku úniu veľmi dôležitým partnerom. Spoločné kroky môžu mať pozitívny vplyv na prekonanie hospodárskej a finančnej krízy. To nám však nesmie dovoliť, aby sme sa odchýlili od našich zásad a hodnôt. Musíme požadovať, aby Rusko obnovilo ľudské práva, obnovilo slobodu tlače, slobodu prejavu a slobodu združovania. Musíme trvať na tom, aby sa ruský program na podporu ruských krajanov nezneužíval ako nástroj na posilňovanie politického vplyvu Ruska v niektorých členských štátoch EÚ. Aby sa mohla podpísať nová dohoda, Rusko musí splniť svoj záväzok týkajúci sa územnej celistvosti Gruzínska. Rozsiahla dohoda by mala zahŕňať stratégiu energetickej bezpečnosti, založenú na ratifikácii energetickej charty. Musíme tiež požadovať primerané hodnotenie vplyvu severného plynovodu na životné prostredie. Ďakujem.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predseda, pani komisárka, pán úradujúci predseda rady, ďakujem pánovi Onyszkiewiczovi za veľmi jasnú reč o dôležitosti ľudských práv pri spolupráci s Ruskom. Myslím si, že je veľmi dôležité celkom jasne povedať, že Európa neuprednostňuje hospodárske väzby, t. j. dodávky plynu, pred ľudskými právami. Normálne partnerstvo je založené na dvoch spoľahlivých stranách, ktoré si vzájomne dôverujú. Strategické partnerstvo predstavuje riziko, že bude mať iba obmedzenú obhájiteľnosť a spoľahlivosť. EÚ sa preto musí chrániť proti nespoľahlivosti. Nemôžeme mať dobré, normálne partnerstvo, pokiaľ bude Rusko pokračovať v takom vážnom porušovaní ľudských práv, ako ukazujú napríklad prípady Anny Politkovskej alebo pána Chodorkovského a pána Lebedeva, a pokiaľ nedosiahne minimálnu úroveň demokracie a právneho štátu.

PRESDA: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

Jiří Maštálka (GUE/NGL). – (CS) Správa pána Onyszkiewicza je bezpochyby jedným z najdôležitejších dokumentov, ktorý prichádza na konci nášho volebného mandátu. Musím zdôrazniť, že obsahom tejto správy som veľmi, veľmi sklamaný. Jednou z mála vecí, s ktorou môžem súhlasiť, je, že všetci považujeme dobré vzťahy s Ruskom za kľúčovú otázku. Podľa môjho názoru nie je koncepcia správy vyvážená a som pevne presvedčený, že v tejto pôvodnej podobe nepomôže zlepšiť naše vzájomné vzťahy. Slušne povedané, za nedorozumenie považujem fakt, že správa chce zveriť konzultačné právomoci vysokému predstaviteľovi EÚ. Ak by to mal byť pán Solana, človek, ktorý pred desiatimi rokmi spustil nezmyselné, tzv. humanitárne bombardovanie Juhoslávie a ktorý v rozpore s medzinárodným právom organizuje odtrhnutie časti suverénneho štátu, pokiaľ ide o mňa, nemá moju dôveru. Nevyváženosť vidím práve v skutočnosti, že správa kritizuje Rusko za jeho program na podporu ruských občanov žijúcich v zahraničí a súčasne zamlčuje, aké postavenie v EÚ majú rusky hovoriace osoby bez občianstva. Podľa môjho názoru správa zámerne mlčí o probléme tzv. karty Poliaka, ktorá je v rozpore s medzinárodným právom.

Francisco Millán Mon (PPE-DE). – (ES) Rusko je veľmi dôležitým medzinárodným subjektom, trvalým členom Bezpečnostnej rady a G8 a významnou vojenskou mocnosťou. Z týchto jednoduchých dôvodov by sa Európska únia mala pokúsiť vytvoriť s Ruskom vzťah dialógu a spolupráce. Navyše, mnohé členské štáty závisia od energií z Ruska a majú s ním významné obchodné vzťahy.

Tieto vzťahy by však mali ísť ďalej a byť ambicioznejšie. Rusko je európska krajina a je členom Rady Európy, prijalo záväzky v oblasti ľudských práv a demokratických slobôd a malo by mať s nami spoločný súbor hodnôt a zásad vrátane rešpektovania medzinárodného práva a zvrchovanosti a územnej celistvosti štátov.

Napriek tomu nedávne udalosti ukazujú znepokojivý trend v Rusku, napríklad využívanie energetických zdrojov ako nástroja na vyvíjanie tlaku vrátane prerušovania dodávok, alebo gruzínska kríza a následné udalosti vlani v lete.

To všetko viedlo k narušeniu dôvery v Rusko ako európskemu partnerovi. Teraz sa musíme pokúsiť túto dôveru znovu dosiahnuť. Chceme konštruktívne vzťahy s Ruskom ako ozajstní európski partneri. Aby sa však tak stalo, musí sa zmeniť správanie Ruska.

Členské štáty Európskej únie majú o našom vzťahu s Ruskom z rôznych dôvodov, z ktorých niektoré sú historické, rôzne predstavy, a preto nie je jednoduché dosiahnuť spoločné stanovisko. Je to jedna z našich

slabých stránok a jeden z našich problémov. Spolu s prístupmi, ktoré možno nazvať pragmatické alebo realistické, však v tomto Parlamente rastie presvedčenie, že tí partneri, s ktorými chceme mať veľmi blízke vzťahy, sa musia správať v súlade s medzinárodným právom a rešpektovať základné práva a slobody, najmä ak sú to partneri, ktorí patria do veľkej európskej rodiny.

Tento Parlament veľmi potešil záväzok pána prezidenta Medvedeva v oblasti ľudských práv a právneho štátu, ktorý prijal na začiatku svojho funkčného obdobia. Za jeho slovami však musia stáť činy.

Dámy a páni, chcel by som veriť, že Európska únia nájde v budúcnosti v Rusku trvalého, konštruktívneho partnera, ktorý bude mať s nami spoločné hodnoty, dnes sa mi však zdá jasné, že takáto budúcnosť je dosť vzdialená.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, najprv by som chcel poďakovať pánovi Vondrovi a pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej za ich príspevky, ktoré boli omnoho realistickejšie a podľa nášho názoru viac k veci ako správa pána Onyszkiewicza v jej súčasnej forme, čo mi je veľmi ľúto, pretože pána Onyszkiewicza si osobne veľmi vážim. Preto celkom nerozumiem, prečo máme pred sebou správu, ktorá nepoužíva ako štandard tento spoločný základ, kritiku na jednej strane a ochotu spolupracovať na strane druhej tak, ako to urobila Rada a Komisia.

Len aby to bolo jasné, dovoľte mi znova stručne pripomenúť našu kritiku, myslím tým našu kritiku Ruska.

V oblasti susedstva nerozumieme a kritizujeme správanie sa Ruska voči Gruzínsku. Svet si však už dlho uvedomuje, že Rusko nie jedinou vinnou stranou. Ide len o to, že určité kruhy to nechcú akceptovať. Musíme vidieť obidve strany. Keď sa pozerám od pani Zurabišviliovej po pani Burjanadzeovú, ako sú bývalí spojenci prezidenta Gruzínska teraz v opozícii voči prezidentovi Saakašvilimu a ako sa tu tiež nie veľmi cenia ľudské práva, pýtam sa, prečo kritizujeme iba Rusko a nie aj Gruzínsko. Pokiaľ ide o účasť Ukrajiny na energetickej kríze, teraz veľmi dobre vieme, a vy to viete rovnako dobre ako my, že určitú zodpovednosť musí niesť aj Ukrajina a jej vnútorná politická situácia, kritizuje sa však vždy iba samotné Rusko.

Aj keď pán Horáček, ktorý teraz zrejme chce vyriešiť vládnu krízu v Českej republike, hovorí, že by sme nemali uprednostňovať otázku energetiky pred ľudskými právami, nikto to v skutočnosti nerobí. Povedzte mi konkrétne, chcete, aby sme povedali „nechceme váš plyn, kým nebudete dodržiavať ľudské práva“? Musíte povedať otvorene, čestne a jasne, čo chcete, a nie sa iba oháňať v diskusii heslami.

Môj tretí bod sa týka ľudských práv. Určite sme trpkosť sklamaní postojom k ľudským právam v Rusku, je to pre nás nepripustné. Nikdy nebudeme mlčať pri porušovaní ľudských práv. Ako som práve povedal, musíme jasne hovoriť o porušovaní ľudských práv, nech k nemu dochádza kdekoľvek, či je to v Gruzínsku, Rusku, alebo v našich členských štátoch. Patrí sem právo ruských občanov a osôb bez občianstva. Žiaľ, niektorí z nich sa stretávajú s problémami v určitých členských štátoch EÚ. Musíme to však, samozrejme, v rovnakej miere a s rovnakými kritériami robiť všade.

Po štvrté, som hlboko zarmútený, že Rusko a jeho vedenie nevypracovalo určitý druh pohľadu na svoju vlastnú históriu, ako to urobili mnohé naše členské štáty. Odvolávam sa tu na rozpravu, ktorú sme už mali, a na zajtrajšie hlasovanie o uznesení o histórii. Obraz Ruska by sa veľmi zlepšil, ak by malo kritickejší prístup ku svojej vlastnej histórii, inými slovami, ak by nevykresľovalo stalinizmus ako hlavný národný úspech, ale ako zločin, s ktorým je potrebné sa vyrovnáť. Samozrejme z našej strany odznali tiež veľmi jasné vyhlásenia, ale musíme povedať všetkým krajinám, všetkým totalitným režimom, že nie sme ochotní akceptovať totalitné režimy a nie sme pripravení akceptovať vyrovnanie sa s minulosťou.

Ak sa schváli aspoň jeden alebo dva nami navrhované pozmeňujúce a doplnujúce návrhy, je tu ešte stále možnosť. Tieto návrhy sa pokúšajú obnoviť vyváženosť a postupovať presne podľa tejto dvojitej stratégie: veľká kritika Ruska, ale tiež ochota vstúpiť do partnerstva s Ruskom.

Henrik Lax (ALDE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, pán spravodajca celkom správne povedal, že EÚ musí byť schopná hovoriť o dôležitých záležitostiach týkajúcich sa Ruska jedným hlasom. Žiaľ, zdá sa, že vedúci predstavitelia Ruska sa teraz pozerajú na vzťahy s tretími krajinami ako na hru s nulovým súčtom. Jednoducho povedané, ak ťa neudriem do brady ja, udrieš do brady ty mňa. Musíme ruských vedúcich predstaviteľov presvedčiť, že hlbšia spolupráca EÚ a Ruska by v skutočnosti bola obojstranne výhodnou situáciou. Vážna hospodárska kríza v Rusku predstavuje riziko ďalšieho zhoršenia postoja jeho vedenia v súvislosti s úzkou spoluprácou s EÚ. Preto je veľmi dôležité, aby EÚ hovorila jedným hlasom. Vždy keď EÚ hovorila zrozumiteľne a jasne, ruských vedúcich predstaviteľov to zastavilo. Gruzínsky konflikt, plynová

kríza medzi Ruskom a Ukrajinou na začiatku roka a provokácie okolo bronzovej sochy vojaka v Estónsku ukázali, že zjednotená EÚ dokáže prinútiť vedúcich predstaviteľov Ruska, aby situáciu prehodnotili.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, správa, o ktorej diskutujeme, obsahuje pomerne podrobný záznam nedávnych porušení ľudských práv na území Ruskej federácie. Tieto prípady jasne dokazujú, že Rusko ignoruje všetky normy, ktoré sa uplatňujú v celom slobodnom svete. Preto vyzývam Radu a Komisiu, aby začali požadovať od Ruska dodržiavanie záväzkov, ktoré prijalo v súvislosti s dodržiavaním ľudských práv. Mala by to byť podmienka pokračovania ďalších rozhovorov o dohode.

Na spoločných stretnutiach s ruskou stranou som často počula poslancov ruskej dumy povedať niečo v tom zmysle, aby sme už nemrhali čas na ľudské práva a aby sme prešli k dôležitým otázkam, konkrétne k obchodu. S takýmto prístupom nemôžeme súhlasiť. Nič nie je dôležitejšie ako sloboda, zdravie a samotný život. Tieto hodnoty sa v Rusku často prehliadajú, ale hodnota peňazí sa stále uznáva.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, chcem zablahoželať pánovi Onyszkiewiczovi za jeho usilovnú prácu a úctyhodné výsledky.

Mimochodom, je to posledné stanovisko odchádzajúceho Európskeho parlamentu v súvislosti so vzťahmi s Ruskom a najsilnejší signál, ktorý tento Parlament vyslal, je súdržnosť na základe spoločných európskych hodnôt.

Pre nás je to preto príležitosť pripomenúť si, že základom našich vzťahov s Ruskom je stále správa nášho kolegu Malmströma spred niekoľkých rokov, správa, ktorej návrhy sa ešte stále neuskutočnili.

Medzitým sme zostali v určitom druhu vákua, pričom znova a znova opakujeme, aké sú vzťahy s Ruskom dôležité. Je to pravda, ale nie je potrebné to opakovať. Musíme, ako navrhol pán Graham Watson, začať veriť svojej vlastnej sile, svojim vlastným hodnotám a potenciálu, a tieto hodnoty naplňať.

Musíme tiež konštatovať, že v Rusku prebehla kvalitatívna zmena k horšiemu. Rusko v auguste bezmála okupovalo zvrchovaný susedný štát. Pokračujúce porušovanie ľudských práv v Rusku nestačí iba kritizovať alebo ľutovať. Otázka znie, ako spojiť tieto ľudské práva a hodnoty s naším praktickým správaním. V opačnom prípade budeme, prinajmenšom nepriamo, spoločne zodpovední za otrávenie ľudských práv a demokratických hodnôt plynom výmenou za plyn z ruských plynovodov.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážená pani predsedajúca, keď ide o Rusko, v tomto Parlamente sú očividne dva myšlienkové prúdy, ktoré odzrkadľujú ambivalentný postoj členských štátov.

V podstate tu nejde o Rusko, pretože mnohí súhlasia, že táto mocnosť je nevyhnutne naším strategickým partnerom, ale ide o odpoveď na jeho správanie, ktoré nie vždy zodpovedá našim normám. Teda, kým prvý myšlienkový prúd navrhuje, aby sme Rusko brali na zodpovednosť za každú odchýlku od týchto noriem, do tejto kategórie očividne patrí správa pána Onyszkiewicza, druhý myšlienkový prúd je ústretovejší a motivovaný hlavne pragmatizmom.

Otázka preto znie, ktorý z týchto dvoch prístupov zabezpečuje lepšie riadenie našich spoločných záležitostí (hospodárstvo, obchod, energia, bezpečnosť, výskum a vzdelávanie), pričom uspokojuje naše záujmy a pritom zabraňuje, aby sme sa zriekli našich vlastných noriem. Ktorý z nich bude mať väčší vplyv na správanie sa Ruska? Hoci som osobne skeptický, čo sa týka schopnosti kohokoľvek skutočne ovplyvňovať, jedným alebo druhým spôsobom, správanie Ruska, napriek tomu zastávam stanovisko EÚ, ktoré zlučuje pragmatizmus a integritu. Nakoniec, hoci táto správa je formálne o Rusku, v skutočnosti sa týka aj nás.

Andrzej Zapalowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, je všeobecne známe, že dlhodobá situácia sa ukazuje, že obsah všetkých dohôd s Ruskom je skôr zoznamom želaní ako súborom právne záväzných opatrení. Napriek tomu je dôležité pokračovať v úsilí riadiť naše vzťahy s Ruskom najlepším možným spôsobom. Nedá sa to samozrejme dosiahnuť na základe súčasných podmienok, keď obyvateľstvo Európskej únie, ktorého počet dosahuje takmer 500 miliónov a ktoré produkuje viac ako 20 % svetového HDP, sa musí ponúkať omnoho slabšiemu a menej početnému partnerovi. Spomínam to preto, lebo záujmy jednotlivých členských štátov EÚ sú často v rozpore s vnútornou európskou solidaritou. Rusko túto situáciu vyžíva bez výčitiek svedomia. Samozrejme musíme prehĺbiť našu hospodársku spoluprácu s Ruskom, musíme však od nášho partnera požadovať, aby dodržiaval tie isté normy, ktoré sú záväzné pre všetky členské štáty EÚ. Nemôže byť ani reč o tolerovaní porušovania ľudských práv.

György Schöpflin (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, blahoželám spravodajcovi. Myslím si, že táto správa je mimoriadne dôležitá.

Zdá sa mi, že strategické myslenie Ruska je jedným z najvýznamnejších problémov, s ktorým sa v súčasnosti Európska únia stretáva. Ak nepochopíme, ako Rusko rozmýšľa o sebe vo svete, naozaj nepochopíme zmysel toho, čo Kremľ hovorí a robí. Konanie Ruska má skutočne logiku, táto logika však nie rovnaká ako naša. Ako sme videli minulý rok v Gruzínsku, stredobodom myslenia EÚ bolo mierové riešenie konfliktu, kým Rusko bez výčitiek svedomia používa silu.

Skutočným kľúčom preto je, ako sa Rusko pozerá na moc. V európskej tradícii by mali moc kontrolovať demokratické inštitúcie. Podľa Ruska je potrebné moc koncentrovať v presvedčení, že prostredníctvom takejto koncentrácie bude efektívnejšia.

Je to veľmi nebezpečné pre štáty, ktoré Rusko považuje za slabé. Tieto sa automaticky stávajú cieľmi expanzie ruskej moci. Nedávny utajovaný nákup veľkého akciového podielu maďarskej energetickej spoločnosti MOL ruským podnikom je preto viac ako obchodnou transakciou, ukazuje, ako Rusko postupuje do neobsadeného priestoru.

Európska únia a európska integrácia sú z mocenskej perspektívy pre Rusko nevysvetliteľné, nezmyselné procesy. Z ruského pohľadu je prevod zvrchovanosti hlúposťou a nie cestou na zabezpečenie mieru. Preto je dôležité, aby sme pochopili, že pre Rusko je Európska únia problém. Jej úspech je záhadou a predovšetkým prekážkou zväčšovania moci Ruska. Budúci úspech Európskej únie preto závisí od pochopenia, ako Rusko premýšľa o moci. Veľmi rozdielne od Európy. A nerobme si o tom žiadne ilúzie.

Richard Howitt (PSE). – Vážená pani predsedajúca, minulý mesiac som v mene Parlamentu išiel na administratívnu hranicu v Gruzínsku, ktorú po ruskej vojenskej invázii vytvorili juhoosetskí separatisti. Pri pohľade na kontrolný bod, kde ani na jednej strane neexistovala žiadna oficiálna komunikácia, to určite vyzeralo ako scéna zo studenej vojny. Ak sa nemáme posunúť dozadu, jedným z konkrétnych krokov, ktoré by mohlo Rusko prijať, je pomoc pri zabezpečení plného prístupu veľmi úspešnej misii európskej polície na obidve strany hranice, aby si mohla náležite plniť svoje povinnosti a sledovať dodržiavanie prímeria. Bol by to malý, ale konkrétny krok na vytvorenie dôvery a vyzývam Rusko, aby ho urobilo.

Stotožňujem sa tiež s názorom, ktorý veľakrát odznel v tomto Parlamente, že čím budeme mať viac európskej solidarity, tým lepšie budú vzťahy Európy a Ruska. Tento týždeň na túto skutočnosť opäť poukázal pokus Ruska dosiahnuť s členskými štátmi EÚ samostatné dohody o normách na dovoz ovocia a zeleniny, a nie spoločnú dohodu. V tejto súvislosti ľutujem dnešné vystúpenie predsedu liberálnych demokratov, ktorý sa snažil vykresliť stanovisko socialistov ako zhovievavé voči ľudským právam. Nielenže budeme hlasovať za kritiku Ruska pre porušovanie medzinárodných volebných noriem, podkopávanie slobody prejavu, väznenie politických väzňov a zastrašovanie a prenasledovanie obrancov ľudských práv, ale toto vystúpenie jednoducho poukazuje na ten istý bod, zisk bodov pre Rusko, ktorý samotný je príkladom nedostatku solidarity, ktorý je pre nás prekážkou.

Rusko, ako všetky krajiny, postihla hospodárska kríza, trpí následkom poklesu ceny ropy, devalvácie rubľa o jednu tretinu a 75 % poklesu hodnoty burzy. Prezident Medvedev dnes zohráva dôležitú úlohu na stretnutí G20 v Londýne. Ak bude Európska únia v tomto postupe odhodlaná a jednotná, myslím si, že teraz je ten správny čas, keď Rusko potrebuje našu spoluprácu a môže byť otvorenejšie zmenám.

Giulietto Chiesa (PSE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pri čítaní textu tohto dokumentu človek nadobudne dojem, že nech už ho napísal ktokoľvek, neusiluje sa o zlepšenie, ale o zhoršenie vzťahov medzi Európskou úniou a Ruskom. Pokiaľ je cieľom Európy toto, dokument je vynikajúci, ak to ale cieľom nie je, potom je tento dokument strašný. Za seba môžem povedať, že je to strašný dokument. Ako môžeme vykresľovať budúcnosť, ktorá prinesie nové napätie s krajinou, ktorú z hľadiska našich záujmov považujeme za nenahraditeľnú? V najbližších 40 rokoch sa budeme musieť spoliehať na tradičné zdroje energie, na ktoré je Rusko bohaté. Máme inú možnosť? Nemáme.

Ďalšia vec je spôsob a tón. Európa na týchto stránkach používa imperiálny jazyk a nie jazyk, ktorý rešpektuje partnera rozhovoru. To je v rozpore s našou susedskou politikou a takýto jazyk by nebolo správne použiť ani v styku s malou krajinou, nieto ešte v styku s veľkou krajinou, ktorá si vyžaduje odôvodnený rešpekt. Je to predovšetkým a najmä otázka zmyslu pre realitu.

Obávam sa, že Európsky parlament sa chystá prijať dokument napísaný v duchu studenej vojny – zastaraný, nezmyselný, škodlivý a kontraproduktívny – práve v čase, keď nový prezident USA otvára s Moskvou nový dialóg. S takýmto prístupom nemá Európa žiaden nárok na vedúce postavenie. Dúfam, že Komisia tieto odporúčania neprijme.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) V rozprave bolo nastolených mnoho politických problémov, chcela by som však upozorniť na ďalší problém, o ktorom sa v správe nehovorí. Ide o oblasť zmeny klímy, ktorou sa doposiaľ zaoberali najmä vedci. Ak však chceme tento problém úspešne riešiť, musíme naše konanie podporiť rozsiahlymi a rozhodnými politickými opatreniami.

Ide tu o celosvetový problém, ktorý si žiada vzájomnú zodpovednosť. Myslím si preto, že by sme mali využiť každú príležitosť, aby sme na Rusko naliehali, aby prijalo svoj diel zodpovednosti za zmiernenie zmien klímy aj za prispôbenie sa týmto zmenám. Mali by sme tiež Rusko naliehavo požiadať, aby sa aktívnejšie podieľalo na medzinárodných rokovaníach, keďže sa blíži kodanská konferencia.

Vážení kolegovia, rada by som vám pripomenula, že prijatie primeraných opatrení týkajúcich sa zmeny klímy je vecou zabezpečenia ľudských práv.

Monika Beňová (PSE). – (SK) Budem veľmi stručná, pretože väčšinu z toho, čo som chcela hovoriť, povedali moje kolegyne a kolegovia z frakcie Európskych sociálnych demokratov.

Mám pocit, že správa je nevyvážená a je rusofóbna. Sama som z krajiny, ktorá dlhé roky žila v režime, ktorý nebol jednoduchý, pre väčšinu ľudí jednoduchý, ale práve preto nechápem, prečo v súčasnosti múdre dámy a páni v tejto vzácnej snemovni chcú prijať dokument, ktorým zase budeme raz ukazovať na niekoho prstom a budeme ho z niečoho obviňovať.

Predpokladala som, že tento Parlament je schopný pochopiť súčasnú situáciu vo svete. Absolútne odmietam to, že tu chce niekto vymeniť plynovod a ropovod za ochranu ľudských práv. Európski sociálni demokrati chcú ochraňovať a vždy aj ochraňovali ľudské práva, ale na druhej strane vidíme celkom jasnú realitu, ktorá nás čaká. Čaká Európsku úniu, čaká Spojené štáty americké, čaká Rusko a čaká celý svet. A tejto realite môžeme čeliť len na základe dobrých spoločných dohôd.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, Rusko je naším najväčším susedom, veľkou krajinou, ktorá mala v minulom storočí imperialistické ilúzie, sama však tiež prešla určitými hroznými skúsenosťami.

Vymaniť sa z takejto traumy si vyžaduje čas a vytrvalosť a aj my musíme byť trpezliví. Rokovanie o novej dohode bude preto zložité a namáhavé. Správa je náročná, ale spravodlivá. Súdržnosť medzi účinným partnerstvom s našimi šiestimi východnými susedmi a dobrou vzájomnou spoluprácou s Ruskom predstavuje najväčšiu úlohu európskej politiky. Pokrok bude závisieť od toho, či skutočne dokážeme uviesť do súladu naše spôsoby života a porozumieť základným hodnotám, ktoré nemožno zradiť.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, hlavné prekážky, ktoré majú vplyv na naše styky s Ruskom, sú využívanie dodávok plynu ako prostriedku politického vydierania, ohrozovanie nezávislosti Gruzínska, genocída v Čečensku a neschopnosť uskutočniť spravodlivé procesy týkajúce sa vražd Anny Politkovskej a Alexandra Litvinenka. Rusko, žiaľ, neurobilo ani jediný krok smerom k presadzovaniu demokracie a dodržiavaniu ľudských práv, čo nie je dobrým znamením pre budúce rokovania a spoluprácu. Ak chceme, aby boli rokovania úspešné, musíme uskutočňovať jednotnú spoločnú politiku solidarity. V prípade takého významného suseda Európskej únie je to veľmi dôležité.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážená pani predsedajúca, ako môže pani Ferrerová-Waldnerová hovoriť o Rusku ako o partnerovi a pán Vondra žiadať ubezpečenia o demokracii a ľudských právach?

Rusko je zločinecký štát, v ktorom sa nepohodlní politickí protivníci, odporcovia a novinári jednoducho vraždia. Rusi majú dokonca zákon, ktorý im umožňuje zabiť na cudzej pôde kohokoľvek, ruského občana alebo cudzieho štátneho príslušníka, koho považujú za hrozbu či za príťaž. Takáto vražda bola spáchaná v roku 2006 v Londýne na občanovi z môjho volebného obvodu Alexandrovi Litvinenkovi, pričom išlo o akt štátom podporovaného terorizmu. Jeho rodina stále čaká na vykonanie spravodlivosti a vydanie vrahov do rúk justície či ich postavenie pred súd v Anglicku.

Osobne nechcem, aby Európska únia s niekým rokovala o nejakých dohodách. Ak to však Komisia myslí vážne, prečo nepožiadala o vydanie podozrivých ako prejav dobrej vôle a predpoklad začatia rokovaní?

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Potenciál plnej spolupráce s Ruskou federáciou je priamo úmerný problémom a ťažkostiam, ktorým musíme čeliť. Rusko už istý čas uplatňuje spôsob vedenia rozhovorov a konania, ktorý stavia vyhliadky na pragmatickú spoluprácu na druhoradé miesto a podporuje tvrdý prístup v medzinárodných vzťahoch, s ktorým nemôžeme v žiadnej podobe a forme súhlasiť.

Od konfliktu v Gruzínsku sa nachádzame v bode, ktorý zdôrazňuje rozdiely v našich postojoch ku kľúčovým témam. Ruská federácia považuje prítomnosť svojich vojakov v krajinách tohto regiónu za prijateľnú a domnieva sa, že majú dokonca právo zasiahnuť, keď to Moskva považuje za potrebné. Ruskú účasť v nevyriešených konfliktoch cítiť aj na hraniciach EÚ, spolu s dosahom, ktorý to má na všetkých nás, Európanov.

Musím vám pripomenúť, čo som vlastne navrhoval vo svojich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch. Prítomnosť ruských vojakov v separatistickom regióne Podnestersko už takmer dve desaťročia ovplyvňuje Moldavskú republiku na jej ceste k pokroku a možnosti slobodne si vybrať vlastnú budúcnosť. Ruská federácia musí stiahnuť svojich vojakov z Podnesterska, aby vytvorila základ pre toto partnerstvo.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som všetkým poďakovať za zaujímavú rozpravu. Myslím, že je veľmi potrebná z hľadiska našich budúcich vzťahov s Ruskom a že sa zaoberala množstvom dôležitých bodov. Veľa z toho, čo tu bolo povedané, môžem podporiť.

Pokiaľ ide o tých, ktorí hovoria o potrebe angažovanosti, myslím si, že je jasné, že nová dohoda má veľký význam pre ďalší rozvoj a zintenzívnenie spolupráce EÚ a Ruska. Jasné je aj to, že nová dohoda musí byť ďalším zlepšením súčasnej dohody o partnerstve a spolupráci. Musí odrážať realitu dnešnej spolupráce s Ruskom. Naše vzťahy sú teraz omnoho hlbšie a širšie ako boli ešte pred desaťročím.

Pokiaľ ide o tých, ktorí hovoria o energetike, musíme jasne uviesť, že EÚ si želá posilnenie spolupráce s Ruskom prostredníctvom nástrojov, ktoré máme – prostredníctvom dialógu o energetike a stretnutí Stálej rady pre partnerstvo o energetike. Stretnutie Stálej rady pre partnerstvo o energetike sa uskutoční počas tohto predsedníctva. Cieľom je presadzovať dôveru a transparentnosť v energetických vzťahoch EÚ a Ruska. Ďalšie prerušenie dodávok energie si nemôžeme dovoliť. Mali by sme tiež posilniť a zefektívniť mechanizmus včasného varovania.

Pokiaľ ide o tých, ktorí hovoria o ľudských právach, domnievam sa, že pre podporu stability a prosperity v Rusku je potrebné uplatňovanie zásad právneho štátu, nezávislé súdnictvo a úplné dodržiavanie ľudských práv vrátane slobodných a nezávislých médií. EÚ s obavami sleduje stav ľudských práv v Rusku a na našich stretnutiach s Ruskom tieto obavy vyjadrujeme a budeme naďalej vyjadrovať. Napríklad vo vzťahu k právnemu štátu v Rusku bude pre nás akýmsi lakmusovým papierikom vedenie takých prípadov, ako je obnovený proces s pánom Chodorkovským.

Pokiaľ ide o tých, ktorí hovoria o účinku, úplne súhlasím s tým, že keď hovoríme s Ruskom, musíme hovoriť jedným hlasom a takéto rozpravy potrebujeme, aby sme jeden hlas vytvorili. Jednota a solidarita sú nevyhnutné a budeme veľmi tvrdo pracovať na tom, aby sme ich dosiahli. Dôležité je, aby sa členské štáty navzájom čo najviac informovali a vzájomne konzultovali dvojstranné otázky vo vzťahoch s Ruskom, ktoré by mohli mať vplyv na ďalšie členské štáty a na EÚ ako celok. Návrhy Parlamentu v tomto smere stoja za úvahou, hoci vzhľadom na súčasné štruktúry Rady si nie som úplne istý, či vytvorenie formálneho mechanizmu konzultácií je najvhodnejšou cestou. Mám však silný pocit, že na doplnenie súčasného rámca vzťahov EÚ a Ruska je určitý mechanizmus či spoločný prístup potrebný.

Priestor na zlepšenie našej politiky voči Rusku tu určite je a jednota a solidarita sú v tejto súvislosti skutočne kľúčovými slovami. Pokiaľ ide o vyjadrenie solidarity, v Rade máme už teraz pomerne intenzívne politické konzultácie, je to však aj otázka politickej vôle. Súhlasím s tým, že medzi EÚ a Ruskom je potrebná väčšia dôvera a porozumenie. Musíme prekonať podozrenia z minulosti a budovať na skutočnom a zásadnom vzťahu, ktorý sa za tie roky vyvinul, určite je to však dvojstranný proces a obaja preň musíme niečo urobiť.

Jedným spôsobom, ako to dosiahnuť, je nová dohoda. Druhým je lepší dialóg. Parlament tu zohráva dôležitú úlohu, súhlasím preto s návrhom, aby sa v novej dohode posilnila úloha výboru pre parlamentnú spoluprácu. Vo vzťahu k sprostredkovaniu a presadzovaniu základných demokratických zásad a hodnôt, na ktorých je založená EÚ, má parlamentný rozmer, podobne ako kontakt s občianskou spoločnosťou, čo ponúknuť. Sme preto radi, že v priebehu rokovaní budeme pokračovať v dialógu s vami.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, rozpravy o Rusku nie sú nikdy jednoduché. Rusko je na jednej strane dôležitým globálnym partnerom, na druhej strane je však tiež veľkým susedom a myslím si, že tieto dve strany nie je vždy jednoduché spojiť.

Už som povedala, že ako globálny partner považujeme Rusko za skutočného partnera. Napríklad na Blízkom východe, pri hľadaní riešenia medzi Izraelom a Palestínou a v mnohých ďalších otázkach. Alebo v súvislosti s Afganistanom a Pakistanom, na včerašej konferencii v Haagu zohrávalo Rusko dôležitú úlohu, či v súvislosti

s Iránom alebo v otázkach nešírenia zbraní hromadného ničenia, alebo vo vzťahu k významným celosvetovým otázkam akými sú zmena klímy, o ktorej sa tiež hovorilo, alebo v súčasnosti finančná a hospodárska kríza. Tá ovplyvňuje každého. Týka sa nás, ale aj Ruska a mnohých ďalších globálnych partnerov. Myslím si preto, že tieto veci musíme veľmi jasne vnímať, zároveň však musíme Rusko vnímať aj ako veľkého suseda, s ktorým sa niekedy nezhodneme v otázkach týkajúcich sa spoločných susedov. Máme spoločných susedov. Niektorí z vás sa o nich zmienili, či už to bolo Moldavsko, Náhorný Karabach alebo, samozrejme, Gruzínsko. Tam musíme dosiahnuť omnoho väčšie vzájomné zblíženie, musíme však tiež úprimne hovoriť o existujúcich ťažkostiach a rozdieloch.

Jednou z týchto otázok je Východné partnerstvo, o ktorom sme v Parlamente diskutovali len pred týždňom. Hlavným cieľom Východného partnerstva, ktoré sa týka šiestich susedných krajín, je pomôcť tým krajinám, ktoré sa chcú omnoho viac priblížiť Európskej únii v určitých kľúčových otázkach, akými sú vládne normy, voľnejší obchod a ďalšie oblasti. Myslím si, že v týchto činnostiach je dôležité, aby sme tieto krajiny považovali za partnerov. Zároveň sme však tiež povedali, že na mnohostrannej platforme sme v zásade v jednotlivých prípadoch podľa potreby otvorení tretím krajinám vrátane Ruska. Rusko je tiež určite plnoprávnym členom Čiernomorskej synergie, kde sa riešia regionálne záležitosti.

Je tu teda aj možnosť spolupráce s cieľom prekonať určité súčasné ťažkosti. Na druhej strane je tu plyn. Už som to jasne povedala a teraz opakujem, že pokiaľ ide o plyn, vieme, že sme vzájomne závislí. A vieme tiež, že vďaka plynovej kríze sa znížila dôvera v našich partnerov. Kríza zdôraznila význam ustanovení o energetike v nadchádzajúcich dohodách medzi EÚ a Ruskom a EÚ a Ukrajinou, a tie tam určite budú.

Musíme urýchliť vytváranie vnútorného trhu s energiou a zároveň zvýšiť účinnosť a diverzifikovať dodávky. Stále hovoríme, že nová dohoda s Ruskom by preto mala ustanoviť právne záväzné vzájomné povinnosti. Súbežne s novou dohodou a v krátkodobom horizonte pracujeme s Ruskom na zabezpečení vyššej účinnosti mechanizmu včasného varovania, o ktorom som už hovorila. Mali by sme tiež pamätať na sledovanie konfliktov a na predchádzanie konfliktom a ich riešenie, a to by sa malo týkať aj Bieloruska a Ukrajiny.

Vieme, že Rusko je pre nás v oblasti energetiky veľmi dôležitým partnerom, pretože zabezpečuje 40 % nášho dovozu plynu a 20 % plynu, ktorý spotrebujeme. Už som povedala, že tu ide o vzťah vzájomnej závislosti. Keďže predstavujeme viac než dve tretiny vývozných príjmov Ruska, ktoré veľmi výrazne prispievajú k jeho hospodárskemu rozvoju, je nevyhnutné, aby sa udalosti z minulého januára neopakovali, a preto s Ukrajincami aj s Rusmi pracujeme na tom, aby sme tomu zabránili.

V otázke ľudských práv sa nie vždy zhodneme. Na jednej strane majú EÚ a Rusko spoločné medzinárodné záväzky vyplývajúce z dokumentov, ktoré sme spolu podpísali v OSN, OECD a Rade Európy. Tieto záväzky sú odrazom hodnôt a zahŕňajú povinnosť rešpektovať rozhodnutia orgánov, ktoré zakladajú. Týka sa to najmä Európskeho súdu pre ľudské práva, je však tiež zrejmé, že EÚ a Rusko si vysvetľujú záväzky odlišne.

Európska únia a Rusko si v týchto otázkach zvolili cestu dialógu a to je správne. Znamená to, že si musíme vypočúť aj obavy druhej strany, ktoré Rusko niekedy vyjadruje vo vzťahu k určitému vývoju vnútri Európskej únie, napríklad v otázke po rusky hovoriacich menšín.

Pravdou však je aj to, čo povedal pán úradujúci predseda Rady, že sú tu zjavné obavy týkajúce sa nedodržiavania ľudských práv v Ruskej federácii a že pokračujúce prípady útokov na ochrancov ľudských práv, novinárov a ďalšie osoby nevrhajú na Rusko dobré svetlo.

Tieto otázky pravidelne nastoľujeme na vysokých miestach: ja so Sergejom Lavrovom a pán predseda Barroso so svojimi partnermi. Využívame na to aj konzultácie o ľudských právach, ktoré sa uskutočňujú dvakrát ročne. Výmena názorov o ľudských právach bola aj súčasťou rozhovorov na dvojstrannej schôdzke pána predsedu Barrosa a pána prezidenta Medvedeva, ktorá sa konala 6. februára.

Pán prezident Medvedev sám navrhol, aby táto výmena názorov pokračovala na samite 21. a 22. mája a my ho v tom vezmeme za slovo. Najnovším prípadom, ktorý nám pripomína ťažkú situáciu ochrancov ľudských práv v Rusku, je včerajší útok na aktivistu v oblasti ľudských práv Leva Ponomareva. Dovoľte mi však povedať, že tieto dve línie sa jasne odrážajú v rokovanom mandáte, ktorý dala Rada Komisii. Sú tam obe a tvoria obsah nášho mandátu. Myslím si preto, že tohto mandátu sa treba držať a už som povedala, že sme vždy ochotní poskytnúť informácie o následných činnostiach našich rokovaní, čo vlastne robíme aj teraz.

Janusz Onyszkiewicz, spravodajca. – (PL) Vážená pani predsedajúca, rád by som kritikom tejto správy pripomenul, že to nie je správa o Rusku. Jej účelom je odporučiť Komisii, ktoré otázky má počas dvojstranných rozhovorov a rokovaní otvoriť a najmä na ktoré oblasti sa má sústrediť. Preto v správe nebola žiadna zmienka o otázke Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a pláne prezidenta Medvedeva. Akákoľvek

zmienka v tomto smere by bola skutočne neprimeraná. To je otázka celkom iného druhu. Malo by sa o nej uvažovať v rámci OBSE spolu so Spojenými štátmi, ale nie v rámci dvojstranných vzťahov s Ruskom. Okrem toho tieto odporúčania nemôžu napríklad obsahovať našu vlastnú kritiku a hodnotenie stavu ľudských práv v Európskej únii. Takéto otázky sa preto musia predkladať v rozhovoroch s Rusmi, ktorí naše otázky správne pochopia. To je jedna vec, na ktorú chcem upozorniť.

Druhá vec má všeobecný charakter a týka sa vlastnej povahy rozhovorov. Rád by som zdôraznil, že správa sa vyhyba takým výrazom, ako je strategické partnerstvo. Existuje na to dobrý dôvod, a to ten, že schválený dokument o Európskej bezpečnostnej a obrannej politike (EBOP) obsahuje v časti týkajúcej sa Ruska nasledovný text: *(poslanec potom citoval text v angličtine)*.

„strategické partnerstvo nie je možné, ak sa plne nedodržiavajú a nerešpektujú hodnoty demokracie, ľudské práva a zásady právneho štátu, vyzýva preto Radu, aby tieto hodnoty považovala za ústredný bod prebiehajúcich rokovaní o novej dohode o partnerstve a spolupráci“.

(PL) Pozícia je preto celkom jasná. Myslím, že by sme mali pamätať na to, aký je účel tejto správy a aký odkaz má odovzdať Komisii. Na záver by som chcel pani Bobošikovej povedať, že to kozáci písali sultánovi a nie naopak.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, vo štvrtok 2. apríla 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Călin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Víтам správu Janusza Onyszkiewicza o vzťahoch EÚ a Ruska. Domnievam sa, že vzťahy EÚ s Moskvou musia mať pragmatický základ bez akejkoľvek predpojatosti.

Po prvé, potrebná je skutočná spolupráca v oblasti dodávok energie, ktorá je predmetom spoločného záujmu. Na dosiahnutie tohto cieľa je však nevyhnutná solidarita medzi členskými štátmi EÚ, aby počas rokovaní o dovoze plynu s Moskvou mohli zastupovať zjednotenú líniu. Jedine týmto spôsobom môžeme európskym občanom zaručiť bezpečnosť dodávok plynu za prijateľné ceny. Sme povinní vyhnúť sa vzniku novej plynovej krízy.

Po druhé, s Moskvou musíme spolupracovať na spoločnom riešení problémov týkajúcich sa našich spoločných susedov a vzťahov s Moldavskou republikou, Ukrajinou, Gruzínskom, Arménskom a Azerbajdžanom. Tento prístup musí byť založený na normách medzinárodného práva, pri rešpektovaní celistvosti a zvrchovanosti štátov, bez akýchkoľvek autoritárskych tendencií. Musíme dosiahnuť pokrok pri riešení nevyriešených konfliktov v Podnestersku, Osetsku a Abcházsku.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písomne. – (PL) Rusko je pre Európsku úniu dôležitým partnerom. EÚ očakáva, že jej partneri s ňou budú spolupracovať spoľahlivo a čestne.

Vzájomná závislosť môže byť obojstranne výhodná, ale nemusí to tak byť. Môže to byť aj naopak a môže sa stať zdrojom obáv a konfliktov. Mali by sme urobiť všetko preto, aby sa hospodárska spolupráca, bezpečnosť, energetická bezpečnosť a dodržiavanie zásad ľudských práv a demokracie stali pozitívnou a konštruktívnou črtou nášho vzťahu. Či to tak naozaj bude, do veľkej miery závisí od ruskej strany. Rusko sa môže rozhodnúť pre hodnoty a normy Západu. Nikto ho k tomuto rozhodnutiu, a vlastne ani k žiadnemu inému, nebude nútiť. Rusko si musí vybrať samo. Jedno je mi však úplne jasné, a to že Európa svoje hodnoty nezmení ani na žiadosť Ruska, ani na žiadosť inej krajiny. Sme dôslední, ba dokonca svojhlaví, ale nie preto, že iné konanie by znamenalo opustenie našich hodnôt.

Keby Európa opustila svoje základné hodnoty, už by nebola Európou. Preto budeme napríklad vždy uznávať územnú celistvosť Gruzínska. Nekonáme tak z nejakej osobitej náklonnosti voči obyvateľom Gruzínska. Základom nášho postoja je oddanosť zásadám, na ktorých je založený náš svet. Konanie na škodu tohto sveta by sa rovnalo samovražde. EÚ určite nechce takýto výsledok, a myslím, že ani Rusko nie.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) s určitosťou možno povedať, že nedávna plynová kríza a konflikt v Gruzínsku vytvorili vo vzťahoch s Ruskou federáciou nové napätie.

Rusko musí prestať využívať takéto situácie spôsobom, ktorý nie je v súlade s medzinárodnými postupmi, a musí sa zdržať vytvárania nových sfér vplyvu.

EÚ musí zároveň vynaložiť všetko úsilie potrebné na čo najväčšie zníženie energetickej závislosti od Ruska.

Pravdou je však aj to, že Rusko je jedným zo susedov Európskej únie a kľúčovým aktérom na medzinárodnej scéne. Vo vzťahoch EÚ a Ruska existuje veľký hospodársky potenciál, ktorý si Európska únia nemôže dovoliť nevyužiť, najmä v súčasnej celosvetovej atmosfére.

Musíme preto aj naďalej investovať do dialógu a spolupráce s Ruskou federáciou a vytvoriť súdržnú stratégiu založenú na spoločných, vzájomne výhodných záväzkoch.

Táto spolupráca môže byť úspešná, len ak bude EÚ vystupovať jednotne a bude trvať na dialógu, ktorý má určité podmienky, ale je zároveň konštruktívny, založený na spoločných hodnotách a na dodržiavaní ľudských práv, základných slobôd a súčasných medzinárodných noriem.

Katrin Saks (PSE), písomne. – (ET) Vzťahy EÚ a Ruska utrpeli minulý rok ťažkú ranu. Dnes, po udalostiach v Gruzínsku a po uznaní enkláv Abcházsk a Južného Osetska Ruskom, sa ochota Ruska budovať spoločnú bezpečnostnú oblasť s Európskou úniou a postoje oboch strán v otázkach týkajúcich sa Kosova a spoločných susedov rozchádzajú ako nikdy predtým. Dôveru nezvyšujú ani sústavné spory s dodávateľmi plynu a politizácia zdrojov energie.

Som rada, že správa kolegu poslanca Onyszkiewiczza vyzýva Rusko, aby potvrdilo záväzky dohodnuté na medzinárodnej úrovni, najmä v rámci členstva v Európskej rade a Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, a vyjadruje ruskej vláde znepokojenie týkajúce sa stavu ľudských práv a zmenšujúcej sa občianskej spoločnosti v Rusku. Parlament v správe upozorňuje aj na situáciu menších žijúcich v Ruskej federácii a vyzýva agentúry ruskej vlády, aby zabezpečili prežitie a trvalo udržateľný rozvoj kultúr a jazykov pôvodných národov, ktoré žijú v Ruskej federácii.

Vzťahy Európskej únie s Ruskom musia byť založené na partnerstve a nie na konfrontácii. Naše vzťahy s Ruskom majú skutočne rozhodujúci význam z hľadiska pragmatickej spolupráce a naša spolupráca doposiaľ prispievala k medzinárodnej stabilite. Partnerstvo musí byť zároveň založené na nasledujúcich hodnotách: na demokracii, trhovom hospodárstve, presadzovaní ľudských práv a slobody prejavu, a nie len na obchodných záujmoch, pri ktorých sa vníma jedna vec s nimi spojená a tvrdohlavo zatvárajú oči pred ostatnými vecami.

Toomas Savi (ALDE), písomne. – Vzťahy medzi Ruskou federáciou a Európskou úniou boli v posledných rokoch svedkom viacerých problémov. Po vypuknutí konfliktu medzi Ruskom a Gruzínskom minulý rok v auguste sa človek mohol prikláňať k myšlienke, že dobré ploty robia dobrých susedov. Som rád, že v tomto prípade sa príslovie nepotvrdilo a predchádzajúci predseda Európskej rady Nicolas Sarkozy bol počas krízy úspešným sprostredkovateľom.

Po páde železnej opony sa medzi Európskou úniou a Ruskou federáciou vyvinula veľká vzájomná závislosť, ktorá by sa mala využiť na dosiahnutie spoločného chápania demokracie, ľudských práv a právneho štátu a zároveň na pestovanie spoľahlivých hospodárskych vzťahov. Časté nezhody v posledných rokoch nás odvádzajú od skutočného smerovania k tomuto cieľu a dialóg medzi oboma subjektmi sa vlastne dostal takmer na bod mrazu a nabral podobu „pragmatickej spolupráce“.

Dôrazne podporujem odporúčanie určené Rade a Komisii, aby naďalej trvali na dohode založenej na spoločnom zasadzovaní sa o ľudské práva, ako sa uvádza v správe, pretože bez spoločných hodnôt pravdepodobne skončíme pri ďalšej neočakávanej kríze, ktorá si bude vyžadovať núdzové opatrenia.

Richard Seeber (PPE-DE), písomne. – (DE) Nová všestranná dohoda o partnerstve medzi Európskou úniou a Ruskom je podľa môjho názoru veľmi vítaná.

Rusko je tretím najväčším obchodným partnerom EÚ a zároveň má hlavný strategický význam z hľadiska európskych dodávok energie. Dohoda s Ruskou federáciou je predpokladom lepšej spolupráce oboch strán.

Keďže EÚ a Rusko sú jeden pre druhého také dôležité, nesmie táto dohoda zostať len aktom politickej vôle, ale musíme byť schopní zabezpečiť aj jej vykonávanie. Odporúčanie Parlamentu Európskej rade zdôrazňuje najmä význam ochrany ľudských práv a slobody médií v Rusku. Keďže našim zámerom je postupne budovať vzťahy v oblasti hospodárstva, bezpečnostnej politiky a politiky vzdelávania, je nanajvýš dôležité, aby všetci naši partneri rešpektovali európske hodnoty. Je to jediný spôsob rozvoja partnerstva medzi Ruskom a Európskou úniou, ktorý uspokojí obe strany.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), písomne. – (PL) Zabezpečenie novej dohody medzi EÚ a Ruskom je jednou z hlavných úloh, pred ktorými stoja diplomati Európskej únie. Úlohou Európskeho parlamentu je aktívne prispieť k charakteru a obsahu dohody. Správa poskytuje podrobnú analýzu hlavných hľadísk vzťahu EÚ a Ruska. Dôkladne skúma najmä problémy spojené s našimi súčasnými vzťahmi.

Domnievam sa, že prijatie správy bude znamenať významný krok smerom k novej dohode o partnerstve medzi Európskou úniou a Ruskom. Jej hlavné prvky by mali byť predmetom podrobných konzultácií a zároveň tvrdých rokovaní oboch strán o novej dohode. Správa sa zmieňuje o súbore problémov, ktorých riešenie má pre jednotlivé krajiny osobitný význam. Rád by som pripomenul ťažkosti spojené s obchodnou výmenou medzi Poľskom a Ruskou federáciou. Takéto problémy sa dajú riešiť, len keď EÚ zaujme jednotný postoj.

Správa obsahuje rozsiahly zoznam otázok, ktoré treba vyriešiť. Čiastočne z dôvodu kultúrnych a sociálnych rozdielov nebude možné v krátkodobom horizonte dosiahnuť kompromis pri každej z nich.

Andrzej Jan Szejna (PSE), písomne. – (PL) Rusko je krajina, v ktorej sa základné zásady demokracie často nerešpektujú. Známe je porušovanie ľudských práv a obmedzovanie slobody prejavu vrátane slobody názoru. Prezident Medvedev a premiér Putin uplatňujú svoj vplyv na ruské médiá. Tie potom nemôžu slúžiť svojmu základnému účelu, ktorým je spoľahlivé šírenie informácií.

Napriek tomu by sme mali mať na zreteli, že Rusko je jedným z našich hlavných partnerov. Rusko zohráva vedúcu úlohu na medzinárodnej scéne. Je tiež významným dodávateľom energie a dôležitým obchodným partnerom.

Podľa môjho názoru by sme sa mali proti Rusku ozývať jasne a nahlas. Mali by sme ho kritizovať za nedostatky týkajúce sa demokracie, za nerešpektovanie občianskych slobôd a za porušovanie územnej celistvosti a zvrchovanosti iných štátov. Mali by sme Rusko vyzvať, aby rešpektovalo práva národnostných menšín a dodržiavalo medzinárodné zmluvy, ktoré podpísalo. Mám na mysli Chartu Organizácie Spojených národov, Európsky dohovor o ľudských právach a Zmluvu o energetickej charte. Zároveň by sme však mali pamätať na to, že partnerstvo s Ruskom je pre Európsku úniu a pre celú Európu veľmi dôležitou otázkou.

13. Začatie medzinárodných rokovaní na účely uzavretia medzinárodnej zmluvy o ochrane Arktídy (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o začatí medzinárodných rokovaní na účely uzavretia medzinárodnej zmluvy o ochrane Arktídy.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, ako vieme a každý deň čítame, význam Arktídy stúpa a zaslúži si väčšiu pozornosť aj od Európskej únie.

Uvádza sa to v uznesení Parlamentu, ktoré bolo prijaté v októbri. Víтам príležitosť zaoberať sa dnes popoludní touto otázkou, o ktorej viem, že vás obzvlášť zaujíma.

Len územia troch členských štátov EÚ sa nachádzajú v regióne Arktídy. Vplyvy zmeny klímy a ľudskej činnosti v arktickom regióne sa však rozšírili ďaleko za jeho hranice. To, čo sa deje na Arktíde, má významný dosah na celú EÚ. Doteraz sa Únia zaoberala problémami Arktídy v kontexte sektorových politík, ako napríklad námornej politiky alebo politiky v oblasti boja proti zmene klímy. Aj keď spolupráca v rámci novej severnej dimenzie obsahuje aj európske arktické oblasti, Únia nevytvorila všeobecnú politiku pre Arktídu, ktorá by v sebe zlučovala všetky dôležité jednotlivé oblasti politík.

To sa teraz mení. V marci minulého roka vysoký splnomocnenec pán Solana a pani komisárka Ferrerová-Waldnerová predložili Európskej rade spoločnú správu o zmene klímy a medzinárodnej bezpečnosti. Táto správa zdôraznila nový strategický záujem o arktický región. Poukázala na ďalekosiahle následky zmien životného prostredia pre Arktídu a skonštatovala, že môžu mať vplyv na medzinárodnú stabilitu a európske bezpečnostné záujmy.

Správa vyzvala na vytvorenie konkrétnej politiky EÚ pre Arktídu na základe rastúceho geostrategického významu regiónu a zohľadnenia otázok ako prístup k prírodným zdrojom a možné otvorenie nových obchodných ciest.

Komisia následne v novembri minulého roka predstavila oznámenie o EÚ a arktickom regióne. Zaoberalo sa rôznymi strategickými problémami regiónu a navrhlo konkrétne akcie v troch hlavných oblastiach: ochrana a zachovanie Arktídy v spolupráci s obyvateľmi, udržateľné využívanie zdrojov a posilnenie multilaterálnej správy Arktídy. Posledný bod bol obsiahnutý v uznesení z októbra minulého roka.

Komisia vo svojom oznámení navrhla osobitne ako jeden z cieľov svojej politiky, aby EÚ podnikla kroky smerom k udržaniu rozvoja spoločného systému správy Arktídy na základe dohovoru OSN o morskom

práve (UNCLOS), a obhajovala úplné uplatňovanie všetkých existujúcich záväzkov, teda nie navrhovanie nových právnych nástrojov. Toto je jeden z kľúčových prvkov oznámenia.

Vo svojom závere z decembra minulého roka Rada jasne uvítala oznámenie a označila ho za prvú úroveň budúcej politiky EÚ pre Arktídu.

Rada súhlasila s Komisiou, že by sa EÚ mala zameriavať na zachovanie Arktídy v spolupráci s jej obyvateľmi a že by mala riešiť problémy Arktídy systematickým a koordinovaným spôsobom. Konštatovala, že ciele EÚ sa dajú dosiahnuť len v úzkej spolupráci so všetkými arktickými partnerskými krajinami, územiami a spoločnosťami, a zároveň poukázala na medzivládnu spoluprácu v tomto regióne.

Zároveň uvítala zámer Komisie uchádzať sa o štatút trvalého pozorovateľa, ktorý by zastupoval Európske spoločenstvo v Arktickej rade. Rada osobitne zdôraznila význam multilaterálnej spolupráce v súlade s príslušnými medzinárodnými dohovormi, a to predovšetkým s Dohovorom OSN o morskom práve (UNCLOS).

V súlade s oznámením Komisie nevyjadrila žiadnu podporu konkrétnej myšlienke medzinárodnej zmluvy.

Na základe tohto stanoviska Rada teraz pokračuje v práci na podrobnostiach akčného návrhu, ktoré boli stanovené v oznámení Komisie. Dúfam, že z toho, čo som dnes povedal, je zrejmé, že Rada berie túto otázku veľmi vážne.

V plnej miere uznávame rastúci strategický význam arktického regiónu. Súhlasíme s tým, že Európska únia by mala mať komplexnú a premyslenú politiku. Rada bude určite Parlament informovať o ďalšom vývoji a ďakuje za váš trvajúci záujem o túto tému.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, rada by som poďakovala Parlamentu za záujem o Arktídu a zároveň povedala, ako veľmi si vážime vaše uznesenie o správe Arktídy z októbra minulého roka. Bol to politický podnet pre vlastnú prácu Komisie na oznámení, ktoré už bolo spomenuté, „Európska únia a arktický región“, a ktoré bolo prijaté v novembri minulého roka.

A prečo je to také dôležité? Stotožňujeme sa s vašim názorom, že arktický región si zaslúži medzinárodnú pozornosť tak ako nikdy predtým. Vedecké dôkazy poukazujú na to, že k zmene klímy dochádza v Arktíde oveľa rýchlejšie než vo zvyšku sveta. Len počas uplynulých šiestich rokov prišla ľadová prikrývka o polovicu svojej hrúbky pri severnom póle a je možné, že sme už prešli bodom roztápania, z ktorého niet návratu. Boli by sme hlúpi, ak by sme ignorovali tento jasný varovný signál. Radikálna premena Arktídy má vplyv na jej ľudí, krajinu a divokú prírodu – na pevnine i v mori.

Je preto čas konať. Práve preto sme prijali oznámenie, ktoré je prvým krokom smerom k politike EÚ pre Arktídu a stanovuje základy komplexnejšieho prístupu. Oznámenie sa zameriava na tri všeobecné ciele: ochrana a zachovanie Arktídy v úplnej spolupráci s jej obyvateľmi, podpora udržateľného využívania zdrojov a zlepšenie multilaterálnej správy Arktídy.

Návrhy v oznámení sú výsledkom veľmi dôkladnej analýzy, ktorú Komisia vykonala. Jej súčasťou boli konzultácie s hlavnými subjektmi na Arktíde vrátane arktických štátov EÚ a mimo EÚ. To všetko je o to potrebnéjšie, že mnohé činnosti EÚ a kľúčový rozvoj globálneho charakteru, ako napríklad integrovaná námorná politika alebo politika v oblasti zmeny klímy, majú vplyv na Arktídu.

Na základe týchto rozhovorov a návrhu uznesenia, ktorý je predložený na dnešnú diskusiu, mi dovoľte zdôrazniť, že arktický región sa líši od Antarktídy v mnohých kľúčových aspektoch. Na rozdiel od Antarktídy, ktorá je veľkým a neobývaným kontinentom obklopeným oceánom, je Arktída námorným priestorom, ktoré obklopuje obývaná pevnina patriaca zvrchovaným štátom.

Myšlienku vytvorenia záväzného právneho režimu určeného špecificky pre Arktídu je teda, bohužiaľ, náročné zrealizovať, pretože žiaden z piatich pobrežných štátov arktického oceána – Dánsko, Nórsko, Kanada, Rusko a Spojené štáty – takýto režim nepodporuje. Obávam sa preto, že by bol takýto návrh v tejto fáze nielen neúčinný, ale mohol by spôsobiť škodu na úlohe a dôveryhodnosti EÚ v celkovej arktickej spolupráci. Namiesto rozvíjania úsilia týmto smerom by sa záujmy a ciele EÚ lepšie plnili prostredníctvom vytvorenia väčšej multilaterálnej spolupráce a lepším využívaním existujúcich právnych nástrojov.

Vo forme Dohovoru OSN o morskom práve (UNCLOS) a iných všeobecných dohovorov už totiž funguje rozšírený medzinárodný právny rámec. Dohovor UNCLOS je zároveň základom pre riešenie sporov vrátane vymedzovania námorných hraníc. Chceli by sme, aby sa tieto dohovory v plnej miere uplatňovali a, čo je

veľmi dôležité, aby sa prispôbili špecifikám arktického regiónu. Navrhujeme napríklad regulačný rámec udržateľného riadenia rybolovu na miestach, kde sa zatiaľ iné nástroje nezaoberajú otázkou oblastí a druhov.

Po druhé budeme úzko spolupracovať s Medzinárodnou námornou organizáciou, rozvíjať a posilňovať riadne medzinárodné normy pre bezpečnejšiu plavbu územím Arktídy, dodržiavať bezpečnosť ľudí a udržateľnosť životného prostredia. Znamená to buď rozšírenie existujúcich, alebo prijatie nových právnych predpisov.

Po tretie budeme obhajovať medzinárodne uznávané zásady slobody plavby a práva na pokojný prechod. Pobrežné štáty by sa mali vyhnúť diskriminačným krokom v oblasti pravidiel plavby. Všetky opatrenia sa musia uplatňovať v úplnom súlade s medzinárodným morským právom.

Po štvrté nie je realistické navrhnuť medzinárodné moratórium na ťažbu arktických zdrojov. Mnoho odhadovaných rezerv nerastov, ropy a plynu sa nachádza buď na zvrchovanom území arktických štátov, alebo v ich výlučných hospodárskych pásmach a niektoré z nich majú ďalekosiahle plány ďalších ťažobných činností. Trváme však na tom, aby ťažba a využívanie arktických zdrojov boli vždy v súlade s najvyššími možnými normami životného prostredia a udržateľnosti.

Stotožňujeme sa s názorom Parlamentu o naliehavosti konať v tomto regióne a naše oznámenie predkladá skupinu premyslených a konkrétnych návrhov. Na základe toho sa tešíme na našu pokračujúcu spoluprácu pri vypracovaní politiky EÚ pre Arktídu.

Nestraťme nikdy zo zreteľa náš spoločný cieľ a pracujme spolu s arktickými štátmi a medzinárodným spoločenstvom, aby sme našli najlepší a najefektívnejší spôsob zachovania a ochrany Arktídy pre budúce generácie.

Anders Wijkman, *v mene skupiny PPE-DE*. – Vážená pani predsedajúca, zúčastnil som sa mnohých stretnutí v arktickom regióne, ktoré sa vo veľkej miere sústredili na zmenu klímy.

Bežne je prvý deň takýchto stretnutí venovaný vážnym vplyvom globálneho otepľovania na región, jeho divokú prírodu, živobytie jeho ľudí a podobne. Druhý deň je veľmi často venovaný príležitostiam geologickej ťažby. Trochu rozporuplné. Uznávam, že rýchla ťažba geologických zdrojov by, samozrejme, mala za následok veľmi závažné riziká.

Súhlasím s tým, že nemožno paralelne porovnávať Arktídu a Antarktídu. V tomto bode súhlasím s pani komisárkou. Keďže však nemáme zavedený dôkladný rámec udržateľnosti životného prostredia pre druh činností, ktoré momentálne štáty v tomto regióne rozvíjajú, myslím si zároveň, že toto uznesenie vysiela veľmi dôležitý signál: treba byť opatrní. To, že ho podporujú všetky politické strany, je podľa mňa významné.

Uvádžame tri alternatívne spôsoby napredovania. Jedným z nich je medzinárodná zmluva, samozrejme obsahujúca špeciálne ustanovenia pre tento región v porovnaní s Antarktídou. Druhým je moratórium až do nového vedeckého výskumu a lepšieho pochopenia regiónu a jeho zraniteľnosti a citlivosti a zároveň až do získania výsledkov z mnohých alternatívnych energií, ktoré sa teraz postupne rozvíjajú. Možno v budúcnosti vôbec nebudeme potrebovať tieto rezervy fosílií.

Preto sa domnievam, že aj keď kolegovia v Parlamente budú mať mierne odlišný názor na zodpovedný spôsob napredovania, je veľmi významné, že toto uznesenie podporujeme všetci. Chceme zdôrazniť, že chceme ísť nad rámec rozšírenej multilaterálnej spolupráce a dialógu. Chceme zaisťovať ochranu bezpečnosti životného prostredia a živobytia ľudí.

PREDSEDÁ: PÁN COCILOVO

podpredseda

Véronique De Keyser, *v mene skupiny PSE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, rada by som vám stručne pripomenula, čo sa deje na Arktíde, aby každý chápal, čo je v tejto rozprave v stávke. Globálne otepľovanie na severnom póle zvyšuje chuť na ovládanie prírodného bohatstva tejto oblasti. Roztápanie ľadovca uľahčí, ako ste povedali, ťažbu obrovských ropných a plynových rezerv a otvorí plavebné vodné cesty medzi východom a západom, ktoré ušetria nákladným lodiam tisíce kilometrov, bohužiaľ však s katastrofálnymi následkami pre životné prostredie.

Nároky na zvrchovanosť územia zo strany piatich hraničných štátov – Kanady, Dánska, Ruska, Spojených štátov a Nórska – vedú k zjavnému napätiu. Kanadský minister zahraničných vecí tento týždeň oznámil, že zvrchovanosť Kanady nad arktickou pevninou a vodami je dlhodobá, riadne zavedená a vytvorená na základe

historického nároku. Povedal aj to, že kanadská vláda prisľúbi zvýšené politické monitorovanie a väčšiu vojenskú prítomnosť v kanadských arktických vodách.

Tieto slová len opakujú oznámenie Kremľa a jeho zámeru nasadiť vojenské sily na Arktíde v záujme ochrany vlastných záujmov. Až doteraz sa regulácia tejto strategickej oblasti opierala o Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve, ktorý 10. decembra 1982 podpísalo 150 štátov. Stanovuje, že pobrežné štáty vykonávajú kontrolu oblasti do vzdialenosti 200 námorných míľ od svojho pobrežia a majú hospodárske práva na zdroje morského dna, ale táto oblasť sa môže rozšíriť, ak štáty dokážu, že kontinentálny šelf siahá do väčšej vzdialenosti než 200 námorných míľ. Do mája 2009, teda čoskoro, majú podať žiadosť tohto typu do OSN.

Rusko sa chopilo iniciatívy v roku 2001, preto tie súčasné nepokoje. Pokiaľ ide o moju skupinu a pána Rocarda, ktorý inicioval túto rozpravu v Skupine socialistov v Európskom parlamente a ktorý bol nedávno vymenovaný za veľvyslanca pre Arktídu, vzhľadom na následky pre energiu, životné prostredie a vojenskú bezpečnosť Dohovor o morskom práve pre Arktídu nestačí. Severný pól je globálnym aktívom, ktoré sa musí chrániť záväznou chartou, v ktorej musí Európska únia hrať vedúcu úlohu. Chceme severný pól, ktorý je čistý a predovšetkým bez vojsk.

Diana Wallis, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, táto rozprava jasne vyplýva z nášho uznesenia z októbra minulého roka o správe Arktídy. Naša skupina nemá problém podporiť túžbu po zmluve o Arktíde, skôr však vo vzťahu k hľadaniu nového režimu správy. Zmluva je asi skôr symbolická, no trváme na spolupráci – a rešpektovaní – štátov a obzvlášť národov Arktídy. Sú to ľudia, ako ste už spomínali, ktorými sa líši Arktída od Antarktídy.

Už existujú medzinárodné štruktúry – pravidlá Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), medzinárodné námorné právo – treba však niečo väčšími prispôbené okolnostiam a väčšími špecifickými. Mali by sme stavať na práci Arktickej rady. Pani komisárka, mali by ste sa k nej pripojiť čím skôr a pomáhať vytvárať jej politickú kapacitu. Za každú cenu sa musíme vyhnúť ústupu smerom k staromódnej zvrchovanosti, územným nárokom a medzivládne príistupu. Táto citlivá oblasť našej zemegule, na ktorej každý občan sveta cíti svoju účasť a záujem, potrebuje nový štýl správy.

Pri zapájaní sa do otázok Arktídy musíme zároveň dokázať svoju dôveryhodnosť. Naša história ako Európanov pritom nie je dobrá. Naši námorníci a obchodníci devastovali životné prostredie Arktídy v 17. a 18. storočí takzvaným plienením Špicbergov. Naše priemyselné emisie viedli priamo k akútnej zmene klímy v tomto regióne a v takomto citlivom momente ohrozujeme národy Arktídy tým, že im chceme nanútiť naše hodnoty a naše tradície. Musíme ich počúvať a pracovať s nimi, pretože, povedzme si to úprimne, ich história ochrany životného prostredia je lepšia než naša. Naša skupina preto nepodporí 50-ročné moratórium.

Godfrey Bloom, v mene skupiny IND/DEM. – Vážený pán predsedajúci, žijem na pôvabnom ostrove, krásnom ostrove, ktorý posledných 15 rokov Európska únia systematicky ničí. Videl som smernicu Európskej únie o skládkach odpadov, ktorá mala za následok rozhadzovanie priemyselného odpadu – absurdne nazývaného kompost – po pozemkoch. Videl som státisíce rýb odhodnených do Severného mora. Neďaleko svojej vlastnej dediny som videl, ako sa kedysi nádherné polia pšenice a jačmeňa a kráv dávajúcich mlieko zmenili na veci ako ozdoba čínska (miscanthus) a kadejaké druhy iných biopalív, ktoré ničia naše životné prostredie a tlačia ceny potravín nahor.

Európska únia chce, aby sme splnili naše ciele v oblasti obnoviteľnej energie. 35 tisíc veterných turbín vo veľkosti lietadiel jumbo jet, najväčšie znesvätenie môjho krásneho ostrova od priemyselnej revolúcie. A teraz sa snažíte o podrobenie jednej z posledných oblastí divokej prírody na svete, Arktídy. Nuž, pán predsedajúci, kolegovia, dovoľte mi povedať, že súhlasím s pani Wallisovou. Vaša história je desivá a odpoveď musí znieť: „Dobrý Bože, nestrkajte do toho nos.“

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, áno, pani komisárka má pravdu. Arktída sa v mnohých veciach celkom líši od Antarktídy a len pred niekoľkými mesiacmi, 8. októbra 2008, som v tomto Parlamente hovorila práve na túto tému.

Ako som vtedy vravela, Arktída má čoraz významnejšiu geostrategickú úlohu v našom svete a v priebehu uplynulých desaťročí došlo v tomto regióne k niekoľkým kritickým problémom. Teraz stojíme pred otvorením doposiaľ zatvorených vodných ciest, čo je priamy dôsledok zmeny klímy. Vôbec to však neprekvapuje, keďže otepľovanie Arktídy je oveľa rýchlejšie. Za posledných sto rokov tu došlo k nárastu teploty o 2 °C, kým inde na svete je to v priemere o 0,6 °C.

Tento mimoriadne zraniteľný ekosystém sa dostáva pod rastúci tlak zo strany štátov bažiacich po zdrojoch, ktoré chcú vyťažiť jeho potenciál bez primeraného ohľadu na jeho základný význam ako stabilizačnej sily svetovej klímy.

Súhlasím s myšlienkou pani Wallisovej, že výzva na 50-ročné moratórium na ťažbu nie je ani praktická, ani rozumná. Myslím však, že obmedzené moratórium na novú ťažbu – až do získania nových vedeckých štúdií – je niečo, s čím by azda mohli súhlasiť všetky civilizované národy.

EÚ má okrem toho medzi svojimi členskými štátmi až tri arktické štáty spolu s ďalšími dvomi susediacimi krajinami Európskeho hospodárskeho priestoru, ktoré spolu tvoria viac než polovicu počtu členov v Arktickej rade. Práve preto by sme mali byť schopní presadiť sa, v tom najlepšom zmysle slova, v tejto oblasti na globálnej scéne.

Arktída je rozhodujúca pre globálnu klímu a už len preto sa musíme stať súčasťou nového štýlu správy tejto krásnej a – ako povedal predchádzajúci rečník – jednej z posledných oblastí divokej prírody nášho sveta.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Arktický región patrí medzi najkrehkejšie na našej planéte. Následky neobmedzenej ťažby jej prírodných zdrojov by boli katastrofické, a to nielen pre okolité oblasti a domácych obyvateľov, ale aj pre celý svet.

Roztápanie veľkých oblastí spravilo z týchto rizík skutočnosť a vyplynula z neho potreba novej globálnej regulácie na ochranu Arktídy podobnej tej, ktorá existuje pre Antarktídu, pri zohľadnení rozdielov, na ktoré už v tejto rozprave rečníci upozornili.

Potrebujeme medzinárodnú zmluvu medzi všetkými zaangažovanými stranami, kam nepochybne patrí aj Európska únia, aby sme mohli ochrániť jedinečné arktické životné prostredie, zaistiť trvalú udržateľnosť všetkých druhov ľudskej činnosti a vykonávať multilaterálnu reguláciu námornej dopravy na nových morských trasách, ktoré vznikajú.

Arktická rada je od doby jej založenia modelom spolupráce pri riadení spoločných problémov. V týchto časoch problémov a neistoty by sme mali dostať tento prístup a pochopenie na vyššiu úroveň a zabrániť tak tomu, aby sa susediace štáty alebo iné medzinárodné subjekty zapájali do geostrategických argumentov a zabúdali pritom na náš spoločný cieľ: zachovanie veľkého spoločného dedičstva.

Laima Andrikiene (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, dnes hovoríme o ochrane Arktídy, čo je veľmi naliehavá téma nielen v Európskej únii.

Po prvé, keďže sa predpokladá, že arktický región obsahuje obrovské energetické zdroje – až 20 % neobjavených technicky vymožitelných rezerv sveta – pokúšenie vyťažiť ich je neprekonateľné. Po druhé, arktické životné prostredie je mimoriadne krehké. Celé medzinárodné spoločenstvo žije v očakávaní, že ho zasiahnu mnohé zo zmien, ktoré už prebiehajú. Po tretie, nad Arktídou visia územné rozpory. Riskujeme vypuknutie veľkých konfliktov medzi štátmi, ktoré chcú ochrániť, a to aj vojensky, to, čo krajiny v regióne považujú za svoje národné záujmy.

Je čas, aby Európsky parlament jasne vyjadril svoje stanovisko, keďže sa doteraz na tejto rozprave takmer vôbec nezúčastňoval s výnimkou uznesenia, ktoré predložil v októbri minulého roka a ktoré vyzývalo na medzinárodnú zmluvu na ochranu Arktídy. Je dôležité spomenúť, že členské štáty EÚ a pridružené krajiny EHP tvoria viac než 50 % členov v Arktickej rade. Arktída by mala byť strategickou prioritou Európskej únie tak, ako je ňou pre Spojené štáty.

V plnej miere podporujem náš návrh, že by Komisia a Rada mali spolupracovať na stanovení moratória na ťažbu geologických zdrojov na Arktíde na obdobie 50 rokov, až do získania nových vedeckých štúdií. My, Európsky parlament, by sme mali vyzvať Komisiu, aby začala rokovať s ruskými orgánmi o mnohých dôležitých otázkach, ktoré sú uvedené v našom návrhu uznesenia. Nadišiel čas zahrnúť Arktídu do programu blížiaceho sa samitu medzi EÚ a Ruskom.

Christian Rovsing (PPE-DE). – (DA) Vážený pán predsedajúci, Grónsko je súčasťou Dánskeho kráľovstva, má však na základe autonómie významné zodpovednosti. Arktída nie je neobývatelná. Nie je to neregulovaná pevnina ako Antarktída. Práve naopak, pevniny sú súčasťou arktických krajín a žijú na nich štyri milióny ľudí, z čoho tretina sú pôvodní obyvatelia. Títo ľudia a tieto národy majú legitímnu požiadavku vyťažiť zdroje a využiť príležitosti nachádzajúce sa v oblasti. Medzinárodný štatút má len more uprostred a príslušný právny základ tu tvorí Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS). Tento prístup potvrdili aj arktické pobrežné štáty vo vyhlásení z Ilulissat z roku 2008. Okrem UNCLOS existuje veľa ďalších

príslušných medzinárodných a regionálnych nástrojov. Sotva je tu nejaká potreba ďalšej správy. Maximálne je tu potreba prispôbiť nástroje, ktoré sú už zavedené. Dánsko predložilo návrh Arktickej rade na preskúmanie existujúcich dohôd s cieľom ich aktualizácie. Tá sa uskutoční a mala by sa uskutočniť v spolupráci s arktickými štátmi a arktickými národmi.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, Zmluva o Antarktíde slúži ako jasný globálny príklad, že územné nároky prímorských štátov možno dať bokom v záujme mierovej spolupráce a vedeckého výskumu. Svet čelí problému globálneho otepľovania, ktoré má vplyv na roztápanie dvoch ľadovcov a spôsobuje zvyšovanie hladiny mora. Zamrznuté arktické námorné cesty sa znovu otvárajú pre plavby. Je preto dôležité, aby sa našla podobná dohoda pre zamrznutý alebo skôr roztápajúci sa sever Arktídy. Boje o zvrchované práva a arktické nerasty, o ktorých svedčí melodramatické rozmiestnenie ruských vlajok na morskom dne, musíme odmietnuť.

EÚ by sa mala pokúsiť presvedčiť päť arktických prímorských štátov – Spojené štáty, Kanadu, Rusko, Nórsko a Dánsko – o múdrosti takéhoto prístupu.

Johannes Lebech (ALDE). – (DA) Vážený pán predsedajúci, ako Dán, ktorý sa zapájal do predloženia tohto návrhu uznesenia spolu s pani Wallisovou v Skupine Aliancie liberálov a demokratov za Európu, nie som veľmi obľúbený. Napriek tomu si však myslím, že hlavný prístup prijatý v uznesení je dobrý. Je správne, že sa EÚ zameriava na arktický región. Aj pre malé národy Dánska a Nórska je dobré, že sa EÚ v tejto veci angažuje a že sa nemusíme dohadovať len s veľkými aktérmi v oblasti, so Spojenými štátmi a Ruskom.

Chcel by som však povedať, že nemôžem hlasovať za moratórium, ktoré sa teraz dostalo do uznesenia. V prvom rade je celkom nereálne. Rusko a USA ho nebudú akceptovať za žiadnych okolností. Okrem toho si však myslím, ako povedal aj pán Røvsing, že musíme brať do úvahy ľudí, ktorí v regióne žijú, a že ľud Grónska prirodzene očakáva a prirodzene má právo na možnosť využiť prírodné zdroje na svojom území tak, ako každý iný národ na tom svojom.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, chcela by som len pripomenúť, že to polárne medvede na ľadových kryhách nám ukázali, aké množstvo chemického znečistenia ovplyvňuje celý svet. V ich tuku sa našlo DDT a všetci veľmi dobre vieme, že táto látka sa na ľadových kryhách nepoužíva.

V každom prípade chcem poďakovať Komisii za návrh, ktorý vypracovala po rozhovoroch v Parlamente, pretože v dôsledku zmeny klímy je naozaj naliehavé ochrániť jedinú oblasť, ktorá je chránená pred plienením ľudí. Na to musíme pamätať.

Samozrejme existuje – a tu nadviažem na slová pani De Keyserovej – politická naliehavosť. Veď napokon sme všetci nútení urobiť niečo pre Arktídu. Niektorí vlastníci časti tohto kontinentu už majú svoje plány. Všetci dobre vieme, že Rusko, o ktorom sme nedávno hovorili, chce vymedziť svoje hranice za svojou námornou oblasťou a rozšíriť ich za kontinentálny šelf. Pre nás je to teda naliehavá záležitosť, keďže Rusko tam chce umiestniť svoje vlajky a rozmiestniť vojenské jednotky, práve tak ako Kanada.

Vo vašom návrhu však chýba to, o čo sme žiadali naposledy, teda medzinárodná zmluva na ochranu Arktídy, ktorá by nám umožnila zabezpečiť ochranu raz a navždy.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Sme svedkami prírodnej a ľudskej krízy, ktorá sa deje na Arktíde. Naše úsilie by malo smerovať k zabezpečeniu toho, aby po nich nenasledovala politická alebo akákoľvek iná kríza. Výzva na zodpovedný prístup k Arktíde je núdzovým signálom a problémom globálnej správy. Obzvlášť vítam všetky snahy, ktoré rešpektujú pôvodných obyvateľov tohto regiónu.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, v prvom rade chcem poďakovať pani Ferrerovej-Waldnerovej, ktorá veľmi úzko spolupracuje s Európskym parlamentom a určite je najviac pracujúcou komisárkou v tejto oblasti. Naozaj si to cením. Zúčastnila sa aj na našom stretnutí s predstaviteľmi Európskeho hospodárskeho priestoru, ktoré sa konalo minulý týždeň. Veď Nordická dimenzia je tu napokon mimoriadne dôležitá. Aj pani Diana Wallisová opakovane zdôraznila, že Európa nesie v tomto smere veľmi konkrétnu zodpovednosť.

Myslím, že najmä v čase finančnej a energetickej krízy je našou povinnosťou prejsť ešte väčší záujem o túto oblasť a odpovedať aj na želania a potreby obyvateľstva v týchto súvislostiach, pretože človek a príroda nestoja proti sebe, ale mali by sa dopĺňať. Myslím, že z tohto hľadiska môžeme poukázať na niekoľko uspokojivých úspechov, najmä v energetickej politike, a hádam sa nám podarí zintenzívniť spoluprácu v tejto oblasti.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, vítam túto príhodnú rozpravu. V dôsledku pátrania po zdrojoch a zmeny klímy je arktický región na pokraji vážnej zmeny. Nebude však zasiahnutý len samotný región, ale ako tu dnes mnohí uznali, pravdepodobne aj celá EÚ. Vzhľadom na tento vývoj je dôležité, aby EÚ pristupovala k Arktíde komplexným a strategickým spôsobom, ktorý bude obsahovať celé spektrum problémov, ako napríklad životné prostredie, doprava, biodiverzita, zmena klímy, námorné veci, energia a výskum, ale aj ochrana životia pôvodného obyvateľstva.

Konštatujem, že Rada teraz berie túto otázku veľmi vážne. Vo veľkej miere podporuje návrhy uvedené v oznámení Komisie. To by malo tvoriť základ politiky pre Arktídu, ktorú je potrebné vypracovať komplexným spôsobom. Pre tých z vás, ktorí spomínate novú zmluvu: v tejto chvíli ešte neexistuje žiadne stanovisko Rady, pretože tá len teraz preskúmava návrhy Komisie. Pripomeniem len závery Rady z decembra. V záveroch hovoríme, že ciele EÚ sa dajú dosiahnuť len v úzkej spolupráci so všetkými arktickými krajinami a že EÚ by mala upevniť svoju účasť v súlade s aktuálnymi medzinárodnými dohovormi.

Ako som už spomínal skôr, návrhy Komisie sa v tejto chvíli podrobnejšie skúmajú. Verím, že to umožní dosiahnuť dohodu o preklenujúcom riešení mnohých rozmanitých problémov, ktorým v arktickom regióne čelíme. Vítam záujem Parlamentu a som pripravený vrátiť sa späť a informovať vás hneď, keď Rada vyjadrí svoje stanovisko.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, ako som zdôraznila v úvode tejto dôležitej rozpravy, Európska únia musí hrať stále významnejšiu úlohu v ochrane arktického životného prostredia, pri podpore udržateľnej ťažby prírodných zdrojov a pri zlepšovaní multilaterálnej správy Arktídy. Zaviazali sme sa zachovať Arktídu a zároveň je naším cieľom prispieť do spoločného systému, ktorý bude zaručovať udržateľnosť, ako aj slobodný a rovnocenný prístup. Ak máme uspieť v týchto dôležitých snahách, musíme úzko spolupracovať so všetkými arktickými štátmi a so všetkými stranami zainteresovanými na Arktíde, ako som už spomínala.

V tejto súvislosti Komisia navrhuje v záujme posilnenia bezpečnosti a stability podporovať úplné vykonávanie a rozpracovanie existujúcich záväzkov namiesto navrhovania nových právnych nástrojov. Prísne riadenie životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov, ako aj otvorený a rovnocenný prístup. EÚ zároveň zdôraznila, že na oblasti presahujúce rámec národnej jurisdikcie sa naďalej vzťahujú všeobecné ustanovenia o ochrane životného prostredia podľa tohto Dohovoru a že budeme pokračovať v práci s Organizáciou Spojených národov na rozpracovaní niektorých rámcov a ich prispôbení novým podmienkam alebo špecifikám Arktídy. Nová vykonávacia dohoda k UNCLOS o námornej biodiverzite v oblastiach nad rámec národnej jurisdikcie by napríklad mohla zohľadňovať aj Arktídu. Našu žiadosť sme poslali aj nórskemu predsedovi Arktickej rady. Prijatie žiadosti Komisie si vyžaduje jednohlasné rozhodnutie všetkých členov Arktickej rady. Toto rozhodnutie, ktoré sa má prijať 29. apríla, teda veľmi skoro, by mohla negatívne ovplyvniť iniciatíva, ktorá by mohla navrhnuť zmluvu o Arktíde. Preto by sme mali byť v tomto smere veľmi opatrní.

Dovoľte mi napokon povedať, že arktické pobrežné štáty jasne uprednostňujú používať ako základ Dohovor OSN o morskom práve. Ak chce Európska únia rozvinúť ešte silnejšiu spoluprácu v záujme Arktídy, jej obyvateľov a jej divokej prírody, musíme to zobrať do úvahy. V tejto súvislosti by sme nemali oslabovať existujúce rámce spolupráce, pretože by to naozaj nebolo v prospech našich cieľov a záujmov. ani by to nezodpovedalo duchu vášho vlastného návrhu uznesenia.

A na záver, myslím si, že ešte nenastali podmienky pre medzinárodnú zmluvu o Arktíde a že by sme mali naše úsilie smerovať skôr k zabezpečeniu účinného uplatňovania existujúcich právnych rámcov a tým vyplniť medzery, ktoré možno existujú, a k prispôbeniu pravidiel špecifikám Arktídy. To sa zdá byť realizovateľnejšie.

Predseda júci. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostal šesť návrhov uznesenia⁽¹⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, vo štvrtok 2. apríla 2009.

(1) Pozri zápisnicu.

14. Rovnaké zaobchádzanie s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0149/2009) pani Buitenwegovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návrhu nariadenia Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu (KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)).

Kathalijne Buitenweg, spravodajkyňa. – (NL) Vážený pán predseda júci, v pondelok dostala dcéra mojej priateľky list, odmietnutie z univerzity. Neodmietli ju na základe intelektuálnych schopností, ale pretože je zdravotne postihnutá. List uvádzal, že univerzita jej nie je schopná ponúknuť potrebnú starostlivosť. Strednú školu riadne absolvovala, čiže tam nebol problém, ale teraz je odstavená.

Správa, o ktorej dnes diskutujeme, sa dotýka podstaty našej spoločnosti. Chceme, aby boli ľudia považovaní za druhotriednych občanov na základe ich veku, sexuálnej orientácie, náboženského vyznania alebo viery, či zdravotného postihnutia alebo uprednostňujeme spoločnosť, v ktorej sa každý môže plne zapájať do diania? Keď sa ľudom odmietne nájomné bývanie alebo pôžička na základe toho, kto sú, nielenže sa s nimi zaobchádza nespravodlivo, ale celá spoločnosť odpisovaním ľudí koná tiež krátkozrako.

Tešila som sa na dnešnú rozpravu s veľkým očakávaním. V zajtrajšom hlasovaní ide o veľa. Európsky parlament sa dožaduje európskych smerníc o rovnakom zaobchádzaní s osobami už od roku 1995 a Amsterdamská zmluva nám nakoniec pre ne poskytla právny základ. V roku 2000 z toho vyplynuli niektoré dôležité smernice: smernica zavádzajúca zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, ktorej pôsobnosť zahŕňa rovnako pracovný trh, ako aj dodávky tovarov a služieb a tiež smernica, ktorej cieľom je bojovať proti diskriminácii založenej na náboženskom vyznaní alebo viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii, aj keď druhá smernica sa obmedzuje na pracovný trh.

To začalo spôsobovať problémy, keďže diskriminácia je zakázaná vo viacerých oblastiach, dokonca aj v rodovej oblasti. Parlament bol vždy proti hierarchii dôvodov na diskrimináciu, ktorá vznikla. Napokon, prečo by malo byť možné odmietnuť niekomu pôžičku preto, že je homosexuál, ale nie preto, že má tmavú pokožku? Ochrana by mala byť rovnaká. Všetci sme presadzovali túto horizontálnu smernicu a medzi nami sú rozdiely, čo sa týka tónu a niekedy aj presnej podstaty. Napriek tomu bola doteraz veľká väčšina Parlamentu ochotná napraviť súčasnú nerovnováhu a práve to je odkaz, ktorý musíme zajtra oznámiť Rade, takže dúfam, že tak urobí čo najvýznamnejšia väčšina.

Chcela by som poďakovať mnohým ľuďom za ich príspevok k správe. V prvom rade spravodajcom, najmä pani Lynneovej z Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci. Veľa jej návrhov bolo zahrnutých do textu. Tiež by som rada poďakovala tieňovým spravodajcom pánovi Gaubertovi, pani Bozkurtovej, pani in 't Veldovej a pani Kaufmannovej. V holandčine máme príslovie, ktoré sa doslova prekladá ako „prekročiť svoj vlastný tieň“, čo znamená prekonať sám seba a odosobniť sa od vlastných názorov, ktoré človek neustále omieľá – to sa vzťahuje aj na tieňových spravodajcov. Podľa mňa sa nám to podarilo. Som skutočne hrdá na kompromis, ktorý prijala veľká väčšina vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Zlepšil sa. Chcem tiež poďakovať viacerým ľuďom, ktorí k tomuto prispeli, ale najmä pánovi Cashmanovi. Chcem mu poďakovať za jeho rady, ktoré mi dáva, za jeho lobovanie a tiež za jeho inšpiráciu a priateľstvo za posledné roky.

Ak prejdem k obsahu, správa zakazuje diskrimináciu na základe štyroch dôvodov. Už sme to upravili pre pracovný trh, ale teraz sa to vzťahuje aj na dodávky tovarov a služieb, sociálnu ochranu vrátane sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti a vzdelávanie. Avšak nie všetky rozdiely sa považujú za diskrimináciu. Napríklad poisťovacie spoločnosti stále môžu rozlišovať podľa veku alebo zdravotného postihnutia za predpokladu, že to vedú objektívne zdôvodniť. Pre mnohých ľudí so zdravotným postihnutím musia byť vytvorené ustanovenia, ale stanovili sa obmedzenia, pokiaľ ide o to, čo sa považuje za primerané. Výnimky sú preto povolené za určitých podmienok, ale rovnaké zaobchádzanie je pravidlo, a o tom je zajtrajšie hlasovanie. Vníname Európu len ako trh alebo ju vníname ako prameň civilizácie?

Musím povedať, že v každom prípade pozmeňujúci a doplnujúci návrh 81 ukazuje, kde stojí pán Weber a ďalších 41 poslancov. Nechcete vidieť právne predpisy v oblasti rovnakého zaobchádzania, bodka. Nezáleží na tom, aké kompromisy sa snažím dosiahnuť, keďže v zásade jednoducho namietate proti antidiskriminačným právnym predpisom. Čiže nepredkladáte pozmeňujúce a doplnujúce návrhy, ale odmietať celý návrh. V tomto sa naše cesty rozchádzajú, nie je možná žiadna stredná cesta. Počkajme a zajtra uvidíme, ktorým smerom chce ísť väčšina Parlamentu.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni poslanci, oceňujem veľký záujem o tento návrh, dôkazom čoho je vysoký počet pozmeňujúcich návrhov, ktoré vyvolal. To ukazuje, že boj proti diskriminácii v každodennom živote je pre väčšinu z nás stále prioritou, a to aj počas vážnej hospodárskej krízy. Rovnako vítam vynikajúcu správu, ktorú predložila pani Buitenwegová a schválil Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, a takisto pozoruhodný príspevok od pani Lynneovej a Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci.

Návrh správy podporuje ambície a snahy návrhu smernice, ktorý predložila Komisia. Podľa mňa sa spravodajkyňa podarilo zmieriť rôzne stanoviská a dosiahnuť široký konsenzus medzi jednotlivými politickými skupinami. Rád by som ocenil nápomocnú úlohu, ktorú hral Parlament pri predložení návrhu smernice.

Pokiaľ ide o navrhnuté zmeny, súhlasím s mnohými podnetmi na zlepšenie, ktoré sú obsiahnuté v návrhu správy. Napokon by som rád pripomenul, že tento návrh potrebuje v Rade jednomyseľný súhlas, a preto musíme byť realistickí.

Viem, že problém diskriminácie na základe viac než jedného dôvodu je pre vás zásadný. Som si plne vedomý skutočnosti, že osoby, ktoré sú obeťami diskriminácie z viacerých dôvodov, sú veľmi ťažko postihnuté. Rovnako si však myslím, že v tejto smernici, ktorá sa týka len štyroch možných diskriminačných dôvodov, nie je možné tento problém definitívne vyriešiť na právnej úrovni.

V oznámení Komisie o nediskriminácii z júla 2008 sme sa zaviazali začať diskusiu o tejto otázke v novozriadenej skupine vládnych odborníkov. Táto diskusia sa začala. Čiže otázka viacnásobnej diskriminácie nie je zanedbávaná.

Mohol by som súhlasiť s odkazom na diskrimináciu z viac než jedného dôvodu v tých oblastiach, ktorých sa týka tento návrh smernice. Súhlasím s tým, že musíme jasnejšie vymedziť rozdelenie kompetencií medzi Európskou úniou a členskými štátmi. Táto smernica toto vymedzenie tak či tak nezmení, ale našim cieľom je dosiahnuť najvyšší možný stupeň právnej istoty.

Uznávam tiež, že pri zvažovaní prípadov údajného obťažovania sa musí brať do úvahy sloboda prejavu. Ale mali by sme si byť vedomí toho, že pojem obťažovanie vyžaduje pádne dôkazy. Musí pritom ísť o ľudskú dôstojnosť a o nepriateľské alebo ponížujúce prostredie.

Môžem súhlasiť so zavedením pojmu „diskriminácia na základe vzťahov s inou osobou“ v zmysle nedávneho rozsudku vo veci Coleman, ale tento pojem by sa mal uplatňovať len pri priamej diskriminácii a obťažovaní.

Pokiaľ ide o finančné služby, môžem súhlasiť s tým, že je potrebné, aby poskytovateľ služby uplatňoval určitú úroveň transparentnosti, ale mám isté pochybnosti o formulácii použitej vo vašom návrhu. Plne súhlasím s tým, že by sa smernica nemala vzťahovať na čisto súkromné transakcie. Postoje Komisie a Parlamentu sú tu veľmi blízke. Pokiaľ ide o zdravotne postihnutých, môžem podporiť odkaz na otvorenú definíciu zdravotného postihnutia v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Môžem tiež súhlasiť s podstatou niektorých výkladov k pojmu zdravotného postihnutia, ktoré sú uvedené vo vašich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch. Považujem však za potrebné upozorniť na to, že znenie právneho predpisu musí byť veľmi precízne. Môžem súhlasiť s niektorými ďalšími vyjadrenými myšlienkami, ale podľa môjho názoru je potrebné zaistiť, aby článok 4 bol stručný a zrozumiteľný.

Dámy a páni, teším sa na vaše názory, na ktoré odpoviem v rozprave.

Elizabeth Lynne, spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadaného o stanovisko. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som veľmi poďakovať spravodajkyňu za všetku usilovnú prácu, ktorú venovala tejto správe, a našu úzku spoluprácu. Veľmi úzko spolupracujeme nielen na tejto správe, ale, ako pani spravodajkyňa vie, spolu s ďalšími ľuďmi pracujeme na tejto záležitosti už mnoho rokov, tých 10 rokov odkedy som prišla do Európskeho parlamentu. Pamätám si, že sme už veľmi dávno sedeli spolu na vypočutiach článku 13. Teraz sme konečne dospeli do situácie, v ktorej diskutujeme o antidiskriminačnej smernici, ktorá predstavuje možnosť nakoniec presadiť antidiskriminačné právne predpisy vo všetkých oblastiach, ktoré doteraz neboli upravené – zdravotné postihnutie, vek, náboženské vyznanie alebo viera, a sexuálna orientácia. Čakali sme na to veľa rokov. Dúfajme len, že získame takú veľkú väčšinu.

Veľa rokov som viedla kampaň proti diskriminácii na základe zdravotného postihnutia a veku, ale už dávnejšie som presvedčená o tom, že na nikoho nemôžeme zabudnúť. Nemohli sme napredovať len so smernicou o diskriminácii na základe zdravotného postihnutia a potom so smernicou o diskriminácii na základe veku, pretože som si myslela, že sexuálna orientácia a náboženské vyznanie by boli vynechané. Preto som minulý

rok v správe z vlastnej iniciatívy žiadala o jednu smernicu, ktorá by zahŕňala všetky oblasti, ktoré ešte neboli upravené. Som rada, že sa to uskutočnilo. Som tiež veľmi rada, že sme dosiahli takú veľkú väčšinu v Parlamente, ktorá podporila túto správu z vlastnej iniciatívy. Viem od Komisie a Rady, že to bol jeden z dôvodov, prečo si mysleli, že je možné predložiť tento návrh. Práve preto musíme zajtra získať pre túto správu veľmi veľkú väčšinu.

Rada by som tiež veľmi poďakovala pánovi komisárovi Špidlovi. Ďakovala som mu už inokedy, ale chcela som mu poďakovať v pléne, pretože naozaj neverím, že bez jeho podpory a pomoci by sme tento návrh teraz predložili. Takže pán komisár úprimná vďaka od nás mnohých za presadzovanie tejto správy. Viem, že ste aj vy sami ste na tom intenzívne pracovali.

Presadili sme to vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci a vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Teraz potrebujeme veľkú väčšinu. V EÚ by sa malo so všetkými zaobchádzať rovnako. Postihnuté osoby na invalidnom vozíku alebo osoby so slepeckým psom by mali mať prístup všade v rámci Európskej únie. Ľudia s inou sexuálnou orientáciou by na dovolenke mali mať právo využívať ktorúkoľvek hotelovú izbu a ubytovať sa v ktoromkoľvek hoteli. Všetci starší ľudia by mali mať právo na prístup k zdravotnej starostlivosti v ktoromkoľvek veku. Ľudia iného náboženského vyznania by nemali byť diskriminovaní.

Nalieham na vás všetkých, ktorí zvažujete, že budete hlasovať proti, prosím, nerobte to. Je to základný princíp Európskej únie, ktorá je založená na ľudských právach a nediskriminácii. Prosím hlasujte za tento návrh.

Amalia Sartori, spravodajkyňa Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín požiadaného o stanovisko. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vo Výbore pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín sme sa v prvom rade zaoberali potrebou zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o zdravie. Ostatné oblasti veľmi dobre riešili iné výbory a predovšetkým spravodajkyňa a komisár, a preto sme sa rozhodli objasniť otázku zdravia.

Naším prvým krokom bolo poukázať na nerovnosti, ktoré stále existujú medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o prístup k zdravotnej starostlivosti. Prístup k zdravotnej starostlivosti je základným právom, ktoré potvrdzuje článok 35 Charty základných práv, a jednou z hlavných úloh verejných orgánov členských štátov je poskytnúť rovnaký prístup ku kvalitnému systému zdravotnej starostlivosti pre všetkých. Keďže sme si vedomí rôznych právomocí Európskej únie a členských štátov, je teda dôležité, aby EÚ urobila maximum v súvislosti s usmerneniami, ale aj v súvislosti so smernicami, ktoré postupne riešime a navrhujeme spolu s uzneseniami a nariadeniami. Kde je to možné, musíme ich presunúť na členské štáty s týmto hlavným cieľom.

My ako Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín sme predovšetkým zdôraznili pozmeňujúce a doplnujúce návrhy o podpore programov zdravotnej gramotnosti, pokračovaní podpory aktivít v boji proti násiliu páchanému na ženách, boji proti odmietnutiu lekárskej starostlivosti na základe vysokého veku, ale predovšetkým, a k tejto záležitosti sa vrátim, podpore rovnakého prístupu ku kvalitným službám vo všetkých členských štátoch.

Lissy Gröner, spravodajkyňa Výboru pre kultúru a vzdelávanie požiadaného o stanovisko. – (DE) Vážený pán predsedajúci, ako spravodajkyňa Výboru pre kultúru a vzdelávanie pre novú antidiskriminačnú smernicu o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu srdečne vítam návrh Komisie a osobitne by som chcela poďakovať pánovi Špidlovi.

Prieskumy verejnej mienky Eurobarometra ukazujú, že približne tri štvrtiny obyvateľstva EÚ si myslia, že v tejto oblasti sa musí konať. Výbor pre kultúru a vzdelávanie požadoval pozmeňujúce a doplnujúce návrhy a doplnenia v troch oblastiach. Po prvé, zahrnutie hľadiska pohlavia. Súhlasíme s dosiahnutými kompromismi. Chceme zabezpečiť prístup k médiám a vzdelávaniu a vytvárať právne predpisy proti viacnásobnej diskriminácii. V tejto oblasti sa dosiahlo niekoľko dobrých kompromisov.

Socialistická skupina v Európskom parlamente podporuje túto komplexnú horizontálnu smernicu. Ak nemeckí konzervatívci a liberáli odmietnu teraz smernicu v celom rozsahu, ukážu svoj skutočný charakter: že chcú naďalej diskriminovať homosexuálov a robiť propagandu. Po prijatí novej smernice nie je potrebné obávať sa extrémistov, ako sú scientológovia. Stále bude možné odmietnuť reklamy alebo rezerváciu zasadacích miestností. Výbor pre kultúru a vzdelávanie jednomyselne hlasuje za horizontálnu rámcovú smernicu.

Donata Gottardi, spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadaneho o stanovisko. – (IT) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, beriem si slovo, aby som podala správu o pozitívnom výsledku vo Výbore pre práva žien a rodovú rovnosť a nie je to náhodou, keďže náš výbor je zvyknutý dôkladne preskúmať rovnaké zaobchádzanie, rovnaké príležitosti a zákaz diskriminácie.

Stanovisko, ktoré sme prijali vo výbore, vyslalo niekoľko silných signálov, ktoré, dúfam, budú prijaté, keď sa prijme text. Táto smernica neuzatvára alebo neukončuje cyklus. Ak by to tak bolo, výsledkom by mohlo byť oslabenie oblasti diskriminácie na základe pohlavia. Táto smernica by sa mala stať príležitosťou na obnovenie práce na antidiskriminačných smerniciach tak, že začneme pridaním dvoch nových koncepcií, s ktorými všetci súhlasíme: viacnásobná diskriminácia, kde existujú dva alebo viac rizikových faktorov, a diskriminácia na základe vzťahu s určitou osobou, ktorá sa týka osôb blízkych alebo spojených priamo s postihnutou osobou. Obidve sú kľúčové pre ženy, ako aj pre iné skupiny. Táto smernica by mala predstavovať podnet na zlepšenie vnútroštátnych právnych predpisov predovšetkým v krajinách ako je moja vlastná, kde sa musí situácia zmeniť.

Manfred Weber, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, sotva sa tu odvážim ešte niečo povedať vzhľadom na celkovú atmosféru tu v pléne. Sotva sa odvážim položiť ešte otázky. Samozrejme, že sme všetci proti diskriminácii, ale človek sa neodváža spochybňovať cestu, ktorou tu ideme, zo strachu, že bude zatlačený do kúta.

Dámy a páni, všetci tu súhlasíme so smerovaním a ja by som ocenil, keby sme sa všetci mohli zdržať naznačovania, že je to inak. O čom sa sporíme, je cesta a to musí byť oprávnená téma diskusie, dokonca aj Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov.

V prvom rade sa musím niečo opýtať pána komisára: keďže stará smernica, existujúca antidiskriminačná smernica ešte stále nebola transponovaná v desiatich členských štátoch – keďže prebiehajú konania vo veci porušovania proti desiatim členským štátom, musíme si vážne položiť otázku, prečo musíme túto smernicu revidovať, keď tá stará ešte ani nebola transponovaná. Je to vážna otázka, ktorú sa môžeme opýtať? Preto je vrátenie návrhu späť do výboru naozaj argumentom, ktorý by sme tu mali mať možnosť vzniesť.

Čo sa týka druhej otázky, tiež môžeme hovoriť o obsahu. Napríklad je tu otázka, prečo cirkevné organizácie, ktoré boli blízkymi partnermi ľavice, pokiaľ ide o ochranu utečencov, teraz prichádzajú za nami. Cirkevné organizácie, ktoré zvykli byť vašimi partnermi, teraz prichádzajú za nami a hovoria, že majú ťažkosti s určitými formuláciami. Keď prídu za nami ľudia z médií, vydavatelia novín a povedia nám, že majú otázky, mali by sme tieto otázky vážne prediskutovať. Keď diskutujeme o rodinách, komisár hovorí, že nič nechce vnucovať členským štátom, ale, samozrejme, čo robíme s touto smernicou, je harmonizácia zadnými dverami. Mohol by som pokračovať. Mohli by sme uviesť rôzne argumenty, ktoré sú pre našu skupinu príčinou obáv, značných obáv. Je možné nastoliť tieto veci, aj keď sa človek zaviazal bojovať proti diskriminácii.

Ľavica v tomto Parlamente je dnes so sebou veľmi spokojná, pretože k mnohým bodom znovu vytvára nové právne predpisy. Preto by sme mali mať právo položiť otázku, či nakoniec legislatívny prístup skutočne prinesie veľa nových výhod pre ľudí, ktorých sa snažíme chrániť. Existujú ďalšie základné hodnoty, ktoré sa oplatí zohľadniť: napríklad ak chceme zahrnúť súkromné zmluvy, ako si to želá Socialistická skupina v Európskom parlamente – nielen komerčné zmluvy, ale aj súkromné – musíme mať právo položiť otázku, či zmluvná sloboda nie je dôležitou základnou hodnotou, ktorú by mal Parlament ochraňovať.

Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov je proti diskriminácii a bude vždy proti nej bojovať, ale musíme mať možnosť v tomto Parlamente diskutovať o tom, ako to robiť.

Emine Bozkurt, v mene skupiny PSE. – (NL) Zajtra budeme mať jedinečnú príležitosť urobiť historický krok v boji proti diskriminácii tým, že povieme „nie“ tomuto fenoménu. Teraz vznikla naozaj zvláštna situácia s rozdielmi v ochrane proti diskriminácii. Neexistuje rozumné vysvetlenie skutočnosti, že zákon proti diskriminácii ponúka ochranu mimo pracovného miesta čiernym homosexuálom na základe farby pleti, ale nie na základe sexuálnej orientácie.

Zajtra budeme môcť ukázať, že Európsky parlament nebude ďalej tolerovať diskrimináciu na základe veku, zdravotného postihnutia, sexuálnej orientácie alebo náboženského presvedčenia. Napokon, Európa je tu pre všetkých. Je neprijateľné, aby niekoho, kto si chce prenajať auto alebo nehnuteľnosť, odmietli na základe jeho alebo jej náboženského vyznania. Okrem toho postihnuté osoby na invalidnom vozíku by mali byť schopné používať bankomaty alebo mať prístup do vlakov a na stanice, ako každá iná osoba. Nie je odôvodnené, aby banka umožnila osobe staršej ako 65 rokov deficit na účte vo výške tisícok eur a aby jej

zároveň odmietla poskytnúť primeranú pôžičku. Všetci postupne starneme a ak sa nad tým zamyslíme, toto sú veci, ktoré sa nás onedlho budú týkať.

Rozdiely v názoroch neprispeli k ľahkému vyjednávaniu, ale môžeme byť hrdí na výsledok, ktorý dosiahol Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a ku ktorému sa navyše vtedy zaviazali všetky strany. Návrh je rozumný a realistický. Možno sú potrebné úpravy na to, aby sme napríklad umožnili ľuďom so zdravotným postihnutím prístup k tovarom a službám, ale znamená to, že sa budú môcť znovu aktívne zapojiť do spoločnosti. Tieto úpravy následne nespôsobia neprimeranú záťaž a náležitá pozornosť sa venuje aj primeraným lehotám na realizáciu. Úpravy sa nemusia vykonať okamžite. Neočakávame, že členské štáty ihneď prispôbia železničné stanice. Od členských štátov požadujeme, aby už pri stavbe nových budov a návrhu systému dopravy začali zohľadňovať prístup pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Musím okrem toho neustále zdôrazňovať, aká dôležitá bude táto správa pre európskych občanov – ľudí, o ktorých tu ide. Mali by sme brať do úvahy, že podľa Eurobarometra si 87 % Európanov želá, aby sa v rámci tejto smernice prijali opatrenia proti diskriminácii. Týka sa to aj vašich voličov, pán Weber. Naša skupina, Socialistická skupina v Európskom parlamente, víta návrhy bojovať proti problému viacnásobnej diskriminácie, ktoré teraz tvoria časť tejto správy.

Viete si predstaviť, že čierna postihnutá žena na invalidnom vozíku sa môže cítiť diskriminovaná? Veľmi málo krajín pozná koncepciu viacnásobnej diskriminácie. Vo väčšine prípadov pri oznámení prípadu diskriminácie, by si táto žena musela vybrať z možných dôvodov diskriminácie. Je pravdepodobnejšie, že je prepojených niekoľko dôvodov a neexistuje len jeden dôvod, na základe ktorého je diskriminovaná. Táto žena musí mať možnosť podať sťažnosť a dosiahnuť odškodnenie a spravodlivosť. Vyzývame preto Parlament, aby ponechal tieto dôležité ustanovenia.

Dámy a páni, rada by som vás požiadala, aby ste túto smernicu podporili. Umožní to Parlamentu, aby jasne a jednoznačne vyhlásil, že diskriminácia nemôže byť ďalej tolerovaná a že Parlament považuje práva všetkých svojich občanov za rovnako dôležité. Urobme tento krok.

Sophia in 't Veld, v mene skupiny ALDE. – (NL) Vážený pán predsedajúci, chcela by som začať tým, že vyjadrím srdečnú pochvalu a vďaka spravodajkyni, ktorá odviedla vynikajúcu prácu. Moja skupina je rada, že skoro päť rokov potom, ako to sľúbil pán Barroso, je smernica nakoniec predložená. Diskriminácia je v rozpore s európskymi zmluvami, Chartou základných práv Európskej únie a Európskym dohovorom o ľudských právach. Zmluvy, dohovory a slávnostné vyhlásenia sú však na súde málo platné. Európskym občanom musíme dať nástroj na presadzovanie ich práv.

Toto, a nie kvóty na mlieko alebo pravidlá verejného obstarávania alebo štrukturálne fondy, je *raison d'être* Európskej únie, pán Weber, európskeho priestoru, kde si môže každý zriadiť život podľa svojich predstáv. Je to *raison d'être* jednotného európskeho priestoru, kde je každý rovný pred zákonom, má rovnaké príležitosti v spoločnosti a zaobchádza sa s ním s úctou. Samotná smernica nebude postačovať, aby sme to dosiahli, ale je toho predpokladom. V tejto smernici ide o Európu ako spoločenstvo hodnôt a hodnoty nemôže vyjednať 27 vlád v rámci bežných rokovaní o národných záujmoch. Hodnoty určujeme spoločne ako občania v otvorenej diskusii a Európsky parlament je na to vhodná scéna.

Áno, pán Weber, niektoré oblasti sú veľmi citlivé, najmä tie, ktoré sa zakladajú na sexuálnej orientácii a náboženskom vyznaní. Máme zodpovednosť voči všetkým európskym občanom, ale nemôžeme dovoliť, aby sa Európa zmenila na *zvieraciú farmu*: „Všetci Európania sú si rovní, ale niektorí Európania sú si rovnejší“. Sloboda vyznania a svedomia sú základnými právami, za ktoré by som bojovala na barikádach. V slobodnej Európe musí mať každý slobodu držať sa vlastného presvedčenia. Je to základný kameň demokracie. Sloboda vyznania však nesmie byť zneužitá ako oprávnenie diskriminovať iných.

Agentúra Európskej únie pre základné práva vydala včera svoju druhú správu o homofóbii v Európe. Je to však hanba, že v roku 2009 sa ešte stále musia milióny ľudí v Európe obávať diskriminácie, nenávisť, násillia a dokonca zabíjania len na základe svojej sexuálnej orientácie. Môžem znovu uistiť pána Webera, že zákony týkajúce sa manželstva sú a zostanú v právomoci členských štátov. Táto smernica to nezmení. Avšak, zákaz manželstva na základe náboženského vyznania, rasového pôvodu alebo sexuálnej orientácie je v 21. storočí anomália. Veľa ľudí si myslí, že je úplne prijateľné, aby vláda zakázala manželstvá alebo partnerstvá medzi dvoma dospelými ľuďmi rovnakého pohlavia. Považovali by sme však za prijateľné ak – ako sa stalo v minulosti – vláda zakáže manželstvá medzi židmi a nežidmi, katolíkmi a protestantmi, čiernymi a bielymi? To je neprijateľné.

Dámy a páni, naliehavo vás žiadam, aby ste hlasovali za túto správu v záujme občanov, ktorých všetci zastupujeme. Kompromisy nie sú ideálne pre nikoho, ani pre nás, ale, ako hovorí pani Buitenwegová, prekonajme samých seba.

Na záver by som chcela naliehavo požiadať aj Radu, aby sa riadila odporúčaniami Parlamentu. Je pravda, že každý členský štát má svoje vlastné problémy, ale Európsky parlament ukazuje, že rozdiely sa dajú preklenúť a že sa vieme dohodnúť na právach pre všetkých európskych občanov.

Konrad Szymański, *v mene skupiny UEN.* – (PL) Vážený pán predsedajúci, Európska komisia trvá na tom, že tento návrh nemá za cieľ zmeniť manželské a adoptívne právo v členských štátoch. Komisia tvrdí, že si neželá zmenu právneho postavenia cirkvi a náboženských organizácií zapojených do starostlivosti a vzdelávania.

Správa pani Buitenwegovej porušuje tieto hranice v každom ohľade. V pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 50 ruší záruky vnútroštátnych právnych predpisov o rodine a adopcii. Na základe pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 12, 29 a 51 správa predstavuje útok na slobodu náboženských vzdelávacích inštitúcií. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 52 správy podkopáva záruku slobody samotných náboženských spoločenstiev v členských štátoch. Je nadmieru jasné, že európska ľavica chce obmedziť európsku integráciu na jedinú vec. V skutočnosti je posadnutá presadzovaním nových požiadaviek homosexuálov všetkými možnými prostriedkami. Toto predstavuje najvážnejší útok na dôveryhodnosť tohto Parlamentu, aký bol kedy spáchaný.

PRESEDÁ: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Raül Romeva i Rueda, *v mene Skupiny Verts/ALE.* – (ES) Vážený pán predsedajúci, musím trvať na jednej základnej skutočnosti. Európsky projekt bude dôveryhodný len vtedy, ak bude Európa vnímaná ako miesto, kde je diskriminácia všetkého druhu postavená mimo zákona. Toto je základ dnešnej rozpravy.

Preto je prekvapením, že niektorí moji kolegovia poslanci, ktorí sú vo všetkých ostatných rozpravách takí proeurópski, sa úplne zmenia na protieurópskych, keď ide o práva a slobody.

Tento postoj nemožno tolerovať. Je neprijateľné, aby bol dnes v Európskej únii hocikto diskriminovaný na základe vzťahu s osobou rovnakého pohlavia, zdravotného postihnutia, veku alebo, ako bolo tiež spomenuté, vyznávania menšinovej viery alebo náboženstva. Toto nie je Európa, v ktorej chcem žiť, a určite to nie je Európa, pre ktorú v tomto Parlamente, ako aj mimo neho, každý deň pracujem.

Z tohto dôvodu som presvedčený, že návrh smernice bol potrebný. Vo svojej koncepcii a zásadách je dobrý. Niečo by som možno urobil inak, možno aj mnohí z nás by postupovali inak, ale je to dobrý začiatok. Dúfam, že zajtra bude väčšina hlasovať za správu pani Buitenwegovej, tak ako to mám v úmysle ja, nakoľko si myslím, že predstavuje správny postup. Veľmi si tiež želám, aby bol schválený ďalší bod, ktorý sa zaoberá uplatňovaním alebo opätovným uplatňovaním článku 7 ods. 2. Toto zaručuje základnú vec, že všetkým združeniam a organizáciám pôsobiacim v oblasti antidiskriminácie sa musí tiež umožniť, aby zastupovali a bránili obeť diskriminácie. Musíme mať na pamäti, že tieto osoby predstavujú súčasť najzraniteľnejších skupín a preto potrebujeme zabezpečiť, aby mohli byť zastupované a riadne chránené.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, *v mene skupiny GUE/NGL.* – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, predovšetkým by som chcela poďakovať našej spravodajkyňi, pani Buitenwegovej, za jej prácu. U nej bola táto téma vo veľmi dobrých rukách.

Parlament žiadal o túto smernicu už roky, čo vlastne znamená, že je mimoriadne dôležité, aby bolo uznesenie prijaté ešte pred koncom tohto parlamentného obdobia. Zároveň je veľmi dôležité, aby Komisia čo najskôr predložila návrh na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, aby sa tak ukončila existujúca hierarchia foriem diskriminácie. Na druhej strane som prekvapená, že v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 96 sa Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov snaží o odstránenie diskriminácie na základe viery z rozsahu tejto smernice. Takže, vážené dámy a vážení páni zo skupiny PPE-DE, je skutočne potrebné upozorňovať vás, že právny základ, na ktorom spočíva návrh smernice – konkrétne článok 13 Zmluvy o ES – platí, odkedy Amsterdamská zmluva vstúpila do platnosti v roku 1999, pred desiatimi rokmi? Mám vám pripomínať, že všetky dôvody pre diskrimináciu uvedené v článku 13 sú bez rozdielu považované za rovnocenné? Okrem toho, dámy a páni zo skupiny PPE-DE, vašej pozornosti

nemohlo uniknúť, že článok 10 Charty základných práv EÚ považuje náboženské vyznanie a vieru každej osoby za rovnocenné.

Pán Weber z Kresťansko-sociálnej únie (CSU), počula som samozrejme vašu argumentáciu, no skutočne musím povedať, že tieto argumenty sú naozaj predpotopné. Váš pozmeňujúci a doplňujúci návrh 81, odmietajúci celú smernicu, prichádza s otvorene cynickým odôvodnením, a to, že transpozícia smernice evidentne – citujem – „prináša prílišnú byrokráciu“. Viete, pán Weber, jednoducho neviem pochopiť podobné pokusy na odopretie práv ľuďom, najmä s takýmto odôvodnením, a dúfam, že váš pozmeňujúci a doplňujúci návrh 81 bude počas zajtrajšieho hlasovania na plenárnej schôdzi jasne zamietnutý. EÚ musí konečne urobiť ďalší krok vpred v boji proti diskriminácii v našej spoločnosti.

Johannes Blokland, *v mene skupiny IND/DEM.* – (NL) Vážený pán predsedajúci, tento Parlament presadzuje občianske slobody, z ktorých jedna je sloboda vzdelávania. Dôležitou slobodou je aj právo rodičov na výber školy pre svoje deti. V mojej krajine si kresťanské školy a zariadenia zámerne určujú podmienky vstupu, ktoré spočívajú v udržaní si identity takejto školy.

Holandsko ponecháva voľnosť v oblasti podmienok prijatia, ktoré zodpovedajú základným princípom danej školy. Môžu byť stanovené požiadavky nevyhnutné na realizáciu účelu školy a jej základných princípov. Rodičia si môžu zvoliť školu, ktorá je zameraná takýmto smerom a kladie dôraz na Bibliu. Je to rozšírenie slobody vyznania, pričom sa rešpektuje presvedčenie rodičov vzhľadom na záujmy vzdelávania ich dieťaťa.

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 29 a 51 však obmedzujú slobodu škôl rozhodnúť sa na základe takéhoto princípu a okrem toho, sa stotožňujem s názorom pána Webera a ostatných. Tento návrh nie je v súlade so zásadou subsidiarity. Bez ohľadu na administratívne problémy je pre mňa tento dôvod dostatočný na odmietnutie návrhu Komisie. Budem hlasovať proti správe pani Buitenwegovej. Dúfam, že aj ostatné skupiny vidia, že návrh predstavuje vážny zásah do slobôd našich občanov. Kto si váži slobodu voľby rodičov, nedovolí, aby bola táto sloboda obmedzená.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážený pán predsedajúci, správy o antidiskriminačných smerniciach vynesú v tomto Parlamente na povrch to najhoršie. Je to poľutovaniahodné, pretože tieto smernice často obsahujú veľké množstvo dobrých návrhov a myšlienok, napríklad ako pomôcť ľuďom s postihnutím. Toto však v podstate nič nezmení.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh pána Webera, návrh číslo 81, jasne vyjadruje všetko podstatné, že tento návrh Komisie nie je dobrý. Je to tak nielen preto, že prináša príliš veľa byrokracie, ale tiež, a najmä, pretože podstatne porušuje princíp subsidiarity. Všetci vieme, že tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh nemá, žiaľ, dobré vyhliadky, pretože tento Parlament nikdy nepremešká príležitosť ukázať maximálnu politickú korektnosť a vždy si vyberá viac byrokracie a viac rozhodovania bez ohľadu na európskych občanov.

Okrem toho, popri porušovaní zásady subsidiarity, táto správa tiež obsahuje množstvo návrhov, ktoré sú v rozpore so základnými demokratickými zásadami a zásadami právneho štátu. Jedným príkladom je pozmeňujúci a doplňujúci návrh 54. Kým celá správa robí veľký rozruch okolo diskriminácie, tento návrh obhajaie diskrimináciu na základe názorov, ktoré nie sú v súlade s politickou korektnosťou, no, o to sa napokon pokúša množstvo iných aspektov tejto správy.

V katalógu úctyhodných zásad a pseudodobrych zámerov sa skrýva judicializácia politickej korektnosti. Nie je to o antidiskriminačných opatreniach, ale veľmi často práve o obmedzujúcich zákonoch zameraných na ešte väčšie oslabenie slobody prejavu a posilnenie určitého progresívneho názorového terorizmu. Základnou otázkou zostáva: čo má toto, preboha, spoločné s Európou? Veď nechajme členským štátom to, čo je ich!

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, ak sa niekedy zdá, že Európska únia presadzuje nadmernú reguláciu a celkom oprávnene ju za to kritizujú, príčinou sú veľmi jednoducho správy podobné tej, ktorú teraz prerokovávame.

Tak ako podporujem realistické opatrenia na boj proti akejkol'vek forme diskriminácie, musím tiež kritizovať body, o ktorých tu diskutujeme, pretože jednoducho nie sú opodstatnené a nebudú mať požadovaný účinok.

Je neprijateľné, aby, ako už bolo povedané, mohli byť napríklad, náboženské školy zažalované za odmietnutie učiteľov iného vierovyznania či bez vierovyznania, alebo že poisťovacie spoločnosti môžu byť žalované za vykonanie hodnotenia rizika, ak toto bude vykonané na základe veku alebo pohlavia, alebo že existuje riziko, že všetky obytné budovy budú musieť byť postavené s bezbariérovým prístupom. Áno, dámy a páni, toto je smer, ktorým sme sa vydali, nebudeme už vlastne podporovať zdravotne postihnutých ľudí, no spôsobíme, že všetky byty budú cenovo neprístupné. Bývanie, ktoré si nemôže nikto dovoliť, namiesto pomoci zdravotne

postihnutým ľuďom – to predsa nemôže byť naším cieľom. Potom je tu ešte kritika presunutia dôkazného bremena. Ak si predstavím, že môžu proti mne ako poslancovi EP s 25 žiadateľmi o pozíciu asistenta vzniesť obvinenie len pre podozrenie z diskriminácie alebo pocitu diskriminácie, jednoducho už nebudem schopný pracovať, ale strávim celý svoj čas zápasením s dôkazmi, by som musel preukázať len z dôvodu existencie tohto pocitu diskriminácie, hoci som v skutočnosti nikoho žiadnym spôsobom nediskriminoval.

Okrem toho, sú viaceré výrazy vágne. Tento informačný prehľad, ktorý bol zverejnený, je celkovo predchodcom tejto smernice, ktorá sa začína diskusiou o tom, či stále môžeme používať výrazy „slečna“ alebo „pani“, alebo či máme odstrániť všetky slová, ktoré sa v nemčine končia na „mann“, napríklad v slove „Staatsmann“ (štátnik, politik), alebo „Sportsmann“ (športovec), pretože sa môžu považovať za diskriminujúce.

Dámy a páni, niečo z toho, o čo sa tu žiada, je jednoducho nezmyselné, a preto budem hlasovať proti tejto správe.

Martine Roure (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcela poďakovať pani spravodajkyni najmä za prácu, ktorú odvedla, a za výsledok, ktorý sme nakoniec dosiahli.

Článok 13 Zmluvy je naším základným kameňom a musím zdôrazniť, že členské štáty tak môžu garantovať vyšší stupeň ochrany. Je to len vecou minimálnych noriem a treba jasne povedať, že na základe tejto novej smernice nie je možné znížiť súčasnú úroveň ochrany v jednotlivých členských štátoch. Je to preto, aby sme boli presnejší, že niektoré členské štáty majú veľmi vysoký stupeň ochrany. Takéto prípady skutočne existujú.

Ochrana pred diskrimináciou je základným právom každého, kto žije v Európskej únii. Uvedomujeme si však, že diskriminácia existuje až príliš často, či už je to z dôvodu vzhľadu osoby alebo jednoducho jej priezviska.

Čo sa týka ľudí so zdravotným postihnutím, musíme zabezpečiť, aby už neboli diskriminovaní pri používaní invalidného vozíka, pretože prístup na množstvo miest je príliš často zložitý. Zlepšenie európskej legislatívy je podmienkou boja proti diskriminácii, opakujem, je to podmienkou. Potrebujeme túto legislatívu.

Naše deti trpia od skorého veku diskrimináciou, ktorá ich traumatizuje. Nesú bremeno tejto diskriminácie počas celého života. Musím upriamiť vašu pozornosť najmä na viacnásobnú diskrimináciu. Komisia to pozabudla zahrnúť do svojho návrhu. Preto navrhujeme presnú definíciu týchto typov diskriminácie.

Je absolútne nevyhnutné, aby sme posilnili legislatívu s cieľom dosiahnuť rovnaké zaobchádzanie v prípade akýchkoľvek rozdielov. V tomto ohľade žiadame členské štáty, aby prijali opatrenia na presadenie rovnakého zaobchádzania a rovnakých príležitostí bez ohľadu na náboženstvo, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu.

Na záver musím dodať, že dúfame, že do roku 2010 budeme mať návrh Komisie, ktorý postaví diskrimináciu na základe pohlavia na rovnaký základ, ktorý by umožnil ukončiť akúkoľvek hierarchiu práv.

Gérard Deprez (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rovnako ako moji predchodcovia by som sa chcel najprv poďakovať našim dvom spravodajkyniam, pani Buitenwegovej a pani Lynneovej, za vynikajúcu prácu, ktorú vykonali – to by som rád vyzdvihol – v kontexte zlepšenej spolupráce.

Hoci sa osobne stotožňujem s celkovým názorom, ktorý zastáva pani Lynneová, rád by som pochválil inteligenciu, otvorenosť a zmierlivý prístup, ktoré preukázala pani Buitenwegová počas diskusie v našom výbore s cieľom vypracovať správu, ktorá by bola vyvážená a ktorú by podporila parlamentná väčšina. Dúfam, že bude úspešná a že radikálnejšie elementy na jednej a niekedy na druhej strane neovplyvnia hlasovanie.

V tomto ohľade – a rád by som zdôraznil, že nie som známy ako ľavicový fanatik – musím povedať, že som prekvapený a zdesený pozmeňujúcim a dopĺňujúcim návrhom, ktorý predložil náš kolega, pán Weber, ktorého si vážim, a niektorí ďalší poslanci. Pán Weber, počúval som váš príhovor a zdá sa mi, že ani jeden z argumentov, ktoré ste použili, nemá žiaden intelektuálny základ. Uviedli ste fantázie, neuviedli ste dôvody.

Keď si niekto prečíta odôvodnenie vášho pozmeňujúceho a dopĺňujúceho návrhu, môže byť len ohrozený jeho slabosťou: odmietate boj proti diskriminácii kvôli obavám z prílišnej byrokracie. Ste na omyle, keď sa snažíte zmeniť tento návrh na konflikt medzi pravícou a ľavicou. Boj proti diskriminácii nie je záležitosťou pravice alebo ľavice, je to záležitosť humanizmu a úcty voči základným právam.

(potlesk)

Preto dúfam a verím, že zajtra budete porazený.

Sebastiano (Nello) Musumeci (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, musíme podporovať každú iniciatívu zameranú na boj proti diskriminácii. Nedávna štatistika ukázala, že v Európe, kde je taká vyspelá spoločnosť, určitá menšina občanov tvrdí, že trpia diskrimináciou. Preto nikto nemôže zostať ľahostajný. Avšak samotný koncept zostáva taký široký a abstraktný, že by bolo vhodné určité vysvetlenie.

Musíme rešpektovať suverenitu každého členského štátu na prijímanie zákonov v súlade s dlhoročnými tradíciami, civilizáciami a kultúrami, pričom základné ľudské práva zostávajú nespochybniteľné. Intervencia takéhoto druhu je takmer vždy prípadom záchrany identity obyvateľstva. Uvediem príklad v súvislosti so sexuálnou orientáciou: je to môj osobný názor, no myslím si, že ľudská dôstojnosť musí byť garantovaná bez ohľadu na sexuálne preferencie. Homosexualita je voľba, ktorá patrí do súkromnej oblasti a v žiadnom prípade nemôže byť potrestaná, ale nemôže byť ani ochraňovaná. Sloboda názoru: kde začína ochrana proti priamej a nepriamej diskriminácii a kde končí? Sloboda vyznania: v škole mojej netere v tomto roku prvýkrát nebolo žiadne predstavenie narodenia Krista. Riaditeľ školy to zakázal, pretože tu boli deti s rôznymi vierovyznaniami. Podľa môjho názoru je predstavenie narodenia Krista väčším demonštrovaním kultúry než viery. Aby sa predišlo jednej forme diskriminácie, vytvorila sa iná. Rešpektovanie náboženstva ostatných ľudí neznamena, vážený pán predsedajúci, že by sme sa mali hanbiť za to svoje.

Preto – a tu skončím – sa obávame, že tento návrh smernice sa prikláňa k zbytočnému opačnému extrémizmu, a riešenie problému sa zdá byť horšie ako bol pôvodný problém.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, táto smernica konečne vyplní prázdne miesto v antidiskriminačnom zákone a umožňuje Európskej únii splniť svoje medzinárodné povinnosti na ochranu ľudských práv, rovnako ako svoje povinnosti vyplývajúce z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Vážené dámy a vážení páni zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, vaše argumenty proti smernici sú populistické a zavádzajúce. Akým právom odopierate ľuďom so zdravotným postihnutím neobmedzený prístup k vzdelaniu, alebo starším ľuďom rovnaké zaobchádzanie vzhľadom na poistenie a finančné služby? Ako chápete humanitu?

Neobmedzená účasť v spoločnosti je ľudským právom a z tohto dôvodu budeme bojovať za túto smernicu ako aj za rovnaké možnosti pre všetkých. Podľa môjho názoru je celkom nehumánne požadovať od obetí diskriminácie dôkazy o diskriminácii. Ak vy, dámy a páni zo skupiny PPE-DE, zrušíte presunutie dôkazného bremena, ohrozíte základné právo niektorých skupín ľudí na ochranu ich ľudskej dôstojnosti, čo považujeme za neprijateľné. Chceme rovnosť všetkých pri ochrane proti diskriminácii a my Zelení za to budeme bojovať. Nedovoľíme, aby sa ľudské práva stali hračkou v populistickom šírení paniky. Teraz tu môžem predpovedať, že zajtra prehráte. Väčšina v tomto Parlamente bude hlasovať za právo ľudí na ochranu proti diskriminácii. Som si tým istá.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, budem hlasovať proti tejto správe a navrhovanej smernici z nasledujúcich troch dôvodov. Po prvé, nesúhlasím s názorom, že právne predpisy v danej problematike by mala prijať EÚ, a nie národné vlády, pretože verím, že každý členský štát vie najlepšie rozhodnúť o tom, či potrebuje posilniť takéto právne predpisy. Ak sme niekedy mali problém so subsidiaritou, tak je to v tomto prípade.

Mojím druhým dôvodom je, že akt obťažovania má alarmujúco veľkú možnosť obmedzenia práv, čo sa týka slobody prejavu a slobody vyznania najmä tých, ktorí hlásajú odkaz kresťanstva.

Kresťania hlásajúci evanjelium najmä na verejných priestranstvách ľuďom iných vierovyznaní, ktorí sa pohoršujú a vyhlasujú, že je to útok na ich dôstojnosť, by týmto mohli tento právny predpis porušovať. Obrana a podporovanie biblického prístupu voči homosexuálnym manželstvám by podobne umožnilo hašterivým aktivistom za práva homosexuálov sťažovať sa na obťažovanie.

Tretím dôvodom je, že opatrenia v rámci smernice sú disproporcionálne a neadekvátne vyvážené. Napríklad núti kresťanského tlačiaru akceptovať objednávku na tlač materiálov, ktoré urážajú jeho náboženské názory, hoci by mal byť slobodný vo vykonávaní svojej činnosti podľa svojho svedomia.

Bez nevyhnutných vyrovnávacích mechanizmov sa táto smernica stane nástrojom, ktorý v skutočnosti vytvorí diskrimináciu. Preto je to pre mňa zbytočná smernica prekračujúca základné práva, najmä ľudí s vierou a svedomím, a dokazuje, že toto všetko je v rámci EÚ prehnané, nerozumné a zachádzajúce príďaleko.

Nicolae Popa (PPE-DE). – (RO) V rámci iniciatívy Komisie na rozšírenie použitia zásady rovnakého zaobchádzania aj do ostatných oblastí života spoločnosti využijúc globálnu smernicu, ktorá zakazuje diskrimináciu mimo pracoviska, založenú na zdravotnom postihnutí, veku, vyznaní alebo viery a sexuálnej orientácie, je v podstate nevyhnutné dokončiť antidiskriminačný legislatívny balík. Predstavenie myšlienky viacnásobnej diskriminácie a zvláštna pozornosť venovaná právam postihnutých znamená krok vpred.

Tento návrh smernice však zostáva chýlostivou a kontroverznou témou. Tento legislatívny text musí udržiavať rovnováhu medzi právomocami Európskej únie a právomocami členských štátov a jasne definovať rozsah svojej pôsobnosti. Aspekty rodinného práva, vrátane občianskeho stavu, reprodukčných práv a právnych predpisov o adopcii nesmú byť zahrnuté ako časť rozsahu pôsobnosti návrhu smernice. Je to skutočnosť, ktorá musí byť nesporne jasná z legislatívneho textu. Využitie inštitúcie manželstva nemôže byť akceptované v inom než kresťanskom zmysle. Pre ostatné vzťahy môže byť stanovené iné právne akceptované ustanovenie.

Zásada subsidiarity sa musí rešpektovať so zreteľom na výchovný obsah a organizáciu národných vzdelávacích systémov vrátane denominačných škôl. Skupina Európskej ľudovej strany vždy podporovala propagovanie rozmanitosti ako dôležitého cieľa Európskej únie a boja proti diskriminácii. Text, žiaľ, obsahuje ustanovenia, ktoré sú neakceptovateľné z hľadiska náboženskej doktríny.

Lavica má paradoxne v úmysle diskriminovať týmto spôsobom. V skutočnosti som to ja, kto je diskriminovaný jednoducho preto, že úprimne verím v Boha.

Michael Cashman (PSE). – Vážený pán predseda, bola to zaujímavá rozprava a bola by zábavná, keby nebola taká tragická. Väčšina protiargumentov, ktoré som si dnes poobede vypočul, je podľa mňa myslená úprimne a vážne, no nie sú založené na faktoch a nie je sú založené ani na texte, ktorý leží pred nami. Nič v tejto správe nenaruša subsidiaritu alebo proporionalitu. Ak by to tak bolo, bolo by to upravené Radou ministrov. Preto na vás nalieham, dokonca aj teraz, aby ste hlasovali za a dovolili tak Rade ministrov urobiť správnu vec, aby sa zabezpečila úplná proporionalita a aby bola dodržaná subsidiarita.

Pán Weber, Európa sa zrodila z hodnôt 2. svetovej vojny – odhodlania, aby sme sa nikdy znovu neodvrátili, keby bola cieľom jedna alebo druhá skupina ľudí, alebo by z nich urobili obeťného baránka a odvieďli ich do koncentračných a pracovných táborov, odhodlania, aby tu nebola žiadna hierarchia útlaku. A predsa chcete mať Európu, ktorá nie je založená na týchto morálnych hodnotách, Európu, ktorá verí a rešpektuje to, že všetky ľudské bytosti sú si rovné. Tí, ktorí tomuto oponujú, sa musia zodpovedať svojmu svedomiu, svojmu náboženstvu a svojim voličom, pokiaľ ide o to, prečo si myslia, že s niektorými ľuďmi by sa malo zaobchádzať inak a že by nemali byť rovní ostatným.

Stojím tu šťastný, ako homosexuál – a ak si zvolím byť homosexuálom, nie je zaujímavé, že niekto si potom zvolí byť heterosexuálom? – bojujúc za rovnosť, nielen pre homosexuálov, lesbičky, bisexuálov a transsexuálov, ale tiež pre ľudí na základe ich veku, náboženstva, viery, pohlavia, čohokoľvek, čo sa môže považovať za odlišné, čo im môže odoprieť rovnosť s ostatnými. Verím, že lakmusovým testom civilizovanej spoločnosti nie je to, ako zaobchádzame s väčšinou, ktorú, a to je zaujímavé, tvorí toľké množstvo rôznych menšín. Lakmusovým testom civilizovanej spoločnosti, ako vám povedia ľudia prítomní na galérii pre návštevníkov, nie je spôsob, ako zaobchádzame s väčšinou, ale ako zaobchádzame s menšinami a v takomto prípade, sú niektoré členské štáty, bohužiaľ, príliš pozadu.

Shakespeare brilantne povedal: „zlo, ktoré ľudia konajú, ich prežíva, dobro je často pochované s ich kosťami“. Pozrite sa na seba, predstavte si, že odlišný ste práve vy, že práve vy máte iné náboženstvo, inú vieru, iný vek, inú sexuálnu orientáciu – bolo by správne, aby vám boli odňaté vaše ľudské práva? Odpoveď musí znieť „nie“. Parlament má teraz možnosť urobiť to, čo je správne, spravodlivé a dobré.

Predseda. – V tomto bode rozpravy vystúpi pán Špidla. Vysvetlí lepšie ako ja dôvody, prečo tak musí urobiť. Preto mu teraz prenechávam slovo.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) O niekoľko minút sa budem musieť zúčastniť rokovania vo veci smernice o pracovnom čase, a určite uznáte, že to je jedna z tém, ktorým sa nemožno vyhnúť.

Dámy a páni, počúval som rozpravu o predloženej správe a musím povedať, že som ju počúval s napätím, pretože vyjadruje základné zložky a obrovskú hĺbku tohto problému. Základná otázka znie: čo táto smernica ochraňuje? Táto smernica chráni ľudskú dôstojnosť. Nemôžeme si myslieť, že ľudskú dôstojnosť zasahuje menej, keď je diskriminovaná napríklad na základe zdravotného postihnutia ako keď je diskriminovaná na základe svojho veku. Hovoríme o ľudskej dôstojnosti, ktorá je pre každého človeka rovnaká.

Musím povedať, že táto smernica, tak ako bola predložená Komisii, je smernica, ktorá vznikla organicky v hlbkej rozprave v Parlamente a v nespočetných rozpravách na úrovni Komisie, a preto je to smernica, ktorá je premyslená a ktorá vyjadruje pevný a jasný prístup k hodnotám.

V rozprave sa tiež povedalo, že nediskriminácia je založená na hodnotách, ktoré sme aplikovali a ktoré sme si uvedomili po 2. svetovej vojne. Tak či onak, je pravda, že po 2. svetovej vojne sme si význam a konštitučnú váhu určitých hodnôt uvedomili jasnejšie. Tieto hodnoty majú veľmi hlboké historické korene. V antike nebola žiadna základná koncepcia rovnosti ľudí, táto koncepcia bola prvýkrát formulovaná v kresťanskom náboženstve. Veľmi dobre si spomínam na jednu encykliku, alebo pápežskú bulu z 9. storočia, ktorá sa volala *Oriente ian sole* a táto bola jasne hovorila: či nie je pravda, že slnko svieti na všetkých rovnako? Od tohto momentu sa táto formulácia vyskytuje v celých našich dejinách.

V rozprave boli, samozrejme, zmienené mnohé otázky technického charakteru alebo také, ktoré sa zdajú byť nižšieho stupňa ako sú otázky, o ktorých sme hovorili práve teraz. Rád by som sa ich dotkol. Prvá otázka bola o vznikaní nezmyselnej dodatočnej byrokracie. Myslím si, že to môžeme odmietnuť z jedného jednoduchého dôvodu. Táto smernica nevyžaduje nové štruktúry alebo nové byrokratické orgány. Táto smernica len rozširuje uplatnenie toho, čo už existuje, preto to v žiadnom prípade nie je krok k väčšej byrokrácii.

Bola tu tiež otvorená otázka subsidiarity. Táto otázka bola preskúmaná s mimoriadnou pozornosťou, pretože je to zásadná otázka. Článok 13 Zmluvy je jasný. Poskytuje pevný právny základ a smernica, ktorá je založená na takomto právnom základe, nie je v konflikte so zásadou subsidiarity.

Ďalším podstatným princípom tejto smernice je otázka, napríklad presunu dôkazného bremena. Táto otázka už bola vyriešená v predchádzajúcich smerniciach, preto ani v tomto prípade nejde o nič nové. Ale aj napriek tomu mi dovoľte, aby som sa vyjadril k dôkaznému bremenu. Cieľom tejto smernice je posilniť schopnosť jednotlivcov brániť sa, to je základný cieľ. Toto by nebolo možné bez presunu dôkazného bremena. Nehovoriac o skutočnosti, že v mnohých právnych systémoch je už dôkazné bremeno presunuté z dôvodov omnoho menej významných, alebo z dôvodov podobne dôležitých. Klasickým príkladom presunu dôkazného bremena je tzv. domnienka otcovstva, pričom existuje mnoho ďalších príkladov.

V rozprave sa tiež povedalo, že niektoré pojmy sú príliš otvorené. Dámy a páni, väčšina ústavných pojmov je otvorená a vyžaduje si interpretáciu v daných súvislostiach. Pamätám si, napríklad, na Ústavu Nemeckej spolkovej republiky, kde je formulácia „majetok zaväzuje“. Toto je typická otvorená formulácia, ktorá je samozrejme znovu definovaná v jednotlivých konkrétnych prípadoch.

Dámy a páni, hovorilo sa o možných prehnane veľkých nákladoch najmä vo vzťahu k zdravotnému postihnutiu. Môžem povedať, že smernica nenavrhne žiadne pevné a konkrétne záležitosti, no hovorí o rozumnom prispôbení sa a znovu môžem konštatovať, že ak sa rozumné prispôbenie uplatňuje od začiatku, väčšinou neznamená prehnane vysoké náklady. Musím povedať, že ak považujeme možné vyššie náklady vo vzťahu k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, kde chránime ľudský život, za prijateľné, potom podľa môjho názoru akékoľvek zvýšené náklady, ktoré sa vyžadujú na ochranu ľudskej dôstojnosti – hoci neverím, že budú podstatne vyššie – tiež existujú v pomere k záujmu, ktorý je chránený, pretože rovnosť a ľudská dôstojnosť, dámy a páni, sú záujmy, ktoré sú včlenené do Zmluvy a sú záujmami, ktoré musíme chrániť zo všetkých síl.

Podľa môjho názoru, pre Európsku úniu neexistuje nič významnejšie ako je koncept nediskriminácie. Hoci som zástancom vnútorného trhu a hoci som zástancom mnohých iných oblastí európskej politiky, myslím si, že koncepcia rovnosti príležitostí a nediskriminácie je pre ne najhlbším základom.

Sarah Ludford (ALDE). – Vážení pán predsedajúci, je správne, že sme ukončili komplikovanú mozaiku právnych predpisov chrániacich rôznych ľudí pred diskrimináciou v rôznych situáciách, aby sme zabezpečili jednotný systém rovnosti. Žena, ktorej zamietli pôžičku v banke; zdravotne postihnutá osoba, ktorej neumožnili vstup do budovy; homosexuál, ktorému neposkytli ubytovanie; osoba tmavej pleti, ktorú vyhodili z klubu a tak ďalej, títo všetci by mali byť chránení na základe rovnakých princípov.

Chcela by som sa zmieniť len o dvoch záležitostiach. Jedna záležitosť sa týka ochrany pred obťažovaním. Z textu je úplne jasné, že je potrebné zabrániť vzniku zastrašujúceho prostredia pre jednotlivca, nejde teda o subjektívne vnímanú urážku niektorej skupiny. Je dôležité, aby sme veľmi pevne trvali na ochrane slobody prejavu, čo je dobre zdôraznené prostredníctvom konkrétnej zmienky doplnenej Parlamentom.

Čo sa týka cirkevných škôl, úplne podporujem právo rodičov na to, aby boli ich deti vzdelávané v rámci zásad konkrétnej viery, pokiaľ táto viera sama nešíri diskriminačné a predpojaté postoje. Ale nemôžeme

prízmúriť oči nad vytváraním get, v ktorých by bolo umožnené navštevovať školy len deťom s určitým vierovyznaním, pričom iným by to nebolo dovolené. Text Komisie dovoľuje diskriminačný prístup a ja nie som presvedčená, že pozmeňujúci a doplňujúci návrh 51 tento problém vyrieši. Pravdepodobne budem hlasovať proti obom.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, nemyslím si, že ktokoľvek v tomto Parlamente by podporoval diskrimináciu. Rovnako si myslím, že ľudia v tomto Parlamente sú proti diskriminácii. Tento dokument – tento návrh smernice Rady – obsahuje nepochybne veľa dobrých návrhov, no myslím si, že mnoho návrhov v ňom obsiahnutých je založených na kresťanských názoroch a kresťanskej viere. Rád by som povedal, že jediná smernica nemôže dosiahnuť to, čo musíme dosiahnuť počas dlhého procesu vzdelávania, pretože je to otázka etiky a postojov. Ďalej, hoci táto smernica či návrh smernice obsahuje mnoho dobrých vecí, je tu aj niekoľko miest, kde zachádza príliš ďaleko. V skutočnosti v týchto miestach vytváraním možností pre jednu skupinu ľudí obmedzuje možnosti inej skupiny ľudí. Dokonca by som povedal, že rad bodov vytvára aj priestor pre zasahovanie do súkromnej sféry, a toto je proti našim základným hodnotám. Okrem toho, teraz, keď sa blížia voľby, počúvame od našich voličov čoraz viac otázok, rovnako ako aj kritiky. Domnievam sa, že podobne to bude aj vo vašich krajinách. Najčastejšou kritikou, ktorú počúvame, je, že z Bruselu prichádza príliš veľa regulácie, príliš veľa obmedzení a príliš veľa byrokracie. Mali by sme sa preto vyhnúť porušeniu subsidiarity alebo vytváraniu množstva obmedzení. Myslím si, že tento dokument by sa mal znova prehodnotiť.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, rada by som začala poďakovaním pani Buitenwegovej, pani Bozkurtovej, pánovi Cashmanovi a ostatným za veľmi dobrú správu. Spolu s mnohými poslancami som prekvapená a šokovaná z predstavitel'a a hovorcu Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, pána Manfreda Webera, ktorý v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 81 navrhol, aby Parlament zamietol návrh smernice, pretože porušuje zásadu subsidiarity a smernica by priniesla neprimerané množstvo byrokracie – podľa švédskeho prekladu. Pán komisár Špidla sa o tom zmienil.

Som si istá, že všetky ženy so zdravotným postihnutím a všetci ostatní z podobných skupín, ktorí sa spoliehali, že Európsky parlament zaručí ľudské práva občanov, sú hlboko sklamaní tým, že vedenie skupiny PPE-DE prirovnáva ľudské práva k byrokracii. Preto nalieham na celý Parlament, aby zajtra hlasoval proti pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 81 skupiny PPE-DE. Rovnako si myslím, že je dôležité, aby ženy neboli naďalej diskriminované poisťovacími spoločnosťami len z toho dôvodu, že sú ženy a že sú staršie, no ako skupina sú zdravšie a žijú dlhšie ako muži. Dúfam tiež, že Parlament bude mať odvahu ozrejmiť to, že vzdelávanie financované z daní je tu pre každého. Náboženstvo je určite pre mnohých Európanov dôležité, a ja to rešpektujem, ale žijeme v svetskej spoločnosti.

Nie, pán Weber, vaša trhová sloboda dohody nie je taká dôležitá ako základné ľudské práva občanov. Spýtajte sa občanov EÚ – sú múdrejší a pokrokovejší ako členovia vašej skupiny PPE-DE. Očakávania voči nám sú vysoké a dúfam, že každý bude mať zajtra odvahu hlasovať za tento návrh a nie proti nemu, ako ste sa to snažili presadiť.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, na úvod by som rada poďakovala pani spravodajkyňu. Musím znova zopakovať, že odviedla vynikajúcu prácu. Nebola to jednoduchá úloha. Zdá sa, že niektorí kolegovia sa prirýchlo urážajú.

Východiskový bod tejto smernice je celkom jasný: rovnaké zaobchádzanie s úplne všetkými – homosexuálmi či heterosexuálmi, ženami či mužmi, starými či mladými, černochochmi či belochmi, osobami so zdravotným či iným postihnutím, vyznávačmi náboženstva či humanistami a podobne. Jeho právo je jej právo, pán Weber, naše práva sú ich práva a vaše práva sú naše práva. Toto, pán Vanhecke – ktorý znova odišiel z rozpravy – nemá nič spoločné s takzvanou politickou korektnosťou.

Tieňoví spravodajcovia a samotná spravodajkyňa vynaložili obrovské úsilie, aby došlo k tomuto kompromisu, kompromisu, ktorý by mohla podporiť aj Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov. Nikto nepovažuje predmetný text za bezchybný a môžem len dúfať, že podstatná väčšina v skupine PPE-DE príde do zajtrajšieho hlasovania k rozumu.

Som úplne za slobodu náboženského vyznania, ale, pán Weber, máte tú drzosť a s rukou položenou na Bibliu sa povyšujete nad ostatnými a rovnaké príležitosti považujete za nezmyselnú byrokraciu.

Predsedajúci. – Dámy a páni, pána Špidlu nahradí v záverečnej časti tejto rozpravy pán Barrot.

Mario Mauro (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, podstata stratégie nediskriminácie sa dá stručne vyjadriť nasledovným tvrdením: človek má vždy prednosť. Berieme v úvahu najprv človeka a až potom skutočnosť, že táto osoba je v nejakom smere odlišná – napríklad zdravotne postihnutá alebo homosexuálna – a preto milujeme, chránime a bránime človeka. Toto je podstatou stratégie nediskriminácie. Ak je to pravda, je to pravda, a preto každý, kto má náboženské vyznanie, je človekom, keďže skutočnosť, že on alebo ona je človekom, má prednosť pred skutočnosťou, že majú náboženské vyznanie.

Preto musíme byť opatrní, lebo vyhlásenie v článku 3 podľa znenia navrhovaného pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom 52 správy Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci zavádza zásadu, ktorá sa diametrálne líši od vyhlásenia 11 v článku 17 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh 52 popiera koncept zachovania postavenia cirkví a organizácií založených na náboženskom alebo osobnom presvedčení v zmysle vnútroštátneho práva a článok 3 a príslušné odôvodnenie 18 podľa znenia navrhovaného pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi 51 a 29 uvedenej správy zároveň obmedzujú, podľa môjho názoru, rozsah kompetencií členských štátov z hľadiska prístupu k vzdelávacím inštitúciám na základe náboženstva alebo osobného presvedčenia.

V krátkosti, som presvedčený, že ak chceme hájiť človeka od začiatku a ako celok, musíme hájiť aj aspekty, ktoré človeka charakterizujú z náboženského hľadiska. Okrem toho si myslím, že pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 92, 89 a 95 by mohli byť dobrým kontaktným bodom pre tých, ktorí chcú, aby sa táto smernica prijala, a preto by sme mohli nájsť na tejto úrovni priestor pre efektívny dialóg.

Claude Moraes (PSE). – Vážený pán predsedajúci, predseda nášho výboru, pán Deprez, hovoril za mnohých v tomto Parlamente, keď povedal, že toto nie je správa o skupinových záujmoch ani správa ľavice, ale správa pani Buitenwegovej a je plná ohľaduplnosti, citlivosti a kompromisu, pokiaľ ide o ľudí. Pani spravodajkyňa pripravila správu, ktorá podnikanie nezväzuje ani príliš nereguluje, ako sme boli svedkami na dlhšej ceste dvoch predchádzajúcich smerníc – smernice o rasovej rovnosti a smernice o zamestnanosti – a ktorá, povedal by som pánovi Weberovi, nezväzuje ani príliš nereguluje podnikanie v Nemecku ani v mojej krajine.

Spravodajkyňa pripravila smernicu o základných právach, ktoré nevytvárajú byrokráciu, o ktorej hovoril pán Špidla. Navrhol som pozmeňujúce a doplňujúce návrhy o posilnení kompetencií už existujúcich orgánov zodpovedných za rovnosť. V Spojenom kráľovstve máme Komisiu pre rovnosť a ľudské práva, ktorá nedávno podporila prípad európskej občianky Sharon Colemanovej, matky postihnutého dieťaťa, ktorá zažalovala svojho zamestnávateľa za diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a vzťahu k určitej osobe, čo je základom správy pani Buitenwegovej. Európsky súdny dvor rozhodol v jej prospech a v dôsledku tohto rozsudku sa rozšírili práva britských opatrovníkov – ľudí, ktorí sa starajú o zdravotne postihnutých ľudí.

Rád by som vám v tomto Parlamente povedal, že zostarnete, môžete sa stať invalidom a možno sa budete starať o niekoho so zdravotným postihnutím. Taká je realita pre desiatky miliónov európskych občanov. To je podstatou tejto správy. Nejde o skupinové záujmy ani o obavy z toho, kto bude dominovať v jednej či druhej skupine spoločnosti. Povedal by som, že táto správa nie je ľavicová ani pravicová – ide o základné práva. Ako povedal vo svojom vystúpení pán Cashman, ľudia tam vonku sa pred európskymi voľbami uistia, či sme ochránili základné práva a pritom neuškodili podnikaniu a hospodárstvu. To je cieľom tejto správy. Podporme ju. Je praktická a správna.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som povedal, že prácu pani Buitenwegovej podporujem. Porozumel som tomu tak, že to, čo malo byť kompromisom, kompromisom pravdepodobne vôbec nebude, ale to nie je dôležité. Dôležité je, že sme sa dokázali rozhodnúť.

Ak ma niečo znepokojuje, tak opak toho, čo pána Maura. Náboženská sloboda? Samozrejme, na 100 %. Sloboda pre náboženské vzdelávacie inštitúcie? Samozrejme, na 100 %. Žiadne náboženstvo nemôže byť za žiadnych okolností dôvodom, výhovorkou ani zámenkou na diskrimináciu akéhokoľvek druhu. Nemôžeme pripustiť tolerovanie výnimiek, kedy by cirkev alebo náboženská inštitúcia mohla diskriminovať učiteľov alebo študentov, ktorých správanie sa nezhoduje s danou vierou, a to kvôli riziku zásahu etického štátu a riziku, že veľa náboženstiev by si potom mohlo nárokovať rovnaké oprávnenie.

Toto nie je cesta vpred. Napokon, naše zmluvy a Európska únia už, bohužiaľ, svojimi dlhými zoznamami výnimiek zo základných práv a slobôd ochraňujú členské štáty viac, ako je potrebné. Nepridávajme ďalšie výnimky k tým, ktoré už existujú.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, pán Barrot, dámy a páni, spolu so svojimi kolegami zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov som hlasoval za túto správu vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, lebo tieňový spravodajca,

pán Gauber, odviedol vynikajúcu prácu pri úsilí nájsť vyvážený kompromis. Chcel by som zablahoželať aj spravodajkyni, pani Buitenwegovej, k jej práci a pripojiť sa k jej výzve všetkým, aby zabránili radikálnym názorom a hľadali čo najširší konsenzus.

Ako pri všetkých kompromisoch, aj v tomto sú body, na ktorých sa zhodneme v drvivej väčšine, a body, ktoré prijímame ťažšie. Hovoríme o kompromise, ktorý musí zohľadniť právne predpisy, uznávanú prax a rôzne kultúrne tradície 27 členských štátov. Myslím si, že desaťročná lehota na prispôsobenie budov, aby sa mohli zdravotne postihnutí ľudia dostať k tovaru, službám a zdrojom, je pozitívna, ako aj skutočnosť, že pokiaľ existujú ťažkosti na štrukturálnej úrovni, ktoré sa nedajú prekonať, vždy bude možné nájsť alternatívy.

Pridávam sa k tým, ktorých znepokojuje situácia vo vzťahu k poisťovniam – napríklad skutočnosť, že sa na ne bral ohľad, ako je to aj v prípade lekárskeho posudkov. Nemôžem však akceptovať myšlienku odstrániť odkaz – na čom sa vo výbore dohodli – na zásadu subsidiarity v témach vzťahujúcich sa na zákony o rodine, manželstve a reprodukcií. Sú to výlučne kompetencie členských štátov. To isté sa vzťahuje aj na článok 8, ktorý zamýšľa Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov odstrániť pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom 90, lebo vzhľadom na existujúce legislatívne tradície mnohých členských štátov nie je možné akceptovať presunutie dôkazného bremena, pretože by to spôsobilo neprekonateľné právne problémy.

Ak sa tieto kľúčové body na plenárnom zasadnutí prijmú, nebudem môcť za túto správu hlasovať. Nikdy však nedokážem s čistým svedomím hlasovať proti smernici, ktorá zakazuje diskrimináciu medzi ľuďmi bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo presvedčenie, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu. Zhrnul by som to tak, pán predsedajúci, že ide aj o definíciu toho, akú Európu chceme pomôcť vybudovať. Som úplne za takú Európu, ktorá neustále bojuje proti všetkým formám diskriminácie.

Iratxe García Pérez (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, návrh smernice, o ktorom dnes vedíme rozpravu, vykresľuje zásadu rovnosti ako značku európskeho projektu. Musíme k nemu teda pristupovať s ambicióznym sústredením a s cieľom pracovať na začleňovaní všetkých občanov Spoločenstva a musíme ho implementovať do verejnej politiky a administratívnych operácií, ako aj do vzťahov medzi jednotlivcami.

Musíme sa pohnúť vpred a umožniť všetkým občanom, aby si mohli uplatňovať svoje práva v plnom rozsahu, bez diskriminácie na základe viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie či dokonca kombinácie týchto faktorov.

Musíme zdôrazniť, že zásada rovnosti a zákaz diskriminácie sa musí rešpektovať na úrovni Spoločenstva i vnútroštátnej politiky, aby sme mohli zásadu rovnosti v celej Európe premeniť na skutočnosť. Musíme tiež dosiahnuť primeranú úroveň ochrany pred všetkými formami diskriminácie uvedenými v článku 13 Zmluvy.

Táto iniciatíva by nás mala vyzbrojiť lepšími nástrojmi na boj proti možnému diskriminačnému správaniu, ktoré je na našu hanbu dnes stále skutočnosťou, ako sa uvádza vo včerajšej správe Agentúry Európskej únie pre základné práva o homofóbii.

Kolegovia zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov nekaľte túto rozpravu prázdnyimi výhovorkami, lebo hlasovanie proti tejto správe je jasným dôkazom ideologického stanoviska. Boj proti diskriminácii má zásadný význam a predstavuje základ hodnôt Európskej únie.

Z toho dôvodu máme záväzok i povinnosť urobiť dnes v tomto Parlamente krok smerom k záväzku rovnosti a jej obrane v celej Európe. Nemôžeme sa vzdať svojich túžob a nádejí na pokrok a jednoducho nechať takú zásadne dôležitú vec zakladajúcu sa na našich hodnotách odplávať do kategórie nádejí a snov. Občania Európy, najmä tí najzraniteľnejší, by nám to nikdy neodpustili.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) V zmysle Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd požíva každý občan rovnaké práva a slobody a rovnakú ochranu zákonom bez ohľadu na akékoľvek rozdiely, napríklad v rase, farbe pleti, pohlaví, jazyku, náboženstve, politických alebo iných názoroch, národnostnom alebo sociálnom pôvode, majetku, rode alebo inom postavení.

Rád by som však zdôraznil, že proti každej forme diskriminácie je potrebné podniknúť rozhodné a efektívne kroky, lebo diskriminácia je v Európe stále silná a ovplyvňuje mnoho rôznych vrstiev spoločnosti. V mnohých prípadoch nestačí len zakázať všetky formy diskriminácie, dôležité je aj zavedenie rôznych pozitívnych opatrení, a to napríklad v prípade ľudí žijúcich so zdravotným postihnutím. Veľa krajín, napríklad Taliansko, Francúzsko, Fínsko a Španielsko, udelilo národnostným menšinám autonómiu a prijalo pozitívne opatrenia v záujme ich ochrany.

Európska únia a jej členské štáty majú tiež povinnosť zaručiť občanom rovnaké práva a rovnaké zaobchádzanie v inštitucionálnej forme. Potrebujeme, aby na európskej úrovni fungovali nezávislé inštitúcie, ktoré by monitorovali a zaručili, že členské štáty budú uplatňovať zásadu rovnakého zaobchádzania nielen teoreticky, ale že tiež podniknú konkrétne kroky s cieľom efektívne implementovať túto smernicu.

Evangelia Tzampazi (PSE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, rada by som sa vás opýtala, či skutočnosť, že sa k vám prihováram sediac tu dole a nepostavila som sa, ako ostatní moji kolegovia, považujete za urážku tohto Parlamentu.

Európsky parlament podporoval a naďalej aj musí podporovať horizontálnu smernicu, ktorá európskym občanom zaručuje rovnaké zaobchádzanie a ochráni ich pred všetkými formami diskriminácie. Táto smernica musí dopĺňať existujúci európsky právny rámec, najmä čo sa týka ľudí so zdravotným postihnutím a povinnosti zaručiť účinný a nediskriminačný prístup.

Predniesli sme dôležité návrhy. Zaviedli sme ochranu proti viacnásobnej diskriminácii tým, že sme v správe stanovili potrebu zaručiť účinný a nediskriminačný prístup. V prípadoch, kedy sa nedá prístup zaručiť za rovnakých podmienok ako pre ľudí bez zdravotného postihnutia, nám musí byť poskytnuté náležité alternatívne riešenie. Správa stanovuje prísnejšie kritériá, aby sa zhodnotilo, či opatrenia na zabezpečenie účinného a nediskriminačného prístupu prinesú neprimerané náklady, s niektorými bodmi správy nie sme všetci spokojní, a preto podporíme niektoré pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy, ktoré boli predložené a ktoré posilňujú súdržnosť.

Myslím si, že v každom prípade by sme mali správu podporiť a tým poslať Rade jasný signál, že nakoniec predsa musíme mať efektívne európske právne predpisy, ktoré ukončia diskrimináciu podnecujúcu dôveru v základné európske hodnoty rovnosti a princípy právneho štátu.

Martin Kastler (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ako novinár by som rád upozornil na zmenu tejto smernice, ktorá mňa osobne veľmi znepokojuje. Konkrétne sa mi zdá nepochopiteľné, že aj keď smernica ešte nebola transponovaná v 10 z 27 členských štátov, ideme ešte ďalej a pokúšame sa na ňu prilepiť ďalšiu smernicu. V tomto sa môžu názory rozchádzať, čo je v poriadku, ale čo mi ako novinárovi naozaj prekáža, je skutočnosť, že to škodí slobode tlače v členských štátoch. Dovoľte mi k tomu uviesť dva príklady. Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh pána Webera, ktorý si zaslúži našu podporu, znamená, že tiež bude možné obmedziť slobodu tlače, napríklad ak je vydavateľ nútený uverejniť inzerát neonacistov či antisemitov. Myslím si, že je to absolútne nepatričné a že je to v úplnom rozpore so zásadami, ktoré v EÚ máme, a preto proti tomu rázne namietam. Toto nemôžeme dopustiť. To isté platí samozrejme aj pre antidiskrimináciu, kedy ľudia, ktorých nechceme v EÚ podporovať, ale skôr by sme proti nim mali zakročiť, budú mať ešte viac príležitostí, napríklad aj na trhu s nehnuteľnosťami. V mojej rodnej krajine vidíme, ako sa neonacisti pokúšajú kupovať nehnuteľnosti takmer každý týždeň. Ak sa nehnuteľnosti prenajímajú alebo predávajú, nemôžeme ľavicovým ani pravicovým extrémistom zabrániť, aby si ich prenajali či kúpili. Tento pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh využijú a proti tomu rázne namietam a budem hlasovať proti nemu. Preto som za vrátenie návrhu do výboru a ak to nie je možné, tak budem hlasovať proti nemu.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, Európa a zvyšok sveta celé roky bojujú proti diskriminácii na všetkých úrovniach. Náš pokrok ako slušných ľudí si vyžaduje, aby sme absolútne rešpektovali zásadu subsidiarity.

Ako povedala pani Buitenwegová, Komisia už štyri roky sľubuje, že schváli rozsiahly a všeobecný návrh o ľudských právach všetkých ľudí. Ten už konečne dozrieva.

Som presvedčený, že žiadny človek by nikdy nemal byť diskriminovaný na základe svojho náboženského vyznania či viery, zdravotného postihnutia alebo veku. Naopak, ako kresťan vyzývam Európsky parlament a každého jednotlivca, aby nielen zastavil diskrimináciu, ale aj pomohol tým, ktorých diskriminujú pre ich zdravotné postihnutie.

Túto pomoc môžeme poskytnúť v rôznych formách a podobách. Všetky členské štáty sústavne a vytrvalo pracujú na zlepšovaní rovnakého prístupu pre tých, ktorí ho najviac potrebujú. Keďže Európa sa ďalej integruje, najdôležitejšie je, aby sme mali na pamäti, že každý z nás je iný, ale vo všetkých ohľadoch sme si absolútne rovní.

Marusya Lyubcheva (PSE). – (BG) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, rokujeme o mimoriadne dôležitej smernici, ktorá nám dá príležitosť vyriešiť problémy, ktoré sú v oblasti nediskriminácie stále kontroverzné.

Nazdávam sa, že dôležité je najmä to, aby znova potvrdila právo a slobodu náboženských vyznaní a uplatňovanie zásady nediskriminácie v tejto oblasti.

Smernica zároveň explicitne odkazuje na vyhlásenie 11 o postavení cirkví a nekonfesijných organizácií, podľa ktorého Európska únia rešpektuje a nezasahuje do postavenia, ktoré majú cirkvi a náboženské združenia v členských štátoch podľa vnútroštátneho práva.

Uznáva aj právo členských štátov navrhnúť a implementovať konkrétne opatrenia v tejto oblasti. Je samozrejmé, že európske právo sa musí zosúladiť s právom členských štátov regulovať jednotlivé oblasti.

Je to komplexná téma. Vzťahy sa musia ujasniť, aby sme zabránili porušovaniu práv všetkých ľudí vrátane tých, ktorí patria k cirkvám sankcionovaným právnymi predpismi.

Manfred Weber (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani spravodajkyňa, dámy a páni, keďže mňa ste citovali v tejto rozprave najviac, rád by som ešte raz zareagoval.

Povedal som, že každý, kto kladie otázky, je v tejto rozprave zlý. Všetci rečníci, ktorí sa vehementne vyjadrovali proti diskriminácii, hovorili o princípe. Opakujem, že by som ocenil, keby sme sa nehádali o princípe, ale o práci, ktorú je potrebné vykonať v boji proti diskriminácii. Aj keď rokujeme napríklad o problematike životného prostredia a nezhodneme sa s ohľadom na zákaz emisií CO₂, potom sa nezhodneme na prostriedkoch, akým ho dosiahnuť, ale všetci sa zhodneme na celi. Prečo nemôžeme nesúhlasiť s prostriedkami s ohľadom na diskrimináciu a s tým, ako proti nej bojovať? Navyše, ak si vydavatelia novín sadnú v našich kanceláriách a vyjadria svoje obavy, malo by sa nám umožniť, aby sme tu predniesli ich obavy.

Pán Cashman, problému ani svojim výhradám nerobíte dobrú službu, keď ignorujete každého, kto len kladie otázky. Veď len kladieme otázky, nerobíme nič iné.

Richard Howitt (PSE). – Vážený pán predsedajúci, ako tieňový spravodajca vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci by som rád v mene Skupiny socialistov pochválil pani Buitenwegovú a tiež svoju kolegyňu, pani Bozkurtovú. Ďakujem vám za spoluprácu.

V mene Medziskupiny pre zdravotne postihnutých ma teší, že výzva 1,3 milióna ľudí, ktorí podpísali petíciu vyzývajúcu na rozšírenie antidiskriminačných práv na zdravotne postihnutých, bola vypočítaná. Tiež ma teší, že sme sa aj napriek príslušnosti k rôznym stranám dohodli, že by mala vzniknúť horizontálna smernica a že diskriminácia by nemala mať hierarchiu – to je príslub, ktorý nám dalo niekdajšie portugalské predsedníctvo Európskej únie, keď bola v roku 2000 schválená smernica o rasovej rovnosti. Úprimne povedané, tento príslub sa realizuje príliš dlho.

Odsudzujem konzervatívcov, ktorí sa snažia túto realizáciu dokonca ešte odložiť. V tejto rozprave nejde o preukázanie podpory v Parlamente, ale aj o naliehanie na Radu, aby sa rozhýbala a aby to teraz odsúhlasila. Našich nemeckých priateľov by som rád poprosil, aby to neblokovali. Znepokojujú vás súkromné zmluvy, ale čo sa týka povinností voči verejnosti, ste ďaleko v predstihu. Dovoľte nám uskutočniť našu víziu a odsúhlaste to. Teší ma, že dnes sa budúce švédske predsedníctvo zaviazalo dokončiť to v Rade pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravotníctvo a spotrebiteľské záležitosti (EPSCO) ešte pred Vianocami. Pevne dúfam, že to budete môcť urobiť.

Kathalijne Buitenweg, spravodajkyňa. – (NL) Vážený pán predsedajúci, pre spravodajcu je nesmierne ťažké robiť svoju prácu dobre, keď najväčšia skupina v Parlamente vedie premenlivú politiku. Vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov túto správu podporovala, pretože správa predstavovala rozumný kompromis. Spolupracovali sme s pánom Gaubertom, ktorý sa, ako sa zdá, vytratil, aspoň som ho tu nevidela. V každom prípade sme spoločne pracovali na presne tom istom texte a teraz sa vyjadruje proti nemu! Zdá sa, akoby koordinátor, pán Weber, v zásade prenášal stanovisko svojej nemeckej národnej strany na skupinu PPE-DE.

Pán Weber, vy osobne ste mi minulý týždeň povedali, že tu nejde o obsah, ale o vyslanie politického signálu. Nie je to tak? Povedali ste mi to? Preto sa teraz nemôžete skrývať za detaily – ak ste to chceli urobiť, mohli ste jednoducho predložiť pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy. Vy ste však žiadne nepredložili. Vy totiž v skutočnosti chcete, aby bol celý návrh zamietnutý. Vy ho jednoducho nechcete prijať, tak prestaňte predstierať, že sledujete ten istý konečný cieľ.

Počula som mnoho vecí, na ktoré by sa dalo jednoznačne odpovedať. Mnoho ľudí sa napríklad pýtalo, ako sa toto vlastne týka Európy. V súčasnosti existuje množstvo smerníc, ktoré už dlhú dobu zabezpečujú ochranu

trhu práce, a ochrana proti diskriminácii na základe mnohých iných kritérií je zabezpečená aj mimo trhu práce. Napriek tomu však ochrana určitých osôb zaostáva a je to tak napríklad v prípade zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie a náboženstva. Z tohto dôvodu sa nesnažíme o zavedenie úplne nových myšlienok, ale skôr o úpravu existujúcich právnych predpisov. Nezavádzame nové právomoci; snažíme sa len zabezpečiť, aby sa s ľuďmi zaobchádzalo rovnako a aby sa určité kategórie ľudí nepokladali za dôležitejšie ako ostatné.

Pán Pirker hovoril o pracovnom trhu. O to tu však vôbec nejde, o tom hovorí iná smernica. Nejde o zamestnanosť učiteľov. Držme sa, prosím, faktov. Dôkazné bremeno je zložitá otázka, ako to pripomenul pán komisár. To tiež nie je žiadnou novinkou, hovorí sa o ňom aj v iných smerniciach. Vôbec nie je pravda, že vás ľudia budú jednoducho môcť obviňovať a že sa budete musieť brániť. A nehovoríme tu ani o trestnom práve. Ľudia predsa aj v iných oblastiach musia najprv svoje tvrdenia podložiť skutočnými faktami a uviesť, prečo sa cítia byť diskriminovaní, a rovnako aj vy musíte uviesť dôvody, prečo niekoho pre určitú charakteristiku prijímate alebo odmietať.

V súvislosti s médiami, ako to uvádza text, už existuje ustanovenie proti reklame, ktorá nie je v súlade so zásadami publikácie: všetko je tam, v článku 54. Pokiaľ ide o cirkvi, tie ani nemusia v plnom rozsahu spĺňať všetky tieto požiadavky, hoci je to pre ne potrebné pri plnení sociálnych úloh. V Holandsku, napríklad, poskytujú určité služby sociálnej starostlivosti. Je pre ne neprijateľné, aby boli výnimkou, keď vykonávajú tieto sociálne úlohy iba na základe príslušnosti k cirkvi. To všetko sú konkrétne otázky, ktoré sú v správe uvedené.

Robili sme, čo bolo v našich silách. Po celý čas sme sa vám snažili vyhovieť. Vaše pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sú zapracované tu v texte a teraz budete v konečnom dôsledku hlasovať proti na základe rôznych straníckych stanovísk. Musím povedať, že to vnímam ako osobnú ranu pod pás, keďže som vám vyšla v ústrety. Veľká časť vášho textu bola zapracovaná do správy, a to, ako si teraz nad ňou umývate ruky, považujem za hanebné!

Predsedaajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 2. apríla 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Carlo Casini (PPE-DE), písomne. – (IT) Ľudská dôstojnosť a rovnosť sú dve významné hodnoty, ktoré predstavujú základ modernej kultúry ľudských práv. Často sa však stáva, že sa opak týchto hodnôt zakrýva veľkými slovami. Rovnosť, napríklad, znamená, že v rovnakých situáciách sa bude postupovať rovnako, znamená však aj, že v odlišných situáciách sa bude postupovať odlišne. Moje výhrady týkajúce sa predmetnej správy vyplývajú z tejto základnej úvahy. Nikto nemôže mať ani najmenšie pochybnosti o tom, že Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov v plnej miere uznáva dôstojnosť a rovnosť zdravotne postihnutých, starších, chorých či chudobných osôb, utečencov alebo prisťahovalcov. Mám však dojem, že ide o pokus zablokovať tento stanovený trend s cieľom presadiť uplatňovanie diskriminácie rodiny založenej na manželstve medzi mužom a ženou a diskriminácie náboženskej slobody, najmä pokiaľ ide o cirkevné školy. Za rovnosť najmenších, najchudobnejších a bezbranných budem vždy neúnavne bojovať. Práve z tohto dôvodu cítim veľký smútok, keď vidím, ako sa v Európe ľudských práv prostredníctvom zákonov a praxe začína uplatňovať diskriminácia toho najkrutejšieho druhu, diskriminácia medzi narodenými a nenarodenými deťmi. To dnes nie je témou diskusie, bolo by však dobré, keby sa táto otázka dostala do povedomia Európanov pri posudzovaní dôstojnosti a rovnosti.

Gabriela Crețu (PSE), písomne. – (RO) Akousi osudnou zhodou náhod rokujeme o tejto smernici práve dnes a hlasovať o nej budeme zajtra, teda vo Svetový deň povedomia o autizme. A to je dobré znamenie.

Je nám však zrejmé, že v skutočnosti existujú vo vnútroštátnych právnych predpisoch jednotlivých členských štátov významné rozdiely z hľadiska práv a záujmov osôb postihnutých autizmom. Rozdiely sú ešte výraznejšie, keď porovnáme každodenný život ľudí postihnutých touto chorobou.

Čaká nás ešte dlhá cesta, kým dosiahneme úroveň európskych noriem, istý pokrok však treba urobiť. Autizmus musí byť uznaný za samostatný druh duševného postihnutia a je potrebné preň vytvoriť zvláštne stratégie.

Možno sa to niekomu bude zdať nákladné, ale rovnaké zaobchádzanie, ako je to v prípade osôb trpiacich inými druhmi postihnutia, je absolútne nevyhnutné, ak chceme rešpektovať samých seba a hodnoty európskej spoločnosti.

Bairbre de Brún (GUE/NGL), písomne. – (GA)

V tejto smernici sa vyzdvihuje uznanie veľmi dôležitej skutočnosti, a tou je, že diskriminácia nie je jav, ku ktorému dochádza len na pracovisku. Hlavným cieľom vytrvalého odporúčania Komisie je riešenie diskriminácie na základe náboženstva či vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie a uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania s ľuďmi mimo pracovného prostredia.

Vzhľadom na to, že v Írsku pracujem so skupinami pre práva zdravotne postihnutých, ako aj so zdravotne postihnutými osobami, viem, že oni tieto právne predpisy vrelo privítajú. Plne súhlasím s tvrdením v správe pani Buitenwegovej, že „na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania s ľuďmi so zdravotným postihnutím nestačí len zakázať diskrimináciu. Potrebná je aj pozitívna akcia vo forme opatrení prijatých vopred a v podobe vhodných úprav.“

Takisto vítam aj pevný postoj, ktorý spravodajkyňa a Komisia zaujali, s cieľom predchádzať diskriminácii na základe sexuálnej orientácie. Diskriminácia tohto druhu v modernej spoločnosti nemá čo hľadať a jednoznačne odmietam snahu určitých politických skupín oslabiť právne predpisy upravujúce túto oblasť.

Proinsias De Rossa (PSE), písomne. – Som socialista, a to znamená, že verím v rovnosť všetkých ľudských bytostí. Proti diskriminácii je potrebné bojovať všade tam, kde sa objavuje, nielen na pracovisku. Medzi jednotlivými formami diskriminácie však nesmie existovať hierarchia. Každý je iný, všetci sú si rovní.

Účelom tejto smernice je vykonávať zásadu rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu mimo pracovného trhu. Stanovuje sa ňou rámec pre zákaz diskriminácie na základe týchto kritérií a určuje sa jednotná minimálna úroveň ochrany pre osoby vystavené diskriminácii v rámci Európskej únie.

Týmto návrhom sa dopĺňa súčasný právny rámec ES, podľa ktorého sa zákaz diskriminácie na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie vzťahuje len na zamestnanie, povolanie a odbornú prípravu.

Lidia Geringer de Oedenberg (PSE), písomne. – (PL) Diskriminácia predstavuje vážny problém v Európe, aj za jej hranicami. Podľa zvláštneho prieskumu Eurobarometra, ktorý sa uskutočnil v roku 2008, 15 % Európanov vyhlásilo, že sa v minulom roku stalo obeťou diskriminácie.

Európsky parlament na navrhovanú smernicu čakal viac ako štyri roky. Smernica je pokusom o vykonávanie zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie, vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu. Túto zásadu však treba uplatňovať nielen v súvislosti s prístupom k zamestnaniu, ale aj v súvislosti s dostupnosťou tovaru, vybavenia a služieb, ako sú napríklad bankové služby, bývanie, vzdelanie, doprava a zdravotná starostlivosť.

Tento dokument navyše vymedzuje minimálne rámcové normy, ktoré majú zabezpečiť ochranu proti diskriminácii. V prípade, že členské štáty chcú zvýšiť úroveň poskytovanej ochrany, majú v tejto oblasti voľnú ruku. Ak však chcú odôvodniť znížovanie aktuálnych noriem, nesmú sa odvolávať na novú smernicu. Smernica poškodeným stranám zaručuje právo na náhradu. Tiež sa v nej uvádza, že členské štáty by mali nielen vyjadriť svoje želanie prekonať diskrimináciu, ale malo by to byť ich povinnosťou.

Mnohé z členských štátov už zaviedli ustanovenia, ktorými sa zaručuje rôzny stupeň ochrany proti diskriminácii na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie mimo pracovného trhu. Tento návrh smernice umožní zavedenie ucelených európskych ustanovení do tejto oblasti. Bude to jednoznačným vyhlásením svedčiacim o tom, že Európa ako celok diskrimináciu neospravedľňuje. Ochrana pred diskrimináciou je základným právom a mal by ho mať každý občan Európskej únie.

Zita Gurmai (PSE), písomne. – (HU) v poslednej dobe sa rovnosť príležitostí stáva čoraz dôležitejšou témou v rozhodovacom procese Spoločenstva. Cieľom navrhovanej smernice o rovnakom zaobchádzaní je uplatňovať zásadu rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu.

Ochrana pred diskrimináciou je základným právom, ktoré by sa malo vzťahovať na každého občana Európskej únie. Pevne trvám na tom, že musíme bojovať proti všetkým formám diskriminácie. Cesta, na ktorú sa v súvislosti s touto problematikou musíme vydať, je dlhá, pričom je zrejmé, že naraz sa môžeme posunúť len o jeden krok vpred. To znamená, že musíme, po prvé, doplniť a upevniť právne predpisy, po druhé, transponovať právne predpisy obsahujúce nové, ucelené a zjednotené zásady do vnútroštátneho práva

a napokon ich zaviesť aj do praxe. Hoci to bude vyžadovať množstvo práce a času, ak sa to poníma individuálne, našim cieľom je v pomerne krátkom časovom horizonte uspieť a dokázať, že sme pokročili vpred a že žijeme v Európe, v ktorej skutočne niet diskriminácie.

Livia Járóka (PPE-DE), písomne. – (HU) Chcela by som pani kolegyni Buitenwegovej zablahoželať k tejto správe, ktorou sa otvára nová cesta na doplnenie právnej štruktúry s cieľom odstrániť všetky existujúce formy diskriminácie. Článok 13 Zmluvy o Európskej únii stanovuje za cieľ boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, ale aj na náboženskom vyznaní či viere, zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.

Napriek prijatiu a transpozícii smerníc 2000/43, 2000/78 a 2004/113 do vnútroštátneho práva, k dnešnému dňu stále neexistuje spoločná ochrana proti diskriminácii na základe štyroch spomínaných kritérií mimo oblasti zamestnávania. Navrhovaná smernica má vyplniť túto medzeru a my dúfame, že okrem zákazu diskriminácie poskytne aj právne prostriedky pre tie osoby v 27 členských štátoch, ktoré pociťujú znevýhodnenie.

Účinné uplatňovanie smernice v zmysle posúdenia a kompenzácie nedostatkov zaznamenaných v priebehu procesu transponovania, ako aj uplatňovanie dávnejšie prijatých smerníc by doplnilo možnosť obrany občanov Európskej únie proti diskriminácii. Prijatie navrhovanej smernice navyše nevyžaduje žiadne zmeny jednotlivých vnútroštátnych zákonov. Preto úprimne dúfam, že Rada bude schopná zabezpečiť jednotnú podporu, ktorá sa vyžaduje v zmysle zmlúv, a že každý členský štát prispeje a umožní tak Európskej únii urobiť obrovský krok vpred k splneniu našich základných hodnôt a cieľov.

Silvana Koch-Mehrin a Alexander Graf Lambsdorff (ALDE), písomne. – (DE) Použitý právny základ, článok 13 odsek 1 Zmluvy o ES, nie je vhodný, vzhľadom na to, že podľa názoru nemeckej Slobodnej demokratickej strany (FDP) nie je dodržaná zásada subsidiarity. Ustanovenie predmetných nariadení nepatrí do kompetencií legislatívneho orgánu EÚ a vážnym spôsobom zasahuje do procesu sebaurčovania členských štátov.

Boj proti diskriminácii v akejkoľvek forme a pomoc zdravotne postihnutým ľuďom zúčastňovať sa na verejnom živote sú veľmi dôležité úlohy. Na druhej strane je však návrh, aby sa platnosť antidiskriminačných nariadení rozšírila prakticky do všetkých oblastí života, vzdialený od reality. Zásada presunutia dôkazného bremena, ako je uvedené v smernici, by znamenala, že súdny spor bude možné začať aj na základe obvinení, ktoré nie sú podložené dostatočnými dôkazmi. Príslušné osoby by potom museli odškodniť protistranu aj v prípade, že sa diskriminačného správania nedopustili, ale nepodarilo sa im dokázať svoju nevinu. Takéto mätúce vymedzenie pojmu presunutia dôkazného bremena je preto diskutabilné z hľadiska zlučiteľnosti s konaním v zmysle zásad právneho štátu. Bude to vytvárať neistotu a podporovať zneužívanie. To nemôže byť zmyslom existencie pokrokovej antidiskriminačnej politiky.

Predmetom ďalšieho skúmania musí byť aj skutočnosť, že Komisia v súčasnosti pokračuje v konaní vo veci porušenia právnych predpisov proti členským štátom v súvislosti s procesom transpozície jestvujúcich európskych smerníc o antidiskriminačnej politike. Doteraz však neexistuje prehľad transponovaných nariadení, aby na jeho základe bolo možné určiť potrebu nových nariadení, ktorá bola vyhlásená. Predovšetkým Nemecko už ďaleko prekročilo predchádzajúce ustanovenia Bruselu. Z týchto dôvodov sme hlasovali proti tejto správe.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), písomne. – (FI) Po zavedení bude smernica o rovnakom zaobchádzaní predstavovať jeden z najvýznamnejších krokov v tomto volebnom období na ceste k sociálnej Európe a Európe pre ľudí. Právne predpisy o aktívnej aj pasívnej diskriminácii, ak sa uplatňujú pre všetky skupiny ľudí a na všetky diskriminačné kritériá, majú na životy mnohých občanov EÚ nesmierny vplyv. V tejto súvislosti by som chcela poďakovať pani spravodajkyni za vynikajúcu prácu.

Vo Fínsku, ale aj inde v Európe, sťažuje či už taká alebo iná forma diskriminácie každodenný život obrovskému počtu občanov. To by sa v dnešnej spoločnosti, v ktorej sa rešpektujú ľudské práva a rovnosť, nemalo stávať: každý by mal mať rovnakú príležitosť podieľať sa na dianí v spoločnosti. Nediskriminácia je charakteristickým znakom civilizovanej spoločnosti.

Veľmi dôležité je aj to, že smernica zahŕňa všetky diskriminačné kritériá. Napriek tomu, že medzi skupinami osôb a osobami, ktoré musia čeliť diskriminácii, existujú skutočne veľké rozdiely, musíme problém diskriminácie systematicky riešiť ako jav, bez konkretizovania určitej skupiny či skupín. Roztrieštený prístup by mal nevyhnutne za následok vznik iných diskriminačných kritérií s nerovnakou hodnotou a vznik trhlín, v ktorých by sa mohli ocitnúť osoby stretávajúce sa z mnohých a rôznych dôvodov s diskrimináciou.

Siiri Oviir (ALDE), písomne. – (ET) Európska únia je založená na spoločných zásadách slobody, demokracie a dodržiavania ľudských práv a základných slobôd. V článku 21 Charty základných práv Európskej únie sa uvádza, že je zakázaná akákoľvek diskriminácia najmä z pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. [toto je citát priamo z právneho predpisu]

Uznanie výnimočnosti každého jednotlivca a jeho rovnakého práva na príležitosti, ktoré ponúka život, je jedným zo základných znakov európskej zjednotenej rozmanitosti a tá predstavuje kľúčový prvok v kultúrnej, politickej a spoločenskej integrácii Únie.

Hoci rozvoj mnohých oblastí v rámci EÚ prebieha v súčasnosti veľmi úspešne, je prekvapujúce, že nám stále chýbajú spoločné nariadenia na riešenie otázky násilia alebo zneužívania hendikepovaných osôb či v súvislosti so sexuálnym zneužívaním a nie všetky členské štáty dostatočne uznávajú základné práva týchto občanov. Musíme uznať, že európsky právny rámec pre boj proti diskriminácii ešte ani zďaleka nie je dokonalý.

Jednoznačne vítam novú smernicu, ktorá v rámci EÚ vytvára spoločný rámec pre opatrenia na boj proti diskriminácii. Spomínaný rámec bude pravdepodobne viesť k vykonávaniu zásady rovnakého zaobchádzania v členských štátoch v širšom rozsahu ako len v rámci pracovného trhu.

Bojovať proti diskriminácii znamená investovať do povedomia spoločnosti, ktorá sa rozvíja prostredníctvom integrácie. Ak má však spoločnosť dosiahnuť integráciu, musí investovať do školení, informovanosti a podpory osvedčených postupov a nájsť tak spravodlivý kompromis v prospech všetkých občanov a v ich záujme. Preto musíme vyvinúť ešte nemalé úsilie, ak chceme potlačiť diskrimináciu v Európe.

Daciana Sárbu (PSE), písomne. – (RO) Právo nebyť diskriminovaný patrí medzi základné práva a z hľadiska uplatniteľnosti pre európskych občanov sa nikdy nespochybňovalo. Rovnaké zaobchádzanie bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu je jedným zo základných princípov európskej integrácie.

Táto dlho očakávaná smernica, ktorej história počas konzultácií s Parlamentom je veľmi zložitá, sa zakladá na článku 13 Zmluvy o ES a upravuje ochranu proti diskriminácii, pričom zdôrazňuje rovnaké zaobchádzanie s osobami na základe akéhokoľvek kritéria. O potrebnosti tejto smernice nemožno pochybovať, vzhľadom na veľké percento občanov, približne 15 %, ktorí vyhlasujú, že sa cítia byť na úrovni EÚ diskriminovaní.

Tiež by som chcela zdôrazniť, aké dôležité je vytvoriť porovnanie tejto novej smernice so smernicami o boji proti diskriminácii, ktoré sú aktuálne v platnosti. Táto úloha bude splnená formou spolupráce medzi Komisiou a členskými štátmi. Som rada, že môžem v tejto súvislosti vyzdvihnúť, aký pokrok zaznamenalo Rumunsko v tejto oblasti za posledné roky, ako to uviedla Agentúra Európskej únie pre základné práva.

V neposlednom rade verím, že dôsledky tejto smernice budú významné, vzhľadom na opatrenia sociálnej ochrany, sociálne výhody a ľahší prístup k tovarom a službám, ktoré bude zabezpečovať.

PREDSEDÁ: PÁN SIWIEC

podpredseda

15. Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond: ustanovenia týkajúce sa finančného riadenia – Nové druhy nákladov oprávnených na príspevok z ESF – Investície do energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

– odporúčanie (A6-0127/2009) pani Garcíovej Pérezovej v mene Výboru pre regionálny rozvoj o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, pokiaľ ide o určité ustanovenia týkajúce sa finančného hospodárenia (17575/2008 – C6-0027/2009 – 2008/0233(AVC)),

– správa (A6-0116/2009) pani Jönsovej v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1081/2006 o Európskom

sociálnom fonde s cieľom rozšíriť typy nákladov oprávnených na príspevok z ESF (KOM(2008)0813 – C6-0454/2008 – 2008/0232(COD)), a

– správa (A6-0134/2009) pani Angelakasovej v mene Výboru pre regionálny rozvoj o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, pokiaľ ide o oprávnenosť investícií do energetickej účinnosti a obnoviteľných energií v oblasti bývania (KOM(2008)0838 – C6-0473/2008 – 2008/0245(COD)).

Iratxe García Pérez, spravodajkyňa. – Vážený pán predseda, predovšetkým chcem poďakovať všetkým svojim kolegom z Výboru pre regionálny rozvoj, ktorí intenzívne pracovali na tom, aby dnes mohla byť predložená táto dôležitá dohoda. Táto dohoda sa týka úpravy istých pravidiel, s cieľom umožniť okamžité uskutočnenie radu zmien.

Európska únia čelí nečakanej hospodárskej kríze, ktorá viedla k recesii vo väčšine členských štátov. Európska komisia schválila v rámci plánu hospodárskej obnovy Európy súbor opatrení na zavedenie zmien v pravidlách štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu s cieľom povzbudiť investície. Tieto zmeny obsahujú dve jasné priority: zvýšenie výdavkov na zvýšenie likvidity a zjednodušenie pravidiel pre zrýchlenie schvaľovania projektov.

Tento balík úprav bol pripravený ako dočasná reakcia na kritickú situáciu, hoci v skutočnosti tiež reaguje na žiadosť Európskeho parlamentu o väčšiu jednoduchosť a pružnosť, opakovanú pri mnohých príležitostiach.

Chcem predniesť stručné vyhlásenie týkajúce sa navrhovaných úprav, aby sme všetci pochopili ich význam pre dosiahnutie cieľov, ktoré sme stanovili:

– zvýšenie podpory zo strany Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu, rovnako ako väčšia finančná podpora pre odborné činnosti súvisiace s prípravou a uplatnením projektov,

– zjednodušenie oprávnenosti výdavkov,

– zvýšenie zálohového financovania pre Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Európsky sociálny fond (ESF), pričom celková výška dodatočných záloh prostredníctvom tohto opatrenia bude 6,25 miliardy EUR,

– zrýchlenie výdavkov na hlavné projekty úpravou súčasnej maximálnej miery 35 % pre zálohové platby, pričom sa umožnia zálohové platby do výšky 100 % pre prijímateľov štátnej pomoci v rámci verejných príspevkov.

My v Parlamente sme si vedomí, že tieto opatrenia musíme prijať čo najskôr, aby sme vyšli v ústrety neodkladnej potrebe likvidity v členských štátoch, a vieme, že tieto opatrenia budú tiež mať skutočne pozitívnu odozvu vo všetkých regiónoch, mestách a obciach Európy.

Minulý týždeň sme diskutovali o budúcnosti politiky súdržnosti a jednomyseľne sme sa zhodli, že priniesla obrovský prínos v hospodárskom a sociálnom rozvoji mnohých našich regiónov.

V tejto chvíli veľkej neistoty je dôležitejšie viac, než kedykoľvek predtým obhájiť princípy solidarity a spolupráce medzi jednotlivými územiami, pretože ľudia potrebujú vidieť, že my v Európe sme schopní pomáhať pri hľadaní cesty z krízy, ktorá priviedla milióny ľudí do skutočnej ťažkej situácie. Dnes, viac než kedykoľvek predtým potrebujeme silné nástroje na riešenie týchto problémov.

Uplatnením týchto úprav uľahčíme investície do projektov a pomôžeme ich urýchleniu, čo bude tiež dôležité pri vytváraní pracovných miest.

Vďaka Európskemu sociálnemu fondu môžeme navyše rozvíjať školiace a rekvalifikačné iniciatívy s cieľom uviesť na trh práce najzraniteľnejšie časti spoločnosti a tých, ktorí čelia najväčším ťažkostiam. Môže to byť prípad žien, zdravotne postihnutých ľudí alebo dlhodobo nezamestnaných. Nesmieme zabudnúť, že tieto skupiny sú najzraniteľnejšie v krízových obdobiach.

Chcem tiež zopakovať, ako sme uviedli v dôvodovej časti správy, že Parlament by chcel zohrávať väčšiu úlohu pri príprave týchto návrhov, pokiaľ ide o kvalitu a kvantitu dialógu, napriek tomu, že si je vedomý nevyhnutnej potreby tieto veci naliehavo riešiť.

Preto, majú na pamäti súčasné problémy v Európe, plne podporujeme návrh opatrení na úpravu štrukturálnych fondov s cieľom posunúť vpred riešenie súčasnej situácie.

Karin Jöns, spravodajkyňa. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, toto je zriedkavá udalosť. Až v takej miere, že v podstate podčiarkuje dôležitosť diskusií, aktuálne úpravy a naliehavú potrebu konať. Toto bude prvýkrát, kedy prijmeme návrh nariadenia Európskej komisie o štrukturálnych fondoch, ku ktorému takmer neexistujú doplňujúce a pozmeňujúce návrhy.

Odľahlo mi, že sme takí jednotní v našej diskusii o návrhu nariadenia Komisie o Európskom sociálnom fonde. Chcela by som vám všetkým poďakovať za rešpektovanie môjho odporúčania nepredkladať v súvislosti s Európskym sociálnym fondom žiadne doplňujúce a pozmeňujúce návrhy. Je celkom jasné, že finančná a hospodárska kríza od nás všetkých opäť vyžaduje, aby sme prevzali zodpovednosť za optimálnu, a predovšetkým rýchlu kvalifikáciu našich pracovníkov, najmä teraz. Čoraz viac ľudí trpí dôsledkami, ktoré má medzinárodná finančná kríza na trh práce. Očakávajú od nás odpovede, očakávajú ochranu a predovšetkým potrebujú odpovede teraz a nie o niekoľko mesiacov.

Revízia nariadenia o Európskom sociálnom fonde, ktorú schválime zajtra teda vstúpi do platnosti okamžite. Významne prispeje k obmedzeniu byrokracie spojenej s Európskym sociálnym fondom. Zjednodušilo sa vyčlenenie prostriedkov, čo tiež urýchli vyplácanie prostriedkov. Prijímanie žiadostí, ktoré sa ťahalo mesiace a komplikované metódy kalkulácie, ktoré sa doposiaľ vyžadovali od účastníkov programov na preukázanie oprávnenosti jednotlivých cestovných lístkov na autobus a električku, sa stanú minulosťou.

Niekedy si však kladiem otázku, prečo sme potrebovali na tento krok takú dramatickú krízu. Samozrejme, nikdy nie je neskoro a touto úpravou prinajmenšom zabezpečíme, že bude možné plne využívať prostriedky fondov a hádam sa rýchlo a v čo najlepšej forme dostanú k tým, ktorí sú postihnutí najviac. Musíme týmto ľuďom umožniť čo najrýchlejšiu cestu späť na pracovný trh. Rozhodne nesmieme dovoliť, aby čelili dlhšiemu obdobiu nezamestnanosti, pretože v súčasnej dobe je ľahké upadnúť do nejstej situácie alebo chudoby.

Čo sa zmenilo? Alebo by som mala povedať, čo sa zmení, keď to zajtra schválime? V budúcnosti budú môcť žiadatelia projektov pri výpočtoch počítať s paušálnymi sadzbami a tiež budú môcť žiadať paušálne sumy do 50 000 EUR za každé opatrenie. Všetkým skeptikom medzi vami by som chcela zopakovať, že kontroly náležitého vyčlenenia prostriedkov останú zachované, keďže paušálne sumy aj sadzby budú stanovené samotnými členskými štátmi. Po druhé, Komisia predtým preskúma, či sú, citujem, oprávnené, objektívne a overiteľné. Postup skutočne vyzerá bezchybne, pretože naši rozpočtoví kontrolóri prekvapivo nemali k nariadeniu výhrady.

Takže zjednodušujeme postup. Nemeníme však hlavné priority Európskeho sociálneho fondu. V tomto okamihu na to nemáme dôvod, keďže žiadatelia projektov majú dostatočný priestor primerane reagovať na špecifické potreby pracovného trhu.

Napokon by som chcela povedať, že sprístupňujeme členským štátom rezervné prostriedky zvýšené na tento rok o ďalších 1,8 miliardy EUR na školenia a ďalšie školiace opatrenia a myslím si, že je to jasný signál tohto Parlamentu, že konáme v tejto kríze rýchlo a preukazujeme solidaritu.

Chcela by som sa ospravedlniť za to, že nemôžem ostať do konca tejto rozpravy, keďže sa teraz musím zúčastniť na stretnutí Zmierovacieho výboru pre smernicu o pracovnom čase.

Emmanouíl Angelakos, spravodajca. – (EL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, chcem využiť svoju príležitosť na poďakovanie kolegom z Výboru pre regionálny rozvoj za atmosféru spolupráce, v ktorej sme pracovali.

Všetci vieme, že po úverovej kríze, ktorá nás zasiahla pred niekoľkými mesiacmi, Komisia 26. novembra 2008 vydala oznámenie o pláne hospodárskej obnovy Európy pre členské štáty a ich regióny, ktorý je založený na posilňovaní hospodárstva Európy a upevňovaní základných hodnôt lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť.

Tento program okrem iného vyzýva členské štáty, aby preprogramovali operačné programy pre štrukturálne fondy a energetický sektor, s osobitným prihliadnutím na zlepšenie energetickej účinnosti budov, keďže stavebné odvetvie je jedným z odvetví, ktoré vytvárajú veľké množstvo pracovných miest.

Vzhľadom na to je nevyhnutné prepracovať všeobecné nariadenie (ES) č. 1083/2006 o štrukturálnych fondoch. V tejto súvislosti a konkrétnejšie v súvislosti s energetickou účinnosťou budov som sa ako spravodajca pre Európsky parlament ujal prepracovania spomínaného nariadenia.

Ako spravodajca by som preto chcel upozorniť na nasledujúce aspekty. Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) doposiaľ považoval za oprávnené investície v odvetví bytovej výstavby, najmä na energetickej účinnosti

a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v odvetví bytovej výstavby, výdavky uplatnené členskými štátmi, ktoré vstúpili do Európskej únie po máji 2004.

Po prvé som považoval za užitočné v správe zamerať rámec revízie nariadenia na uľahčenie energetickej účinnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v odvetví bytovej výstavby pre všetkých 27 členských štátov. Verím, že tento návrh má kľúčový význam vzhľadom na to, že je založený na hospodárskej situácii štátu alebo regiónu a nie na dátume pristúpenia. Chcel by som upozorniť, že veľké problémy v prístupe k bytovej výstavbe existujú v mnohých mestách a regiónoch Európy, ktoré nemusia byť nevyhnutne na území nového členského štátu.

Považoval som tiež za dôležité podporiť obmedzenie čerpania v prípade spomínaných investícií na 4 % z celkového rozpočtu EFRR a vypustiť odkaz na nízkopríjmové domácnosti. Ide o odporúčanie, ktoré obsahoval pôvodný návrh Komisie a ktoré ponecháva na uvážení členských štátov, ktoré kategórie domácností budú oprávnené čerpať. Na základe tohto som si myslel, že rozhodujúce bude ponechať kategórie oprávnených domácností v rukách členských štátov s možnosťou zakotviť špecifické podmienky, ako napríklad finančnú situáciu vlastníkov a geografické oblasti (ostrovy, hornaté oblasti, oblasti bez hôr a podobne). Napokon, zvýšenie paušálnych súm na 50 000 EUR je dôležité, pretože odráža súčasné náklady.

Chcel som v tejto správe vyjadriť postoje Európskeho parlamentu v tejto veci a tým tiež predstaviť kompromis dosiahnutý s Radou v rámci spolurozhodovacej procedúry o zmenách, ktoré sme uskutočnili v pôvodnom návrhu.

Revízia spomínaného nariadenia neovplyvňuje oprávnené výdavky v oblasti bytovej výstavby a posilňuje činnosť dôležitých hospodárskych odvetví, ako napríklad stavebného priemyslu a odvetví, ktoré budujú energetické systémy a systémy obnoviteľnej energie.

Vo všeobecnejšom meradle dodržiava zásadu subsidiarity, pretože poskytuje podporu členským štátom, dodržiava zásadu proporcionality, pretože sa vzťahuje na všetky členské štáty, propaguje ciele politiky súdržnosti stanovené v článku 158 Zmluvy o ES a nezvyšuje rozpočet Spoločenstva na obdobie 2007 – 2013, ale zrýchľuje zálohové platby a priebežné platby.

Chcel by som tiež objasniť dôležitosť pridania troch dodatočných druhov oprávnených výdavkov: nepriame náklady, paušálne náklady a jednorazové sumy.

Na záver by som chcel povedať, že je tu dnes s nami pán komisár Barrot, ktorý zastupuje pani Hübnerovú, komisárku pre regionálnu politiku, a v súlade s dohodou uskutoční záväzné vyhlásenie Komisie o hodnotení nových opatrení na rok 2010 v súvislosti so všetkými tromi nariadeniami.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcel by som poďakovať pani Garciovej Pérezovej, pani Jönsovej a pánovi Angelakasovi. Pripravili ste tri veľmi kvalitné správy o návrhoch na revíziu predpisov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu predložené Komisiou Rade a Európskemu parlamentu v rámci plánu hospodárskej obnovy Európy schváleného v novembri.

Tieto tri správy súvisiace so všeobecným nariadením, nariadením o Európskom sociálnom fonde a nariadením o Európskom fonde regionálneho rozvoja svedčia o záujme Parlamentu poskytnúť Európskej únii dostatok zdrojov, ktoré jej umožnia rýchlo a účinne bojovať s účinkami krízy z hľadiska rastu a zamestnanosti.

Politika súdržnosti je silnou pákou na povzbudenie reálnej ekonomiky. Suma 347 miliárd EUR rozpočtových prostriedkov na roky 2007 – 2013: takto vytvoríme pevné základy rozpočtovej stability a verejných investícií v členských štátoch a regiónoch Európskej únie.

Práve z tohto dôvodu zohráva politika súdržnosti takú veľkú úlohu v rámci plánu obnovy. V tomto pláne obnovy Komisia odporučila opatrenia, ktoré patria pod štyri prioritné oblasti lisabonskej stratégie: jednotlivci, podniky, infraštruktúra a energia, výskum a inovácie.

Komisia tiež navrhla, že rozumná kombinácia, zjednocujúca stratégiu a ľudské zdroje, môže pôsobiť ako katalyzátor kľúčových investícií, čo umožní Európskej únii obnoviť trvalý blahobyť. Čo sa týka politiky súdržnosti, hlavným cieľom tejto stratégie je urýchliť uplatnenie programov a investícií do projektov, z ktorých profitujú občania EÚ, a súčasne hospodárske aktivity.

Spravodajcovia sa práve vyjadrili k podrobnostiam regulačných doplnujúcich a pozmeňujúcich návrhov, ktoré vám boli predložené. Sústreďím sa na jeden či dva z nich.

Po prvé, členským štátom boli ponúknuté možnosti na zlepšenie riadenia fondov, v neposlednom rade dodatočné rezervy vo výške 2 % alebo 2,5 % v celkovej výške 6,25 miliardy EUR v roku 2009. Je kľúčové, aby sa tieto peniaze dostali rýchlo k prijímateľom, aby bolo na prioritné projekty dostupných viac financií.

Z pohľadu energetickej účinnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov bude doplnujúci a pozmeňujúci návrh nariadenia o EFRR znamenať, že do bytovej výstavby bude možné investovať najviac 4 % z celkového príspevku na EFRR. To zodpovedá celkovému balíku 8 miliárd EUR, ktorý je dostupný všetkým členským štátom. To zvýši prínos politiky súdržnosti v boji proti zmene klímy.

Čo sa týka hlavných projektov, pozmeňujúci a doplnujúci návrh predložený k všeobecnému nariadeniu je zameraný na zjednodušenie pravidiel finančného riadenia. Umožňuje riadiacim orgánom započítať do vyhlásenia o výdavkoch pre Komisiu aj výdavky spojené s hlavnými projektmi, o ktorých Komisia doposiaľ nerozhodovala.

Finančná a hospodárska kríza má tiež mimoriadny dosah na malé a stredné podniky (MSP). V kontexte plánu obnovy bolo preto rozhodujúce uľahčiť im využívanie nástrojov finančného inžinierstva, aby mohli pokračovať v projektoch, predovšetkým vďaka nástroju JEREMIE (Spoločné prostriedky Spoločenstva pre malé a stredné podniky). Ostatné návrhy na revíziu všeobecného nariadenia idú tiež v tomto smere: priame zmluvy s Európskou investičnou bankou, väčšia podpora technickej pomoci hlavným projektom a oprávnenosť vecných príspevkov v prípade finančného inžinierstva.

Komisia sa vo svojich návrhoch snažila tiež zjednodušiť podmienky na vyčlenenie pomoci z EFRR a Európskeho sociálneho fondu. Vďaka konvergentným doplnujúcim a pozmeňujúcim návrhom, ktoré predložili Parlament a Rada sa rovnakým spôsobom zmenia nariadenia súvisiace s EFRR a ESF, takže spolufinancovanie Spoločenstva sa bude vzťahovať na nové druhy oprávnených výdavkov, vypočítané na základe paušálnych sadzieb.

Tieto zmeny zjednodušia proces odôvodňovania výdavkov. Obmedzia záťaž a množstvo vyžadovanej podpornej dokumentácie bez porušenia princípov riadneho finančného riadenia. Takáto racionalizácia uľahčí absorpciu rozpočtových prostriedkov EFRR a ESF bez ohrozenia princípov oboch fondov, ktoré ostávajú relevantné v tomto krízovom období. Je to teda nielen včasná reakcia na krízu. Je to odpoveď na opakujúcu sa žiadosť o zjednodušenie štrukturálnych fondov zo strany Európskeho parlamentu a Dvora audítorov.

Pán predsedajúci, som vďačný trom spravodajcom za ich podporu radu opatrení, ktoré nám umožnia zrýchliť realizáciu existujúcich projektov. Tieto legislatívne opatrenia budú spojené s odporúčaniami členským štátom. Odporúčania boli predmetom oznámenia Komisie, prijatého 16. decembra. Komisia zdôraznila, že operačné programy môžu byť preorientované s cieľom sústrediť podporu na priority, ktoré vyplynuli z krízy.

Európsky parlament tiež vyjadril záujem reagovať na naliehavosť situácie zabezpečením čo najrýchlejšieho prijatia týchto troch nariadení a toho, že členské štáty tieto opatrenia bezodkladne uplatnia. Som Parlamentu vďačný za túto spoločnú ambíciu, pretože to bude predovšetkým znamenať, že zálohy budú vyplatené členským štátom v máji.

Komisia vzala do úvahy výzvu Parlamentu. Zabezpečila, že opatrenia prijaté v rámci plánu obnovy budú prísne monitorované, a že správa o realizácii opatrení a ich skutočné výsledky budú predložené Európskemu parlamentu.

Počas druhej polovice roku 2010 teda Komisia vypracuje správu o uplatnení opatrení prijatých v rámci plánu obnovy v oblasti politiky súdržnosti v Únii. Správa, ktorá, opakujem, bude pripravená v druhej polovici roku 2010 bude založená na ročných správach o implementácii, ktoré pripravia členské štáty v júni 2010. Tie budú vyzvané, aby v správach uviedli prehľad realizácie opatrení prijatých v rámci plánu obnovy a preukázali výsledky dosiahnuté v súvislosti s politikou súdržnosti.

Takže, pán predsedajúci, Komisia prijala vyhlásenie v tomto smere a ja ho odovzdám Európskemu parlamentu. Som vďačný za pozornosť všetkým poslancom a najmä našim trom spravodajcom. Očakávam plodnú diskusiu a som k dispozícii vašim pripomienkam k návrhom na revíziu nariadení, ktoré vám boli predložené.

– (FR)

Vyhlásenie Komisie

Správa pána Angelakasa

Komisia víta úsilie vyvinuté vo veľmi krátkom období s cieľom schváliť pozmeňujúce a doplnujúce návrhy k nariadeniam o štrukturálnych fondoch a Kohéznom fonde, predložené v rámci plánu hospodárskej obnovy Európy.

Je to výsledok plodnej a účinnej spolupráce medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou, podporenej Výborom regiónov a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom v prospech národných a regionálnych hospodárstiev Európskej únie.

Legislatívny balík pomôže zjednodušiť uplatnenie operačných programov a urýchliť investície v prospech hospodárstva Európy, najmä pomocou viacerých zjednodušujúcich opatrení.

V priebehu druhej polovice roku 2010 Komisia vypracuje správu o realizácii opatrení prijatých v rámci plánu obnovy v oblasti politiky súdržnosti v Európskej únii. Správa bude založená najmä na ročných správach o implementácii, ktoré pripravia členské štáty v júni 2010. Členské štáty týmto vyzývame, aby v správach uviedli prehľad realizácie opatrení prijatých v rámci plánu obnovy a preukázali výsledky dosiahnuté v súvislosti s politikou súdržnosti.

Nathalie Griesbeck, spravodajkyňa stanoviska Výboru pre rozpočet. – (FR) Vážený pán predsedajúci, ako stála spravodajkyňa Výboru pre rozpočet pre štrukturálne fondy mám dnes večer dva dôvody na uvítanie týchto správ.

Prvým dôvodom je, že štrukturálne fondy predstavujú hlavnú položku v rozpočte Európskej únie. Druhým dôvodom, ktorý sa spolu s kolegami budeme dnes večer snažiť zdôrazniť je rýchlosť, akou sme pracovali na poskytnutí praktických a pohotových riešení hospodárskej krízy, napriek obmedzenému rozpočtu, čo samozrejme budeme musieť opäť prerokovať s členskými štátmi, keď na to príde čas.

V tejto súvislosti by som navyše rada zopakovala, že na podporu týchto opatrení musíme mať skutočnú vôľu využiť európsky úver. Možnosti na zlepšenie peňažných tokov, na zrýchlenie využívania fondov a na núdzové opatrenia, ktoré sme dlhý čas hľadali, sú tým, čo je v tomto čase veľkej neistoty potrebné na oživenie európskeho hospodárstva.

Toto je cieľom opatrení Európy, toto presadzuje naša Európa: oživenie odvetví s vysokou pridanou hodnotou a príprava na koniec krízy investíciami do tradičných odvetví, ale najmä do tých odvetví, ktoré dokážu pomôcť odstrániť riziko nezamestnanosti pre našich spoluobčanov.

Napriek tomu, a to je môj odkaz pre dnešný večer, hoci Parlament dokázal reagovať rýchlo a dobre, teraz je dôležité, aby sa členské štáty zariadili tak, aby sa dokázali vzopäť problémom, pretože je možné vidieť administratívnu bezvládnosť vnútri samotných členských štátov. Tá sa prejavuje omeškaniami, ktoré predstavujú miliardy pomoci, ťažkosťami pri rozhodovaní o strategických cieľoch a odmietaní spolufinancovať projekty.

V Európe je teda všetko nastavené a, ako sa hovorí v mojej krajine „múdremu napovedz“ – to je určené členským štátom.

Gabriela Crețu, spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadanejho o stanovisko. – (RO) Finančná kríza viedla k oveľa obozretnejším úverovým politikám, čo je nevyhnutné pre banky, ale náročné pre hospodárstvo. Cítíme nepriaznivé účinky na skutočné hospodárstvo, a to najmä v malých a stredných podnikoch (MSP) a verejných orgánoch. Majú pripravené projekty na zlepšenie sociálnej a regionálnej súdržnosti, vytvorenie pracovných miest, využitie miestnych zdrojov a zjednodušenie vstupu alebo návratu na trh práce.

Spoločný rozpočet, ktorý je zvyčajne dôležitý, je dnes kľúčovým zdrojom na zastavenie hromadenia nepriaznivých účinkov. Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci preto podporuje zjednodušenie pravidiel a rýchlejší prístup k štrukturálnym fondom a Európskemu sociálnemu fondu. Krajínám, ktoré majú menej skúseností s prístupom k týmto fondom, to poskytuje dvojnásobný prínos.

Myslíme si, že je nevyhnutné a vítané, aby sa európske finančné inštitúcie zúčastňovali na finančných opatreniach, dopĺňaní a pozmeňovaní štruktúry oprávnených výdavkov, odstraňovaní stropov pre zálohové platby alebo predbežné oznámenia. Samotný prístup k fondom však nie je koniec. Finančný dosah presahuje 6,3 miliardy EUR. To je skutočne pozoruhodná suma.

Ako zástupcovia našich občanov máme záujem na využívaní fondov na ciele, pre ktoré boli vytvorené. Vydávame dnes bianko šek a žiadame transparentnosť v čerpaní týchto peňazí. Dúfame tiež, že vytvoríme

pozitívny precedens. V minulosti boli zamietnuté mnohé iniciatívy, najmä sociálne, s odôvodnením, že nemajú právny základ. Doplnenie a zmena tohto nariadenia dokazuje, že ak niekedy existovala potreba, tak tam, kde existuje politická vôľa, existuje tiež právny základ. Nezabudnime na to.

Jamila Madeira, spravodajkyňa Výboru pre regionálny rozvoj požiadaného o stanovisko. – (PT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, plán hospodárskej obnovy Európy v reakcii na globálnu finančnú krízu stanovuje, že politika súdržnosti významne prispieva k verejným investíciám členských štátov a regiónov a mala by pôsobiť ako prostriedok na zotavenie sa zo súčasnej krízy. Osobitne navrhuje prijatie opatrení v oblastiach, ktoré majú prednosť na základe lisabonskej stratégie, s cieľom dosiahnuť rast a zamestnanosť. Všetky nasadené nástroje sú zamerané na dosiahnutie tohto účelu a získanie rýchlejších výsledkov.

Hlavným cieľom rozšírenia rozsahu Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii a zefektívnenia Európskeho sociálneho fondu bolo reagovať na mnohé situácie sociálnej a hospodárskej núdze, ktoré vyžadovali podporu. Som si istá, rovnako ako v minulosti, že čím širšie budú ich činnosti a rozsah, tým budú efektívnejšie. Vzhľadom na to, že od začiatku tu neexistovalo ustanovenie na sprístupnenie nových fondov alebo iniciovanie nových opatrení na najnižšej úrovni, je osobitne dôležité, aby bol Európsky sociálny fond maximálne využívaný v boji proti nezamestnanosti a rýchlemu zvýšeniu konkurenčného tlaku na európske hospodárstvo, ktoré sú dôsledkom súčasnej finančnej krízy a hospodárskeho spomalenia.

Chcela by som upozorniť, že Výbor pre regionálny rozvoj opakovane označil zjednodušenie, ktoré navrhuje Európska komisia, ako kľúčové pre zlepšenie riadenia a uplatnenia štrukturálnych fondov. Požiadali nás však, aby sme to vyriešili ako naliehavú vec, a my sme to vzali do úvahy pri prijímaní tohto balíka nariadení. Tento Parlament sa nikdy nevyhýbal politickej zodpovednosti. Hoci zvláštnosť tohto okamihu vyniesla na svetlo mnohé pohľady, z tohto dôvodu tentoraz upustíme od predloženia ďalších pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, v prospech rýchleho postupu a skutočných prínosov pre verejnosť, s ktorými návrh počíta. Upozornili sme však na potrebu okamžite iniciovať hodnotenie tohto fondu s výhľadom na uskutočnenie dodatočnej revízie v najkratšom možnom čase.

Iosif Matula, v mene skupiny PPE-DE. – (RO) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, predovšetkým by som rád poďakoval za správu pani Garcíovej Pérezovej.

Reformy sú ako súčasť politiky súdržnosti veľmi dôležité a sú zamerané na zmiernenie negatívnych účinkov spôsobených finančnou krízou. Pružnosť pri rozdeľovaní fondov Spoločenstva poskytne národným hospodárstvám okamžité peňažné toky, čo im umožní investície do reálneho hospodárstva. To bude mať bezprostredný účinok a v nasledujúcich mesiacoch určite uvidíme prvé výsledky.

Európska komisia podporuje hospodárstva členských štátov na základe štyroch priorít, pričom najdôležitejšou z nich je zvýšenie zálohového financovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Európskeho sociálneho fondu a zvýšenie podpory zo strany Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu. Zálohové platby, ktoré získali najmä nové členské štáty v roku 2009 môžu v skutočnosti pomôcť prekonať krízu a tiež nastoliť sociálnu a územnú súdržnosť.

Veľký význam musíme priznať aj správe o oprávnenosti investícií do energetickej účinnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov pre odvetvie bytovej výstavby. Modernizácia obytných vykurovacích systémov musí byť súčasťou priorít agendy Európskej únie, berúc do úvahy pridanú hodnotu vytvorenú týmto opatrením.

V čase, keď náklady na vykurovanie nepretržite stúpajú, musia členské štáty zahrnúť do svojich programov boja proti kríze projekty, ktoré berú do úvahy energetickú účinnosť. Ponúkajú hospodárstvu a obyvateľstvu nasledujúce výhody: injekciu finančnej hotovosti pre hospodárstvo, spolu s tvorbou pracovných miest, obmedzenie výdavkov na vykurovanie, ochranu životného prostredia prostredníctvom zníženia emisií skleníkových plynov, poskytnutie sociálnej súdržnosti a podporu pre rodiny s nízkymi príjmami.

V Rumunsku naliehavo potrebuje investície do obnovy 1,4 milióna bytov.

Constanze Krehl, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, diskutujeme o troch správach tvárou tvár k najväčšej a najzložitejšej hospodárskej a finančnej kríze, ktorú Európska únia vo svojej histórii doposiaľ zažila. Je samozrejme pravda, že politika súdržnosti musí hrať úlohu pri zmiernení dôsledkov tejto hospodárskej krízy. Chcela by som však túto príležitosť využiť na opätovné zdôraznenie toho, že hoci je pravda, že rozpočet politiky súdržnosti je najväčší samostatný rozpočet v Európskej únii, je však tiež pravda, že členské štáty prispievajú na rozpočet Európskej únie vo výške niečo vyše 1 % svojho HDP. To znamená, že aj keď minieme viac ako 6,25 miliardy EUR na financovanie priebežných a zálohových

platieb, je to sotva kvapka v mori a to jednoducho nie je dosť. Zmierni to dôsledky, umožní to pákový efekt, ale aj naďalej bude tiež potrebné úsilie na národnej úrovni. Možno by sme to mali mať na pamäti pri ďalšej diskusii o finančnom výhlade.

Naša skupina veľmi intenzívne prerokovala tri správy a mohli by sme do diskusie prispieť množstvom ďalších dobrých myšlienok. V mnohých prípadoch sme boli, ako povedala pani Jönsová, prekvapení, že v skutočnosti až hospodárska kríza si vyžiadala, aby Komisia umožnila obmedzenie byrokracie. Nepredložíme pozmeňujúce ani doplňujúce návrhy, pretože chápeme, že v regiónoch je teraz potrebné rýchlo konať, a pretože tiež vieme, že k diskusii o zmenách štrukturálnej politiky sa ešte vrátíme.

Podporujeme preto celý balík navrhovaný Komisiou a dúfame, že sa dostane do regiónov čo najrýchlejšie, a že peniaze skutočne dokážu pomôcť v boji proti finančnej kríze.

Jean Beupuy, *v mene skupiny ALDE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, moji kolegovia zo Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu a ja budeme samozrejme hlasovať za tieto tri správy. Budeme za ne hlasovať nie preto, že by boli úplne dostačujúce, ako povedali moji kolegovia, radi by sme predložili množstvo pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ale preto, že je potrebné rýchlo konať. Pani Krehlová na to poukázala pred chvíľou.

Napriek tomu mi, pán predsedajúci, dámy a páni, prepáčte otázku, či vôbec máme predstavu, čo robiť. Sme tu v pohodlne vykúrenom a dobre osvetlenom prostredí. Viete o tom, že práve teraz je v Európe 30 miliónov domov s pretekajúcou strechou a vlhkými stenami?

Pravdaže, so 4 % z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) budeme schopní napraviť túto situáciu pre zhruba milión domov. Táto práca, ak na ňu dohliadneme, pán komisár, keďže v tomto okamihu vám predkladám žiadosť, vytvorí 250 000 pracovných miest a zlepší situáciu pre milión domov. Ušetrí 40 miliónov ton CO₂ a zníži účet za energiu v každej rodine o 450 EUR za rok. Sú to údaje, ktoré vám dávam k dispozícii a ktoré vypočítala významná európska organizácia, ktorá je známa predovšetkým svojou serióznosťou.

Znamená to teda, že rozhodnutie, ktoré ideme prijať nielen na zabezpečenie obnovy, ale tiež pre blaho našich spoluobčanov, má jednu hlavnú podmienku: že rozhodnutia, ktoré dnes prijíma Parlament spoločne s Komisiou, budú mať v nadchádzajúcich týždňoch a mesiacoch praktické účinky.

Pán komisár, pozorne sme vás počúvali. Povedali ste nám, a my vám veríme, že do 30. júna 2010 požiadate každý členský štát, aby predložil Komisii správu. Ja a moji kolegovia z Výboru pre regionálny rozvoj, bez rozdielu politickej príslušnosti, sme uzavreli stávkou. Operačné programy boli prijaté vo všetkých krajinách len nedávno a my vieme, že väčšina riadiacich orgánov v týchto krajinách ich nebude chcieť meniť.

Pán komisár, v období 15 mesiacov do 30. júna nezamestnajte príliš veľa pracovníkov prípravou správ, analýz toho, čo sa uskutoční, pretože nedosiahnete veľký pokrok, ak budete čakať od členských štátov, riadiacich orgánov a partnerov, že sa pustia do práce.

Máme teda na jednej strane 8 miliárd EUR a na druhej 30 miliónov mimoriadne nevyhovujúcich domov. Čo je potrebné urobiť?

Pán komisár, chcem vám spolu so svojimi kolegami v zmysle uvedeného niečo navrhnúť. Európska komisia by mala ísť za hranice svojich práv a konať rázne, takmer by som povedal násilne, voči vládam a riadiacim orgánom s cieľom dať im inštrukcie na čo najrýchlejšie uplatnenie týchto ustanovení. Poslanci Európskeho parlamentu milujú hlasovanie o textoch. Je to naša práca. Máme však ešte radšej, ak sa tieto texty uplatňujú. Potrebujeme Komisiu. Dúfame, že nás Komisia bude počúvať.

Mieczysław Janowski, *vmene skupiny UEN*. – (PL) Vážený pán predsedajúci, dnes posudzujeme správy o regionálnej politike zavádzajúce prospešné zmeny a zjednodušenia. Škoda len, že až kríza nás prinútila k rýchlej a, dúfajme, účinnej reakcii na súčasnú situáciu. Víťam príležitosť zavedenia väčšej flexibility, pretože o zvýšení rozpočtu Európskej únie nemôže byť reč. To by som chcel vyjadriť celkom jasne. Dnes sme počuli odkazy na kvóty. Je to iba kvapka v mori, pretože rozpočet Európskej únie sa rovná sume okolo 1 % HDP členských štátov. Môžeme iba dúfať, že tá malá kvapka spôsobí oživenie. Potrebujeme to.

Takisto víťam zvýšenú flexibilitu umožnenú podporou Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu. Teší ma, že sa zavedie zjednodušenie oprávnenosti výdavkov s retroaktívnym účinkom. Je dobré, že zvýšime splátky a urýchlíme platby na vopred predložené veľké projekty a že bude možné predložiť žiadosti o platby pred schválením projektu. Môžem len ešte raz zdôrazniť nádej, že to bude mať oživujúci účinok.

Elisabeth Schroedter, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni. My, Skupina zelených/Európska slobodná aliancia, sledujeme finančnú krízu a klimatickú krízu vo vzájomnej súvislosti, pretože negatívne vplyvy zmeny klímy na regióny sú dlhodobé a spôsobujú obrovské výdavky. Zatažujú hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Preto teraz musíme konať.

Zatepľovanie budov a využívanie obnoviteľnej energie v oblasti bývania v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) sú v tomto smere prvotné kroky. Ale aký osôh máme z tohto pokroku, keď je členským štátom povolené použiť prostriedky EFRR na financovanie plánovania ciest a obrovských spaľovní odpadkov, ktorých použitie znovu podporí zmenu klímy a škodí životnému prostrediu? Je to nepresvedčivé a rozporuplné.

Ani vo svojom dynamickom prejave ste, pán komisár, nezodpovedali otázku, prečo Komisia zamietla náš návrh prísnejšie nasmerovať celkovú regionálnu politiku na ochranu životného prostredia a klímy. Chýba Komisii odvaha presadiť voči členským štátom revíziu nariadenia o EFRR zameranú na klimatické ciele? Prečo nemá Komisia akčný plán v oblasti regionálnej politiky? Výhrady Generálneho riaditeľstva pre regionálnu politiku voči ochrane klímy zabránili tomu, aby naše pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy získali podporu väčšiny vo výbore. My ich však znovu predložíme a budeme žiadať hlasovanie podľa mien. Potom uvidíme, či sa voliči budú môcť spoliehať na to, že aj vy podporujete ochranu klímy.

Bairbre de Brún, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (GA)

Vážený pán predsedajúci, chcela by som uvítať dnešnú správu pána Angelakasa. Vo svojej správe pán Angelakas podporuje návrhy Európskej komisie na poskytnutie prostriedkov členským štátom z Európskeho fondu regionálneho rozvoja na energetickú účinnosť a obnoviteľnú energiu v oblasti bývania.

Bojujeme s hospodárskou krízou. Ľudia pracujúci v stavebnom priemysle, napríklad v Írsku, mojej vlasti, ostali v ťažkej situácii. Dúfam, že budeme môcť poskytnúť spolufinancovanie renovačného programu na energetickú účinnosť ako výsledok tohto rozhodnutia EÚ. Taký program zlepši stav stavebného priemyslu v Írsku – severnom a južnom – ktorý pomôže zachovať pracovné miesta a zároveň splniť naše povinnosti v spojení so zmenou klímy a, ako odznelo v tejto rozprave, aj v súvislosti s palivovou chudobou. To znamená pomôcť ľuďom, ktorí mŕňajú vysokú časť svojich príjmov na palivo.

Podľa mňa je správne, že sa Komisia sústreďuje na oblasť bývania ľudí s nízkymi príjmami ako cieľ zmeny tohto stavu. Sú to práve ľudia s nízkymi príjmami, ktorí budú najviac trpieť zhoršením hospodárstva. Títo ľudia zároveň nebudú bez finančnej pomoci schopní zrenovovať svoje domy tak, aby boli energeticky účinné. Tento program by preto riešil najhoršie dôsledky palivovej chudoby, ktorá má veľmi zlý dosah na mnoho ľudí – za predpokladu, že sa program bude používať správne.

Dúfam, že miestne, regionálne a národné orgány využijú túto príležitosť a neodmietnu poskytnutie príslušných zdrojov, ktoré majú k dispozícii, na uskutočnenie tohto návrhu.

Fernand Le Rachinel (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, v období medzi rokmi 2007 a 2013 sa regionálna politika stane hlavnou položkou rozpočtu Európskej únie vo výške 347 miliárd EUR vyčlenených pre štrukturálne fondy.

Pomôže tento vývoj ochrániť naše hospodárstva pred dosahom globálnej hospodárskej krízy, ako to tvrdí Komisia? Prepácte mi, že mám v tomto ohľade svoje pochybnosti.

Po prvé, zvýšenie regionálnych výdavkov penalizuje niektoré členské štáty, najmä Francúzsko. Toto zvýšenie ide na úkor spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), teda na úkor francúzskeho poľnohospodárstva, ktoré bolo hlavným príjemcom SPP.

Podiel vyplácaný francúzskym regiónom zo štrukturálnych fondov navyše stále klesá, väčšina putuje do východnej Európy zničenej vyše 40 rokmi komunizmu.

A tak Francúzsko, ktoré prispieva 16 % rozpočtových príjmov EÚ, dáva viac a viac peňazí Bruselu, ale dostáva späť stále menej a menej. Európska regionálna politika navyše nechráni svojich príjemcov príspevkov pred hospodárskou krízou, ale celú situáciu zhoršuje tým, že je súčasťou logiky extrémne voľného trhu lisabonskej stratégie.

Komisiou navrhované zmeny riadenia štrukturálnych fondov preto našim krajinám neumožnia riešenie krízy, ktorá je dôsledkom neuváženej otvorenia hraníc a deregulácie finančných trhov.

Viac ako kedykoľvek predtým potrebujeme vybudovať novú Európu, Európu zvrchovaných národov založenú na nasledujúcich troch zásadách: hospodársky a sociálny patriotizmus, európsky protekcionizmus a preferencia Spoločenstva.

Richard Howitt (PSE). – Vážený pán predsedajúci, svetový hospodársky úpadok má dosah na každú našu krajinu a každý náš región. Je správne, že dnes odsúhlasíme núdzové opatrenia na urýchlenie poskytovania európskych prostriedkov v čase krízy ľuďom v núdzi. Obzvlášť vítam zníženie administratívy umožnením úhrad alebo paušálnych súm, umožnením využitia prostriedkov na energetickú účinnosť v oblasti bývania, poskytnutím približne 6 miliárd GBP na začiatku tohto roku a uľahčením práce s úvermi Európskej investičnej banky. Keď v telefonickom centre jednej stavebnej spoločnosti v Hertfordshire, v mojom volebnom obvode, znižovali počet pracovných miest, v priebehu 24 hodín sme boli schopní zabezpečiť pomoc pre prepustených zamestnancov financovanú európskymi prostriedkami a ukázať, ako Európa dokáže našim miestnym spoločenstvám poskytnúť skutočnú pomoc.

V súvislosti so zmenami, o ktorých dnes rozhodujeme, rozvojová agentúra East of England Development Agency víta fakt, že sa umožní viac odborných školení, ktoré povedú podnikateľské subjekty, sú jednoduché a šité na mieru, a hovorí, že nám pomôžu rýchlejšie dosiahnuť záväzok nášho regiónu pomôcť 124 000 ľuďom výlučne pomocou Európskeho sociálneho fondu.

Na záver, bol som veľmi hrdý, že pani komisárka Hübnerová osobne prišla do Lowestoftu, v mojom volebnom obvode, odštartovať náš európsky regionálny rozvojový program s prostriedkami 100 miliónov GBP a jeho zameranie na pomoc podnikom v našich spoločenstvách prispôbiť sa prechodu na rast s nízkymi emisiami uhlíka. Hospodárska kríza nás nesmie odradiť od riešenia dlhodobých problémov zmeny klímy. Investovanie do ekologických technológií manažmentu by malo viesť úsilie o obnovu. Spoločnosť East of England sa chce pevne držať tohto cieľa.

Marian Harkin (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, aj ja vítam tento návrh, pretože je priamou a konkrétnou reakciou EÚ na súčasnú hospodársku krízu. Reagujeme pomocou nástrojov, ktoré máme k dispozícii, ale plne súhlasím s mojím kolegom pánom Beaupuyom, ktorý hovorí, že musíme konať spolu a spraviť rýchlo niečo pre rodiny a spoločenstvá.

Po druhé, vítam zjednodušenie a flexibilitu, ktoré zavádza tento návrh. Veľmi sme to potrebovali. Znovu a znovu počujem o skupinách, ktoré sa uchádzajú o prostriedky z fondov, a ktoré sa sťažujú na nadmernú administratívu a byrokráciu. Tento balík síce nevyrieši všetky ich problémy, ale pomôže.

Po tretie, som obzvlášť rád, že sa vecné príspevky uznajú za oprávnené výdavky. Vo svojej správe o prínose dobrovoľnosti k hospodárskej a sociálnej súdržnosti, ktorú schválil Parlament, vyzývam na zavedenie tohto opatrenia. To znamená, že prínos dobrovoľníkov a ostatných sa bude považovať za prispievanie k rôznym projektom, a veľmi to vítame, aj keď nás k tomu privedla hospodárska kríza.

Toto opatrenie v praxi uzná prínos dobrovoľníkov a dobrovoľného času a tiež to, ako to môže byť súčasťou našej reakcie na súčasnú krízu. Týmto spôsobom spolupracujeme s našimi občanmi ako partnermi. Zo satelitných účtov vydaných rôznymi členskými štátmi vieme, že neziskový sektor prispieva piatimi až siedmimi percentami HDP. Uvedomujeme a ceníme si to a našim občanom hovoríme: vaše úsilie, váš čas, vaše záväzky sú dôležité a spolupracujeme s vami.

Guntars Krasts (UEN). - (LV) Ďakujem, pán predsedajúci. Podporujem zmeny navrhované výborom zodpovedným za návrh Komisie o energetickej účinnosti a investovaní do obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania. Návrh výboru podporí nárast dopytu a urýchli prísun peňazí na opatrenia na zvýšenie energetickej účinnosti. Členské štáty teraz dostanú príležitosť upriamiť tieto zdroje tak, aby dosiahli čo najväčšie zvýšenie energetickej účinnosti. Najkomplexnejší výsledok by sa dosiahol použitím týchto zdrojov na ciele, ktoré by poskytl voľnú ruku iniciatívam spotrebiteľov na zvýšenie energetickej účinnosti a najsľubnejšie opatrenia by boli opatrenia na zníženie rizika pre tých, ktorí sami rozmyšľajú o investovaní do energetickej účinnosti. Pripúšťam, že výbor by mal poskytnúť určité usmernenia v tejto záležitosti pre ďalšiu činnosť členských štátov. Taký prístup by nemal iba viacnásobný vplyv na stimulovanie hospodárstva, ale podporil by aj rýchlejšie šírenie pochopenia princípov úspory energie v členských štátoch. Množstvo dostupných zdrojov však prinúti členské štáty obmedziť počet príjemcov pomoci a v tom zmysle by bolo rozumné nasledovať návrh Komisie a upriamiť tieto zdroje predovšetkým na domácnosti s nižšími príjmami. Ďakujem.

Jan Olbrycht (PPE-DE). - (PL) Vážený pán predsedajúci, dnes diskutujeme o obzvlášť dôležitých zmenách. Sú dôležité nielen z hľadiska reakcie na ťažkosti spojené s finančnou krízou, ale tiež pretože by mohli

ovplyvniť charakter politickej súdržnosti po roku 2013. Zavedenie takých významných zmien, samozrejme, nemožno vnímať iba ako dočasné opatrenia.

Po prvýkrát sme svedkami toho, ako Európska komisia po dohode s Parlamentom a Radou podnikla kroky, ktoré boli dlho predmetom rozpráv a ktoré sa zdali byť veľmi náročné. V podstate sme svedkami skutočného zjednodušenia, skutočného urýchlenia a samozrejme zmeny stratégie zaradením investičných akcií v oblasti opatrení na úspory energie. Vysielala to veľmi pozitívny signál, že sme schopní reagovať na situáciu vo fáze programovania a nedodržiavať prísne dávno stanovené zásady.

Európsky parlament je zvyčajne vnímaný ako vedľajší partner vo vzťahu s Radou a Komisiou. Napriek tomu je Parlament presvedčený, že podniknuté kroky ukážu našu pripravenosť spolupracovať v rýchlej reakcii na nové problémy, ktoré nás čakajú.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Dnes by sme vlastne mali oslavovať. Parlament už roky nalieha, aby sme v oblasti bývania nefinancovali iba zdanlivé opatrenia, ale aby sme podnikli skutočné opatrenia.

Významná časť obyvateľstva EÚ žije v panelových domoch. Rozvojom týchto projektov v oblasti bývania dokážeme značne zlepšiť materiálne podmienky ich obyvateľov, znížiť spotrebu energie budovy a zároveň vytvoriť a zachovať pracovné miesta. Súčasné zmeny umožnia rekonštrukciu 90 % panelových domov v mojej krajine, čo je skutočne obrovský krok.

Ale keďže prostriedkami budú naďalej financované renovácie iba v mestách, nemôžeme byť úplne nadšení. Chudobné obyvateľstvo žijúce na vidieku, ktoré je najviac odkázané na podporu, znovu necháme napospas. Keďže v žiadnom prípade nechceme ohroziť program panelových domov, ktorý je dôležitý pre nás všetkých, súhlasili sme, že tento raz nepodáme žiadne pozmeňujúce a doplnujúce návrhy. Na druhej strane očakávame od Komisie, že ešte pred letnými prázdninami zahrnie naše odporúčania do svojho balíka.

Prvý a najdôležitejší krok k účinnej a udržateľnej sociálnej integrácii najviac znevýhodnených oblastí je raz a navždy skončiť s vylúčením a getami. Renovácia izolovaných osád nemá zmysel. Namiesto renovácie je riešením obnova podporená komplexnými programami vytvárajúcimi sociálne pracovné miesta.

Vážené poslankyne, vážení poslanci, ozajstný dôvod na oslavu budeme mať vtedy, keď na mieste odstránených vidieckych get prídu do svojich nových domov ľudia pracujúci v nových sociálnych družstvách a budú svojim deťom hovoriť, aby sa učili a snažili, pretože sa môžu stať, čím len chcú.

Samuli Pohjamo (ALDE). – (FI) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, najprv by som sa chcel poďakovať spravodajcom za skvelú prípravnú prácu. Predložené pozmeňujúce a doplnujúce návrhy k nariadeniam o štrukturálnych fondoch urýchlia použitie prostriedkov a zjednodušia pravidlá, a preto si skutočne zaslúžia podporu. Zabezpečíme tak, aby peniaze zo štrukturálnych fondov mohli byť použité na obnovu, a zabránime nepriaznivému dosahu recesie na hospodárstvo a zamestnanosť. Je to tiež dobrý začiatok reformy štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorej cieľom musí byť zjednodušenie a urýchlenie postupov a podpora flexibility a dosiahnutia výsledkov.

Pri znižovaní byrokracie v zmysle nariadení Európskej únie a sústredení sa na lepšie výsledky sa musíme zároveň uistiť, aby sa členské štáty uberali rovnakým smerom. Regiónom a miestnym subjektom treba poskytnúť viac kompetencií a centrálna vláda musí uvoľniť svoju pevnú kontrolu.

PRESEDÁ: PANI ROURE

podpredsedníčka

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, súčasná kríza si žiada stimuláciu hospodárskej činnosti, podporu ochrany pracovných miest a ochranu tých, ktorí prišli o prácu. Návrh Komisie na rozšírenie rozsahu nákladov krytých Európskym sociálnym fondom je krok správnym smerom.

Zahrnutie financovania paušálnych úhrad a priamych a zmiešaných nákladov a zrušenie maximálnej miery platby sú obzvlášť pomocné opatrenia v súvislosti s lepším využitím zdrojov Európskeho sociálneho fondu. Zavedenie paušálnych úhrad na priame a nepriame náklady do výšky 50 000 EUR zjednoduší administratívne postupy. Vďaka tomu sa odstráni meškanie vo vykonávaní cieľov fondu. Vzhľadom na naliehavosť zavedenia týchto opatrení podporujem prijatie návrhu bez pozmeňujúcich a doplnujúcich návrhov. Chcela by som sa poďakovať pani Harkinovej, že upozornila na uznanie hodnoty dobrovoľnej práce.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Svoj príhovor by som rada začala uvítaním myšlienky týchto koordinovaných opatrení. Chcela by som tiež vyjadriť osobitnú vďaku spravodajcom za vykonanú prácu.

Všetci si uvedomujeme dosahy krízy vo všetkých našich krajinách, počnúc poklesom hospodárskeho rastu a vyhliadok pracovných miest až po zvýšenie deficitu rozpočtu a recesiu. V tejto súvislosti môže byť kohézna politika EÚ rovnako dôveryhodným a účinným nástrojom. Ako všetci dobre vieme, Európu vážne postihla kríza a fakt, že EÚ dokázala tak rýchlo reagovať a nájsť riešenia, je povzbudivý.

Rozhodnutie zmeniť nariadenia o súčasných fondoch, ktoré sa ukázali byť účinné, je najvhodnejšie. Postup na vytvorenie špeciálneho krízového fondu by bol príliš zdĺhavý. Zjednodušenie podmienok oprávnenosti nákladov, zvýšenie zálohového financovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Európskeho sociálneho fondu a zrýchlenie výdavkov na hlavné projekty sú opatrenia, ktoré, dúfam, pomôžu členským štátom dostať sa z hospodárskej a finančnej krízy.

Kým Európa prechádza súčasnou hospodárskou krízou, vieme, že súčasne zažíva aj energetickú krízu. Opatrenie umožňujúce použiť EFRR na investovanie do energetickej účinnosti a využívanie obnoviteľnej energie v oblasti bývania by podľa mňa malo mať veľký vplyv. Rumunsko, podobne ako aj iné štáty strednej a východnej Európy, má veľa problémov s viacposchodovými obytnými budovami. Staré budovy sú veľmi zle izolované a veľká časť obyvateľov nie je schopná sama financovať izolovanie svojich bytov.

Dúfame, že toto opatrenie pomôže občanom EÚ usporiť energiu, čím ušetrí peniaze a zároveň prispieja k boju proti globálnemu otepľovaniu. Súčasná rumunská vláda stanovila, že toto je opatrenie základnej priority a schválené prostriedky znamenajú, že táto priorita je zaručená.

Stavros Arnautakis (PSE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, dnešný balík pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k ustanoveniam o nariadeniach o štrukturálnych fondoch je dôležitým krokom k zjednodušeniu a priamemu aktivovaniu zdrojov na európskej, národnej aj miestnej úrovni.

Je to dôležitý krok k oživeniu európskeho hospodárstva uprostred bezprecedentnej krízy, ktorá škodí reálnemu hospodárstvu na všetkých úrovniach každým dňom viac a viac. Je to krok, ktorý zodpovedá dlhoročnej požiadavke Európskeho parlamentu na jednoduchšie postupy a väčšiu flexibilitu pri uplatňovaní pravidiel štrukturálnych fondov.

Aká je reakcia vedúcich predstaviteľov na rozsiahlu krízu, ktorej čelíme? Kde sú európske politiky? Členské štáty musia reagovať na okolnosti, aby sme zabezpečili, že sa potrebná likvidita dostane k príjmom a okamžite sa začne realizácia projektov. Zdroje kohéznej politiky sa musia okamžite a rýchlo sprístupniť skutočným príjmom na regionálnej a miestnej úrovni. Účelom aktivovania operačných programov by mala byť ochrana pracovných miest, podnikania a konkurencieschopnosti a využitie prírodných, kultúrnych a ľudských zdrojov každého regiónu.

Iba okamžitá aktivácia programov pomôže ochrániť súdržnosť a predísť vytvoreniu nových odchýlok.

Nech je dnešná kríza príležitosťou na zjednotenie našich hlasov, aby pri riešení všetkých problémov, ktorým čelíme, existoval jeden európsky hlas.

Toomas Savi (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, vstup do EÚ umožňuje prístup k štrukturálnym a kohéznym fondom Európskej únie, z ktorých Estónsko využilo okolo 800 miliónov EUR v období 2004 – 2006, kým ďalších 3,4 miliárd EUR sa vyčlenilo na finančné výhlady na obdobie rokov 2007 – 2013.

Napriek závažnosti hospodárskej krízy sme bližšie k dosiahnutiu cieľa fondov Európskej únie zameraných na vyrovnanie rozvojových rozdielov v rámci Únie.

Veľmi som uvítal návrh Komisie predložený Rade na poskytnutie ďalších 6,3 miliárd EUR na zmiernenie negatívneho dosahu hospodárskej krízy, teda na urýchlenie realizácie fondov v prospech reálneho hospodárstva.

Súhlasím však so spravodajkyňou, pani Garciovou Pérezovou, že vo všetkých členských štátoch potrebujeme jednotný prístup, aby sa predišlo zvýšeniu rozdielov v rámci Európskej únie a zneužívaniu peňazí európskych daňových poplatníkov.

Rolf Berend (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, existuje mnoho spôsobov riešenia dlhodobých dosahov nepredvídanej finančnej a hospodárskej krízy. Tento revízný balík a toto legislatívne

opatrenie v rámci plánu hospodárskej obnovy Európy sú koncipované ako dobrá – aj keď nie úplne dostatočná – reakcia na dočasnú, avšak mimoriadne kritickú situáciu.

Reagujú okrem iných na požiadavku výraznejšieho zjednodušenia postupov a zvýšenia flexibility pri uplatňovaní pravidiel nariadenia o štrukturálnych fondoch, ktorú Európsky parlament v posledných rokoch opakovane predložil. Rád by som zdôraznil, že treba uvítať, že pozmeňujúci a doplnujúci návrh k článku 7 – „Oprávnenosť výdavkov“ – umožní členským štátom EÚ a regiónom investovať do energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie v oblasti bývania s podporou štrukturálnych fondov EÚ a že toto opatrenie nie je určené iba pre domácnosti s nízkymi príjmami. Príslušný pozmeňujúci a doplnujúci návrh správne odstraňuje odkaz na „domácnosti s nízkymi príjmami“ a namiesto toho určuje strop vo výške 4 % celkových prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) pridelených na výdavky pre každý členský štát. Je to iba jedno z mnohých navrhnutých vylepšení.

V skratke, ak by sa zrealizoval tento balík, zrýchlil by výdavky a sprístupnil by ďalšiu likviditu z EFRR, Európskeho sociálneho fondu (ESF), kohézneho fondu a štrukturálnych fondov na dosiahnutie potrebných cieľov a zjednodušil by pravidlá umožňujúc tak rýchlejšiu realizáciu programov.

Podľa mňa to predstavuje účinný, aj keď ešte nie dostatočný, prínos k boju proti súčasnej kríze.

Lidia Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, Európska únia čelí rozsiahlej kríze, ktorej dosahy momentálne nie je možné odhadnúť. Zaznamenali sme spomalenie rastu, zvýšenie deficitu rozpočtu a dramatické zvýšenie nezamestnanosti. Európska kohézna politika s rozpočtom 347 miliárd EUR na obdobie rokov 2007 – 2013 sa zdá byť jedným z najvhodnejších nástrojov na podnietenie nových investícií a poskytnutie dodatočného verejného financovania pre národné hospodárstva.

Komisia už prijala rad opatrení zameraných na zavedenie zmien do súčasného balíka nariadení o štrukturálnych fondoch. Zmeny sú zamerané na zrýchlenie výdavkov, zvýšenie likvidity v súvislosti s realizáciou projektov a zjednodušenie opatrení umožňujúcich rýchle realizovanie projektov v regiónoch. Hlavné oblasti opatrení sa týkajú zvýšenia podpory zo strany Európskej investičnej banky (EIB), Európskeho investičného fondu (EIF) a zjednodušenia oprávnenosti výdavkov. Takisto sa podporujú paušálne úhrady a zrýchlenie výdavkov na veľké projekty.

Vítam rýchle kroky, ktoré podnikla Európska komisia, a navrhované legislatívne zmeny. Ďalšia významná zmena sa zatiaľ prehliadla, je však potrebná. Je to vytvorenie riadiaceho a kontrolného systému zaručujúceho skutočnú likviditu v celom hospodárskom systéme Európskej únie.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Európska komisia všetkým členským štátom otvorila príležitosť investovať štrukturálne fondy na úpravy a opravy panelových a iných domov. To je pre Českú republiku obzvlášť dôležité, pretože v zastaraných panelových domoch žije až 26 % občanov. Ak sa návrh zajtra odhlasuje a formálne ho v apríli schváli aj Rada ministrov, otvorí sa možnosť investovať ďalších 16 miliárd CZK do zateplovania bytov a domov, a to nielen v Českej republike. Osobne vítam aj odstránenie odkazu na použitie výlučne pre domácnosti s nízkymi príjmami, ktorý považujem za problematický už preto, že ho vnútroštátne pravidlá definujú rôznym spôsobom.

Podľa môjho názoru by členské štáty mali mať možnosť rozhodnúť o tom, ktoré kategórie budov budú spôsobilé na financovanie podľa svojich pravidiel a stanoviť vlastné kritériá podľa vlastných potrieb. Zvýšiť si kvalitu a znížiť náklady na bývanie musíme umožniť každému, nielen tým, ktorí žijú v sociálnych bytoch. Je poľutovaniahodné, že k podpore väčších investícií do bývania a zavedeniu tohto opatrenia v celej Únii nás donútila až finančná kríza. Rozhodnutie však jednoznačne vítam, pretože ľudia dnes musia zväziť každú korunu, každé euro a touto cestou im pomáhame ušetriť na účtoch za kúrenie a teplú vodu a znížiť tak náklady na bývanie. Podľa odhadu organizácie CECODHAS môže totiž európska domácnosť na týchto výdavkoch ročne ušetriť v priemere 450 EUR, a to už je hmatateľná pomoc.

James Nicholson (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, najskôr by som rád zagrataloval spravodajcom k dobre vykonanej práci na správach, ktoré odporúčam Parlamentu. Myslím, že by sa táto podpora mala vrelo privítať.

Ak členské štáty využijú príležitosť využiť až 4 % financovania Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na podporu investovania do energetickej účinnosti v oblasti bývania, bude to pozitívnym príspevkom k hospodárstvu aj životnému prostrediu. Je dobré vidieť takýto návrh Komisie, ktorý rieši problémy hospodárskej krízy a životného prostredia súčasne.

Správa je mimoriadne dobrou správou pre mnoho starých členských štátov a som rád, že staré členské štáty EÚ budú môcť využiť časť prostriedkov EFRR na zásahy, ktoré podporia energetickú účinnosť v oblasti bývania. Som rád, že sa podmienky oprávnenosti rozšírili a nebudú limitované iba na domácnosti s nízkymi príjmami.

Musíme si však uvedomiť, že to nepredstavuje žiadne zvýšenie financovania. Teraz je úlohou národných a regionálnych orgánov, aby využili túto príležitosť a presmerovali časť svojich prostriedkov EFRR na financovanie týchto projektov. Možno bude treba opätovne zvážiť priority jednotlivých častí ich operačného programu. Myslím, že to z dlhodobého hľadiska bude stať za to.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, tieto opatrenia zo strany Komisie sa zdajú byť viac-menej rozumné. Zdá sa, že priame udelenie zmlúv Európskej investičnej banke a Európskemu investičnému fondu je dobrou myšlienkou, rovnako ako aj zjednodušenie postupov a zrýchlenie výdavkov.

Predovšetkým však existuje jedno zásadné odporúčanie: národná a regionálna transparentnosť v súvislosti s používaním prostriedkov, ktorá podľa mňa chýba v mnohých prípadoch. Rovnako rýchlo, ako sa vykonávajú platby, by sa mali vykonávať aj kontroly. V Taliansku sa v istých regiónoch, napríklad v regióne Lazio, poľnohospodárom vyplácajú prostriedky niekoľko mesiacov a v niektorých prípadoch niekoľko rokov po ich prevedení z Európskej únie, a teraz nemám čas na uvedenie ďalších prípadov. Riešme preto krízu nielen zvažovaním rôznych druhov zásahov, ale aj účinným, dobre načasovaným a účinným využitím prostriedkov.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Štrukturálne fondy nám pomáhajú vyrovnať sa s novou ekonomickou realitou. Umožňujú členským štátom optimalizovať investície Európskej únie ako účinný liek proti prebiehajúcej hospodárskej kríze.

Európsky parlament stále intenzívnejšie prostredníctvom nášho výboru pre regionálny rozvoj vyzýva k zjednodušeniu administratívnych pravidiel. Teším sa, že Komisia si to konečne všimla a našla s Radou spoločnú reč.

Náročná administratíva, oneskorené platby, zložité overovanie oprávnenosti výdavkov komplikujú ekonomiku konečných prijímateľov. Mnohí úradníci v mojej krajine, na Slovensku, často vyhovávajú sa na Brusel, dávajú mimoriadny dôraz na byrokráciu, kontrolu účtov halierových položiek. Zabúdajú, že dôležitý je správny výber aktivity, obsah a kvalita projektu, efektívna realizácia a prínos projektu.

Ľudia v projektových tímoch sa musia sústrediť na kvalitné projekty s prínosom pre utváranie konkurenčného prostredia, nie celé hodiny sedieť v učtárňach a míňať drahocenný čas a energiu a v neposlednej miere aj horu papiera na výpisy z účtov. Kontrola zanedbateľných položiek stojí často mnohonásobne viac ako sama položka.

Preto súhlasím, aby sa rozšírilo používanie jednorazových súm a paušálnych sadzieb aj v nariadení o Európskom fonde regionálneho rozvoja a zaviedli sa tri nové formy odôvodnených výdavkov: nepriame náklady až do výšky 20 % priamych nákladov, jednorazové sumy až do výšky 50 000 EUR a paušálne štandardné stupnice jednotkových nákladov.

Z tohto dôvodu balík rozhodnutí zameraný na zvyšovanie flexibility pri čerpaní štrukturálnych fondov členskými štátmi, prijatý Európskou komisiou, považujem za pozitívnu reakciu na prebiehajúcu hospodársku krízu.

Verím, že zjednodušenie pravidiel a flexibilita financovania pomôže členským štátom pripraviť dobré projekty zacielené na sektory, ktoré prinesú vysokú návratnosť. Investície je potrebné nasmerovať do energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie v oblasti bývania s cieľom vytvoriť nové pracovné miesta a energetické úspory. Podporou čistých technológií môžeme prispieť k oživeniu automobilového aj stavebného priemyslu.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, vítam návrh na zmenu a doplnenie nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja (EFRR) týkajúci sa žiadania o príspevok z EFRR na investície do energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania. Tiež by som chcela vyjadriť súhlas so zmenou a doplnením pôvodného návrhu Komisie, ktorým sa zrušilo obmedzenie oprávnenosti na získanie podpory na domácnosti s nízkymi príjmami, a namiesto toho sa oprávnenosť obmedzila na príspevky, ktoré podporujú sociálnu súdržnosť, pričom členské štáty budú môcť samy rozhodnúť o presných kategóriách budov, ktoré sú oprávnené získať podporu.

Mám však na Komisiu konkrétnu otázku, ak môžem. Čo máme na mysli pod energetickou účinnosťou (pričom hovoríme o jej financovaní z EFRR)? Budú existovať harmonizované metódy výpočtu energetickej

účinnosti vo všetkých 27 členských štátoch EÚ, alebo sa budú v rôznych členských štátoch uplatňovať rôzne výpočty a zohľadňovať rôzne aspekty? Keď hovoríme o energetickej účinnosti a investovaní do energetickej účinnosti napríklad v oblasti súkromného bývania, bude to znamenať to isté ako podľa smernice o energetickej hospodárnosti budov, ktorá je v súčasnosti predmetom diskusie, pričom sa hovorí o potrebe harmonizovanej metódy – alebo jednotného základu – výpočtu, prepočítania, energetickej účinnosti, aby sme si boli istí, že sa skutočne investuje do energetickej účinnosti, respektíve do zvýšenia energetickej účinnosti alebo do zníženia emisií CO₂?

Je to súčasťou diskusie, ktorú sme viedli dnes ráno na raňajkách Únie malých a stredných podnikateľov (SME), ktoré usporiadal môj kolega pán Rübig, kde nám bolo veľmi jasne povedané, že existujú problémy, pokiaľ ide o získavanie príspevkov na energetickú účinnosť budov: problémy s financovaním v dôsledku úverovej krízy. Musíme zväziť možnosť poskytovania dotácií a uplatňovania daňových stimulov. Potrebujeme jednoduché administratívne postupy, aby sme obyčajných obyvateľov budov neodrádzali od využitia týchto finančných prostriedkov, či už ide o prostriedky z EFRR, alebo o prostriedky členských štátov. V súvislosti s touto témou musím povedať, že naša vláda nedávno spustila grantový program dodatočnej úpravy domácností s cieľom dosiahnuť úspory energie.

Potrebujeme však jednoduché administratívne postupy. Musíme to spropagovať, aby investície nielen znížili dovoz fosílnych palív a emisie oxidu uhličitého, ale aby si aj domácnosti uvedomili, aké zníženie nákladov na energiu to bude pre ne znamenať.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) Plne podporujem predložené pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k nariadeniu, ktorými sa rozšíria možnosti paušálneho financovania a ktoré umožnia využitie systému paušálnych platieb. Je to vhodné opatrenie, ktoré by za správnych ekonomických okolností mohlo zmierniť problémy, ktorým čelia nezamestnaní.

Avšak ešte skôr, než prijmeme tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, by som chcela poukázať na to, že traja zo štyroch občanov Európskej únie zastávajú názor, že Parlament hrá dôležitú úlohu v spoločnom formovaní európskych politík. Tým istým prieskumom sa tiež zistilo, že Parlament sa medzi opýtanými teší najväčšej dôvere. Päťdesiatjeden percent opýtaných povedalo, že dôverujú Európskemu parlamentu, zatiaľ čo Komisii vyslovilo dôveru len 47 % a Rade vyslovilo dôveru 42 %. Tento Parlament sa takisto teší väčšej dôvere ako Európska centrálna banka.

Prečo tu uvádzam tieto štatistické údaje? Európsky parlament prišiel už v roku 2005 k záveru, že existuje zásadná potreba zjednodušiť európske štrukturálne fondy ako také, a obzvlášť Európsky sociálny fond. Komisia však ešte len začala uplatňovať naše odporúčania na zlepšenie podmienok podnikania pre našich občanov a podniky v tejto krízovej situácii.

Hoci budem rada, ak sa naše zistenia a odporúčania uplatnia aspoň čiastočne, s poľutovaním musím konštatovať, že prístup k riešeniu týchto problémov pripomína hasenie požiaru. Dúfam však, že táto skúsenosť podnieti Komisiu k tomu, aby v budúcnosti prijímala rýchlejšie kroky a že budú rýchlejšie uvádzané do praxe mnohé opodstatnené a legitímne pripomienky a návrhy Parlamentu.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, tieto nové návrhy vítam. Momentálne prežívame krízové obdobie. V celej EÚ sme svedkami masového prepúšťania.

Dnes boli v Írsku zverejnené najnovšie údaje o počte nezamestnaných. Miera nezamestnanosti je v súčasnosti 11 % – o 5,4 % viac než za rovnaké obdobie minulého roka – v podstate ide o zdvojnásobenie miery nezamestnanosti. Sú to šokujúce a desivé čísla. Aj napriek týmto pochmúrnym vyhladkam však musíme hľadať kreatívne riešenia, ako dať týmto nezamestnaným kvalifikáciu, perspektívu a nádej na lepšiu budúcnosť.

Európsky sociálny fond (ESF), Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Európsky kohézny fond môžu pri tom hrať kľúčovú úlohu. Využitím týchto zdrojov financovania môžeme naše ekonomiky lepšie vyzbrojiť na to, aby sa dostali z recesie. Je povinnosťou nás všetkých – ako poslancov Európskeho parlamentu, aj ako občanov – oboznámiť s týmto verejnosť, ktorá je momentálne plná obáv. Je našou povinnosťou odovzdať doma našim vládam tento odkaz: že tento spôsob financovania treba čo najskôr a čo najúčinnejšie implementovať a uviesť do praxe. Vítam tiež zníženie byrokracie. Je to krok správnym smerom.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Rok 2010 je rokom, v ktorom vykonáme strednodobé preskúmanie spôsobov využitia štrukturálnych fondov, a prioritou podľa mňa musí byť energetická účinnosť. Mrzí ma, že doplňujúce a pozmeňujúce návrhy k týmto správam neboli prijaté.

Ako spravodajkyňa pre smernicu o energetickej hospodárnosti budov som navrhla zvýšiť až na 15 % sadzbu z celkového objemu finančných prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), ktorú možno použiť na zlepšenie energetickej účinnosti budov. Ide vlastne o zabezpečenie väčšej flexibility a je na členských štátoch, aby rozhodli, či a koľko prostriedkov chcú vyčleniť na túto oblasť.

Chápem naliehavosť tejto veci. Štáty EÚ-15 musia na energetickú účinnosť vedieť využiť štrukturálne fondy. Myslím, že toto umožní výmenu osvedčených postupov a podporu nových členských štátov. Naliehavo Komisii žiadam, aby do 30. júna 2010 predložila nový legislatívny návrh, aby mohol byť maximálny strop zvýšený na 15 % alebo stanovená minimálna 10 % hranica sadzby z celkového objemu finančných prostriedkov EFRR, ktoré možno použiť na financovanie energetickej účinnosti budov.

Fiona Hall (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, pri diskusii o energetickej účinnosti sa stále zdôrazňuje skutočnosť, že by sa dalo dosiahnuť oveľa viac – a rýchlo – len keby boli možné platby vopred. Preto je také dôležité, aby bolo možné použiť financie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na energetickú účinnosť nielen v štátoch EÚ-12, ale aj v štátoch EÚ-15.

Napriek značnému pokroku britská ministerka pre bývanie priznala, že len 1 % súčasného bytového fondu je dosť energeticky účinné na to, aby zabránilo palivovej chudobe. V mojom vlastnom regióne, severovýchodnom Anglicku, bol jeden z desiatich domov zaradený do prvej kategórie zdravotnej rizikovosti, pretože sú veľmi chladné a vystavené prievanu.

Preto túto zmenu vítam a vyzývam všetky členské štáty a regióny, aby túto novú flexibilitu plne využili. V záujme riešenia zmeny klímy, palivovej chudoby, nezamestnanosti a energetickej bezpečnosti vyzývam Komisiu, tak ako pani Ťiáčová, aby v príhodnej chvíli podstatne zvýšila percentuálnu hranicu, k čomu Komisiu v utorok vyzval aj Výbor pre priemysel, výskum a energetiku vo svojom hlasovaní o prepracovanom znení.

Catherine Stihler, (PSE). – Vážená pani predsedajúca, rada by som poďakovala spravodajcom. Preskúmanie spôsobov účinnejšieho využitia európskych štrukturálnych fondov s cieľom pomôcť tým, ktorých postihla svetová hospodárska kríza, je jedným z mnohých krokov, ktoré musia členské štáty podniknúť, aby pomohli tým, ktorí prichádzajú o prácu, čo najskôr sa znovu zamestnať.

Je zaujímavé, že o tejto téme diskutujeme v predvečer stretnutia G20. Skupina G20 má potenciál na to, aby naštartovala proces vytvárania celosvetových pravidiel v oblasti finančníctva, ktoré požadujeme na to, aby sa zabránilo opakovaniu podobnej hospodárskej katastrofy.

Z pracovných miest a sociálnej agendy musíme urobiť kľúčové otázky európskych volieb. 25 miliónov ľudí v celej EÚ, ktorí do konca roka prídu o prácu, by malo byť stredobodom nášho záujmu pri našej práci v tomto Parlamente, aby sme hospodárstvo znovu postavili na nohy a pomohli ľuďom znovu sa zamestnať.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som sa chcel poďakovať pani Garcíovej Pérezovej, pani Jönsovej a pánovi Angelakasovi za ich vynikajúce správy, ako aj všetkým poslancom za ich prejavy.

Väčšina poslancov vo svojich prejavoch vyjadrila podporu opatreniam, ktoré navrhla Komisia, pričom hlavne zdôrazňovali ich dôležitosť z hľadiska účinného boja proti dôsledkom krízy na európske hospodárstvo. V mene Komisie by som vám chcel za to poďakovať.

Z vašich prejavov jasne vyplynulo, že Parlament si želá poskytnúť Európskej únii viac zdrojov, aby mohla prijímať konkrétne opatrenia na zmiernenie dôsledkov krízy. Trvali ste na potrebe konať rýchlo a presne to je naším cieľom. České predsedníctvo, ktorému by som chcel touto cestou poďakovať za podporu, je takisto odhodlané umožniť čo najrýchlejšie konečné prijatie nariadení.

Rozumne optimistický predpoklad je, že by nové nariadenia mohli vstúpiť do platnosti v nadchádzajúcich týždňoch, čím by mali rýchly účinok na operačné programy. Hlavne zálohy by mohli byť plne vyplatené už začiatkom mája.

Ďalší poslanci vo svojich prejavoch navyše trvali na zavedení prísnej kontroly uplatňovania týchto opatrení a na predložení správy o dosiahnutých výsledkoch v roku 2010. Komisia sa k tomuto zaviazala a tento záväzok je obsiahnutý aj vo vyhlásení, ktoré som odovzdal predsedníctvu.

Bude to znamenať, že príprava a prijatie tohto balíka právnych predpisov trvalo európskym inštitúciám sotva štyri mesiace. Teraz by som sa chcel trochu venovať otázke energetickej účinnosti, ktorá bola nastolená v mnohých prejavoch.

Chcel by som Parlament upozorniť, že workshop na túto tému sa bude konať v júni, konkrétne v rámci seminára, na ktorom sa zúčastnia riadiace orgány z členských štátov. Žiadame členské štáty, aby nám popisali svoje zámery, pokiaľ ide o čas dodania ich strategických správ, ktoré majú vypracovať do konca roka 2009.

Samozrejme, vzhľadom na súčasný stav vecí je na členských štátoch, aby definovali kritériá energetickej účinnosti a príslušné opatrenia. Toto je podstatou subsidiarity. Je však pravda, že sa zvažuje prijatie smernice o energetickej účinnosti, a keď bude táto smernica prijatá, bude ju, samozrejme, treba plniť. Tiež chcem povedať, že sa rád pripojím k tým poslancom, ktorí zdôrazňovali, že dvojitou výhodou výskumu energetickej účinnosti je, že vytvára pracovné miesta a následne nám umožňuje pripraviť sa na budúcnosť, a zároveň nám pomáha riešiť problém globálneho otepľovania.

Ďalej by som chcel povedať, že bez ohľadu na túto krízu, ktorá určitým spôsobom podnietila veľmi úzku spoluprácu medzi inštitúciami, sa čoraz viac ukazuje, aké je dôležité vytvoriť medzi Komisiou a Parlamentom partnerský vzťah založený na vysokom stupni dôvery. Komisia sa usilovala účinne postaviť problémom spojeným s hospodárskou a finančnou krízou a zároveň chcela interaktívnu diskusiu s členskými štátmi a s Európskym parlamentom, ktorá z toho vyplynula, využiť na to, aby reagovala na výzvy na zjednodušenie príslušných postupov a politík.

Ďalšie návrhy mohli byť, samozrejme, zahrnuté do plánu obnovy. Všetky doň zahrnuté neboli, ale aspoň obohatia diskusiu, ktorú sa Komisia chystá iniciovať s cieľom posilniť účinky plánu obnovy a ponúknuť ďalšie prostriedky národným orgánom riadiacim príslušné projekty. Komisia preto v novembri vytvorila pracovnú skupinu pre zjednodušenie postupov. Prvým výsledkom jej práce je návrh revízie vykonávacieho nariadenia Komisie. Môžeme očakávať ďalšie návrhy na zmenu a doplnenie všeobecného nariadenia, ako aj nariadení týkajúcich sa jednotlivých fondov.

Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, všetky konštatovania, ktoré zazneli počas tejto rozpravy, budú, samozrejme, vzaté do úvahy a ďalšie budú len vítané. Obzvlášť chcem Európskemu parlamentu poďakovať za jeho rozhodnutie rýchlejšie riešiť vážne problémy spojené s krízou.

Pokiaľ ide o pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k nariadeniu o Európskom fonde regionálneho rozvoja, ktoré predložila pani Schroederová, tri sa týkajú odôvodnení a jeden podstaty. Čo sa týka odôvodnení – pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 8 až 10 – ich zapracovanie by nebolo podstatným spôsobom zmenilo obsah návrhov predložených Komisiou, ale bol by sa predĺžil postup na prijatie nariadenia.

Pokiaľ ide o pozmeňujúci a doplňujúci návrh k podstate, Komisia proti princípu návrhu nič nemá. Jeho cieľom je však prijatie mechanizmu, ktorý nebol zahrnutý do kompromisného textu zo zasadnutia Rady, keďže daný text spôsoboval ťažkosti pri uplatňovaní v členských štátoch.

Tieto veci som musel ozrejmiť a urobil som to na konci svojho prejavu. Ešte raz by som chcel Parlamentu poďakovať za to, že nám umožnil rýchlejšie prijímať kroky na zmiernenie bolestivých účinkov krízy, na ktoré mnohí z vás správne poukázali a ktoré ste tak dobre popisali.

Iratxe García Pérez, spravodajkyňa. – (ES) Vážený pán komisár, chcela by som vám poďakovať za vaše vysvetlenia k dnešnej rozprave. Určite ste si vedomý toho, že takmer úplná jednomyselnosť, ktorá dnes v Parlamente vládne, pokiaľ ide o práve prerokovávaný návrh, nie je vôbec náhodná.

V skutočnosti je to, ako podotkla naša kolegyňa pani Creťová, prejavom politickej vôle a dôkazom, že aj my dokážeme prispieť k hľadaniu riešení súčasnej krízy. V dôsledku tejto krízy sa európski občania skutočne dostávajú do ťažkej situácie a upadajú do chudoby.

Bola to však tiež skúška zodpovednosti, ako ste poznamenali sám, ešte raz opakujem, skúška zodpovednosti, pretože sme si boli vedomí toho, že tento návrh, ktorý nám bol dnes predložený, mohol byť možno aj lepší. Do návrhu sme mohli zapracovať aj iné prvky, napríklad na urýchlenie alebo zjednodušenie postupov, ale uvedomovali sme si, že v záujme čo najrýchlejšieho prijatia týchto opatrení bolo potrebné, aby si správy zachovali takú formu, akú majú teraz.

Preto by som chcela Komisii len o niečo požiadať: teraz, keď máme, ako bolo oznámené, revidovaný plán na zjednodušenie formalít, dúfam, že Parlament bude hrať dôležitejšiu úlohu v diskusii o týchto nových iniciatívach, ako aj v ich plánovaní. Túto požiadavku predkladám v mene tohto Parlamentu, ako aj miestnych

orgánov, ktoré sa týmito projektmi zaoberajú priamo na mieste a rozumejú svojim skutočným potrebám, pokiaľ ide realizáciu týchto iniciatív.

Emmanouil Angelakas, *spravodajca*. – (EL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, ďakujem za slovo. Mám len niekoľko pripomienok k tomu, čo sme práve počuli.

Veľmi ma potešilo vaše vyhlásenie, pán komisár, že zálohy sa pravdepodobne začnú vyplácať začiatkom mája, z čoho usudzujem, že tieto pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy budú v úradnom vestníku uverejnené v dohľadnom čase, t. j. od zajtra do dvoch, troch alebo štyroch týždňov, aby sa mohli realizovať tak, ako ste povedali. To je moja prvá pripomienka.

Druhou pripomienkou by som chcel vyjadriť, že v novom funkčnom období by ste mali pri pozmeňovaní, dopĺňovaní a zjednodušovaní ďalších nariadení postupovať rýchlejšie, ako už podotkli aj iní poslanci, a že Európsky parlament si želá aktívne prispievať k analýze, hodnoteniu a tvorbe návrhov týchto nariadení.

Musím povedať, že sme mali veľa návrhov a nápadov, ale vzhľadom na naliehavosť danej záležitosti mala väčšina v našom výbore aj v Parlamente pocit, že by nebolo vhodné predložiť podobné pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy.

Keďže sme počuli, že sa zvýši miera využitia finančnej podpory, pokiaľ ide o investície do energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania, musím povedať, že podľa čísiel, ktoré máme k dispozícii, využívajú nové členské štáty len 1 % až 1,5 %, čo môže znamenať, že existujú určité problémy. Podľa mňa sú 4 %, čo predstavuje maximálnu sumu vyčlenenú Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRR), postačujúce a dúfam, že sa to zlepší.

Tiež vítam vaše vyhlásenie, že v druhej polovici roku 2010 predložíte správu o plánoch obnovy na základe programov, ktoré vám predložia členské štáty.

Na záver by som chcel zdôrazniť, pán komisár, že zložitosť postupov je prvým problémom, na ktorý členské štáty a regióny pri uplatňovaní týchto postupov narážajú. Nevyhnutne ich treba zjednodušiť. Verím, že aj vy v tomto smere poskytnete pomoc, a Európsky parlament bude stáť pri vás.

Predsedajúca. – Spoločná rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Šarūnas Birutis (ALDE), *písomne*. – (LT) Súčasná finančná kríza a hospodárska recesia negatívne vplyvajú na verejné rozpočty. Vo väčšine členských štátov došlo k výraznému poklesu hospodárskeho rastu a v niektorých dokonca dochádza k hospodárskej stagnácii. Ukazovatele nezamestnanosti sa začali zhoršovať. Keď dôjde k situácii, ako je hospodárska recesia, je veľmi dôležité, aby bol na riešenie problémov nezamestnaných, hlavne tých najviac postihnutých, komplexne využívaný Európsky sociálny fond.

Je veľmi dôležité, aby sa zachovali štyri hlavné oblasti pôsobnosti Európskeho sociálneho fondu:

- zvýšenie prispôsobivosti zamestnancov a podnikov;
- vytvorenie lepších podmienok pre zamestnanosť, predchádzanie nezamestnanosti, predĺženie pracovných činností a presadzovanie aktívnejšej účasti na trhu práce;
- zlepšovanie sociálnej integrácie podporovaním integrácie ľudí poberajúcich sociálnu podporu do zamestnania a boj proti diskriminácii;
- presadzovanie princípu partnerstva pri uskutočňovaní reforiem v oblasti zamestnanosti a integrácie.

Sebastian Bodu (PPE-DE), *písomne*. – (RO) Rozšírený plán hospodárskej obnovy Európy, alebo, aby som bol presnejší, revízia nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja (EFRR) ponúka členským štátom EÚ množstvo príležitostí o to viac, že svetová hospodárska kríza vedie k spomaleniu národných hospodárstiev. Nové opatrenie navrhnuté v správe o preskúmaní nariadenia o EFRR, ktoré sa týka investovania do energetickej účinnosti a využívania obnoviteľnej energie v obytných domoch vo všetkých členských štátoch, povedie k tvorbe nových pracovných miest, ako aj k zlepšeniu energetickej účinnosti v obytných domoch. Plnenie cieľov energetickej a klimateckej stratégie Spoločenstva je veľmi vážna vec, pri ktorej by sa nemala zohľadňovať hospodárska kríza ani iné aspekty. V tomto smere návrhy, ktoré vzišli z revízie EFRR, účinne kombinujú opatrenia na boj proti dôsledkom hospodárskej krízy (vytváraním nových pracovných miest, zvyšovaním

investícií atď.) s opatreniami na ochranu životného prostredia (prostredníctvom zateplovania obytných budov a investícií do obnoviteľných zdrojov energie). Z týchto dôvodov si myslím, že správa o „investíciách do energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania“ je dôležitým krokom EÚ, a verím, že členským štátom sa podarí túto príležitosť čo najlepšie využiť.

Corina Crețu (PSE), písomne. – (RO) Bolestivé sociálne dôsledky krízy sa v členských štátoch prejavujú čoraz citeľnejšie. Situácia sa zhoršuje hlavne v oblasti zamestnanosti, a to v každom členskom štáte. Generálny tajomník Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj poukazuje na skutočnosť, že odhadovaná miera nezamestnanosti v EÚ a USA by mohla tohto roku dosiahnuť 10 %. Toto je znepokojivé zvýšenie, keď zoberieme do úvahy, že v januári bola priemerná miera nezamestnanosti v EÚ 8 %.

Hoci v Rumunsku sa oficiálna miera nezamestnanosti nachádza pod európskym priemerom, minulý rok bolo zaznamenané 1 % zvýšenie nezamestnanosti, takže nezamestnanosť dosiahla 5,3 %. Očakávame však rýchlejší rast nezamestnanosti, keďže stále väčší počet spoločností bude nútených prepúšťať zamestnancov a keďže naši krajania, ktorí pracujú v zahraničí, sa budú vracieť domov, lebo v zahraničí prídu o prácu.

Preto v tejto situácii, ktorá hrozí zdegenerovať do prudkého nárastu sociálnej nerovnosti, ktorý už možno nebudeme schopní kontrolovať, chcem zdôrazniť potrebu venovať väčšiu pozornosť problémom nezamestnaných, ktorí sú z nás v tejto kríze najviac postihnutí a zraniteľní.

Dragoș David (PPE-DE), písomne. – (RO) Víтам návrh Komisie na zmenu a doplnenie nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja (EFRR), ktorého cieľom je dosiahnuť, aby všetky členské štáty a regióny Európy mohli s pomocou štrukturálnych fondov investovať do opatrení týkajúcich sa energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania.

Na základe súčasného nariadenia už EFRR podporuje opatrenia v odvetví bývania, čo tiež pokrýva energetickú účinnosť, ale len v nových členských štátoch (EÚ-12) a len za určitých podmienok.

Členským štátom treba umožniť zmeniť priority a prepracovať operačné programy, aby, ak si to želajú, mohli financovať opatrenia v tejto oblasti.

Majúc na pamäti, že bol stanovený strop 4 % z celkového objemu finančných prostriedkov EFRR vyčlenených každému členskému štátu na náklady spojené so zlepšením energetickej účinnosti a využívaním obnoviteľných zdrojov energie v existujúcich obytných domoch, si myslíme, že tento strop treba zvýšiť na 15 %, aby mali občania EÚ z investícií do tohto oblasti čo najväčší úžitok.

Musím ukončiť zablahoželaním spravodajcovi, pánovi Angelakasovi, za jeho príspevok k tejto správe.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), písomne. – (BG) Spolu sme v tejto kríze skončili a spolu ju musíme aj prekonať. To znamená, že musíme spolupracovať na európskej, ako aj na celosvetovej úrovni. Najprv však musíme dokončiť svoju prácu tu, v Európskej únii, v Európskom parlamente, aby som bola presnejšia, ktorý zastupuje záujmy všetkých európskych občanov.

Cieľom návrhov Európskej komisie, ktoré dnes posudzujeme, je poskytnúť európskym hospodárstvám nové stimuly a pomôcť im dostať sa z recesie. Pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy k nariadeniu o štrukturálnych fondoch zohľadňujúce kohéznu politiku nám umožnia vytvoriť nové investičné stimuly a obnoviť dôveru v jednotlivé hospodárstva.

Tieto pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy prospejú hlavne krajinám s nízkou mierou využitia európskych zdrojov. Dosiahnuť to bude možné však len vtedy, ak budú aj príslušné národné orgány uplatňovať všeobecné normy dobrého riadenia a partnerstva. Musíme skončiť s neefektívnymi pracovnými metódami a korupčnými praktikami, ktoré sa, bohužiaľ, stále uplatňujú.

Musíme reagovať teraz a spoločne. Ako spravodajkyňa skupiny PPE-DE vás vyzývam, aby ste podporili návrh Európskej komisie na zmenu a doplnenie nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, konkrétne na zmenu a doplnenie niektorých ustanovení týkajúcich sa finančného riadenia.

Zbigniew Kuźmiuk (UEN), písomne. – (PL) V súvislosti s rozpravou o európskych fondoch by som chcel upozorniť na štyri návrhy Komisie, ktorých cieľom je umožniť urýchlené použitie finančných zdrojov a štrukturálnych fondov príjemcami.

1. Zvýšená podpora zo strany Európskej investičnej banky (EIB) a Európskeho investičného fondu (EIF) na projekty spolufinancované zo štrukturálnych fondov.

2. Zjednodušenie postupov týkajúcich sa oprávnenosti výdavkov retroaktívne až do 1. augusta 2006, pričom by sa do oprávnených výdavkov mohli zahrnúť aj vecné príspevky prijímateľa.

3. Zvýšenie splátok zo štrukturálnych fondov o 2 %, čo umožní platbu ďalších splátok až do výšky 6,25 miliardy EUR v roku 2009.

4. Zrýchlenie výdavkov na významné projekty napríklad tým, že sa príjemcom umožní predkladať žiadosti o platby ešte pred schválením projektov Európskou komisiou.

Všetky vyššie uvedené zmeny v sebe zahŕňujú zvýšenie likvidity príjemcov. Zaslúžia si plnú podporu a mali by byť realizované čo najskôr. To isté platí pre zjednodušujúce ustanovenia.

Adrian Manole (PPE-DE), písomne. – (RO) Podľa výskumov patrí Rumunsko na popredné miesta v spotrebe elektrickej energie v strednej a východnej Európe. Zlepšenie riadenia energetiky by mohlo byť priamym faktorom hospodárskeho rastu, znižovania znečistenia a úspory zdrojov, ktoré by tak mohli byť použité efektívnejšie.

Ak chceme takúto situáciu v Rumunsku skutočne dosiahnuť, musí byť obyvateľstvo informované o ekonomických výhodách, ktoré možno získať uplatnením postupov riadenia energetickej účinnosti, napríklad by sa s týmto cieľom mohlo poskytovať poradenstvo všetkým tým, ktorí majú záujem čerpať prostriedky z EFRR vyčlenené na najmodernejšie metódy úspory energie.

Pomôže to uľahčiť život domácom spotrebiteľom a zároveň sa tým znížia účty za energiu, posilní sa účinné využívanie energie v celom energetickom reťazci a takisto sa overí súlad so súčasnými právnymi predpismi v oblasti energetickej účinnosti. Toto zásadným spôsobom rozhodne o presmerovaní energetickej politiky založenej na výrobe energie na aktívnu energetickú politiku založenú na úspore energie s cieľom usporiť zdroje uchovávaním energie.

Alexandru Nazare (PPE-DE), písomne. – (RO) Som rád, že konečne prijímame konkrétne kroky na zníženie byrokracie spojenej s čerpaním európskych fondov. Je však škoda, že návrhy na jednoduchšie a pružnejšie nariadenia v oblasti európskych finančných prostriedkov sa prijímajú len v čase krízy.

Chcel by som vyzdvihnúť jeden dôležitý aspekt týchto nariadení: zvýšenie hranice pre investície do energetickej účinnosti budov. V krajinách, ktoré prešli procesom systematickej urbanizácie a nútenej industrializácie, sa problém energetickej účinnosti budov týka miliónov občanov. Zatiaľ sa z týchto finančných prostriedkov použilo len veľmi málo, ale podľa mňa je dva roky od začiatku súčasného finančného programovacieho obdobia ešte príliš skoro na to, aby sme si mohli vytvoriť presnú predstavu o miere čerpania. Preto vzhľadom na veľké množstvo príjemcov a príležitosť vytvárať pracovné miesta bolo veľmi dôležité túto hranicu zvýšiť. Pre Rumunsko to však zostane problémom, pokiaľ budú na žiadosť Komisie na tieto činnosti oprávnené len mestá označené za póly rastu. Tiež dúfam, že Komisia splní svoj prísľub a opätovne prerokuje niektoré osi operačných programov, ktoré už boli schválené, aby mohli byť finančné prostriedky presmerované na opatrenia ponúkajúce väčší potenciál pre hospodársky rast.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Návrh nariadenia, ktorý je predmetom tejto správy, je príkladom toho, ako možno európske peniaze „prinútiť pracovať“ pre väčšie blaho európskych občanov.

Takto možno dosiahnuť významné výsledky bez zvyšovania pridelených finančných prostriedkov alebo bez prijímania opatrení, ktoré majú dôsledky na rozpočet Spoločenstva, inými slovami, len zlepšením pravidiel hry.

Chcel by som zdôrazniť skutočnosť, že v prípade mojej krajiny, Rumunska, pomôžu tieto pozmeňujúce a doplnujúce návrhy zdvojnásobiť objem finančných prostriedkov Spoločenstva, ktoré možno investovať do renovácie vykurovacích systémov v obytných blokoch.

Tieto finančné prostriedky budú doplnkom k veľmi ambicióznemu programu renovácie vykurovacích systémov v obytných blokoch, ktorý spustila rumunská vláda.

Čo to všetko znamená? Po prvé, zníženie plytvania energiou. Po druhé z toho vyplýva zníženie dovozu energie. Z toho všetkého nakoniec vyplýva zníženie nákladov občanov na kúrenie v obytných domoch.

Dúfam, že je to len začiatok a že Európska únia podporí ďalšie investície do energetickej účinnosti.

Ja som túto myšlienku podporoval od samého začiatku môjho mandátu poslanca Európskeho parlamentu. Preto budem zajtra hlasovať za správu pána Angelakasa, ako aj za návrh nariadenia, ktorý iniciovala Komisia.

Nicolae Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Správa pána Angelakasa navrhuje vítané zjednodušenie podmienok oprávnenosti na investovanie do energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania. Rozšírenie použitia pevných sadzieb a paušálnych súm bude mať pozitívny účinok na každodenné riadenie štrukturálnych fondov.

Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh k článku 7 nariadenia o EFRR, ktorý umožňuje všetkým členským štátom pomocou štrukturálnych fondov investovať do opatrení týkajúcich sa energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov v oblasti bývania, je vítaným krokom nielen v súvislosti so súčasnou hospodárskou krízou. Rozhodnutie uľahčiť prístup k prostriedkom EFRR všetkým 27 štátom EÚ predstavuje ďalší krok smerom k dosiahnutiu cieľa, aby v roku 2020 pochádzalo 20 % európskej energie z obnoviteľných zdrojov.

Od vstupu do EÚ sa energia z obnoviteľných zdrojov a energetická účinnosť stali v Rumunsku povinnými cieľmi. V zmysle týchto cieľov dôjde k zmene a doplneniu právnych predpisov týkajúcich sa renovácie vykurovacích systémov v obytných budovách, a to tým spôsobom, že 50 % potrebných finančných prostriedkov bude hradí štát, vlastníci budú platiť len 20 % nákladov a miestne orgány 30 %. Aby som vám poskytol nejaké číselné údaje, do konca roka 2008 boli renovované vykurovacie systémy v 1 900 bytoch. Na rok 2009 vyčlení rumunské ministerstvo regionálneho rozvoja a bývania 130 miliónov EUR na renováciu vykurovacích systémov, pričom medzi príjemcami budú aj jasle, školy a domovy dôchodcov.

Theodor Stolojan (PPE-DE), písomne. – (RO) Vítam túto iniciatívu Európskej komisie na zmenu a doplnenie niektorých finančných podmienok štrukturálnych a kohéznych fondov tak, aby členské štáty získali rýchlejšie viac peňazí. Podľa mňa musí Európska komisia v tomto úsilí pokračovať aj tým, že zvýši objem finančných prostriedkov vyčlenených na iniciatívy JASPER, JEREMIE, JESSICA a JASMINE, ktoré sa ukazujú ako veľmi účinné pri urýchlňovaní prístupu nových členských štátov k európskym finančným prostriedkom.

Margie Sudre (PPE-DE), písomne. – (FR) Revízia troch nariadení, ktorými sa riadia štrukturálne fondy, poskytne regiónom Európskej únie viac flexibility pri riadení a programovaní rozpočtových prostriedkov, ktoré sú im pridelené v súlade s európskou politikou hospodárskej a sociálnej súdržnosti.

Bez toho, aby sa zvyšoval objem finančných prostriedkov ponúkaných regiónom, im tieto ustanovenia umožnia presmerovať priority tak, aby boli príspevky z EÚ sústredené na projekty, ktoré ponúkajú najväčší potenciál rastu a zamestnanosti.

Regióny tak môžu využiť spolufinancovanie Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na investovanie do energetickej účinnosti vo všetkých kategóriách bývania s cieľom vypracovať programy na vybavenie budov zateplením alebo solárnymi panelmi.

Keď si uvedomíme spomalenie v európskom hospodárstve, vítam novú možnosť urýchlennia vyplácania finančných prostriedkov regionálnej pomoci a zjednodušenia pravidiel ich použitia s cieľom poskytnúť likviditu a umožniť tak rýchlu realizáciu nových projektov v reálnom hospodárstve.

Je potrebné, aby *États généraux de l'Outre-mer* (generálne stavy pre zámorie), ktoré sú zodpovedné za preskúmanie nových miestnych príležitostí rozvoja vo francúzskych zámorských provinciách (DOM), nabádali miestne orgány v našich najodľahlejších regiónoch k tomu, aby sa chytili tejto príležitosti a čo najskôr maximalizovali účinky politiky Spoločenstva na ich území.

Csaba Tabajdi (PSE), písomne. – (HU) V dôsledku hospodárskej krízy prišlo o prácu niekoľko stoviek tisíc ľudí v Európskej únii a viac ako dvadsať tisíc v Maďarsku. V každej krajine Európy rastie nezamestnanosť míľovými krokmi. Hospodárska kríza sa rýchlo mení na krízu zamestnanosti a podľa prieskumov sa európski občania v súčasnosti najviac obávajú straty zamestnania. Najúčinnnejším nástrojom Európskej únie v boji proti nezamestnanosti je Európsky sociálny fond, ktorého pravidlá teraz v záujme urýchlennia platieb značne zjednodušujeme.

Pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy predložené Európskou komisiou znižujú byrokraciu spojenú s prístupom k tomuto zdroju finančných prostriedkov a uľahčujú možnosť urýchlennia platieb. Strop 50 000 EUR, už predtým dohodnuté paušálne platby a prísne dodatočné overovanie znižujú možnosti zneužitia na minimum. Týmto opatrením Európska komisia znovu ukázala, že hoci disponuje obmedzenými finančnými zdrojmi, vie byť kreatívna.

16. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu

Predseda júca. – Ďalším bodom programu sú jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, rozvoj infraštruktúry je kľúčom k hospodárskemu ozdraveniu. Zatiaľ čo v minulosti práve výstavba ciest a železníc pomohla stimulovať hospodárstvo v recesii a otvorila cestu k budúcej prosperite, teraz sa musíme zamerať na infraštruktúru informačných a komunikačných technológií ako na hybnú silu budúceho rastu.

V tejto súvislosti by som chcel upozorniť na desivú situáciu v Írsku, týkajúcu sa takzvanej „digitálnej priepasti“. V dôsledku dlhoročného zanedbávania zo strany vlády v časoch rozkvetu nám na írskom vidieku zostali rozsiahle oblasti s podpriemerným pomalým pripojením, a čo je najhoršie, aj oblasti bez akéhokoľvek prístupu k širokopásmovému pripojeniu, čo predstavuje 28 % prípadov. Ako máme vniesť prosperitu a príležitosti do vidieckych komunít, ak im nedáme prostriedky na dosiahnutie týchto cieľov? Ako máme povedať mladým poľnohospodárom, že na rozvoj podnikania v poľnohospodárstve nemôžu využívať informačno-komunikačné technológie, lebo sme im neumožnili pripojenie?

Vítam nedávne vyhlásenia Komisie s podrobnými informáciami o vyčlenení finančných prostriedkov EÚ na riešenie tohto obrovského problému. Na záver chcem poznamenať, že odstránenie digitálnej priepasti nesmieme spustiť zo zreteľa, a to ani v čase hospodárskej krízy.

Justas Paleckis (PSE). – (LT) Kríza musí prinútiť každého z nás k zmene myslenia a správania. Litovskí, lotyšskí a írski poslanci si znížili plat, čo znamená okresanie plátov aj pre poslancov parlamentov týchto krajín. Znižujú sa príjmy prezidentov, ministrov a iných štátnych úradníkov, a to je správne, pretože potrebujeme solidaritu; bremeno krízy nesmú niesť na pleciach tí najslabší. Po tomto kompromise, ktorého dosiahnutie trvalo viac než jedno desaťrocie, by bolo ťažké znížiť platy poslancov priamo, ale i tak by som vyzval kolegov v Európskom parlamente, aby časť svojho platu venovali na charitu. V čase krízy by sme mali znížiť príplatky pridelené poslancom Európskeho parlamentu. Verím, že väčšina kolegov by podporila zníženie počtu prekladov do všetkých 23 úradných jazykov, čo by nám umožnilo usporiť stovky miliónov eur. Mimoriadne absurdne sa teraz javia cesty z Bruselu do Štrasburgu na plenárne zasadnutia, ktoré každoročne stoja 200 miliónov EUR. Mali by sme zastaviť plytvanie tisíckami ton papiera a začať na zasadnutiach používať elektronické dokumenty, aby sme sa správali hospodárne a chránili životné prostredie.

Marco Pannella (ALDE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, dnes sme na začiatku práce venovali jednu minútu – za čo pánovi predsedovi ďakujeme – na uctenie pamiatky každodenných obetí systému, ktorý spôsobuje tragédiu nevidaných rozmerov, sústavnú tragédiu chudobných proti chudobným, ktorí hľadajú prácu a jedlo. Zároveň sme sa pred chvíľou dozvedeli, že bolo nájdených 94 žien a 7 detí.

Problém, vážená pani predsedajúca, ako tu už osem rokov hovoríme, je takýto: je možné, aby nebola žiadna nadväznosť, aby nebolo možné vedieť prečo, keď z vesmíru vidíme kvety na našich balkónoch? Príčiny sú neznáme, dôsledky sú trestné...

(Predsedajúca prerušila rečníka.)

Sylwester Chruszcz (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, správy o výsledku hlasovania o dôvere premiérovi Topolánkovi v Prahe z minulého týždňa ma nepotešili. Česká republika od 1. januára vedie Úniu a som presvedčený, že jej predsedníctvo sa doposiaľ veľmi osvedčilo. Verím, že tento úspech si udrží aj po zvyšné tri mesiace. Držím palce našim českým priateľom a všetkým projektom, ktoré české predsedníctvo dúfa, že zrealizuje. K nim patrí aj veľmi dôležitá otázka politiky východného susedstva, ako aj opatrenia týkajúce sa energetickej bezpečnosti Európy.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani predsedajúca, Európsky súdny dvor nedávno vydal rozhodnutie proti Grécku, v ktorom stanovuje rovnaký vek odchodu do dôchodku pre mužov aj ženy, čo vedie k tomu, že vek odchodu do dôchodku sa pre ženy zvyšuje o 5 až 17 rokov.

Tento vývoj, ktorý pracovníci rozhodne odmietajú, sa systematicky podporuje už od začiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia a nesie pečať Európskej únie a gréckych vlád. Poškodzuje pracujúce ženy a je krokom k zvýšeniu veku odchodu do dôchodku na 65 rokov pre mužov aj ženy, ako je už stanovené v zákonoch proti poisteniu, ktoré schválili strany Nová demokracia a PASOK pre osoby poistené po roku 1993, uplatňujúc právne predpisy Spoločenstva.

Toto neprijateľné rozhodnutie absolútne podryva verejný, sociálny charakter sociálneho poistenia vo verejnom aj súkromnom sektore. Národný systém poistenia a dôchodkový systém vníma ako systém zamestnaneckého, a nie sociálneho poistenia. To znamená, že neexistuje žiadna záruka, čo sa týka vekovej hranice, výšky dôchodku či dávok vo všeobecnosti.

Jediný spôsob napredovania pre pracujúcich mužov a ženy je neposlušnosť a nepodriadenie sa rozhodnutiam Európskej únie a jej inštitúcií.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Vážená pani predsedajúca, podľa údajov na portáli *eudebate* 2009 Európskemu parlamentu ako inštitúcii dôveruje len 52 % Európanov. Ide o pokles o 3 % v porovnaní s údajmi za minulý rok. Podiel voličov, ktorí sa ešte nerozhodli, či pôjdu voliť v tohtoročných voľbách do Európskeho parlamentu, je až 50 %. Len 30 % účastníkov prieskumu uviedlo, že plánujú ísť voliť. Percento voličov, ktorí voliť nepôjdu, lebo majú pocit, že ich hlas nijako nezaväži, je až 68 %.

Preto by som chcel položiť otázku. Plánuje Európsky parlament nejakú senzačnú akciu na poslednú chvíľu, ktorou presvedčí ľudí, aby išli voliť? Budeme nejako rozširovať záber informačných kanálov za Európou? V mojej krajine neprebíha žiadna diskusia o Európe. Premiér s tým nič nerobí. Má každý len stať a prizerať sa?

Livia Járóka (PPE-DE). – (HU) Na budúci týždeň sa bude na celom svete oslavovať Medzinárodný deň Rómov, ktorý symbolizuje nádeje Rómov na uznanie a akceptovanie. Emócie verejnej mienky nedávno rozjatrili príšerné činy a situáciu ešte väčšmi zhoršuje neistota spôsobená hospodárskou krízou. Naša povinnosť nájsť riešenie problémov extrémnej chudoby sa preto zvyšuje geometrickým radom.

Je neprijateľné, aby ktokoľvek využíval situáciu Rómov na stranícke politické útoky a na vyvolávanie hystérie namiesto toho, aby sa podnikli účinné kroky. Označkováť si celú skupinu a urobiť z nej obetného baránka znemožňuje odbornú prípravu a je vážnym porušením záujmov nielen Rómov, ale aj väčšiny. Po stáročiach vylúčenia nášho spoločenstva ako Rómka odmietam každú formu kolektívnej viny bez ohľadu na to, či hovoríme o značkovani Rómov či väčšinovej spoločnosti.

Obviňovať celé komunity zo zločinného spôsobu života alebo rasizmu je hrubá chyba, čo úplne narúša dôstojnosť inštitúcií EÚ, ak ich oznámenia vychádzajú z neoverených správ alebo nepravdivých obvinení. Je neprijateľné, aby sa určité politické sily snažili obhájiť odvolávaním sa na historický pocit krivdy prenasledovaných skupín.

Problémy rómskych get možno vyriešiť len európskym akčným plánom, ktorý zabezpečí komplexnú reintegráciu a okamžitý rozvoj regiónov vylúčených zo spoločnosti.

Vasilica Dăncilă (PSE). – (RO) Hodnotenia odborníkov týkajúce sa možných problémov na svetovom trhu potravín a zabezpečenia dostatočného množstva potravín pre všetkých obyvateľov sveta je jedným z dôvodov na zväznenie, ako sa v Európe využíva poľnohospodárska pôda, a to najmä v nových členských štátoch, kam patrí aj Rumunsko.

V tejto súvislosti treba reálne zhodnotiť možnosti, ktoré Rumunsko ponúka investorom prejavujúcim záujem investovať v odvetví poľnohospodárstva, čo sa v období hospodárskej krízy zdá najžiadanejšie. Prinajmenšom to naznačuje štúdia uverejnená v Bukurešti, ktorá spomína značný nárast investícií v Rumunsku v odvetví poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Autori štúdie to vysvetľujú tým, že tieto realitné segmenty sú najmenej ovplyvnené ťažkou hospodárskou situáciou, ktorá je v súčasnej dobe hlavnou charakteristickou črtou trhu.

Na druhej strane nesmieme zabúdať, že Rumunsko bolo kedysi obilnicou Európy, ale znovuzískanie tohto postavenia si vyžaduje opatrenia na podporu poľnohospodárov súčasne s použitím finančných prostriedkov Spoločenstva, ktoré môže Rumunsko využívať ako členský štát.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, líbyjský diktátor Kaddáfí definoval Medzinárodný trestný súd ako „novú formu svetového terorizmu“. Predsedníctvu tohto Parlamentu by som rád pripomenul, že táto snemovňa pomáhala v boji o vznik Medzinárodného trestného súdu, a pričiniť sa o to Radikálna strana zameraná proti násiliu.

Domnievam sa, že slová líbyjskeho diktátora nemôžeme prehliadnuť bez tvrdého odsúdenia zo strany Parlamentu aj európskych inštitúcií. Musíme bojovať za podriadenie národnej zvrchovanosti, zvrchovanosti štátov záväznej moci medzinárodného práva proti genocídam, vojnovým zločinom, zločinom proti ľudskosti – medzinárodnému a nadnárodnému právu proti absolútnej zvrchovanosti. Naši priatelia v exilovej tibetskej vláde nás včera požiadali o to isté na vypočutí vo Výbore pre zahraničné veci, rovnako ako Kongres národností pre federálny Irán na dnešnom vypočutí: absolútna zvrchovanosť je nepriateľom slobody a spravodlivosti.

Andrzej Zapalowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, pani Fischerová-Boelová na ostatnom zasadnutí Výboru pre poľnohospodárstvo spomínala reformu cukrovarníckeho odvetvia ako jeden z najväčších úspechov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Rád by som Parlament informoval, že Poľsko

po tejto reforme prestalo byť krajinou vyvážajúcou cukor a teraz má povinnosť dovážať približne 20 % cukru. Len za dva roky sa cena cukru zvýšila o 60 %. Natíska sa otázka, či sa pani komisárka a jej spolupracovníci hrubo mýlia, alebo či išlo o plánovanú stratégiu, aby niektoré krajiny mali väčšie zisky. Rád by som jednoznačne vyhlásil, že spoločná poľnohospodárska politika, ako ju vnímajú poľskí voliči, je obzvlášť nevyvážená a uprednostňuje staré členské štáty EÚ.

Petya Stavreva (PPE-DE). – (BG) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, žijeme v rýchlych stresujúcich časoch zmien a nových úloh a niekoľko mesiacov aj vo svetovej hospodárskej kríze.

Výbor Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka včera schválil správu o pridelení dodatočných zdrojov pre poľnohospodárov a vidiecke oblasti členských štátov s cieľom riešiť dôsledky krízy. Odvetvie poľnohospodárstva Európskej únie sa v týchto ťažkých časoch podporí sumou 1,02 miliardy EUR. Som presvedčená, že poľnohospodári v Spoločenstve a obyvatelia vidieka pochopia toto významné poslanstvo za zjednotenú Európu.

Investície do internetovej infraštruktúry, reštrukturalizácia mliekarenského sektoru, zdroje obnoviteľnej energie, ochrana biodiverzity a vodných zdrojov sú kľúčom k riešeniu veľkého percenta problémov v týchto regiónoch a poskytujú alternatívne možnosti pre ľudí, ktorí v nich žijú. Možnosť zamerať časť týchto zdrojov na úverové a záručné fondy uľahčí realizáciu týchto projektov z praktického hľadiska.

Očakávam, že Rada a Komisia podporia úsilie Európskeho parlamentu zabezpečiť potrebnú podporu miliónom poľnohospodárskych výrobcov v Spoločenstve.

Marusya Lyubcheva (PSE). – Vážená pani predsedajúca, v súčasnej atmosfére hospodárskej krízy a zániku pracovných miest v členských štátoch Európskej únie vzniká vážne nebezpečenstvo nárastu zneužívania detskej práce. Žiaľ, takáto krízová situácia postihuje najviac ženy a deti. Bez ohľadu na zdravý legislatívny základ na európskej úrovni a dobré riešenia na úrovni jednotlivých štátov vrátane krajiny, ktorú zastupujem – Bulharska, to, čo sa deje v praxi, v mnohých prípadoch nie je vždy v súlade so zákonom. Tento problém postihuje obzvlášť ťažko skupiny prisťahovalcov a rómske spoločenstvo. Na každej úrovni potrebujeme preventívne opatrenia spolu so sprísnením kontroly dodržiavania právnych predpisov v celej Európskej únii. Mnohé spoločnosti využívajú detskú prácu napriek príslušným právnym obmedzeniam. V členských štátoch dochádza k tisíckam porušení pracovného práva. Európska komisia musí zorganizovať účelové iniciatívy týkajúce sa boja proti zneužívaniu detskej práce a počas tohto procesu apelovať aj na sprísnenie kontrolných mechanizmov. Je to absolútne nevyhnutné, ak súčasťou našej európskej politiky má byť ochrana záujmov detí.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, v tomto Parlamente pri mnohých príležitostiach zazneli otázky, ako napríklad genocída v Čechensku, vraždy Čechenov s cieľom použiť ich orgány na transplantácie či znásilňovanie čechenských žien. V súčasnosti prebieha vopred premyslený útok na materiálnu kultúru Čechenov, ničenie čechenskej kultúry, ktorá je o stovky rokov staršia než ruská. Mám na mysli nielen písomnosti a každodenne používané predmety, ktoré by mohli byť v múzeách, ale aj obytné veže. Ide o osobitné konštrukcie, s ktorými sa nemožno stretnúť nikde inde v Európe. Často zdôrazňujeme, ako rozmanitosť obohacuje našu kultúru. Jedna odnož našej kultúry práve mizne priamo pred našimi očami a sme svedkami vyhladenia jedného z jej zdrojov.

András Gyürk (PPE-DE). – (HU) Spoločná európska energetická politika po januárovej plynovej kríze v posledných dňoch zasa dostala ťažký úder. Rakúska spoločnosť OMV predala značný podiel v maďarskej spoločnosti MOL ruskej ropnej spoločnosti s nejasným vlastníctvom, ktorá podľa novinových správ nijako nespĺňa očakávania EÚ, čo sa týka transparentnosti.

Zároveň si len ťažko možno predstaviť, že tento obchod by sa mohol uskutočniť bez vedomia dotknutých vlád. Môžeme preto konštatovať, že táto neočakávaná transakcia je jasným dôkazom rozpoltenosti členských štátov a zároveň aj novým varovaním. Hovoriť o spoločnej energetickej politike v Európskej únii nemá zmysel, ak si vzájomne odporuje konanie členských štátov.

Ak EÚ nedokáže hrať na spoločnú strunu vo veciach energetickej politiky, i naďalej bude obeťou snáh o rozsievanie rozkolov. Výsledkom bude čoraz väčšia zraniteľnosť európskych spotrebiteľov.

Catherine Stihler, (PSE). – Vážená pani predsedajúca, chcem informovať Parlament, že túto sobotu bude v nemeckom Zillhausene odhalený zvláštny pomník na pamiatku siedmich britských vojakov, ktorí padli v druhej svetovej vojne. Ich lietadlo zostrelili medzi 15. a 16. marcom 1944. Boli súčasťou 97. eskadry zo

základne RAF Bourn v Cambridgeshire. Volali sa William Meyer, Bernard Starie, Reginald Pike, Thomas Shaw, James McLeish, Archibald Barrowman a Albert Roberts a v sobotu si uctíme ich pamiatku.

Vykonalí najväčšiu obeť, aby sme si mohli užívať rozličné podoby slobody, ktoré dnes často považujeme za samozrejmé. Nikdy by sme nemali zabudnúť na ich životy.

Chcela by som uviesť do záznamu poďakovanie primátorovi Balingenu Dr. Reitemannovi a miestnej rade za to, že umožnili odhalenie pomníka na pamiatku životov týchto mladých mužov. Takisto by som chcela vyjadriť vďaku Brettovi a Luelle Langevadovcom, ktorí financujú otvorenie pomníka, ako aj 9. eskadre RAF za vyslanie dvoch posádok na sobotňajšiu slávnosť.

Dovolím si osobnú zmienku, že James McLeish bol môj prastrýko a na slávnosti bude zastúpená aj moja rodina.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Dňa 5. apríla sa v Moldavskej republike konajú voľby. Dnes ráno došlo v Podnestersku k výbuchu na plynovode Ananiev-Tiraspol-Ismail. Príčina tejto nehody ešte nie je známa, ale viedla k narušeniu dodávok plynu z Ruska na Balkán.

Dúfam, že táto nehoda nebude mať vplyv na výsledok volieb. Zároveň som presvedčený, že súvisí s dvoma mimoriadne dôležitými faktormi. Absolútnou prioritou je úsilie o urovanie nevyriešených konfliktov v regióne, najmä v Podnestersku. Európska únia musí nájsť aj konkrétne životaschopné riešenia rozvoja alternatívnych trás dodávok energie k Čiernemu moru. Žiaľ, zmluva podpísaná koncom minulého týždňa medzi Gazpromom a Štátnou ropnou spoločnosťou Azerbajdžanu môže ohroziť projekt Nabucco.

Preto treba naliehavo sústrediť pozornosť na všetky stránky súvisiace s konsolidáciou energetickej bezpečnosti Európskej únie. Ďakujem.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Dunaj zohráva veľmi dôležitú úlohu v hospodárskej a sociálnej súdržnosti, ako aj v kultúrnom rozvoji Európy. Dňa 30. marca 1856, v predvečer Parížskej konferencie, bola založená Európska dunajská komisia, ktorej sídlo bolo v rumunskom Galați. Išlo o jednu z prvých európskych inštitúcií a jej cieľom bolo vytvoriť medzinárodný systém voľnej plavby po Dunaji.

Prioritná os TEN-T č. 18, ktorú tvorí Dunaj a Mohansko-rýnsky kanál, zabezpečuje spojenie medzi Čiernym morom a Severným morom, čím sa vzdialenosť medzi prístavmi Rotterdam a Constanța skracuje o 4 000 kilometrov. Dunaju sa v politikách Spoločenstva musí pripisovať vyššia priorita. Na začiatku ďalšieho volebného obdobia Európskeho parlamentu navrhujem zriadiť medziskupinu na podporu Dunaja.

V nasledujúcich rokoch budeme musieť spojiť sily a prijať spoločný prístup k riešeniu rozvojových iniciatív týkajúcich sa podunajskej oblasti. Potrebujeme integrovanú európsku stratégiu rozvoja povodia Dunaja, ktorá bude presadzovať hospodársky rozvoj, rozvoj dopravnej infraštruktúry a ochranu životného prostredia.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Pred troma rokmi udelil Európsky parlament Sacharovovu cenu ženám politických väzňov, ktorí boli zatknutí v marci 2003 na Kube. Tieto ženy oblečené v bielom nebojácne upozorňujú na porušovanie ľudských práv vo svojej krajine.

Európska rada prijala opakované závery, že bude pokračovať v otvorenom dialógu s kubánskymi autoritami, ale bude pri ňom trvať na dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd. Prijala však aj rozhodnutie, že pri oficiálnych návštevách musia byť vždy pripomínané tieto práva, a tam, kde je to možné, uskutočnia sa stretnutia s demokratickou opozíciou.

Musím konštatovať, že počas oficiálnej návštevy komisára pre rozvoj pána Michela, sa takéto stretnutie neuskutočnilo, napriek tomu, že bolo o to požiadané. Je to o to nepochopiteľnejšie a zarážajúcejšie, že návšteva Európskej komisie na Kube sa konala v deň šiesteho výročia zatknutia odporcov Castroho režimu. Mrzí ma, že členom delegácie bol aj podpredseda nášho Parlamentu.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, v novembri minulého roka sme na žiadosť Socialistickej skupiny v Európskom parlamente hovorili o poľskom lodiarstvom priemysle. I napriek rozdielom v názoroch sme sa všetci dohodli na tom, že vyzveme Komisiu a pani komisárku Kroesovú, aby radšej vypracovali riešenia na zlepšenie situácie lodeníc, a nie na ich zatvorenie.

Po štyroch mesiacoch je situácia takáto: poľská vláda sa príliš ľahko poddala tlaku Komisie, keď prijala jej riešenie, ktoré zahŕňa predaj jednotlivých zložiek majetku lodeníc podľa zásady, že požadovaný majetok získá ten, kto predloží najvyššiu ponuku. Výroba lodí je v súčasnosti v útlme a väčšina pracovníkov už prišla

o miesto, pričom dostala len symbolickú kompenzáciu. Čo sa týka konkurencieschopnosti európskeho lodiarstva, nie je lepšia, ako bývala.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, koncom minulého týždňa bolo niekoľkým stovkám rumunských občanov zabránené vstúpiť na územie Moldavskej republiky. Vo väčšine prípadov nebolo podané žiadne vysvetlenie alebo boli použité nanajvýš čudné zdôvodnenia, ako napríklad že nemali doklad o tom, že nie sú infikovaní vírusom HIV.

Ide o bezprecedentné zneužitie. Ešte nikdy nedošlo k takému hrubému porušeniu práva európskych občanov na voľný pohyb. Pevne podporujem európsku cestu Moldavskej republiky a jej občanov, ale protestujem proti takémuto hrubému zneužívaniu a žiadam Európsku komisiu a Radu, aby si vyžiadali vysvetlenie Kišiňova tak, ako oň už požiadalo aj Rumunsko prostredníctvom ministra zahraničných vecí. Ďakujem.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) V mojom vystúpení by som chcela oceniť iniciatívu Komisie týkajúcu sa projektu Konzultácie s občanmi Európy 2009, na ktorej sa zúčastňujú občania z európskej dvadsaťsedmičky, aby pred júnovými voľbami do Európskeho parlamentu diskutovali o odpovedi na otázku: Čo môže Európska únia urobiť pre ovplyvnenie našej ekonomickej a sociálnej budúcnosti v globalizovanom svete?

Národná konzultácia s občanmi Slovenska sa uskutočnila v dňoch 28. a 29. marca. Samit občanov Európy sa uskutoční 10. a 11. mája 2009 v Bruseli, kde 150 účastníkov z 27 národných konzultácií pripraví finálne verzie európskych odporúčaní, ktoré budú môcť poslanci EP v budúcom volebnom období využiť ako podklad pri tvorbe európskej legislatívy.

Som presvedčená, že iba diskusiou s občanmi obnovíme ich dôveru v jedinečnosť európskeho projektu. Zároveň vyzývam médiá na objektívnu a vyššiu aktivitu pri sprístupňovaní informácií o Európskom parlamente, ktorá bude mať veľký vplyv na volebnú účasť.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) V Európskom parlamente sa dnes konala konferencia so zvláštnym názvom, venovaná porážke takzvanej Maďarskej sovietskej republiky. Nikdy neexistovala krajina s takýmto názvom ani takáto udalosť.

Odmietam každý politický postoj, ktorým sa historické otázky súvisiace s retrospektívnou obhajobou ambícií štátu získať územie podriaďujú záujmom národného štátu z nacionalistických dôvodov.

Je neprijateľné, aby sa maďarská invázia, rumunská vojenská okupácia a plienenie krajiny od novembra 1918 interpretovali ako faktor regionálnej stabilizácie, a to na podujatí organizovanom tu v Bruseli, v srdci Európy, pod záštitou Európskeho parlamentu.

Aj v mene maďarskej komunity v Rumunsku dôrazne protestujem proti cynickému správaniu našich rumunských socialistických poslancov a proti ich klamlivým manévrom na ovplyvňovanie verejnosti a nacionalisticky motivovaným pokusom o formovanie mienky.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) V dňoch 18. a 19. marca 2009 navštívil komisár pre humanitárnu a rozvojovú pomoc Louis Michel Kubu. Bolo to počas 6. výročia uväznenia sedemdesiatich piatich predstaviteľov opozície. Komisár Michel sa počas tejto návštevy nestretol s Damas de Blanco ani s nikým z predstaviteľov opozície.

Podľa informácie od európskych diplomatov komisár Michel pri žiadnej príležitosti nespomenul ľudské práva ani spomínané 6. výročie. Pre kubánske opozičné rádiá sa pán Michel vyjadril, že dátum bola úradnícka chyba a nevedel, že Damas de Blanco sa s ním chceli stretnúť.

Musím povedať, že aj podpredseda Európskeho parlamentu, Martínéz, ktorý bol oficiálnou súčasťou delegácie za Európsky parlament, sa rovnako s opozíciou nestretol, ale stretol sa s rodinami kubánskych špiónov, ktorí boli zatknutí v USA. Martínéz sa tým postaral o to, že Castrov režim využil jeho návštevu a stretnutia, ktoré absolvoval, na mediálne zakrytie aktivít Damas de Blanco týkajúcich sa spomínaného 6. výročia, keďže médiá boli plné návštevy komisára a tohto stretnutia.

Predseda júca. – Tento bod programu sa teraz skončil.

17. Stroskotania emigrantov pri pobreží Líbye (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom je vyhlásenie Komisie, týkajúce sa stroskotania emigrantov pri pobreží Líbye.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, Európska komisia s hrôzou prijala správu o stroskotaní lode v nedeľu večer v Stredozemnom mori pri pobreží Líbye s emigrantmi smerujúcimi do Európy. Podľa niektorých zdrojov bolo na palube 257 osôb, pričom veľká väčšina z nich je nezvestná.

Komisia by chcela vyjadriť sústrasť obetiam tejto ľudskej katastrofy, ako aj hnev nad touto tragédiou. Nepochybne bola spôsobená mnohými faktormi, ale hlavnú zodpovednosť nesú zločinecké organizácie, ktoré organizujú túto vražednú nezákonnú prepravu z pobrežia Líbye a ktoré bohatnú na úkor ľudského nešťastia. Podľa Komisie nemožno tolerovať tento jav, ktorý v posledných rokoch zrejme nabera na intenzite a neustále rastie. Komisia vyzýva všetky dotknuté strany, aby zmobilizovali úsilie a skoncovali s tým.

Zásadnú úlohu tu musí zohrať Líbya. Musí prijať pevnejší a účinnejší záväzok bojovať proti obchodníkom s ľuďmi, ktorí pôsobia na jej území, zabrániť nezákonným odchodom z jej pobrežia, vyhľadávať a zachraňovať lode v núdzi, nachádzajúce sa vo vodách pod jej kontrolou, a ponúknuť medzinárodnú ochranu emigrantom, ktorí ju potrebujú, v súlade s jej záväzkami v rámci Dohovoru Organizácie africkej jednoty (OAJ) z roku 1969 o ochrane utečencov, ktorý Líbya podpísala.

V priebehu posledných niekoľkých rokov Európska komisia viackrát požiadala líbyjské úrady, aby si plnili povinnosti a zaviedli účinné opatrenia v spolupráci s Európskou úniou a jej členskými štátmi. Musím povedať, že Líbyi sme ponúkli vyššiu finančnú pomoc, a je evidentné, že líbyjské orgány musia túto pomoc použiť na zlepšenie boja proti obchodovaniu s emigrantmi a inými ľuďmi na jej území a na posilnenie kontrol na južnej hranici. Líbyjské orgány musia zároveň vypracovať systém prijímania emigrantov, ktorý bude v súlade s medzinárodným právom.

Je pravda, že Európska únia je pripravená spolupracovať a podieľať sa na zachytávaní a v prípade potreby aj na záchrane lodí v Stredozemí. Spustenie dvoch námorných operácií Nautilus a Hermes v nadchádzajúcich mesiacoch, ktoré organizuje a financuje Frontex, európska agentúra pre vonkajšie hranice, bude stáť okolo 24 miliónov EUR. Komisia vyzýva všetky členské štáty Európskej únie na spoluprácu pri realizácii týchto dvoch opatrení. Členské štáty musia zároveň v praxi prejavíť solidaritu s Talianskom a Maltou, ktoré sú hlavným cieľom prílivu emigrantov z Líbye. Okrem toho aj Líbya si musí plniť povinnosti, čo sa týka readmisie nelegálnych emigrantov, ktorí prekročili jej územie.

Zaznamenali sme, že talianske úrady sa domnievajú, že od 15. mája bude možné začať v líbyjských výsostných vodách spoločné hliadkovanie s líbyjským námorníctvom s cieľom zachytávať alebo zachraňovať nelegálne plavidlá. Víťame podporu talianskych úradov v rozvoji líbyjských námorných kapacít na tento účel.

Komisia sa však domnieva, že okrem týchto núdzových opatrení treba zaviesť aj prioritné opatrenia týkajúce sa celej ľudskej dimenzie týchto problémov. Migranti, ktorí zveria svoj život bezohľadným obchodníkom s ľuďmi, sú vo väčšine prípadov ľudia utekajúci pred vojnou alebo prenasledovaním. Dúfame, že udalosti z nedávnych dní vyburcujú vo všetkých členských štátoch povedomie o závažnosti tohto problému a že spolu s členskými štátmi a podporou Európskeho parlamentu budeme môcť pripraviť Štokholmský program, ktorého veľká časť priorit sa venuje tomuto globálnemu prístupu k migrácii. Globálny prístup je potrebný na vypracovanie dlhodobej stratégie riadenia migračných tokov, v ktorej sa budú vo väčšej miere zohľadňovať okolnosti a požiadavky krajín pôvodu.

Táto stratégia nám navyše musí umožniť prehĺbiť dialóg s africkými partnermi, najmä v rámci rabatského procesu v rámci vzťahu medzi Európskou úniou a Africkou úniou. Spolu musíme nájsť spoločné odpovede na tento problém a súčasne využiť príležitosť, ktorú prináša zákonná migrácia, ktorá môže byť vlastne príležitosťou pre Európu aj pre krajiny pôvodu. Táto stratégia musí mobilizovať aj ďalšie zdroje zvýšením spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitu s cieľom posilniť ich možnosti rozložiť organizácie obchodníkov s ľuďmi a zaobchádzať s migrantmi dôstojným spôsobom, pri ktorom sa dodržiavajú ich ľudské práva.

Táto stratégia nám napokon musí umožniť účinnejšie riadiť a organizovať príchod legitímnych žiadateľov o azyl na územie členských štátov formou ďalšieho začlenenia rozvoja kapacít na ochranu utečencov do našej spolupráce s tretími krajinami.

Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pred dvoma týždňami som bol v Lampeduse a na Malte. Musím povedať, že sám som videl a vypočul si tragédie tých ľudí, ktorých povzbudzujú bezohľadní pašeráci, aby prechodom cezorské oblasti riskovali životy. Myslím, že v súvislosti s najnovším incidentom môžem konštatovať, že tieto problémy musíme brať veľmi vážne a že v každom členskom štáte musíme prebudiť základné povedomie o závažnosti aj náraste týchto javov, pri ktorých ľudia v otrasných podmienkach riskujú životy.

Preto by som sa rád poďakoval Európskemu parlamentu za to, že si od Komisie vyžiadal toto vyjadrenie. Urobil som ho podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a znova pred Parlamentom opakujem svoj osobný záväzok, aby v budúcich mesiacoch už nedochádzalo k takýmto tragédiám.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra, v mene skupiny PPE-DE – (ES) Vážená pani predsedajúca, dnes spolu prežívame smútok a žiaľ za smrť toľkých prisťahovalcov, ktorí boli plní nádeje, zúfalí a možno aj oklamaní. Boli to nevinné obeť situácie, ktorú si nevybrali, obeť okolností, ktoré im boli nanútené. Tento problém poznám dobre. Stredozemie a atlantické pobrežie Kanárskych ostrovov sa stali cestou k neexistujúcemu eldorádu pre mnohých ľudí, ktorí nemajú nič, cestou plnou rizík pri preprave, plnou frustrácií a trestov pri príchode.

Európska únia a členské štáty musia byť vnímavejšie, aby sa takýmto tragédiám vyhýbali. Robíme toho veľa, ale nedosahuje sa tým nič. Ako sme videli na pobrežiach Líbye, výsledky sú mimoriadne bezútešné a musia nás donútiť k tomu, aby sme zvážili obmedzenú účinnosť našich politík.

Neexistujú žiadne čarovné recepty na nájdenie účinných riešení takýchto tragédií, ale existujú vytrvalé a odhodlané politiky. Musíme podporovať pevné politiky spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami, súčinnosť a spolupráca musia byť dve strany tej istej mince. Potrebujeme lepšie organizovať a spojeným úsilím propagovať prínosy zákonného prisťahovalectva, dokonca aj v čase krízy. Musíme spolupracovať s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami, pokiaľ ide o kontrolu hraníc na základe detailných dohôd. Musíme takisto vypátrať zločinných obchodníkov z ich sietí spravodajských a špecializovaných služieb a zároveň sprísniť trestné právo v krajinách určenia. Potrebujeme lepšie zabezpečiť Fond pre vonkajšie hranice; 1,82 miliardy za sedem rokov je aj v tých najbláznivejších predstavách jednoznačne nedostatočná suma.

Takisto musíme úspešne posilniť systém Frontex a zabezpečiť, že katalóg vybavenia CRATE (Centralizovaný register dostupného technického vybavenia) nie je vyhlásením nejakého zámeru, ale skôr účinným nástrojom koordinovanej kontroly a dozoru nad dôležitými tlakovými bodmi nelegálnej činnosti.

Vážení pán komisár, Nautilus, Hermes a 24 miliónov EUR znamenajú väčšie záväzky a viac vybavenia. Mali by sme prestať hovoriť „my musíme“ a vziať teda na seba túto veľkú zodpovednosť, či už s globálnou dohodou, alebo bez nej.

Pasqualina Napoletano, v mene skupiny PSE. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, hovoríme o strate viac ako 500 životov: najväčšia námorná tragédia od druhej svetovej vojny. Tieto počty sú šokujúce a Európa a jej vlády sa napriek tomu tvária zmätene. Niektoré krajiny vrátane Talianska si mysleli, že sa sami ochránia podpísaním dvojstranných dohôd, ako bola napríklad nedávna zmluva s Líbyou. To sa však nestalo. Táto dohoda spája veľmi rôznorodé záležitosti, ako napríklad uznanie zločinov spáchaných počas koloniálneho obdobia či prisľúbenie investícií výmenou za záväzky na kontrolu migrácie. Dnes sa zdá, že samotná vidina talianskych investícií v Líbyi priťahuje tisíce mladých ľudí zo západnej Afriky. Je jednoduché predvídať, že ak nepríde sľúbených 5 miliárd USD, tak prídu ľudia.

Čo môžeme potom povedať o francúzskych záujmoch v Nigeri, spojených so zásobami uránu, ktoré podnecujú vojnu medzi Tuaregmami, a tak podporujú obchodníkov s ľuďmi? Je to o to horšie, že sa to deje za denného svetla a dokumentujú to novinári.

Znamená to, že určité európske vlády sa zahrávajú s ohňom. Ak sa to celé nezmení, a to rýchlo, ak sa Európa nerozhodne konať prostredníctvom pozitívnych politík a zachovávaní našich hodnôt, nebude stačiť umlčať správy tak, ako to robíme v súčasnosti. Stredozemie sa stáva masovým hrobom, veľmi vzdialeným od krasorečníckych obrazov, ktorými sa opisuje. Zapamätajme si teda, že toto more je spojené s osudom samotnej Európy.

PRESEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS

podpredseda

Gérard Deprez, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, v mene svojej skupiny by som chcel takisto vzdať úctu týmto obetiam chudoby, zločinného zneužívania a štátneho cynizmu. Súciť však nestačí. Potrebujeme vidieť veci také, aké skutočne sú.

Faktom je, vážený pán predsedajúci, že skutočné južné hranice už neležia v Európe, ale sú teraz na africkom kontinente. Keď už raz lode opustia africké pobrežia, nešťastní pasažieri si už nemôžu vybrať, odvážim sa povedať, medzi smrťou v prípade nepriaznivých podmienok alebo štatútom nelegálneho prisťahovalca

s chudobou, ktorá je s tým spojená, ak sa náhodou dostanú k európskym brehom skôr, ako ich vo väčšine prípadov deportujú.

Tieto opakované tragédie sa neskončia, kým nebude mať Európska únia moc a ochotu dosiahnuť skutočné dohody o partnerstve s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami, ktoré zahŕňajú minimálne tri zložky: spoľahlivé hraničné kontroly, ale aj, a to predovšetkým, dostatočný prísun zákonného prisťahovalectva a značný podiel spoločného rozvoja. Bez týchto dohôd, vážený pán predsedajúci, sa morské cintoríny budú ešte dlho zaplňať napriek našim nepresvedčivým a bezmocným záchvatom súcitu.

Hélène Flautre, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, kto boli tí ľudia? Koľko ich bolo? Odkiaľ pochádzali? Boli to deti, ženy, utečenci? Prerušila pobrežná hliadka plavbu tejto lode? Skrížili im cestu rybári? Toľko nezodpovedaných otázok. Cena za ľudské životy tejto tragédie nie je známa, ale zomreli ich stovky, a tak sa pridali k tisíckam migrantov, ktorí sa utopili v Stredozemnom mori.

Majme aspoň toľko slušnosti ako dnes večer a neobviňujme z toho počasie. Stovky migrantov sa vydali na cestu do exilu v neľudských a veľmi nebezpečných podmienkach. Prečo je to tak? Pretože utekajú zo spustošených oblastí, pretože menej nebezpečné cesty sú pre nich uzavreté a pretože sa nevzdali nádeje na život.

Áno, skutočnou príčinou sú protiprisťahovalecké mechanizmy, ktoré povzbudzujú migrantov, aby sa vydávali čoraz riskantnejšími cestami, aby utiekli pred ničením svojich krajín. Nebolo to avizované vyhlásenie o spoločných hliadkach v Taliansku a v Líbyi, ktoré v posledných týždňoch urýchlilo odchod lodí do Európy?

Áno, posadnutosť Európy podporovaním svojich hraníc a jej odhodlanie zamerať väčšinu svojho dozoru na tretie krajiny, ktoré ničia slobodu, je smrtonosné. Prílišný dôraz na právo a poriadok, hliadky a ostatné drôty nepremôže ich túžbu po úteku.

Otázka teda znie: je Európa pripravená prevziať zodpovednosť za následky takejto voľby? Nie, nie je a práve preto žiadam Komisiu a členské štáty:

- po prvé, aby urobili všetko, čo bude v ich moci, aby našli, a ak je to možné, zachránili ľudí, ktorí sa stratili na mori a aby preskúmali okolnosti tohto stroskotania;
- po druhé, aby znovu zdôraznili medzinárodné námorné právo, ktoré zaväzuje poskytnúť pomoc každému v núdzi, kým je sedem tuniských rybárov ešte pred súdom;
- po tretie, aby zastavili všetky rokovania o otázkach migrácie s krajinami, ktoré neposkytujú žiadne záruky rešpektovania ľudských práv;
- po štvrté, aby rešpektovali právo každého človeka odísť z krajiny a požiadať o medzinárodnú ochranu v akejkoľvek krajine. Máte pravdu, ľudia, ktorí sa stratili na mori, nie sú nelegálni migranti;
- po piate, aby ukončili restriktívnu vízovú politiku, ktorá je často svojvoľná a nespravodlivá;
- a nakoniec, aby bližšie preskúmali všetky politiky Európskej únie z pohľadu rozvoja v tretích krajinách vrátane plienenia banských zdrojov, poľnohospodárskeho dumpingu, dohôd o voľnom obchode, obchode so zbraňami a zhovievavej spolupráce s autokratmi.

Giusto Catania, v mene skupiny GUE/NGL. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, to, čo sa nedávno stalo, je len poslednou v dlhom zozname poburujúcich tragédií, ktoré nabrali gigantické rozmery. Smrť emigrantov na mori, ktorí sa snažili dostať k našim pobrežiam, je bez tieňa pochybností tým najväčším znesvätením života, aké sa kedy stalo v civilizovanej Európe. Tieto tragédie názorne ukazujú desivú podobu našej pevnosti. Možno by sme mali začať premýšľať o našej zodpovednosti za smrť mužov a žien, ktorých jedinou ambíciou bolo nájsť lepší život a utiecť pred hladom a vojnou.

Preto by sme možno mali analyzovať skutočnosť, že tí, ktorí stroskotali v Stredozemnom mori, nie sú anomáliou mechanizmu, ktorý vytvára nezákonné prisťahovalectvo; sú skôr predvídateľnými následkami prisťahovaleckej politiky Európskej únie a jej členských štátov. Masaker v Stredozemnom mori je zapríčinený filozofiou represie, politikou vracania ľudí späť na more, virtuálnym ostnatým drôtom pozdĺž našich pobreží, prohibičnými praktikami uplatňovanými v prisťahovaleckej politike Európskej únie a jej členských štátov vrátane Talianska a Malty. Neexistuje iný spôsob, ako preniknúť do Európy; neexistujú žiadne legálne postupy, ako sa dostať na európsky pracovný trh alebo získať uznanie nedotknuteľného práva na azyl. Nádej je zverená do rozbúrených vĺn Stredozemného mora; práva sú vložené do rúk bezohľadných majiteľov lodí, ktorí sa stali jediným prostriedkom alebo prinajmenšom najdostupnejším prostriedkom, ako preniknúť do Európskej

únie. Toto je skutočná príčina smrti pri pobreží Líbye spred pár dní. Toto je dôvod, prečo za posledných 20 rokov zomreli desiatky tisícov migrantov pri pokuse dostať sa do Európy; anonymní a neznámi muži a ženy, ktorí sa zmenili na potravu pre ryby.

Požiadaval som pána predsedu Pötteringa, aby otvoril dnešné zasadnutie minútou ticha na znak smútku ako prejav uznania týmto obetiam. Ďakujem za splnenie tejto žiadosti. Myslím si, že to bolo našou povinnosťou, ale určite to nestačí. Dávame tým najavo svoje rozhorčenie, ale musíme sa snažiť, aby sme v tomto Parlamente vytvorili takú politiku, konkrétnu politiku, ktorá začne hovoriť o tom, že už nikdy, nikdy viac nesmie v Stredozemnom mori dôjsť k úmrtiam.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, budem stručný. Je dôležité začať konať a opakujem to, čo povedal pán Deprez. Potrebujeme s týmto globálnym prístupom prejsť k partnerským dohodám, pretože nebudeme úspešní, ak budeme tieto problémy riešiť jednostranne. Celkom rád priznávam, ako ste už povedali, že ako Európania máme zodpovednosti. Takisto pokiaľ ide o zákonnú migráciu, potrebujeme preukázať otvoreného ducha. Potrebujeme si aj splniť povinnosť prijať ľudí, ktorí sú na úteku pred prenasledovaním a vojnou.

Po tom, čo som už uviedol, mi však dovoľte povedať a pripomenúť Parlamentu, že zodpovednosť leží aj na niekoľkých tretích krajinách, s ktorými je rokovanie veľmi zložitá. Znamená to, že by sme sa mali vzdať rokovaní? Nie! Potrebujeme napríklad zabezpečiť, aby mala Líbya konečne azylový systém. Potrebujeme zabezpečiť, aby nám Líbya mohla pomôcť zastaviť mnohých pašerákov, ktorí nútia týchto úbohých ľudí zbytočne riskovať. Osobne som počul, ako maltské orgány tvrdili, že Líbya umožnila odísť viacerým lodiam v otrasných podmienkach a že následne bolo maltské námorníctvo nútené vyplávať na more, nájsť a zachrániť úbohých ľudí, ktorých zneužívali pašeráci. Potrebujeme teda na seba prevziať zodpovednosť, ale zároveň aj preukázať určitý stupeň neústupnosti pri rokovaníach s mnohými štátmi, ktoré nedodržiavajú medzinárodné záväzky.

Myslím si, že stačí, aby sme všetci spolupracovali s cieľom zabrániť tomu, aby sa takéto tragické udalosti opakovali.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

18. Vízový kódex Spoločenstva (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0161/2008) pána Henrika Laxa v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vízovom kódexe Spoločenstva (KOM(2006)0403 – C6-0254/2006 – 2006/0142(COD)).

Henrik Lax, spravodajca. – (SV) Vážený pán predsedajúci, vízový kódex Spoločenstva sa snaží harmonizovať a spriehľadniť postup vystavovania víz v rámci schengenského priestoru. s každým žiadateľom o víza by sa malo zachádzať rovnako, bez ohľadu na to, na aký schengenský konzulát sa obráti. Mali by sa zaručiť dobré administratívne postupy a dôstojné prijatie a mal by sa uľahčiť príchod skutočným cestujúcim.

Pravidlá týkajúce sa zavedenia požiadavky pre držiteľov víz, aby poskytli odtlačky prstov, a možnosť premiestniť prijímanie a spracúvanie žiadostí o víza sa už schválili pri inej príležitosti v osobitnej správe, ktorú predložila na rokovanie barónka Ludfordová. Tieto pravidlá sa zahrnuli do vízového kodexu Spoločenstva ako jeho neoddeliteľná súčasť.

– Sarah, ďakujem vám za úzku spoluprácu.

(SV) Toto navrhované nariadenie by malo byť ustanovené prostredníctvom spolurozhodovacieho postupu medzi Parlamentom a Radou. Ako spravodajca som potešený, že po práci, ktorá trvala takmer tri roky a vyžadovala si intenzívne rokovania s Radou, sme schopní vypracovať kompromisný návrh, ktorý schválila Rada a ktorý, dúfam, získa aj schválenie od Parlamentu.

Rád by som vyslovil osobitnú vďaku tieňovým spravodajcom pani Klamtovej, pánovi Cashmanovi, pani Ždanokovej a pani Kaufmannovej za ich veľmi konštruktívnu spoluprácu a silnú podporu pri rokovaní. Bez podpory jednotného výboru by Parlament pri rokovaní nebol dosiahol taký dobrý výsledok. Chcel by som takisto poďakovať aj Komisii, ktorá vypracovala rozumný prvotný návrh, ktorý dal voľný priestor ďalšiemu rozpracovaniu. Moja vďaka patrí aj francúzskemu a českému predsedníctvu, ktoré prejavili vôľu uznať problémy, ktorými sa chcel Parlament zaoberať, a schopnosť vyjsť Parlamentu v ústrety.

S návrhom Komisie ako východiskovým bodom predstavovali všetky naše kompromisy zlepšenie súčasnej situácie a dokázali, že je možné vyriešiť najzložitejšie otázky s francúzskym predsedníctvom dokonca ešte pred Vianocami. Celý prípravný a rokovací proces by, samozrejme, nebol úspešný bez úžasnej práce, ktorú urobili moji vlastní šikovní zamestnanci a moji kolegovia, sekretariát výboru a úradníci z politických skupín. Chcel by som veľmi srdečne poďakovať aj im.

Naše tri najdôležitejšie dosiahnuté výsledky: po prvé, víza na viacnásobný vstup nielen môžu, ale musia byť vydané po splnení určitých dohodnutých kritérií; po druhé, členské štáty sa zaviazali vstúpiť do zmluvného vzťahu, aby sa vzájomne reprezentovali, aby tak žiadny žiadateľ o víza nemusel vykonať neprimerane náročné cesty na kompetentný schengenský konzulát; a po tretie, má sa založiť spoločná webová stránka, ktorá má poskytovať jednotný obraz o schengenskom priestore a informácie o pravidlách týkajúcich sa udeľovania víz.

Je sklamaním, že sa nedal znížiť vízový poplatok zo 60 EUR na 35 EUR. Avšak toto sklamanie zmierňuje skutočnosť, že napríklad deti mladšie ako šesť rokov a osoby mladšie ako 25, ktoré reprezentujú organizácie na seminároch, športových alebo kultúrnych podujatiach, dostanú tieto víza bezplatne.

Na záver by som rád povedal, že táto reforma zavádza dva nástroje, ktoré budú veľmi dôležitými faktormi pri jednotnom uplatňovaní schengenských pravidiel, ktoré sa práve stávajú skutočnosťou, hlavne vízový informačný systém, ktorý je databázou zahŕňajúcou všetky schengenské krajiny a bude poskytovať konzulátom informácie v reálnom čase o tom, kto požiadal o víza, komu boli udelené, komu bola žiadosť o víza zamietnutá a ktoré víza boli stiahnuté, a o obnovení miestnej inštitucionálnej spolupráci medzi schengenskými konzulátmi v rozličných krajinách.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, Komisia víta značné úsilie Parlamentu a do určitej miery aj Rady. Tieto snahy by nám mali dopomôcť k dosiahnutiu dohody v prvom čítaní. Vzhľadom na konsenzus, ktorý v polovici marca potvrdil Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a pred pár dňami COREPER, myslím si, že táto dohoda sa definitívne dosiahla.

Hoci text nie je dokonalý a nespĺňa všetky naše prvotné ambície, Komisia kompromis bezvýhradne podporuje. Musíme uznať a pochváliť úsilie Európskeho parlamentu dosiahnuť dohodu o tomto návrhu už v prvom čítaní a pred ukončením činnosti súčasného zákonodarného orgánu.

Toto nariadenie objasní pravidlá vydávania víz nielen pre žiadateľov, ale aj pre členské štáty. Tieto pravidlá sa budú navyše uplatňovať harmonizovanejším spôsobom.

Komisiu teší, že povinnosť zdôvodňovať rozhodnutie o zamietnutí víz a udeľovaní práva odvolať sa pre zamietnutých žiadateľov, sa vďaka podpore Európskeho parlamentu od textu prvotného návrhu prakticky nezmenila.

Tieto procedurálne záruky zabránia tomu, aby sa rozhodnutia o zamietnutí víz vnímali ako náhodné. Ak by sa táto dohoda spochybňovala, museli by sme na veľkú nespokojnosť všetkých stále trpieť také nedostatky, ako sú napríklad nedôslednosti v súčasných pravidlách.

Rád by som vyjadril spokojnosť s dosiahnutým kompromisom, ktorý bude liekom na nedostatky a nedôslednosti súčasných pravidiel. Samozrejme by som chcel poďakovať pánovi Henrikovi Laxovi a Parlamentu. Som presvedčený, že tento nový vízový kódex bude veľkým prínosom pre tých, ktorí cestujú v dobrej viere.

Ewa Klamt, *v mene skupiny PPE-DE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, dámy a páni, prijatie vízového kódexu Spoločenstva bude v budúcnosti znamenať, že schengenské víza – víza na pobyt do troch mesiacov – sa budú vydávať podľa stanovených jednotných kritérií v schengenskom priestore. Európska únia s otvorenými hranicami tento krok naliehavo potrebuje. Zároveň sa objasňuje aj zodpovednosť členských štátov za spracúvanie žiadostí o víza. Pravidlom je, že žiadatelia musia kontaktovať ten členský štát, v ktorom sa nachádza ich hlavné miesto určenia. Moja skupina víta skutočnosť, že požiadavky a postup pri vydávaní vstupných víz urýchlili vstup pre mnohých ľudí. Takýmto spôsobom sa bude korektne zaoberať s obchodnými cestujúcimi vstupujúcimi do EÚ a navyše z toho budú profitovať turisti z celého sveta nesporne ako skupina cestujúcich do EÚ.

Neumožnili sme len rýchlejšie spracúvanie žiadostí o víza, ale rovnako sme aj zabezpečili, že bezpečnostnou kontrolou sa predíde zneužívaniu. Vízový informačný systém poskytuje členským štátom okamžitý, priamy prístup ku všetkým relevantným údajom v súvislosti s vydávaním víz vďaka rovnováhe medzi bezpečnosťou a uľahčením vstupu. Zjednodušuje sa tým preskúmanie žiadostí a zároveň to poskytne väčšiu bezpečnosť

pri vydávaní víz v budúcnosti vďaka používaniu biometrických identifikačných údajov, akými sú fotografie a odtlačky prstov. Kompromis dosiahnutý medzi pánom spravodajcom Laxom a Radou berie do úvahy pôvodné stanovisko Parlamentu a má podporu veľkej väčšiny mojej skupiny.

Rada by som využila túto príležitosť a znovu vyjadrila úprimnú vďaku pánovi Laxovi za jeho angažovanosť a vynikajúcu spoluprácu počas posledných troch rokov na tomto veľmi komplexnom dokumente, ktorým získava európska vízová politika novú oporu.

Michael Cashman, v mene skupiny PSE. – Vážený pán predsedajúci, rád by som pánovi Laxovi poďakoval za výnimočnú prácu, ktorú urobil. V mene Skupiny socialistov s potešením vyhlasujem, že jeho správu podporíme v celom rozsahu. Zároveň nás teší, že sme dosiahli väčšinu svojich cieľov.

Som taktiež rád, že keď som s vami spolupracoval, Henrik, preukázali ste predstavivosť, ktorá je pre brilantného zákonodarcu absolútne nevyhnutná, a postavili ste sa do pozície človeka, ktorý sa snaží využívať služby. Práve takýmto spôsobom si pristúpil k celej tejto záležitosti. Preto si sa zameral na zariadenia, ktoré poskytujú komplexné služby, internet, víza na viacnásobný vstup a zníženie ceny víz pre ľudí mladších ako 25 rokov – želám si len, aby som aj ja mohol využiť toto privilegium – a prikočil si k tomu s otázkou, ako môžeme zariadiť, aby to fungovalo pre bežného občana. Je to skvelý príklad pre celý Parlament. Často k veciam pristupujeme predkladaním pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, ktoré môžu vylepšiť pôvodný text a mať určitú spojitosť, ale poslúži to občanovi? Taký bol vždy váš prístup.

S radosťou vyhlasujem, že máme víza na viacnásobný vstup. Zvládli sme aj celú otázku odvolania. Na tejto dôležitej zásade som spolupracoval s členom generálneho riaditeľstva, Janom. Ide najmä o to, že ak vám odmietnu udeliť víza alebo povoliť vstup do schengenského priestoru, vaše odvolanie nesmie byť odložené, ale orgán, ktorý ho zamietol musí na seba vziať zodpovednosť.

Ešte raz by som chcel poďakovať pánovi spravodajcovi a ďakujem aj Komisii, ktorá zabezpečila, že sme túto zásadu uchovali. Neostáva mi nič iné len poďakovať svojmu aj vášmu pracovnému kolektívu, a najmä Renaudovi, ktorý sa nachádza na verejnej galérii. Bez našich spolupracovníkov by sa nám nikdy nepodarilo zvládnuť túto prácu tak dobre. Bol to úžasný trojročný úľostný vzťah a ako v prípade väčšiny krátkodobých úľostných vzťahov som rád, že sa blíži ku koncu.

Sarah Ludford, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, moje nariadenie o biometrických údajoch sa práve zapracováva do tohto nového vízového kódexu, takže sa cítim tak trochu jeho vlastníčkou. Bude fungovať v rámci vízového informačného systému, pre ktorý som pôsobila ako spravodajkyňa.

Celkový výsledok nielenže zdokonaľuje bezpečnosť víz, ale, ako hovoria ostatní, aj viac vyhovuje žiadateľom o víza. Taký bol cieľ pána Cashmana pre kódex hraníc. Mám preto pocit, že poslanci Európskeho parlamentu tieto dva ciele splnili.

Dúfam, že vďaka biometrickým údajom, ktoré zdokonaľujú spoľahlivosť prepojenia medzi žiadateľom a jeho dokladmi, sa zníži počet ľudí, ktorým sa neospravedliteľne zamietne vstup do nejakej krajiny. Ako povedal pán Cashman, pán Lax veľmi usilovne pracoval na skvalitnení služieb pre žiadateľov, a tým aj na zlepšení imidžu EÚ. Deväťdesiatdeväť celých a deväť desiatín percenta ľudí, ktorí chcú prísť do EÚ, to chce kvôli obchodu, cestovaniu a turistike a my chceme, aby prišli, lebo to prospieva podnikaniu. Ak sa im však ponúknú nekvalitné služby a zle sa s nimi zaobchádza, nebudú mať z EÚ hrejivý pocit.

Pán Lax urobil skvelú prácu.

Tatjana Ždanoka, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, sme pánovi Laxovi veľmi vďační za všetko úsilie, ktoré vyvinul, aby dosiahol kompromis v takom náročnom projekte.

Zelení/skupina EFA sú stále presvedčení, že pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy, ktoré predložil Parlament, by boli najlepším riešením. Napríklad by sa mohli vyskytnúť – a určite sa vyskytnú – praktické problémy pri vybavovaní hlavnej destinácie. My sme namiesto toho navrhovali poskytnúť pri žiadaní o víza voľný výber.

Rada súhlasila len s povinnosťou členských štátov spolupracovať. Bohužiaľ, vízový poplatok bude dosahovať výšku 60 EUR namiesto 35 EUR, ktoré navrhol Parlament. Našťastie je tu niekoľko oslobodení a znížení poplatkov pre deti, študentov a aktívnu mládež.

Hoci nebolo možné dosiahnuť kompromis pri vydávaní víz na viacnásobný vstup automaticky, teraz aspoň máme povinnosť vydať takéto víza v niektorých prípadoch.

Právo odvolať sa proti zamietavému rozhodnutiu je taktiež veľkým krokom vpred. V mnohých členských štátoch takéto právo v súčasnosti neexistuje. Ako niekdajšia aktivistka v oblasti ľudských práv ďakujem za toto ustanovenie predovšetkým pánovi Laxovi.

Pochopiteľne, moja skupina vidí v zapracovaní správy o biometrických údajoch do správy o vízach drobný háčik. Sme proti takému rozsiahlemu zavádzaniu biometrických údajov.

Napriek tomu však nachádzame vo vízovej politike určité pokroky, a preto túto správu podporíme.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, na úvod by som rada úprimne poďakovala nášmu spravodajcovi, pánovi Laxovi, za jeho prácu. Už od začiatku veľmi úzko spolupracoval so všetkými tieňovými spravodajcami a vďaka svojej angažovanosti dosiahol nepochybne najlepší možný výsledok z Rady.

Vízový kódex Spoločenstva je nevyhnutný pre väčšie zjednotenie spracovávaní krátkodobých schengenských víz a predovšetkým na skvalitnenie služieb vydávania víz, čím sa zlepši aj vnímanie Európskej únie v tretích krajinách. Po vyše trojročnej práci na vízovom kódexe Spoločenstva a zložitých rokovaniach s Radou sa napokon ukázalo, že sa dá dosiahnuť kompromis. Hoci niektoré požiadavky Parlamentu sa, bohužiaľ, nepodarilo presadiť, vízový kódex Spoločenstva predsa len obsahuje mnoho vylepšení, napríklad pokiaľ ide o spoluprácu medzi členskými štátmi. Tento kódex žiadateľom predovšetkým mnohé veci uľahčuje, poskytuje im viac právnej istoty a pôsobí transparentne.

Je mimoriadne dôležité, že v budúcnosti musí byť každé zamietnutie žiadosti o víza odôvodnené a že všetci žiadatelia budú mať právo odvolať sa proti zamietnutiu svojej žiadosti. Vízový poplatok však, bohužiaľ, stále predstavuje 60 EUR. Aj keď v budúcnosti bude od vízového poplatku oslobodený väčší počet ľudí, týchto 60 EUR si pravdepodobne nebude môcť dovoliť značný počet štátnych príslušníkov tretích krajín, čo bude, nanešťastie, znamenať, že ľudia nebudú môcť cestovať do Európskej únie.

Na záver by som sa chcela ešte raz poďakovať pánovi spravodajcovi a všetkým svojim kolegom za vynikajúcu spoluprácu počas týchto niekoľkých ostatných rokov a zblahoželať pánovi Laxovi k jeho správe.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Vízový kódex Spoločenstva zahŕňa postupy a podmienky vydávania schengenských víz členským štátom a zosúladzuje súčasné ustanovenia týkajúce sa rozhodnutí o tom, či sa tieto víza zamietnu, predĺžia alebo zrušia.

Je dôležité, aby členské štáty, ktoré v tretej krajine nemajú vlastný konzulát, zastupoval iný členský štát, ktorý má v príslušnej tretej krajine diplomatické alebo konzulárne zastúpenie. Kódex musí vziať do úvahy bilaterálne dohody, ktoré podpísalo Spoločenstvo, predovšetkým s krajinami, ktoré sú zapojené do politiky susedstva a partnerstva Európskej únie. Cieľom je uľahčiť spracovávanie žiadostí o víza a uplatniť zjednodušené postupy.

Myslím si, že právo členských štátov spolupracovať s komerčnými sprostredkovateľskými subjektmi nebude pri zjednodušovaní postupov spracovávaní žiadostí o víza mimoriadne nápomocné. Dôvodom je, že podľa kódexu musia žiadatelia o víza prísť pri podávaní prvej žiadosti osobne, aby sa mohli zaznamenať ich biometrické údaje. Je tu taktiež možnosť, že pri zvažovaní udelenia schengenských víz môže byť ktorýkoľvek žiadateľ o víza pozvaný na pohovor.

V rámci kódexu vydávania schengenských víz je zámerom Európskej únie predstaviť jednotný vonkajší front, zaobchádzať so žiadateľmi o víza rovnako a stanoviť jasné kritériá výnimiek a pravidiel pre mnoho tretích krajín. Myslím si, že v tejto súvislosti je vhodné pripomenúť vám, že Európska únia musí urobiť všetko pre to, aby zaistila rovnaké zaobchádzanie so svojimi členskými štátmi zo strany tretích krajín, ktoré uplatňujú vízové výnimky len na niektoré členské štáty. Jednoducho nemôžeme mať dva druhy európskych občanov, keď chcú cestovať napríklad do Austrálie alebo do Spojených štátov.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, rád by som odpovedal pánovi Marinescuovi, že samozrejme pracujem na zabezpečení reciprocity zo strany tretích krajín a že moja nedávna cesta do Washingtonu čiastočne súvisela s touto otázkou.

Pokiaľ ide o ostatné, som veľmi šťastný, pretože si myslím, že pán Lax urobil veľmi dobrú prácu, za ktorú sa mu dostalo veľkého všeobecného uznania. Rád by som dodal, že cieľom našej stratégie je, samozrejme, uľahčiť získavanie víz do mnohých krajín. Vkladám veľké nádeje do rozvoja tejto stratégie, ktorá by mala čo najviac uľahčiť udeľovanie víz, predovšetkým mladým ľuďom z tretích krajín, pretože si myslím, že je v našom najvyššom záujme, aby sme mladým ľuďom uľahčili vstup do Európy.

Ďakujem vám za tento pozitívny prístup, ktorý nám umožnil uzavrieť znenie tohto textu a dodať tak vízovej politike novú kvalitu, čo mnohí veľmi oceňia.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 2. apríla 2009.

19. Vyhodnotenie času jazdy a dôb odpočinku (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom je vyhlásenie Komisie týkajúce sa vyhodnotenia času jazdy a dôb odpočinku.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predseda júci, prečítam vám vyhlásenie Komisie, týkajúce sa vyhodnotenia času jazdy a dôb odpočinku.

Nariadenie (ES) č. 561/2006 vstúpilo do platnosti 11. apríla 2007, teda asi pred dvoma rokmi, a nahradilo predpisy o čase jazdy a dobách odpočinku, ktoré sa nemenili vyše dvadsať rokov.

Odkedy bolo toto nariadenie prijaté, Komisia aktívne sleduje jeho uplatňovanie, a to aj prostredníctvom niekoľkých stretnutí s členskými štátmi, zástupcami priemyslu a združeniami, vo výbore a v rôznych pracovných skupinách, ktoré výbor vytvoril.

Komisia čoskoro zverejní dvojročnú správu o uplatňovaní sociálnych predpisov. Jedným z predbežných záverov je, že úsilie a investície, ktoré členské štáty vynakladajú z hľadiska monitorovania, by sa mali zvýšiť, aby bolo možné dosiahnuť takú úroveň, ktorú vyžadujú európske právne predpisy.

Medzi iniciatívy Komisie patria usmernenia, ktoré budú vydané na základe dohody s členskými štátmi a ktorých cieľom bude zabezpečiť harmonizované uplatňovanie predpisov o čase jazdy a dobách odpočinku, napríklad v prípade, keď musí vodič prerušiť dobu odpočinku z dôvodu mimoriadnej udalosti.

Komisia taktiež aktívne pracuje na zdokonalení digitálneho tachometra. V januári bol prijatý balíček opatrení na zvýšenie bezpečnosti systému. Členské štáty preto musia vyvinúť špecifické zariadenie na monitorovanie tachometra.

Druhý balíček opatrení na prijatie technických špecifikácií pre tachometre sa práve prerokúva v rámci postupu vo výbore. Tieto opatrenia vodičom uľahčia používanie tachometrov vďaka zjednodušeniu manuálnych vstupov.

Na základe pozorovania toho, ako sa nariadenie počas ostatných dvoch rokov uplatňuje, Komisia dospela k záveru, že nové právne predpisy o čase jazdy a dobách odpočinku sú úspešné. Preto Komisia po dohode s členskými štátmi presvedčila krajiny, ktoré podpísali dohodu o medzinárodnej cestnej doprave AETR, aby prijali tieto nové predpisy od roku 2010. Členské štáty však musia zaistiť, aby sa tieto sociálne predpisy v Európe uplatňovali harmonizovane.

Toto som mal povedať Parlamentu v mene Komisie a teraz si pozorne vypočujem pripomienky rôznych poslancov.

Corien Wortmann-Kool, *v mene skupiny PPE-DE*. – (NL) Vážený pán predseda júci, okolo vyhlásenia Komisie dnes vznikol istý zmätok, ale je jasné, že otázky na ústne zodpovedanie, ktoré predložila Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov, vytvorili základ pre dnešné vyhlásenie. Otázky na ústne zodpovedanie pramenili z veľkých obáv, ktoré existujú aj napriek úsiliu Komisie a týkajú sa praktického uplatnenia tohto nariadenia.

Ak v nejakej krajine šoférujem ešte o jednu minútu dlhšie, pretože potrebujem presunúť svoje auto, mohla by som o niekoľko týždňov na to dostať v inej krajine závažnú pokutu. Toto je jeden príklad problémov, s ktorými sa stretávajú vodiči a dopravné spoločnosti. Môže to spôsobiť obrovské problémy, napríklad ak šoférujete len o niekoľko kilometrov viac, aby ste sa dostali na bezpečné parkovisko (keďže všetky parkoviská v Európe sú preplnené) alebo na dobré parkovisko na noc.

Teší ma, že ste spustili niekoľko činností, ako aj to, že prednesíte svoju správu. Rada by som vás požiadala, aby ste sa v tejto správe zamerali nielen na ustanovenia, ale aj na samotné nariadenie, a aby ste prešli k rozsiahlemu vyhodnoteniu, ktoré dáva tomuto odvetviu možnosť spolu s vami odstrániť obavy, o ktorých som práve hovorila. Rozsiahle vyhodnotenie je potrebné na to, aby sme sa mohli zamerať na vylepšenia, ktoré možno urobiť.

Nevýhodou týchto usmernení je podľa mňa rozhodne to, že v členských štátoch zatiaľ nemajú žiadnu právnu silu. Ak sa vodiči spoľahnú na tieto usmernenia, mohli by zostať s prázdnyimi rukami, pretože tieto usmernenia nie sú právoplatné – a to je problém. Vážený pán komisár Barrot, vzhľadom na vašu znalosť celej záležitosti som rada, že ste dnes vystriedali komisára Tajaniho, a úprimne dúfam, že nám môžete prislúbiť toto rozsiahle vyhodnotenie.

Silvia-Adriana Țicău, v mene skupiny PSE. – (RO) Európske nariadenia určujúce pracovný čas, čas jazdy a doby odpočinku pre prevádzkovateľov dopravy sa týkajú nielen sociálnych podmienok v odvetví cestnej dopravy, ale predovšetkým bezpečnosti na cestách.

Európskej únii sa však, bohužiaľ, nepodarilo dostatočne znížiť počet dopravných nehôd. Členské štáty nesporne potrebujú zlepšiť kontroly, ktoré uplatňujú v tranzitnej doprave. Ako spravodajkyňa pre sociálne podmienky som preskúmala prvú správu, ktorú zostavila Európska komisia a ktorá by mala byť vypracovaná dvakrát ročne. Táto správa sa, bohužiaľ, oneskorila, ale všimla som si v nej, že niektoré členské štáty v skutočnosti prekročili minimálnu mieru kontrol, ktoré boli povinné vykonať, zatiaľ čo iné členské štáty si tieto povinnosti nespĺnili.

Som rada, že v správe pána Groscha o prístupe na trh sa nám spolu s Radou Európskej únie podarilo vytvoriť kompromisný text. Konkrétne sme žiadali, aby žiadne cestné kontroly neboli diskriminačné a nezakladali sa či už na národnosti, alebo na krajine pobytu prevádzkovateľov dopravy.

Vážený pán komisár, nepochybne potrebujeme bezpečné parkoviská. Bol tu návrh správy o výstavbe bezpečných parkovísk na hranici medzi Európskou úniou a Ruskom, ale tieto parkoviská, bohužiaľ, nie sú postačujúce. Členské štáty musia zvýšiť investície do bezpečných parkovísk, keďže 40 % lúpeží, ktorých obeťami boli pracovníci z odvetvia dopravy, sa bohužiaľ odohrálo na parkoviskách.

Vypracovali sme taktiež pozmeňujúci a doplňujúci návrh k rozpočtu, takže môžeme vyčleniť peniaze na výstavbu bezpečných parkovísk. Som presvedčená, že podmienky určujúce čas jazdy a doby odpočinku možno splniť len vtedy, ak vytvoríme pre prevádzkovateľov dopravy také podmienky, ktoré im umožnia plniť tieto ustanovenia.

Eva Lichtenberger, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, kolegyňa zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov povedala, že v odvetví dopravy existujú veľké obavy, že ak bude niekto šoférovať čo len o minútu dlhšie, môže za to o niekoľko týždňov zaplatiť.

Zo svojho pohľadu ju však, bohužiaľ, môžem upokojiť. Po prvé, kontroly v členských štátoch sú veľmi permeabilné, čo znamená, že väčšina členských štátov berie svoju monitorovaciu povinnosť naľahko alebo ju prehliada. Po druhé, trestné stíhanie v tejto oblasti je ešte stále v plienkach aj napriek tomu, že stav vecí je katastrofálny. Ak napríklad vodiča, ktorý šoféroval 38 hodín bez prestávky, zastavia na diaľnici v Inntale, nech mi nikto nehovorí, že sa mu nepodarilo nájsť parkovisko. Naopak, je tu veľký tlak, ktorý vyvíjajú zamestnávateľia na šoférov, aby pokračovali v jazde, až kým neodpadávajú od únavy. To je nebezpečné aj pre ostatných účastníkov cestnej premávky. Nemusím zachádzať do detailov týkajúcich sa závažnosti dopravných nehôd, do ktorých boli zapojené vozidlá s ťažkým nákladom.

To, samozrejme, vyvoláva obavy aj u miestnych obyvateľov, keďže niektoré z týchto vozidiel môžu prevážať nebezpečný náklad, ktorý potom spôsobuje škodu. Preto je podľa mňa riadne monitorovanie v tejto oblasti nesmierne potrebné a dôležité – je to priam nevyhnutné!

Po druhé, myslím si, že najmä pokiaľ ide o zavádzanie digitálnych tachometrov, v členských štátoch máme za sebou takú dlhú históriu tohto zavádzania, že pomaly, ale iste prichádza čas, aby sme tým, ktorí chcú vykonávať monitorovanie – pre dobro vodičov, miestnych obyvateľov, používateľov ciest a bezpečnosť na cestách vo všeobecnosti – konečne umožnili robiť to efektívnejšie.

Johannes Blokland, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Vážený pán predsedajúci, nariadenie o čase jazdy a dobách odpočinku sa konečne ocitlo na programe plenárnej schôdze. Odkedy nariadenie vstúpilo do platnosti, valia sa na nás sťažnosti týkajúce sa jeho využitia – často pri tom počuť slová ako „nejasné“ a „nezmyselné“. V tomto ohľade treba konať. Nariadenie treba zrevidovať, a to rýchlo. Čo treba zlepšiť? Právne predpisy musia byť predvídateľné.

Nie som zástancom harmonizácie všetkých sankcií. To musí ostať v kompetencii členských štátov. Som však zástancom jasného, predvídateľného a rozumného systému. Je to jediný spôsob, ako uniknúť absurdne vysokým a nezmyselným pokutám, ktorých súčasťou sú nesmierne zdĺhavé postupy ich zaplatenia. Podľa súčasných právnych predpisov je tu očividne priestor na diskriminačný prístup k vodičom kamiónov, a to

predovšetkým na európskych cestách, ktorý je neprijateľný. Tento problém jednoducho predstavuje vážnu deformáciu vnútorného trhu.

Na záver stručný príklad absurdnosti súčasného nariadenia o čase jazdy a dobách odpočinku. Vodič, ktorý prechádzal cez Francúzsko, dostal pokutu vo výške 750 EUR za to, že si o 15 minút skrátil svoju plnú dobu odpočinku. Okrem toho trvalo šesť hodín, kým túto pokutu zaplatil. To znamenalo, že vodič v ten deň nemohol naložiť ani vyložiť tovar, spolu so všetkými sprievodnými následkami. Výsledkom pokuty za pätnásť minútové porušenie doby odpočinku bola celková strata vo výške približne 1 750 EUR.

Komisia musí zaujať oveľa tvrdší prístup voči členským štátom, ktoré nesú vinu za takéto deformácie vnútorného trhu. Ako Holanďan tým myslím hlavne destinácie smerom na juh.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Z dôvodu zachovania vysokej úrovne bezpečnosti na európskych cestách a ochrany pasažierov je životne dôležité, aby sa vodiči riadili nariadeniami o čase jazdy a dobách odpočinku.

Európska komisia prijala v januári 2009 balík opatrení, ktorých cieľom je zabrániť nesprávnemu používaniu tachometrov a posilniť možnosti členských štátov na overovanie toho, či sa nariadenia o čase jazdy a dobách odpočinku dodržiavajú. Tieto opatrenia sú vítané vzhľadom na početné problémy so systémami na zaznamenávanie pracovného času, ktoré sa časom objavili. Tieto problémy súvisia najmä s digitálnymi tachometrami, ako aj so skutočnosťou, že súčasné legislatívne ustanovenia sú považované za nepružné a ťažko sa presadzujú.

Som presvedčený, že jedným z najzávažnejších aspektov, ktoré musí mať Komisia na pamäti, je dôležitosť transpozície smernice č. 22/2006 do vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov a harmonizácia vnútroštátnych ustanovení, ktoré boli navrhnuté ako výsledok článku 19 nariadenia č. 561/2006. Rumunsko si svoje povinnosti v týchto záležitostiach plní, ale niektoré členské štáty tento proces stále nedokončili, čo spôsobuje problémy pri náležitom presadzovaní sankcií na cezhraničnom základe a pri vyberaní pokút, ktoré vyplývajú z porušenia zákona.

Vzhľadom na šesťmesačné správy, ktoré prišli od členských štátov počas ostatného referenčného obdobia, a na mnohé ťažkosti, ktoré naznačili prepravcovia, vyzývam Európsku komisiu, aby preskúmala možnosť zrevidovať nariadenie č. 561/2006.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, diskutujeme o dobách odpočinku a pracovnom čase pre vodičov cestnej dopravy uprostred hospodárskej krízy. Tisíce vozidiel stoja nečinne, pretože pre ne neexistuje žiadna práca. To isté platí pre vodičov. Okrem toho, obrovské množstvo firiem sa ocitá na pokraji finančného krachu. Pán Jarzembowski, pani Wortmannová-Koolová a ďalší poslanci, ktorí majú na starosti túto problematiku, celkom právom nastolili tieto tri otázky: zložitosť systému, jeho spoľahlivosť, respektíve nespoľahlivosť, a prax, ktorá sa dodnes používa pri kladení istých obmedzení.

Neexistuje žiadny vedecký dôkaz, podľa ktorého by flexibilnejšie uplatňovanie – ktoré by za istých okolností mohlo dokonca umožniť predĺženie pracovného času v konkrétnom týždni – malo negatívny vplyv na bezpečnosť na cestách, najmä, keď cestná premávka klesá. Naopak, je viac než pravdepodobné, že budúcnosť tohto odvetvia bude ohrozená z dôvodu prísneho zavádzania obmedzení, ako aj pre uvalenie nových sprievodných záťaží na cestnú dopravu. Rád by som sa zmienil najmä o európskej diaľničnej známke Eurovignette a internacionalizácii externých nákladov. Táto téma skutočne stojí za rozpravu a ja by som uvítal, keby sa Komisia vyjadrila, čo si o nej myslí.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pozorne som si vypočul každého z vás.

Keďže hovoríme o doprave, povedal by som, že toto nariadenie je vo svojej „zábehovej“ fáze a že je očividne veľmi dôležité pre bezpečnosť na cestách a taktiež zo sociálnych dôvodov. Rád by som trochu upokojil tých, ktorí vyjadrili obavy týkajúce sa tejto profesie. Komisia si je vedomá postupného zavádzania nariadenia, ktoré prijali Európsky parlament a Rada. Je v kontakte so sociálnymi partnermi, odborníkmi z členských štátov, takže nariadenie možno postupne harmonizovať v súlade s potrebou interpretácie.

Je pravdou, že 30. januára 2009 Komisia prijala smernicu, ktorá harmonizuje definície porušenia predpisov, a že pokiaľ ide o pokuty, má v úmysle zverejniť správu o tejto téme, tak ako to vyžaduje článok 10 smernice 2006/22. Táto správa ukáže, že pokuty sú rôzne v jednotlivých členských štátoch, ale aj vo vzťahu k spôsobu kategorizácie porušení predpisov.

To je teda prvý bod.

V rámci odpovede pani poslankyni Wortmannovej-Koolovej, ktorá spomínala potrebu vodičov nájsť bezpečné miesto na zaparkovanie a bojovala za väčší počet takýchto miest, by som povedal toľko, že nariadenie umožňuje šoférovať dlhšiu dobu s cieľom nájsť bezpečné parkovacie miesto.

Je pravda, čo povedal pred chvíľou pán Liberadzki, že by sme na toto odvetvie nemali klást priveľa obmedzení, ale zároveň viete aj to, že cieľom je umožniť tomuto odvetviu vyhnúť sa bezpečnostným rizikám, a práve toto je spôsob, ako vodičov ochrániť pred určitými rizikami, ktoré na seba berú. Pani Lichtenbergerová nám pripomenula, aké dôležité sú tieto ustanovenia pre bezpečnosť na cestách.

Vážený pán Marinescu, myslím, že sa neustále snažíme hodnotiť uplatňovanie, ale pravdou je, že zatiaľ ešte nemôžeme opäť diskutovať o právnych predpisoch. Musíme týmto nariadeniam dopriať čas, aby vytvorili nové návyky, návyky, o ktorých som presvedčený, že budú prínosom pre celé odvetvie, a to až do takej miery, že trochu lepšie zosúladia pracovné podmienky vďaka tomu, že zabezpečia rešpektovanie súkromného života vodičov, ako aj lepšiu bezpečnosť.

To je všetko, čo by som k tomu povedal. Samozrejme, vaše pripomienky budem tlmočiť svojmu priateľovi pánovi Tajanimu, aby mohol zabezpečiť, že toto vyhodnotenie bude pokračovať na úrovni členskej základne a na základe všetkých pozorovaní, ktoré boli vykonané, a predovšetkým, vážený pán predsedajúci, na základe príhodných postrehov jednotlivých poslancov Európskeho parlamentu, ktorí dnes večer vystúpili.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

PREDSEDÁ: PÁN ONESTA

podpredseda

20. Stanovenie limitov rezíduí farmakologicky účinných látok v potravinách živočíšneho pôvodu (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je odporúčanie do druhého čítania, ktoré predkladá Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín k spoločnej pozícii Rady na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú postupy Spoločenstva na stanovenie limitov rezíduí farmakologicky účinných látok v potravinách živočíšneho pôvodu a zrušuje nariadenie (EHS) č. 2377/90 a mení a dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/82/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 726/2004 (15079.2.2008 – C6-0005/0009 – 2007/0064(COD)) (Spravodajkyňa: Avril Doyle) (A6-0048/2009).

Avril Doyle, spravodajkyňa. – Vážený pán predsedajúci, mohla by som na úvod poďakovať všetkým svojim tieňovým spravodajcom a samozrejme aj francúzskemu predsedníctvu za to, že napomohli skorej dohode o druhom čítaní?

Toto je skôr technický návrh, keďže sa snaží aktualizovať už existujúci systém EÚ. Jeho hlavným zámerom je chrániť verejné zdravie takým spôsobom, že chce obmedziť vystavenie spotrebiteľov, ktorí konzumujú potraviny živočíšneho pôvodu, rezíduám farmakologicky účinných látok, ktoré sa nachádzajú vo veterinárnych liekoch a biocídnych výrobkoch. To sa dosahuje stanovením bezpečnostných prahov alebo maximálnych úrovní rezíduí (maximum residue levels, MRLs) pre schválené látky, ako aj zakázaním látok, pri ktorých sa zistilo, že sú nebezpečné alebo ktorých bezpečnostný profil nemôže byť vedecky podložený.

Samotné MRL spotrebiteľov neochránia. Spotrebiteľia sú priamo chránení vďaka stanoveniu primeranej ochrannej lehoty pred porážkou zvierat a kontrolám, ktoré ju na mieste monitorujú. V praxi sa ochranné lehoty stanovujú za použitia vysokého ochranného faktora, ktorý bude odrážať množstvo údajov, ktoré sú dostupné v terajšom štádiu vývoja výroby.

Dosiahli sme dohodu týkajúcu sa určitých kľúčových otázok. Ide predovšetkým o extrapoláciu MRL, stanovených pre jeden živočíšny druh, na iný živočíšny druh; po druhé, o prijatie MRL, ktoré boli stanovené na medzinárodnej úrovni v rámci kódexu Codex Alimentarius v EÚ; a po tretie, o vytvorenie rámca, ktorý by určoval MRL pre potraviny dovážané z tretích krajín.

Podarilo sa nám ozrejmiť opatrenia, ktoré treba prijať, keď sa nájdu nepovolené látky či už v potravinách vyrábaných v EÚ, alebo v potravinách dovážaných z tretích krajín, ako aj objasniť základ na posúdenie týchto

referenčných hodnôt pre prijatie opatrení (reference points for action, RPAs). Je ním maximálna úroveň rezíduí, stanovená na účely kontroly pre akúkoľvek nepovolenú látku na základe akýchkoľvek nových údajov.

Zhodli sme sa taktiež na otázke stanovenia MRL pre niektoré biocídne výrobky, akými sú napríklad dezinfekčné prostriedky používané v okolí zvierat, predovšetkým pokiaľ ide o finančné aspekty ich schválenia a ich dokumenty.

Stanovenie MRL pre farmakologicky účinnú látku si vyžaduje finančne nákladný súbor údajov zo štúdií o toxikológii a metabolizme. To je pre niektoré menej bežné druhy určené na výrobu potravín, takzvané „menej významné druhy“, príliš nákladné, keďže trh pre veterinárne lieky týchto druhov je malý – ide o takzvané menej významné použitia. Stanovenie MRL je prvým krokom, ktorý treba prijať predtým, ako je možné podať regulačným orgánom žiadosť o povolenie veterinárnych liekov pre živočíšne druhy určené na výrobu potravín, ktoré obsahujú farmakologicky účinnú látku.

Táto otázka menej významných použití/menej významných živočíšnych druhov (MUMS) si teda naliehavo vyžaduje nejaké nariadenie, keďže so sebou prináša potenciálne problémy súvisiace so životnými podmienkami zvierat a potravinovou bezpečnosťou. Veterinári sú povinní poskytnúť starostlivosť a vždy sa budú snažiť ošetriť choré zviera. Podľa súčasných právnych predpisov sú často nútení uchýliť sa k liekom bez licencie.

Chýbajúca MRL taktiež orgánom zabraňuje v tom, aby boli schopné stanoviť správnu lehotu na stiahnutie určitého lieku. Súčasné nariadenie o MRL nevyžaduje, aby bola MRL stanovená pre jednotlivé živočíšne druhy. Výbor pre lieky na veterinárne použitie (CVMP) Európskej agentúry pre lieky stanovuje MRL pre jednotlivé živočíšne druhy, a to na základe prístupu úvodných varovaní. V roku 1997 a na základe päťročnej skúsenosti preskúmal CVMP všetky MRL, ktoré boli stanovené, a dospel k záveru, že nebolo nutné stanoviť MRL pre jednotlivé živočíšne druhy, keďže MRL pre konkrétnu látku sú takmer vždy podobné alebo rovnaké. V tom istom roku vydal CVMP usmernenie o stanovení MRL pre menej významné živočíšne druhy. Definovalo všetky menej významné živočíšne druhy určené na výrobu potravín, okrem hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny, vrátane lososovitých druhov rýb.

Usmernenie umožnilo extrapoláciu z hlavného druhu na menej významný druh tej istej čeľade, z prežúvavca na prežúvavca, z ryby na rybu, z kurčaťa na inú hydinu. V roku 2008, po osemročnej skúsenosti, vydal výbor CVMP nové usmernenie. Prístup analýzy rizík pre rezíduá veterinárnych liekov v potravinách živočíšneho pôvodu. Opisuje rizikový prístup extrapolácie MRL pre nejakú látku z jedného alebo viacerých druhov na ďalšie druhy. Toto usmernenie umožňuje extrapoláciu MRL z údajov o troch hlavných živočíšnych druhoch na všetky druhy za predpokladu, že MRL stanovené pre tri hlavné druhy sú podobné alebo rovnaké.

Text tohto posudku, ktorý máme pred sebou, jednoducho poskytuje právny základ pre súčasnú prax extrapolácie v záujme dostupnosti veterinárnych liekov a životných podmienok zvierat.

Dva pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy sa v rámci celej škály potrieb v oblasti liečby a životných podmienok zameriavajú osobitne na nedostatočnú dostupnosť špecifických liekov pre čeľad' koňovitých (musím deklarovať určitý záujem) vrátane koncepcie „klinického prínosu“ a nielen požiadavky, že je „nutné“ lekárske výrobky pridať na zoznam pozitívnych látok pre čeľad' koňovitých, ktorý sa spomína v smernici o veterinárnych liekoch. Za jasne zadaných okolností niektoré výrobky, ktoré sa používajú pre čeľad' koňovitých, nebudú musieť mať stanovené MRL, ale budú musieť rešpektovať šesťmesačnú ochrannú lehotu.

Možno je k dispozícii nejaké vyjadrenie – smiem poprosiť prostredníctvom pána predsedajúceho, aby pán komisár zapol nahrávku: spomínam si na diskusiu pred niekoľkými mesiacmi, ktorá súvisela s touto problematikou a týkala sa smernice o veterinárnych liekoch.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážené poslankyne, revízia právnych predpisov o limitoch rezíduí farmakologicky účinných látok v potravinách rastlinného pôvodu je významnou iniciatívou Európskej komisie. Jej cieľom je ochrana spotrebiteľov pred rezíduami medicínskych prípravkov v potravinách a zároveň zlepšenie dostupnosti veterinárnych liekov v Spoločenstve. Je to taktiež významná súčasť programu Komisie na zjednodušenie právnych predpisov.

21. októbra minulého roka uzavreli Rada a Parlament dohodu, ktorá sa odráža v dnešnej spoločnej pozícii. Preto máme teraz spoločnú pozíciu nielen Rady a Parlamentu, ale aj Komisie. Som veľmi rád, že Komisia dokázala zakomponovať pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy Európskeho parlamentu a Rady, keďže zachovávajú zmysel aj základné náležitosti pôvodného návrhu Komisie.

Komisia teda vo svojom oznámení adresovanom Európskemu parlamentu 8. januára tohto roka vyjadrila spoločnej pozícii plnú podporu. Prijatie spoločnej pozície teraz umožní priviesť tento prípad do úspešného konca ešte pred koncom tohto parlamentného obdobia.

Jeho ukončenie na základe terajšej spoločnej pozície umožní tým, ktorí sa denne podieľajú na kontrolách potravín a veterinárnych medicínskych prípravkov, vykonávať svoju prácu lepšie v záujme zdravia zvierat a ochrany spotrebiteľa v Spoločenstve. Títo ľudia už dlho veľmi netrpelivo čakali na revíziu právnych predpisov o limitoch rezíduí a myslím si, že už čakali naozaj dosť dlho a teraz sa môžu tešiť, že sa našlo riešenie.

Som si naozaj vedomý, ako veľmi dôležitá je dostupnosť veterinárnych liekov. Preto, bez ohľadu na pokrok, ktorý v tejto veci predstavuje už súčasné nariadenie o limitoch rezíduí farmakologicky účinných látok, Komisia v roku 2010 predloží hodnotenie problémov vzniknutých pri uplatňovaní smernice o veterinárnych liekoch a v prípade potreby k nemu predloží nové legislatívne návrhy.

Rád by som využil túto príležitosť, aby som osobitne poďakoval pani spravodajkyni Doyleovej, ktorej naozaj vytrvalé úsilie nám umožnilo dospieť k dohode o tejto dôležitej otázke. Ešte raz úprimná vďaka, pani Doyleová, za vašu výbornú prácu.

Správa pani Doyleovej

Komisia berie na vedomie obavy, ktoré vyjadrili občania, veterinári, členské štáty a výrobcovia medicínskych prípravkov pre zvieratá, pokiaľ ide o smernicu, ktorá stanovuje pravidlá na povoľovanie veterinárnych liekov, hlavne dôležitosť riešenia existujúcich problémov v spojitosti s dostupnosťou veterinárnych liekov a použitím medicínskych prípravkov pre tie druhy zvierat, pre ktoré nie sú schválené, a neprimeranej regulačnej záťaže, ktorá bráni inováciám, a súčasne sa snaží o zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti spotrebiteľa vzhľadom na potraviny živočíšneho pôvodu. Komisia zdôrazňuje, že sa v tomto smere robia pozitívne kroky, ako napríklad zjednodušovanie pravidiel o obmenách veterinárnych liekov a táto revízia právnych predpisov o maximálnych limitoch rezíduí v potravinách.

Navyše, na účely plnenia cieľov pre bezpečnosť spotrebiteľa a ochranu zdravia zvierat, konkurencieschopnosť veterinárneho priemyslu vrátane malých a stredných podnikov a zníženie administratívneho zaťaženia Komisia v roku 2010 predloží hodnotenie problémov spojených s uplatňovaním smernice o veterinárnych liekoch s cieľom prípadnej prípravy právnych návrhov.

Avril Doyle, spravodajkyňa. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som povedať, že existuje jeden pozmeňujúci a doplnujúci návrh, ktorý nemôžem podporiť, keďže v skutočnosti by vytvoril právne bezvýchodiskovú situáciu. Ak nemôžete podať zvieratám liek, ktorý sa práve testuje, v prípade, že ešte nemá stanovený MRL, potom nemôžete vykonávať testy, ktoré sú nevyhnutné na získanie údajov na stanovenie limitov a v prvom rade lehoty na odstúpenie.

Chcela by som sa poďakovať pánovi komisárovi za spoluprácu v tejto oblasti a poznamenať, že revízia smernice o veterinárnych liekoch je s úrno potrebná. V určitom zmysle slova používame revíziu MRL ako kúsok záplaty na veľký problém, ktorý sa snažíme utuľtať, no všetci o ňom dobre vieme. Problém s dostupnosťou primeraného sortimentu veterinárnych liekov na liečbu mnohých druhov zvierat v Európskom spoločenstve v uplynulých dvoch desaťročiach narastal. Počas tohto obdobia mnohí akcionári, tvorcovia právnych predpisov, priemyselné podniky a veterinári vynaložili značné úsilie na riešenie problémov s dostupnosťou liekov.

Napriek týmto snahám sa situácia naďalej zhoršovala. Nedostatok povolených liekov predstavuje skutočnú hrozbu pre zdravie zvierat a zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov. Majiteľom zvierat, poľnohospodárom, veterinárom a vládám spôsobuje problémy aj to, ak zvieratá nie sú liečené, alebo sú liečené nepovolenými alebo nevhodnými liekmi – vrátane rizika dôsledkov zoonotických chorôb z neliečených alebo nevhodne liečených zvierat pre majiteľov zvierat, spotrebiteľov a občanov.

Existujú aj finančné, právne a obchodné dôsledky pre zainteresované osoby, lebo nedostatok liekov môže mať negatívny vplyv na vidiecke hospodárstvo a celé poľnohospodárstvo. Príkladom – a najdôležitejším hľadiskom – je vplyv na opelenie ako dôsledok zníženého počtu včelstiev. Včely sú veľmi dôležitou témou tzv. iniciatívy MUMS (Minor Use/Minor Species) – menej významné použitie/menej významné živočíšne druhy.

Súčasný problém s dostupnosťou v EÚ však nielenže vplýva na celkové zdravie a životné podmienky zvierat, bezpečnosť dodávok potravín a verejné zdravie v Spoločenstve, ale taktiež oslabuje schopnosť EÚ plniť

lisabonskú agendu a využiť obrovský potenciál európskeho poľnohospodárstva a akvakultúry v zahraničí a pritiahnuť výskum a vývoj do veterinárnej farmácie.

Ešte raz ďakujem všetkým kolegom a pánovi komisárovi za spoluprácu na tejto správe.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Péter Olajos (PPE-DE), písomne. (HU) Často počujeme ponosovanie, že EÚ sa snaží všetko regulovať, a súčasne nedokáže riešiť dôležité otázky.

Viacerí z nás si môžu myslieť, že aj táto správa je takej povahy. To by však bolo chybou. V tomto prípade totiž hovoríme o potravinách konzumovaných ľudskými bytosťami – a to je to, čo by sme chceli urobiť bezpečnejším v záujme našich občanov.

Existujúce právne predpisy sú zastarané a veterinárom komplikujú dopĺňanie zásob liekov. Preto je potrebná vhodná regulácia charakteristických znakov tohto odvetvia.

Stále viac farmaceutických spoločností má divíziu zameranú na prípravky pre zvieratá, ktoré prinášajú úctyhodný príjem. Dopyt stále rastie, keďže aj zvieratá chorľavejú, a teraz, keď hodnota potravín rastie, sa tomu oplatí predchádzať.

Len nedávno sa nám do pozornosti dostalo niekoľko informácií v tom zmysle, že určité spoločnosti pracujú na tom, ako na zvieratách „zarobiť“ viac. Rýchlo rastúce kurčatá, prasatá, ktoré sú vykrmované do obrovských rozmerov za niekoľko mesiacov. Na to všetko sa používajú liečivé prípravky, ktoré sú pre ľudí často škodlivé.

Preto sa musí otestovať každý jeden prípravok, ktorý sa podáva zvieratám, v spolupráci s Európskou agentúrou pre lieky (EMA), aby sa stanovilo, či rezíduá takých prípravkov, ktoré zostávajú v zvieratách a ktoré neskôr konzumujú ľudia, sú alebo nie sú nebezpečné.

Náklady na testy hradia spoločnosti. Musíme taktiež zdôrazniť možnosť rýchleho postupu, ktorý skracuje čas potrebný na administratívne spracovanie, a je takisto dôležité, aby veterinári mali k liečivám rýchlejší prístup.

Nič nie je dôležitejšie ako ľudské zdravie, a preto musíme zastaviť „doping zvierat“, ktorý je motivovaný peňažným ziskom.

21. Vzdelávanie detí migrantov (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom je krátke prednesenie správy (A6-0125/2009) pána Takkulu v mene Výboru pre kultúru o vzdelávaní detí migrantov (2008/2328(INI)).

Hannu Takkula, spravodajca. – (FI) Vážený pán predseda júci, je etickou povinnosťou Európskej únie zabezpečiť, aby každý, vrátane detí migrantov, mal právo na dobré vzdelanie. Každé dieťa musí mať právo získať vzdelanie, ktoré musí byť bezplatné a povinné, prinajmenšom na základnej úrovni. Deti by mali byť schopné získať všeobecné vzdelanie, ktoré podporuje rovnaké príležitosti na rozvoj svojich schopností – individuálnej sily robiť úsudky a zmyslu pre morálnu a spoločenskú zodpovednosť – tak, aby mohli vyrastať ako vyrovnaní, zodpovední členovia spoločnosti.

Tí, ktorí sú zodpovední za vzdelávanie a výchovu detí, by mali považovať to, čo je najlepšie pre dieťa, za svoju výchovnú zásadu. To samozrejme začína doma pri rodičoch, ale aj školy a spoločnosť musia podporovať výchovu detí tým, že žiakom umožnia celistvejšie rozvíjať ich osobnosti.

Znepokojili ma štúdie, ktoré boli nedávno zverejnené o deťoch migrantov. Tvrdia, že na niektorých miestach je pre ne veľmi ťažké chodiť do školy a že v niektorých spoločnostiach sa vynaložilo úsilie na zriadenie škôl, ktoré sa starajú výlučne o deti migrantov. Výsledkom samozrejme je, že rodiny prehlásili deti z miestnych škôl tak, aby nemuseli chodiť do rovnakej školy ako deti migrantov. To je poľutovaniahodná situácia, ktorá vedie k nízkej úrovni vzdelania a slabým školským výsledkom u detí migrantov. Ďalším dôsledkom je veľká fluktuácia učiteľov na školách s vysokou koncentráciou detí migrantov.

Toto nie je vývoj, v aký sme dúfali, a musíme vytvoriť také podmienky, aby sa deti migrantov mohli začleniť do spoločnosti najlepším možným spôsobom. Mali by sme taktiež zabezpečiť, aby školy mali primerané zdroje, čím myslím kvantitatívne zdroje v zmysle pedagogických pracovníkov, a aj finančné zdroje. Musíme prevziať zodpovednosť za rozvoj nielen vzdelávania učiteľov, ale aj ich doškoľovania. Na to, aby sme sa mohli postarať o deti migrantov komplexným, trvalo udržateľným spôsobom, potrebujeme komplexný prístup. Rovnako potrebujeme osobitné investície a doplnkové zdroje na vzdelávanie učiteľov a celý školský systém.

Viem, že tento problém patrí do kompetencií každého členského štátu, ale aj prostredníctvom prehľadnej koordinácie zo strany Európskeho parlamentu a Európskej únie by sme mali členské štáty podnietiť k činom, lebo verím, že všetci chceme, aby deti migrantov dostali dobré vzdelanie a boli schopné začleniť sa do spoločnosti. Týmto spôsobom sa môžeme vyhnúť poľutovaniahodnému trendu sociálneho vylúčenia, ktorého sme dnes svedkami v prípade mnohých detí migrantov. Faktom je, že to často vedie k nezamestnanosti a napokon aj ku kriminalite, a aj k mnohým ďalším nechceným následkom.

Z hľadiska slobodného pohybu pracovnej sily v rámci Európskej únie je taktiež znepokojujúce, že ľudia žijúci v členských štátoch EÚ sa nebudú chcieť presťahovať do inej krajiny alebo pracovať v zahraničí z dôvodu nemožnosti zabezpečiť náležité vzdelanie a kvalitnú výučbu pre svoje deti. Preto musíme zamerať pozornosť na tento problém a zabezpečiť, aby existoval primeraný systém vysokokvalitného vzdelávania pre každé dieťa a mladého človeka v každom členskom štáte Európskej únie.

Deti a mladí ľudia sú našou budúcnosťou – najcennejší majetok, ktorý máme. Ich meno je „Dnes“, nie „Zajtra“, a tak dúfam, že my v Európskej únii budeme schopní uplatňovať spoločný princíp, pričom každé dieťa bude mať právo na integrovaný, bezpečný zajtrajšok a dobré vzdelanie.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – (DE) Vážení pán predsedajúci, vážení poslanci, vážené poslankyne, vítam túto správu z vlastnej iniciatívy a predovšetkým by som chcel vo vlastnom mene a v mene svojho kolegu komisára Figela poďakovať spravodajcovi pánovi Takkulovi a Výboru pre kultúru a vzdelávanie za vykonanú prácu.

Európska komisia súhlasí s názorom vážených poslancov a poslankýň, že rastúci počet detí s migračným pozadím ukladá vzdelávacím systémom vo väčšine našich členských štátov náročné úlohy.

Vzdelanie je kľúčovou otázkou integračného procesu. Získanie kvalifikácie je nevyhnutné, ak chceme zabezpečiť budúcnosť našich občanov vo vedomostnej spoločnosti, spoločnosti, ktorá čoraz väčšmi podlieha konkurencii. Je však rovnako dôležité, aby školy, ako spoločenský experiment, poskytovali základ pre vzájomné poznanie a vzájomné porozumenie, čo je kľúčom k zlepšeniu nášho spolužitia.

V súčasnosti však žiaci s migračným pozadím čelia v Európe veľkým problémom. Deti migrantov sa často musia vyrovnávať s dvojítm problémom: na jednej strane majú nedostatočnú znalosť jazyka hostiteľskej krajiny a na strane druhej nízke sociálno-ekonomické postavenie. V porovnaní s domácimi žiakmi veľa detí migrantov dosahuje v škole slabé výsledky, veľa z nich školu predčasne opúšťa a oveľa menej ich nastupuje do škôl na vyššom stupni.

Preto správa správne zdôrazňuje význam poskytovania náležitej pomoci deťom migrantov pri osvojovaní si jazyka hostiteľskej krajiny, a zároveň podporuje rozvoj ich rodných jazykov a kultúr. Navštevovanie predškolských zariadení je taktiež dôležité na dosiahnutie úspešného začlenenia sa do vzdelávacích systémov už v ranom veku a na to, aby sa odstránili sociálno-ekonomické a jazykové znevýhodnenia. Učitelia by v každom prípade mali mať potrebnú kvalifikáciu, ktorá je pre multikultúrne prostredie taká dôležitá. Mobilita by mala byť takisto dôležitou súčasťou vzdelávania a odborného rastu učiteľov.

Som rád, že sme v týchto otázkach dosiahli taký široký konsenzus. Verím, že sa zhodneme aj na tom, že naše dobré úmysly teraz musíme preniesť do praxe a naozaj zlepšiť vzdelávacie možnosti pre deti migrantov. Mali by sme teda podporovať členské štáty v tom, aby zabezpečili kvalitné vzdelávanie pre všetkých a zároveň aktívne predchádzali sociálno-ekonomickej segregácii žiakov. Mali by sme pomáhať členským štátom, aby školy boli schopné zvládať rozmanité požiadavky tak, že prvotný problém multikultúrnej spoločnosti a mnohojazyčnosti sa zmení na výhodu týchto škôl.

Prostriedky a organizácia školských systémov sú samozrejme úplne vo vnútroštátnej kompetencii a Komisia nemá v úmysle žiadnym spôsobom do nich zasahovať. Musím však povedať, že úspešná integrácia detí migrantov je niečo, čo sa týka Európy ako celku. Máme sa od seba navzájom čo učiť a môžeme sa jeden od druhého naučiť veľa. Sme presvedčení, že vaša správa predstavuje dôležitý krok k tomu, aby sa ukázalo, aké konkrétne opatrenia na pomoc členským štátom možno v tejto oblasti prijať.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písomne. – Téma vzdelávania úzko súvisí s témou migrácie, pretože tak migrácia vo vnútri Európskej únie, ako aj prisťahovalectvo do EÚ v ostatných rokoch značne vzrástli a vzniklo niekoľko problémov, ktoré by sme v budúcnosti mali pozornejšie sledovať.

Podporujem taktiež názor, že smernica 77/486/ES je zastaraná. Nezabúdajme, že táto smernica pochádza z roku 1977 a Európska únia sa od tej doby neustále mení. Tak napríklad moja krajina (Rumunsko) vstúpila do EÚ o vyše 20 rokov neskôr a ja cítim, že táto smernica neposkytuje riešenia pre naše problémy. Množstvo problémov súvisiacich s migráciou za ostatné roky dramaticky vzrástlo a ja podporujem nápad pána Takkulu túto smernicu zmeniť a doplniť. Išiel by som ešte o krok ďalej a navrhol vypracovanie novej smernice, ktorá by sa zaoberala vzdelávaním detí migrantov.

Corina Crețu (PSE), písomne. – (RO) Rastúca miera migrácie v EÚ, vrátane vnútornej migrácie, má niekoľko významných dôsledkov z kultúrneho, hospodárskeho i spoločenského hľadiska. V tomto ohľade je životne dôležité zabezpečiť migrantom rovnaké príležitosti a zamerať väčšiu pozornosť na boj proti ich diskriminácii. Pokiaľ ide o túto otázku, situácia Rómov, ktorých problémy predstavujú osobitný prípad a stupeň obťažnosti v ich vlastnom spoločenstve, hovorí sama za seba.

Rovnako chcem upozorniť na ich vplyv na pohyb pracovnej sily v súvislosti s nepríjemnosťami, ktoré zakúsili deti tých, čo pracujú v zahraničí, pri integrácii do cudzieho školského prostredia.

Z toho dôvodu môže podpora čo možno najrýchlejšej integrácie detí zohrať dôležitú úlohu pri prevencii proti vytváraniu get migrantov, hlavne po tom, čo sa zistilo, že vzdelanostná úroveň a sociálno-ekonomická situácia detí migrantov sú horšie ako u ostatných detí. Preto v tejto oblasti potrebujeme stimuláciu. Čím lepšie podmienky budú na čo najrýchlejšiu integráciu do cudzieho školského prostredia, tým väčšie sú ich šance na úspech na školách i na pracovnom trhu.

Zároveň však učenie sa jazyka hostiteľskej krajiny a prispôsobenie sa miestnemu obyvateľstvu nemusí znamenať stratu ich kultúrneho dedičstva.

Gabriela Crețu (PSE), písomne. – (RO) Jedným zo základných princípov Európskej únie je sloboda pohybu, ktorá umožňuje občanom pracovať, študovať a cestovať do inej krajiny. Je pre nás dôležité, aby sme sociálnu integráciu interných migrantov považovali za povinnosť celej spoločnosti. Vzdelávanie detí migrantov je krokom týmto smerom.

Na vzdelávanie detí migrantov sa musí pozeráť z hľadiska zlepšenia toho, ako európska spoločnosť denno-denne funguje a ako na kultúrne obohatenie. So zreteľom na to si myslím, že je potrebné rozvinúť spoluprácu medzi hostiteľskou krajinou a krajinou pôvodu, pričom krajina pôvodu by sa mala aktívne angažovať za uchovanie svojho jazyka a kultúry.

Podporujeme zavedenie rodného jazyka prisťahovalcov ako druhého cudzieho jazyka do osnov škôl hostiteľskej krajiny tam, kde žijú veľké komunity prisťahovalcov. Prijímanie pedagogických pracovníkov z príslušných komunít je pre nás jedným zo spôsobov na zabezpečenie toho, že tieto deti zostanú v kontakte s kultúrou svojej krajiny pôvodu a že bude dochádzať k výmene skúseností s prisťahovalectvom.

Ioan Lucian Hămbășan (PPE-DE), písomne. – (RO) Zelená kniha Komisie vyvoláva viaceré otázky o jednom z hlavných problémov, ktorému v tejto chvíli členské štáty čelia: o vzdelávaní detí migrantov. Veľké množstvo rumunských detí žije so svojimi rodinami v iných členských štátoch a je pre ne dôležité, aby si zachovali svoju identitu a aby dostali šancu študovať tak v jazyku krajiny, kde žijú, ako aj vo svojom materinskom jazyku. Musíme podporovať vzájomnú toleranciu a porozumenie a hľadať spolu riešenia na zabezpečenie toho, aby vzdelanie bolo poskytované v materinskom jazyku migrantov. Tieto deti musia mať rovnaké práva ako ostatné deti. Je dobre známe, že ich neistá ekonomická situácia môže viesť k izolácii, predčasnému odchodu zo školy a násiliu. Presne pre to musíme podporovať členské štáty pri hľadaní riešení. Deti sú najcennejším zdrojom, ktorý máme. Predstavujú budúcnosť našej spoločnosti bez ohľadu na to, z akých pomerov pochádzajú.

22. Uplatňovanie smernice 2004/38/ES o práve občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0186/2009) pani Văleanovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o uplatňovaní smernice 2004/38/ES o práve občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov (2008/2184(INI)).

Adina-Ioana Vălean, spravodajkyňa. – Vážení páni predsedajúci, zo všetkých základných práv, ktoré majú občania EÚ, tým, ktoré najviac pomáha zjednocovať nás, je právo na slobodu pohybu vo vnútri Európskej únie.

Toto právo, ktoré je ustanovené v zmluvách, sa uplatňuje na základe smernice 2004/38/ES, ktorá stanovuje podmienky a obmedzenia pre občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území EÚ.

Od 1. januára 2006 toto právo na pobyt v inom členskom štáte uplatnilo vyše 8 miliónov občanov EÚ a ďalšie milióny ho využili na cestovanie po EÚ.

Ako spravodajkyňa Európskeho parlamentu pre hodnotenie tejto smernice musím povedať, že konkrétne uplatňovanie práva na voľný pohyb našich občanov je vážne narušované členskými štátmi, ktoré stavajú bariéry a porušujú tým zmluvy a túto smernicu.

Po prvé, keď príde reč na transpozíciu členskými štátmi, môžeme prinajlepšom povedať, že je chabá. Komisia spolu s dvoma nezávislými štúdiami, ktoré boli vypracované na žiadosť Parlamentu, poukazuje na sériu problémov, z ktorých niektoré predstavujú vážne porušenia základných práv občanov EÚ. Tieto problémy zdôrazňujem vo svojej správe.

Existuje veľa neoprávnených administratívnych záťaží, hlavne pre rodinných príslušníkov občanov tretích krajín, medzi ktoré patria: požiadavky pre vstup a dlhé procedurálne meškanie, nedostatky v uznávaní práv na voľný pohyb určitým registrovaným partnerom vrátane tých, ktorí sú v homosexuálnom vzťahu, výnimky vo verejnej politike, ktoré slúžia hospodárskym a bezpečnostným cieľom a ktoré ignorujú zásadu úmernosti a končia sa zneužívaním príkazov na vyhostenie; a diskriminácia príslušníkov určitých štátov a etnických spoločenstiev vo vzťahu k právam, ktoré by im mala zaručovať smernica.

Po druhé, súhlasím, že pre tých, ktorí sa rozhodnú zamerať iba na zneužívanie tohto práva, sú tieto otázky dôležité, ale hovorím, že článok 35 smernice už dáva členským štátom možnosť bojovať proti takému zneužívaniu, akým sú napríklad manželstvá z rozumu alebo podvodné manželstvá – je len potrebné uplatňovať ho.

Rovnako chcem spomenúť, že som konštruktívne spolupracovala s národnými parlamentmi, Komisiou a spravodajkyňou Výboru pre právne veci pani Frassoniovou, ktorí sa zaoberajú problémami, o ktorých som hovorila v súvislosti s problémami s transpozíciou a s nutnosťou, aby všetky strany napomohli ich okamžitému riešeniu.

Vo svojej správe taktiež vyzývam k viacerým opatreniam s cieľom poskytnúť riešenia. Jedným z najdôležitejších a bezprostredných krokov, ktoré je potrebné urobiť, je, aby Komisia vytvorila komplexné usmernenia pre transpozíciu. Tieto usmernenia by slúžili na objasňovanie výkladu takých pojmov ako „dostatok zdrojov“ a „verejná bezpečnosť“. Keď sa tak stane, bude závisieť od členských štátov, či tieto usmernenia implementujú, a to najlepšie do konca roka 2009.

Diskriminačné prechodné dohody obmedzujúce pohyb pracovníkov z členských štátov, ktoré vstúpili do EÚ po roku 2004, musia byť definitívne zrušené alebo upravené.

Je potrebné vyčleniť viac peňazí na opatrenia na miestnu integráciu občanov EÚ žijúcich v iných členských štátoch a, napokon, Komisia nesmie váhať so začatím konania vo veci porušenia proti členským štátom, ktoré nepostupujú v súlade s touto smernicou.

Musíme uznať, že členské štáty musia konečne správne uplatňovať a transponovať smernicu tak, aby sa tieto a iné problémy riešili vhodným spôsobom. Nemali by sa pokúšať vyhýbať svojim povinnostiam pri

zabezpečovaní voľného pohybu tým, že budú vyžadovať revíziu na oslabenie smernice. Európsky parlament je zásadne proti takej revízii a ďakuje Komisii, že zastáva rovnaký názor.

Nadišiel čas pre členské štáty a Radu, aby zabezpečili, že Európa sa stane miestom, kde sa môže voľne pohybovať nielen kapitál, služby a tovary, ale aj naši občania. Bez voľného pohybu niet Európy.

Na záver mi dovoľte povedať, že revidovaný ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh priložím k svojej správe ako poznámku pod čiarou, aby som tak zamedzila výhovorkám tých, ktorí sú proti voľnému pohybu osôb z nacionalistických, rasistických alebo xenofóbnych pohnútok, ale neodvážia sa vyhlásiť to otvorene, hlasovať proti mojej správe.

Po zajtrajšom hlasovaní podľa mien uvidíme, kto Európu a európske občianstvo, voľný pohyb osôb a občianske práva bez diskriminácie podporuje a kto nie.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážené poslankyne, chcel by som sa čo najúprimnejšie poďakovať pani spravodajkyni za jej pozoruhodnú správu a chcem jej taktiež poďakovať za vynikajúcu, konštruktívnu spoluprácu v tejto zložitej a citlivej oblasti.

Voľný pohyb osôb je jednou zo základných slobôd na európskom vnútornom trhu. Táto sloboda je základom pre fungovanie vnútorného trhu a tým aj pre konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva. Musíme si uvedomiť, že nedostatky v uplatňovaní práva Spoločenstva v tejto oblasti naozaj protirečia hlavným zásadám, ktoré tvoria podstatu Európy. Z tohto dôvodu je to veľmi dôležitá otázka.

Vítam teda túto správu, ktorá dopĺňa správu Komisie o uplatňovaní smernice 2004/38/ES, prijatú dňa 10. decembra 2008. Som rád, že prakticky všetky výsledky správy Európskeho parlamentu sa zhodujú s výsledkami správy Komisie.

Myslím si, že teraz máme kompletný obraz transpozície a uplatňovania smernice priamo v členských štátoch a podľa mňa nastal čas skutočne konať. Správa celkom správne zdôrazňuje, že zodpovednosť za riadnu transpozíciu a uplatňovanie smernice leží na členských štátoch. Vyzýva však Komisiu, aby v určitých oblastiach podnikla kroky. Dovoľte mi teda, aby som vysvetlil, aké sú hlavné priority Komisie v tejto oblasti.

Komisia kladie veľký dôraz na riadne, správne uplatňovanie smernice. Toto je jedna z priorít 25. výročnej správy Komisie o monitorovaní uplatňovania práva Spoločenstva (2009).

Komisia sa bude naďalej snažiť, aby bola smernica riadne transponovaná a uplatňovaná v celej Európskej únii. V nasledujúcich mesiacoch uskutočníme bilaterálne stretnutia s členskými štátmi, aby sme prediskutovali veľmi časté prípady chybné transpozície a uplatňovania smernice. Ak nedosiahneme uspokojivé výsledky, Komisia nebude váhať a začne konania vo veci porušenia proti členským štátom, ktorých sa to priamo týka.

Komisia má v úmysle poskytnúť informácie a pomoc členským štátom aj samotným občanom. Jedným z riešení môže byť vydanie usmernení k radu otázok, ktoré sa ukázali problematické v súvislosti s transpozíciou alebo uplatňovaním smernice, ako sú napríklad otázky vyhostenia a riešenie zneužívania. Usmernenia sa budú taktiež zaoberať otázkami, ktoré sa v správe Parlamentu považujú za problematické.

Po odbornej stránke bude Komisia naďalej spolupracovať s odborníkmi v členských štátoch s cieľom definovať problémy a vyriešiť otázky výkladu smernice.

Vážená pani Văleanová, musím povedať, že Komisia nemôže podporiť návrh č. 23. Tento návrh požaduje, aby sa na základe návštev tímov zložených z odborníkov vykonávaných priamo na mieste zaviedol systém vzájomného hodnotenia na základe týchto návštev. Musím vás upozorniť na skutočnosť, že tieto vzájomné kontroly sa spravidla vykonávajú v rámci tretieho piliera, a nie v rámci práva Spoločenstva. Právne a administratívne tradície a riešenia, ktoré si vybrali členské štáty na transpozíciu smernice, znamenajú, že predpokladaná pridaná hodnota týchto kontrol sa dosť obmedzí. Koniec koncov, ako viete, členské štáty si môžu slobodne vybrať formu a metódy transpozície smernice.

Komisia však bude naďalej venovať osobitnú pozornosť šíreniu informácií o smernici, občanom EÚ bude poskytovať aktualizované, zjednodušené usmernenia a bude využívať internet na šírenie informácií. Prostredníctvom kampaní bude taktiež podporovať a pomáhať členským štátom pri poskytovaní informácií občanom o ich právach.

Chcel by som skonštatovať, že Komisia je pripravená vyhovieť veľkej väčšine návrhov obsiahnutých v správe Parlamentu. Rád by som poďakoval Európskemu parlamentu za podporu a návrhy na riadne uplatňovanie

tejto dôležitej smernice, v ktorej ide najmä o náležitú realizáciu jednej zo štyroch základných slobôd v rámci európskej integrácie.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Alin Antochi (PSE), písomne. – (RO) V plnej miere podporujem správu pani Văleanovej o uplatňovaní smernice 2004/38/ES, keďže nedávne udalosti v niektorých členských štátoch upozornili na nehanebné porušovanie jednej zo štyroch základných slobôd, a síce práva občanov voľne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov.

Neúčinná transpozícia, alebo dokonca žiadna transpozícia tejto smernice do vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov má ďalej za následok množstvo zneužití, ktoré sa týkajú administratívnych formalít a reštriktívneho výkladu legislatívnych opatrení o „nepovolenom pobyte“, ktorých výsledkom je nespravodlivé zadržanie a vyhodenie občanov Európy. Uzavretie hraníc však nie je riešením; treba vykonať konkrétne opatrenia na zjednodušenie integrácie občanov do rozmanitých spoločností v Európe.

Pri úspešnej spolupráci členských štátov a Komisie si myslím, že správa, o ktorej hovoríme, bude významným príspevkom k monitorovaniu transpozície nariadení stanovených touto smernicou.

V súčasnosti si každý občan Európy želá žiť v Európskej únii, v ktorej sa rešpektujú základné hodnoty, ako je napríklad voľný pohyb osôb. Nesmieme však zabudnúť, že k dosiahnutiu tohto cieľa musíme prispieť všetci.

23. Otázky týkajúce sa vplyvu elektromagnetických polí na zdravie (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0089/2009) pani Riesovej v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o otázkach zdravia súvisiacich s elektromagnetickými poľami (2008/2211(INI)).

Frédérique Ries, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predseda júci, skôr než prejdem k podstate, chcela by som povedať niečo o formálnej stránke. Nie som prvá ani posledná, ktorá sa vysloví proti článku 45 rokovacieho poriadku, ktorý dnes večer bráni rozprave o veľmi dôležitej otázke týkajúcej sa občanov Európy.

Žiadna rozprava, žiadni rečníci v mene skupín, nič. Napriek tomu by som chcela poďakovať pani Ayalovej, pani Lucasovej, pánovi Adamouovi, pani Sinnottovej, pani Ferreirovej a aj pánovi van Nistelrooijovi, ktorí o 23.00 hod., bohužiaľ, nie sú v prakticky prázdnej rokovacej sále. 23. hodina nie je zrejme zlá hodina na problém, ktorý zaujíma milióny občanov Európy a ktorý sa ich týka.

Prejdem k podstate. Už desať rokov sa náš Parlament nezaoberal touto otázkou. 10 rokov je dlhá doba, je to takmer epocha, počas ktorej vznikli nové technológie: zvýšilo sa množstvo bezdrôtových zariadení, mobilných telefónov, wifi, bluetooth, základných staníc, elektrických vedení vysokých napätí. Tieto vlny sú všade okolo nás, prinášajú nesporné výhody, ktoré v tejto správe nespochybňujem, ale treba aj povedať, že vyvolávajú vážne otázky týkajúce sa ich účinku na naše zdravie.

Musíme si uvedomiť, že správu som musela pripraviť v pomerne citlivej oblasti, so stále sa zvyšujúcou polemikou o zdravotných rizikách týchto nízkofrekvenčných vln a taktiež neschopnosťou vedeckých kruhov dosiahnuť dohodu.

Toto sú niektoré príklady ambiciózných návrhov, ktoré dúfam zajtra podporíte: ochrana ohrozených oblastí a zraniteľných ľudí, a to škôl, jasí, domovov dôchodcov, sanatórií a zariadení, ktoré poskytujú lekársku starostlivosť.

V súvislosti s touto otázkou je takisto dôležitá etická stránka, takže musíme stanoviť postup, aby sme zabezpečili nezávislosť vedeckého výskumu a odborného posúdenia. Musíme taktiež požadovať zmenu v správaní vzhľadom na mobilné telefóny presadzovaním používania slúchadiel, obmedzením používania mobilných telefónov u detí a mladých ľudí, ich vzdelávaním v oblasti bezpečnejších techník, monitorovaním určitých obchodných kampaní a zabezpečením, aby operátori a energetické podniky používali spoločné základné stanice a stožiare.

Musím však vyjadriť ľútosť, ktorá sa týka dôležitého prvého odseku mojej správy, ktorý požaduje revíziu obmedzení emisií. Bohužiaľ, nepodporili ho kolegovia z Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, hoci – a to musím zdôrazniť – doslovne rovnaký text dostal prakticky jednohlasnú podporu minulý rok na plenárnom zasadnutí 2. septembra v súvislosti s inou správou o európskom akčnom pláne v oblasti životného prostredia a zdravia na roky 2004–2010.

Súčasná politická stratégia Komisie schovať hlavu do piesku – vážený pán komisár, ospravedlňujem sa za toto prirovnanie – určite nepomôže európskym občanom pri poskytovaní informácií, na ktoré čakajú, ale práve naopak, odborníci sa naďalej rozchádzajú v názoroch a zvyšuje sa počet súdnych žalôb, ktorých rozsudky sú niekedy v prospech operátorov a niekedy v prospech miestnych združení obyvateľov.

Na záver, Svetová zdravotnícka organizácia a taktiež Komisia zastávajú prístup status quo, keď na základe revíznej doložky na rok 2015, čo je prakticky ďalšie desaťročie, odporúčajú preskúmať, či by trvalé vystavenie tejto zmesi nízkofrekvenčných vln mohlo spôsobiť vznik rakovinových nádorov. Tento prístup preto nie je správny. Považujem to za ľahostajnosť a z celého srdca dúfam, že keď budeme v budúcnosti bojovať s prípadnými zdravotnými problémami, nebude nám nikto hovoriť, že to bolo zodpovedné.

Zásada prevencie, ktorá je základom nášho návrhu, nie je zásadou nečinnosti, ale zásadou činnosti a odborného posúdenia, aby sa odstránili pochybnosti. Je to vec dynamiky a pokroku, ktoré dnes hájime v tejto citlivej oblasti elektromagnetických vln. Z tohto dôvodu v plnej miere podporujem alternatívne uznesenie predložené Skupinou zelených/Európskou slobodnou alianciou a svoje rozhodnutie musím vysvetliť. Povedala by som, že sa vracia k môjmu pôvodnému návrhu na zníženie hraničných hodnôt emisií, ktoré už realizuje deväť členských štátov a celý rad regiónov, z ktorých dva sú veľmi blízko nás, Valónsky a Bruselský región, to znamená, že používajú tri volty na meter namiesto 41 voltov na meter, ktoré boli schválené odporúčaním z roku 1999.

Ako spravodajkyňa Európskeho parlamentu v tejto záležitosti chcem však v správe predovšetkým ponechať ostatné postupy, ako ich prijal výbor. Samozrejme vás žiadam, aby ste za ne zajtra hlasovali.

Vážený pán predsedajúci, pán komisár, na záver by som chcela povedať dve veci. Otázka elektromagnetických vln a ich účinku ostáva otvorená a som presvedčená, že nový Európsky parlament sa ňou bude opäť zaoberať. Európa musí upokojiť svojich občanov a ujať sa tejto diskusie, ktorá sa v súčasnosti odohráva len na súdoch.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážené poslankyne, chcel by som sa úprimne poďakovať Európskemu parlamentu a najmä pani spravodajkyňi Riesovej za jej správu z vlastnej iniciatívy o elektromagnetických poliach (EMP).

Otázka EMP je skutočne veľmi rozporuplná v očiach mnohých občanov Európy, hoci mnohí iní vrátane nás ju považujeme aj za veľmi dôležitú.

Komplikovanosť tohto problému a silné emócie, ktoré ho obklopujú, znamenajú, že je veľmi dôležité získať čo najpresnejšie fakty a starostlivo, primerane a objektívne ich zhodnotiť.

Z tohto dôvodu Komisia nepretržite a veľmi pozorne sleduje túto záležitosť, keďže je to vlastne aj potrebné v súlade s odporúčaním Rady 1999/519.

Komisia preto pravidelne dostáva informácie od nezávislých vedeckých výborov, aby mala najnovšie poznatky o možných rizikách EMP. V januári tohto roku bolo v tejto záležitosti prijaté stanovisko kompetentného vedeckého výboru SCENIHR (Vedecký výbor pre vznikajúce a novoobjavené zdravotné riziká).

Rád by som k tomu dodal, že Komisia veľmi pozorne sleduje vývoj v členských štátoch, ako aj nedávne uznesenia súdu proti spoločnostiam pôsobiacim v oblasti mobilných telefónov vo Francúzsku a veľmi dôkladne si všima zníženie obmedzenia vystavenia pre základné stanice v Bruselskom regióne.

Parlament môžem ubezpečiť, že Komisia sa bude svedomito venovať požiadavkám uvedeným v uznesení.

Dovoľte, aby som sa stručne vyjadril k niekoľkým bodom.

Po prvé, na úrovni EÚ už existuje rámec, ktorý stanovuje obmedzenie vystavenia a výrobné normy, ako aj definovanú úroveň ochrany vzhľadom na známe účinky.

Po druhé, doterajšie nezávislé vedecké štúdie nezdôvodňujú zmenu tohto obmedzenia vystavenia na vedeckom základe.

Komisia bude naďalej dôkladne sledovať vedecký pokrok v tejto oblasti, aby stanovila, či je nutné upraviť obmedzenie vystavenia.

Po tretie, Komisia sa zaväzuje posilniť dialóg so zúčastnenými stranami o potenciálnych zdravotných účinkoch EMP. Okrem toho chce Komisia spolupracovať s hlavnými aktérmi, aby bolo možné primerane reagovať na obavy verejnosti.

Chcel by som jednoznačne zdôrazniť aj naše úsilie pri podpore výskumu v tejto oblasti, aby sme objasnili pretrvávajúce pochybnosti.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Véronique Mathieu (PPE-DE), písomne. – (FR) Musíme uznať, že v súčasnosti je len málo spoľahlivých a uznaných údajov o účinkoch magnetických polí na ľudské telo. Sú však súčasťou každodenného života (mobilné telefóny, bezdrôtová technológia) a 80 % občanov si myslí, že nemá dostatok informácií o ich možných účinkoch, a 50 % z nich hovorí, že z nich má obavy.

Doteraz mohla vedecká obec poskytovať len rozdielne, niekedy protirečivé stanoviská, a verejné orgány vlastne nevenovali pozornosť tomuto problému. Z tohto dôvodu v plnej miere podporujem túto správu, ktorá vyzýva štáty pravidelne aktualizovať prahové hodnoty pre tieto polia a odporúča, v súlade so zásadami prevencie, zakázať umiestniť antény v zraniteľných oblastiach (školy, zariadenia poskytujúce zdravotnú starostlivosť).

Podporujem taktiež Európsku komisiu pri realizácii vedeckej štúdie, ktorá by lepšie zhodnotila účinky vystavenia elektromagnetickým poliam. Verejné orgány, výrobcovia a spotrebitelia musia získať presné informácie, aby zhodnotili riziko a v prípade potreby podnikli vhodné ochranné opatrenia. Dôležité je taktiež vytvoriť odporúčania založené na osvedčených postupoch na zlepšenie ochrany zdravia občanov, či už sú používateľmi prístrojov alebo obyvateľmi žijúcimi pri základných staniciach alebo elektrických vedeniach vysokého napätia.

24. Problémy a perspektívy spojené s občianstvom EÚ (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0182/2009) pani Gacekovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o problémoch a perspektívach spojených s občianstvom EÚ (2008/2234(INI)).

Urszula Gacek, spravodajkyňa. – Vážený pán predseda júci, som rada, že môžem predstaviť správu o problémoch a perspektívach spojených s občianstvom EÚ, ktorú minulý mesiac jednohlasne prijal Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE).

Občianstvo EÚ nenahrádza štátne občianstvo. Je to dodatočný bonus, ktorý dáva občanom EÚ špecifické práva, najmä právo slobody pohybu, právo na konzulárnu ochranu a právo podať petície Parlamentu a európskemu ombudsmanovi. Správa Parlamentu berie na vedomie piatu správu Komisie o občianstve EÚ, ktorá pokrýva obdobie od 1. mája 2004 do 30. júna 2007. Je to jedinečné obdobie. Pred piatimi rokmi, 1. mája 2004, vstúpilo do Európskej únie 10 nových členských štátov. Výsledkom tohto pristúpenia, najmä v štátoch zo strednej a východnej Európy, bol dovtedy nevídaný rozsah migrácie v rámci Únie. Noví občania Európskej únie využili práva, ktoré im boli udelené, najmä právo na voľný pohyb. Využili príležitosť vzdelávať sa v zahraničí a v krajinách, ktoré otvorili svoje pracovné trhy, začali legálne pracovať.

Rozsah migrácie však predstavuje množstvo problémov pre hostiteľské krajiny. Sú to problémy týkajúce sa ústredných aj miestnych orgánov. Najmä miestne orgány, ktoré sú zodpovedné za poskytovanie služieb, ako je bývanie, lekárska starostlivosť a základné a stredoškolské vzdelávanie, musia často riešiť každodenné problémy nových prisťahovalcov.

Veľa práce sa vykonalo pri podpore integrácie, ako aj pri pomoci prisťahovalcom, aby mohli využiť tie isté práva ako občania hostiteľskej krajiny. Prípady diskriminácie však pretrvávajú. Niekedy sú výsledkom medzier v zákonoch a niekedy sú výsledkom nedostatočných znalostí o tom, ako uplatniť právo.

Výbor LIBE podnikol vo svojej práci veľmi konštruktívne a praktické kroky. Medzi stranami existovala dohoda, že našou prioritou je zdôrazniť problémové oblasti a podniknúť kroky na ich ozdravenie poskytnutím potrebných zdrojov a podpory ústredným a miestnym vládam v členských štátoch. Naším prvoradým záujmom bolo, aby sa jednotlivým občanom žiadnym spôsobom nebránilo uplatňovať svoje práva.

Druhé právo, ktoré som spomenula, je právo na konzulárnu ochranu, ktoré sa bohužiaľ ešte vždy nedostatočne uplatňuje. Táto skutočnosť neúprosne prenikla do našej pozornosti, keď sa počas teroristických útokov v Bombaji naši kolegovia nachádzali v dramatickej situácii. Ak mali poslanci Európskeho parlamentu problémy pri uplatňovaní práva na konzulárnu ochranu v takejto extrémnej situácii, aké šance má priemerný občan za oveľa prozaickejších okolností?

Zvýšenie informovanosti občanov o ich právach bola kľúčová otázka v tejto správe a na vyriešenie tohto problému je navrhnuté množstvo opatrení. Pokiaľ si len 31 % občanov myslí, že sú dobre informovaní o svojich právach, máme pred sebou ešte veľa práce.

Verím, že Komisia vezme do úvahy odporúčania Parlamentu a v šiestej správe bude referovať o konkrétnom dosiahnutom pokroku. Na záver by som sa chcela poďakovať mojim tieňovým spravodajcom, členom politických skupín a sekretariátu Výboru LIBE za ich usilovnú prácu. Osobitná vďaka patrí všetkým, ktorí sa zúčastnili verejného vypočutia správy, najmä predstaviteľom mimovládnych organizácií. Je príhodné, že v správe o občianstve bola prostredníctvom mimovládnych organizácií venovaná pozornosť hlasu občana pri zostavení záverečnej správy.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Gaceková, zdá sa, že sme teraz v tomto Parlamente celkom sami. V mene Komisie by som vám chcel poďakovať za túto veľmi dôležitú, pôsobivú správu a pográtulovať vám.

Táto otázka je naozaj veľmi dôležitá: občianstvo EÚ. Mnohí si myslia, že „občianstvo EÚ“ je prázdna fráza a nič neznamená, ale vaša správa jasne ukázala, že to nie je pravda. Občianstvo EÚ sa stáva skutočnosťou prostredníctvom práv, ktoré sú presne definované v zmluve. Je to právo na voľný pohyb a právo na pobyt, právo voliť a byť volený v miestnych a európskych voľbách, právo na konzulárnu ochranu, právo na podanie petície Európskemu parlamentu, právo apelovať na európskeho ombudsmana a právo napísať inštitúciám EÚ.

Komisia si myslí, že je najvyšší čas, aby sa občianstvo EÚ stalo konkrétnym politickým programom. Komisia má v úmysle uskutočniť dôkladný konzultačný proces, aby získala konkrétne informácie o problémoch občianstva EÚ. Mohlo by to viesť k novým návrhom, ktoré by potom tvorili základ šiestej správy Komisie o občianstve EÚ, ktorá je plánovaná na rok 2010.

Okrem toho však Komisia pracuje a bude naďalej dennodenne pracovať na tom, aby občania mohli skutočne, každodenne uplatňovať svoje občianske práva. V mnohých oblastiach, v ktorých vaša správa, pani Gaceková, vyzýva Komisiu, aby konala, už Komisia podniká kroky na zabezpečenie posilnenia a rozšírenia týchto práv. Rád by som spomenul príklad akčného plánu Komisie na konzulárnu ochranu a chcem dodať, že v plnej miere súhlasím s vašim názorom, že v tejto oblasti treba niečo robiť. Koniec koncov, len pred niekoľkými týždňami sme v tomto Parlamente viedli veľmi poučnú diskusiu o tejto záležitosti, ktorá ukázala, aká rozsiahla je trhlina medzi ambíciami a skutočnosťou práve v prípade práva na konzulárnu ochranu.

Komisia zariadila, aby boli občania informovaní o svojich právach prostredníctvom informačných kampaní a usiluje sa dosiahnuť záruky, aby boli tieto práva súčasne aj uplatňované – najmä prijatím svojej správy o uplatňovaní smernice o voľnom pohybe členskými štátmi.

Blížiac sa európske voľby sú jednou z priorít medziinštitucionálnych vzťahov s verejnosťou. Komisia podporuje a dopĺňa kampaň Parlamentu, aby prostredníctvom primeraných informačných opatrení zvýšila informovanosť verejnosti o týchto voľbách a aby vyzvala občanov na využitie ich volebných práv.

Našťastie to robíme a chcel by som taktiež zdôrazniť, že nielen Komisia sa usiluje o realizáciu občianstva EÚ v každodennom živote. Aj ďalší aktéri – tento Parlament, všetkých 27 členských štátov, regionálne orgány, národné parlamenty, miestne orgány a každá samospráva v Európskej únii – hrajú dôležitú úlohu pri účinnom rozvoji občianstva EÚ.

Som rád, že správa pani Gacekovej, uverejnená v pravom čase pred voľbami v roku 2009 do Európskeho parlamentu, zahŕňa niektorých týchto veľmi dôležitých aktérov, ktorí by si všetci mali osvojiť občianstvo EÚ, aby sa Európa stala realitou pre milióny svojich občanov. Myslím si, že našou spoločnou povinnosťou

je zabezpečiť, aby sa občianstvo EÚ nepovažovalo len za obyčajný symbol, ale za osobitné právo, ktoré sa v každodennom živote môže a musí uplatňovať.

Predsedajúci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Slavi Binev (NI), písomne. – (BG) Transparentnosť a demokratické vzťahy medzi občanmi a inštitúciami sú základné zásady v Európe a základné práva občanov Európy. Sú to práve tieto zásady, na ktorých musia byť založené parlamentné voľby. Avšak bulharský problém kupovania hlasov naznačuje presný opak.

Po tom, čo boli predošlé voľby na miestnej úrovni opakovane kompromitované nehanebným kupovaním hlasov GERB (Občania za európsky rozvoj Bulharska), DPS (Hnutie za práva a slobody) a BSP (Bulharská socialistická strana), obyčajní občania mali pocit, že nemajú právo na výber. Výsledkom je, že sú oveľa menej ochotní opäť voliť.

Napriek existujúcemu trestnému zákonníku a množstvu náznakov porušenia práva, žiadna osoba uvedená v správe Komisie ešte nebola usvedčená z týchto trestných činov, lebo príslušné orgány zodpovedné za dodržiavanie zákonov vôbec nie sú ochotné zastaviť kupovanie hlasov. V Bulharsku ukazuje súdnictvo stále nedostatok rozhodnosti a dobre známi páchatelia opäť pripravujú predvolebnú kampaň a tí, ktorí predali svoje hlasy, teraz hľadajú nových kupujúcich s najlepšou ponukou.

Chcem zdôrazniť, že pokiaľ bude v Bulharsku umožnené porušovať právo a štát v tejto záležitosti nič nepodnikne, čestní voliči prídu o svoje základné ľudské právo – právo na výber! Pre občanov Európy je to neprijateľné. Naliehavo žiadam Parlament, aby nesedel nečinne a aby niečo podnikol.

Magda Kósáné Kovács (PSE), písomne. – (HU) Zmluva o Európskej únii hovorí, že každý občan Únie si je rovnocenný. Bohužiaľ, táto zásada sa v skutočnosti nie vždy plní. Dôvodom je šírenie extrémnej chudoby, sociálne alebo zámerné vylúčenie, regióny znevýhodnené vo viacerých smeroch, ktoré sú odrezané od informačnej spoločnosti, takže od ich občanov nemôžeme vôbec očakávať spoločné európske povedomie. Víťam skutočnosť, že správa osobitne spomína Rómov. Táto menšina v počte 10 – 12 miliónov žije v segregácii a jej nevýhody v oblasti vzdelávania a beznádejná situácia v oblasti zamestnanosti znehodnocujú jej občianstvo.

Existujú náznaky, že tento rozklad spoločnosti bude mať vplyv aj na voľby do Európskeho parlamentu. Ochota väčšiny znevýhodnených ľudí voliť klesá, keďže majú nedostatok informácií a na pokraji spoločnosti existuje nízke povedomie o tom, že zo všetkých inštitúcií EÚ môžu priamo ovplyvniť len zloženie Európskeho parlamentu. Bohužiaľ, s týmto nezaujmom sa stretávame najmä v krajinách strednej a východnej Európy a jeho korene môžeme opäť nájsť v nedostatku informácií. Ďalším faktorom, ktorý k tomu prispieva, je však skutočnosť, že tempo dobiehania vyspelých krajín sa po veľkej vlne rozšírenia spomalilo, čo spôsobilo sklamanie.

Dúfame, že voľný pohyb občanov, pracujúcich a poskytovateľov služieb zbúra hranice v mysliach ľudí a ich názoroch. Ak sa stáva prirodzeným, že pohyb v rozľahlejšom ohraničenom dome je realizáciou rastúcej slobody, potom viacvrstvová a viacfarebná Európska únia dokáže prijať veľké množstvo rozdielných, ale súdržných a tolerantných občanov Európy.

25. Program nasledujúceho rokovania: pozri zápisnicu

26. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.20 hod.)